

INSETE

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ

Ετήσια έκθεση ανταγωνιστικότητας και διαρθρωτικής προσαρμογής στον τομέα του τουρισμού για το έτος 2021

Δεκέμβριος 2022

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΟΡΙΣΜΟΙ	7
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	9
1. ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	12
1.1 Γεωμορφολογία της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου	12
1.2 Διοικητικά Στοιχεία	15
1.3 Μεταφορικές Υποδομές	18
1.3.1 Αεροδρόμια	18
1.3.2 Λιμένες	21
1.3.3 Οδικοί άξονες	23
1.4 Δημογραφικά Χαρακτηριστικά, 2011-2021	25
1.4.1 Δημογραφικά χαρακτηριστικά στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	25
1.4.2 Δημογραφικά χαρακτηριστικά στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα	27
1.5 Ηλικιακή Κατανομή, 2015 και 2021	28
1.5.1 Ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Ελλάδας	28
1.5.2 Ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου	29
1.6 Οικονομικά ενεργός πληθυσμός στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015 και 2021	30
1.6.1 Οικονομικά ενεργός πληθυσμός της Ελλάδας ανά Περιφέρεια	30
1.7 Μακροοικονομικά Στοιχεία, 2014-2019	32
1.7.1 Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν της Ελλάδας ανά Περιφέρεια .	32
1.7.2 Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου	34
1.7.3 Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ελλάδας ανά Περιφέρεια	35
1.7.4 Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου	36
1.7.5 Περιφερειακή κατανομή και συμβολή του τουρισμού ανά Περιφέρεια, 2021	37
1.8 Απασχόληση, 2015-2021	38
1.8.1 Αριθμός απασχολούμενων ανά Περιφέρεια	39
1.8.2 Αριθμός απασχολούμενων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά κατηγορία απασχόλησης	41
1.8.3 Τύπος απασχόλησης ανά Περιφέρεια	43
1.8.4 Τύπος απασχόλησης και ανά κατηγορία απασχόλησης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου	46
1.8.5 Φύλο απασχολούμενων ανά Περιφέρεια	49

1.8.6	Φύλο απασχολούμενων ανά κατηγορία απασχόλησης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου	52
1.8.7	Ηλικιακή διάρθρωση των απασχολούμενων ανά Περιφέρεια	55
1.8.8	Ηλικιακή διάρθρωση των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά κατηγορία απασχόλησης	59
1.8.9	Εξέλιξη της ανεργίας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2021	64
2	ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΩΝ	67
2.1	Ξενοδοχειακό Δυναμικό 2021	67
2.1.1	Ξενοδοχειακό δυναμικό Ελλάδας ανά Περιφέρεια	67
2.1.2	Ξενοδοχειακό δυναμικό Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα	70
2.2	Δυναμικό Ενοικιαζόμενων Δωματίων, 2019	73
2.2.1	Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια	73
2.2.2	Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα	76
2.3	Δυναμικό Τουριστικών Επιπλωμένων Κατοικιών και Επαύλεων, 2018	79
2.3.1	Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια	79
2.3.2	Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα	81
2.4	Κύριες και Δευτερεύουσες Κατοικίες, 2001-2011	83
2.5	Δυναμικό Κάμπινγκ, 2021	86
3	ΑΞΙΟΘΕΑΤΑ – ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	90
3.1	Παραδοσιακοί Οικισμοί	90
3.2	Αρχαιολογικοί Χώροι και Μουσεία	91
3.2.1	Αρχαιολογικοί χώροι της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα	91
3.2.2	Μουσεία της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα	93
3.3	Γαλάζιες Σημείες, 2021	95
3.4	Μαρίνες	96
3.5	Ιαματικοί φυσικοί πόροι	97
3.6	Πεζοπορία - TREKKING	98
3.7	Αναρριχητικά πεδία	101
3.8	Ορειβατικά Καταφύγια	103
3.9	Καταδυτικοί προορισμοί	103
3.10	Σπηλαιολογία	105
3.11	Γαστρονομία - Οινοτουρισμός	107

4	ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ	109
4.1	Διεθνείς Αεροπορικές Αφίξεις, 2015-2021	109
4.1.1	Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια ...	109
4.1.2	Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου	111
4.2	Αεροπορικές Αφίξεις Εσωτερικού, 2015-2021	113
4.2.1	Αεροπορικές αφίξεις εσωτερικού στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	113
4.2.2	Αεροπορικές αφίξεις εσωτερικού στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου	115
4.3	Ακτοπλοϊκή Κίνηση Εσωτερικού, 2015-2021	117
4.3.1	Ακτοπλοϊκή κίνηση εσωτερικού στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	117
4.3.2	Ακτοπλοϊκή κίνηση εσωτερικού στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου	119
4.4	Ακτοπλοϊκή Κίνηση Εξωτερικού, 2015-2021	121
4.5	Στοιχεία Κρουαζιέρας, 2015-2021	123
4.5.1	Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	123
4.5.2	Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα	125
4.5.3	Αριθμός αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	127
4.5.4	Αριθμός αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Ενότητα	129
4.6	Επισκέπτες σε Μουσεία, 2015-2021	130
4.6.1	Επισκέπτες σε μουσεία στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	130
4.6.2	Επισκέπτες σε μουσεία στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα	132
4.7	Επισκέπτες σε Αρχαιολογικούς Χώρους, 2015-2021	134
4.7.1	Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	134
4.7.2	Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα	136
4.8	Εισπράξεις σε Μουσεία (σε €), 2015-2021	138
4.8.1	Εισπράξεις σε μουσεία στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	138
4.8.2	Εισπράξεις σε μουσεία στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα	140
4.9	Εισπράξεις σε Αρχαιολογικούς Χώρους (σε €), 2015-2021	142
4.9.1	Εισπράξεις σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	142
4.9.2	Εισπράξεις σε αρχαιολογικούς χώρους στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα	144

5	ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ, 2016-2021	146
5.1	Βασικά Μεγέθη Εισερχόμενου Τουρισμού, 2016-2021	146
5.1.1	Επισκέψεις στην Ελλάδα	146
5.1.2	Επισκέψεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου	149
5.1.3	Διανυκτερεύσεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	151
5.1.4	Διανυκτερεύσεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου	153
5.1.5	Εισπράξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	155
5.1.6	Εισπράξεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου	157
5.2	Βασικοί Δείκτες Εισερχόμενου Τουρισμού, 2016-2021	159
5.2.1	Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Ελλάδα	159
5.2.2	Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου	161
5.2.3	Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά Περιφέρεια στην Ελλάδα	163
5.2.4	Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου	165
5.2.5	Μέση Διάρκεια Παραμονής στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	167
5.2.6	Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου	170
5.3	Βασικές προτεινόμενες Στρατηγικές Κατευθύνσεις / Δράσεις στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου	172
5.4	Στοιχεία Αφίξεων-Διανυκτερεύσεων-Μέσης Διάρκειας Παραμονής-Πληρότητας σε Ξενοδοχειακά Καταλύματα, 2015-2021 ...	176
5.4.1	Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	176
5.4.2	Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα	179
5.4.3	Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	181
5.4.4	Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα	184
5.4.5	Μέση Διάρκεια Παραμονής σε ξενοδοχειακά καταλύματα της Ελλάδας ανά Περιφέρεια	186
5.4.6	Μέση Διάρκεια Παραμονής σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα	188
5.4.7	Πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια	190
5.4.8	Πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα	192
5.5	Αφίξεις-Διανυκτερεύσεις-Μέση Διάρκεια Παραμονής σε Καταλύματα Σύντομης Διαμονής, 2015-2021	193

5.5.1	Αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	193
5.5.2	Διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	196
5.5.3	Μέση Διάρκεια Παραμονής σε καταλύματα σύντομης διαμονής στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	199
5.6	Αφίξεις-Διανυκτερεύσεις-Μέση Διάρκεια Παραμονής σε Κάμπινγκ, 2015-2021	202
5.6.1	Αφίξεις σε κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	202
5.6.2	Αφίξεις σε κάμπινγκ στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα	204
5.6.3	Διανυκτερεύσεις σε κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	205
5.6.4	Διανυκτερεύσεις σε κάμπινγκ στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα	207
5.6.5	Μέση Διάρκεια Παραμονής σε κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	208
6	ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ	210
6.1	Οικονομικοί Δείκτες Απόδοσης Ξενοδοχείων, 2019	210
6.1.1	Οικονομικοί δείκτες απόδοσης ξενοδοχείων στην Ελλάδα	211
6.1.2	Οικονομικοί δείκτες απόδοσης ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου	213
6.2	Δείκτες Ποιότητας Ξενοδοχείων, 2019-2021	215
6.2.1	Δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	216
6.2.2	Δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά κατηγορία αστεριού	217
7	ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ	218

ΟΡΙΣΜΟΙ

- **ΑΕΠ:** Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν
- **Αεροπορικές αφίξεις εσωτερικού:** στις αεροπορικές αφίξεις εσωτερικού καταγράφονται και αλλοδαποί.
- **Αφίξεις:** ορίζονται ως οι διεθνείς αφίξεις που καταγράφονται στα κατά τόπους σημεία εισόδου (αεροδρόμια, μεθοριακοί σταθμοί, λιμάνια) της χώρας.
- **Αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής:** είναι οι αφίξεις (Κατοίκων και Μη κατοίκων) σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια).
- **Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα:** το σύνολο των αφίξεων (Κατοίκων και Μη Κατοίκων) σε ξενοδοχειακά καταλύματα ανά Περιφέρεια.
- **Αφίξεις σε κάμπινγκ:** το σύνολο των αφίξεων (Κατοίκων και Μη Κατοίκων) σε κάμπινγκ ανά Περιφέρεια.
- **Απασχολούμενοι:** ορίζονται τα άτομα ηλικίας 15 ετών και άνω, τα οποία την εβδομάδα αναφοράς είτε εργάστηκαν έστω και μια ώρα με σκοπό την αμοιβή ή το κέρδος, είτε εργάστηκαν στην οικογενειακή επιχείρηση, είτε δεν εργάστηκαν αλλά είχαν μια εργασία ή επιχείρηση από την οποίαν απουσίαζαν προσωρινά.
- **Διανυκτερεύσεις:** το σύνολο των διανυκτερεύσεων (Μη κατοίκων) ανά Περιφέρεια στα επιμέρους καταλύματα.
- **Διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής:** είναι οι διανυκτερεύσεις (Κατοίκων και Μη Κατοίκων) σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια).
- **Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα:** το σύνολο των διανυκτερεύσεων (Κατοίκων και Μη Κατοίκων) σε ξενοδοχειακά καταλύματα ανά Περιφέρεια.
- **Διανυκτερεύσεις σε κάμπινγκ:** το σύνολο των διανυκτερεύσεων (Κατοίκων και Μη Κατοίκων) σε κάμπινγκ ανά Περιφέρεια.
- **Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις:** οι διεθνείς αεροπορικές αφίξεις δεν καταγράφουν εθνικότητα αλλά χώρα προέλευσης.
- **Εισπράξεις:** το σύνολο των τουριστικών εισπράξεων (Μη κατοίκων) ανά Περιφέρεια. Στο σύνολο των εισπράξεων δεν **περιλαμβάνεται το μεταφορικό κόστος (αεροπορικό, θαλάσσιο και σιδηροδρομικό) ακόμα και αν η εταιρεία είναι Ελληνική.**

- **Επισκέψεις:** ορίζονται ως οι επισκέψεις (Μη κατοίκων) που κάνει ένας τουρίστας στις επιμέρους Περιφέρειες της χώρας. Για παράδειγμα ένας τουρίστας που ταξιδεύει στην Ελλάδα και επισκέπτεται 2 Περιφέρειες (π.χ. Αττικής και Νοτίου Αιγαίου) στην Έρευνα Συνόρων καταγράφεται ως μια άφιξη και δύο επισκέψεις.
- **Ίδια Κεφάλαια:** περιλαμβάνει τα κεφάλαια που έχουν συνεισφέρει οι μέτοχοι στην εταιρεία είτε άμεσα είτε έμμεσα.
- **Καθαρά Πάγια:** στα καθαρά πάγια περιλαμβάνονται τα πάγια περιουσιακά στοιχεία της εταιρείας (ακίνητα, εξοπλισμός κλπ.) και τυχόν έξοδα ιδρύσεως μετά την αφαίρεση των αποσβέσεων.
- **ΚΠΦ:** Κέρδος προ Φόρων.
- **ΚΠΦΤΑ:** Κέρδος προ Φόρων Τόκων και Αποσβέσεων.
- **Κύκλος Εργασιών:** είναι ο τζίρος που κάνει ένα ξενοδοχείο κατά την διάρκεια ενός έτους.
- **Μακροπρόθεσμα Δάνεια:** μακροπρόθεσμα ονομάζονται τα δάνεια με χρονική διάρκεια αποπληρωμής μεγαλύτερη του ενός έτους.
- **Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη:** ορίζεται ως η Μέση Δαπάνη που κάνει ένας επισκέπτης (Μη κάτοικος) ανά Περιφέρεια. Αντίθετα, η Μέση κατά Κεφαλήν Δαπάνη αντιπροσωπεύει το σύνολο της δαπάνης που κάνει ο τουρίστας στην χώρα (που μπορεί να επισκέπτεται δύο ή περισσότερες Περιφέρειες).
- **Μέση Διάρκεια Παραμονής:** ορίζεται ως η Μέση Διάρκεια παραμονής των επισκεπτών (Μη κατοίκων) ανά Περιφέρεια.
- **Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση:** ορίζεται ως η Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση που κάνει ένας επισκέπτης (Μη κάτοικος) ανά Περιφέρεια.
- **Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός:** αποτελεί το εργατικό δυναμικό της οικονομίας και περιλαμβάνει τα άτομα ηλικίας 15 ετών και άνω τα οποία είναι ικανά προς εργασία και ταυτόχρονα θέλουν να εργαστούν.
- **Πληρότητα Ξενοδοχειακών καταλυμάτων:** η ετήσια πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων ανά Περιφέρεια.
- **ΠΟΠ:** Προστατευόμενη Ονομασία Προέλευσης,
- **ΠΓΕ:** Προστατευόμενη Γεωγραφική Ένδειξη.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα έκθεση με τίτλο: Ετήσια έκθεση ανταγωνιστικότητας και διαρθρωτικής προσαρμογής στον τομέα του Τουρισμού για το έτος 2021 – Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου υλοποιείται στο πλαίσιο της Πράξης «Δράσεις πρόγνωσης και παρακολούθησης μεταβολών του Τουριστικού Τομέα για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της διαρθρωτικής προσαρμογής του» με κωδικό ΟΠΣ (MIS) 5003333¹. Η μελέτη αποσκοπεί στην τεκμηρίωση του τομέα και μέσω αυτής στην ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, ιδιαίτερα των μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

Το περιεχόμενο του παρόντος Παραδοτέου αφορά στην διαγνωστική ανάλυση και στις κατευθύνσεις του τουριστικού κλάδου στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου και ειδικότερα περιλαμβάνει:

Η καταγραφή των ακόλουθων στοιχείων αναφορικά με τους τουριστικούς πόρους, τις τουριστικές υποδομές, τη ζήτηση κλπ. πραγματοποιήθηκε με έρευνα από το γραφείο (desk research). Για τυχόν παρατηρήσεις / συμπληρώσεις, παρακαλούμε στείλτε μας ιμέηλ στο Regionreports@insete.gr.

- ανάλυση των δημογραφικών χαρακτηριστικών (πληθυσμός, ηλικιακή διάρθρωση),
- ανάλυση των βασικών μακροοικονομικών στοιχείων (ΑΕΠ, κατά Κεφαλήν ΑΕΠ),
- ανάλυση των τουριστικών υποδομών (ξενοδοχεία, ενοικιαζόμενα δωμάτια, τουριστικές επιπλωμένες κατοικίες και επαύλεις, κύριες & δευτερεύουσες κατοικίες, κάμπινγκ)
- ανάλυση των βασικών μεγεθών του εισερχόμενου τουρισμού στην Ελλάδα (αφίξεις, διανυκτερεύσεις, έσοδα),
- ανάλυση των βασικών δεικτών του εισερχόμενου τουρισμού στην Ελλάδα (Μέση κατά Κεφαλήν Δαπάνη, Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση, Μέση Διάρκεια Παραμονής),
- ανάλυση της απασχόλησης (αριθμός απασχολούμενων, φύλο, ηλικία και τύπος απασχόλησης ανά κλάδο δραστηριότητας) της εξέλιξης της ανεργίας και του οικονομικά ενεργού πληθυσμού,
- ανάλυση της αεροπορικής κίνησης (διεθνείς αφίξεις και αφίξεις εσωτερικού),

¹ Η παρούσα έκθεση αποτελεί το παραδοτέο Π.2.2.11.1 του Υποέργου 3: Δράσεις παρακολούθησης της δυναμικότητας των τουριστικών προορισμών και των επιχειρήσεων του τουριστικού κλάδου, Δράσεις Διάχυσης/προβολής της Πράξης & Δράσεις Συντονισμού και Επιστημονικής υποστήριξης της υλοποίησης της Πράξης: Δράσεις πρόγνωσης και παρακολούθησης μεταβολών του Τουριστικού τομέα για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της διαρθρωτικής προσαρμογής του (MIS 5003333).

- ανάλυση της ακτοπλοϊκής κίνησης (διακινηθέντες κατά την επιβίβαση και την αποβίβαση),
- ανάλυση της οδικής κίνησης στους μεθοριακούς σταθμούς (αφίξεις Μη – Κατοίκων),
- ανάλυση της κρουαζιέρας (κίνηση κρουαζιερόπλοιων και αριθμός αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας),
- ανάλυση της επισκεψιμότητας σε μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους,
- ανάλυση των εισπράξεων σε μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους,
- καταγραφή αφίξεων, διανυκτερεύσεων, πληρότητας και Μέσης Διάρκειας Παραμονής σε ξενοδοχειακά καταλύματα,
- καταγραφή αφίξεων, διανυκτερεύσεων και Μέσης Διάρκειας Παραμονής σε καταλύματα σύντομης διαμονής,
- καταγραφή αφίξεων, διανυκτερεύσεων και Μέσης Διάρκειας Παραμονής σε κάμπινγκ,
- ανάλυση βασικών δεικτών απόδοσης (Οικονομικοί και Ποιοτικοί δείκτες απόδοσης).

Για την ανάλυση του τουριστικού κλάδου της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου συλλέχθηκαν τα ακόλουθα στοιχεία:

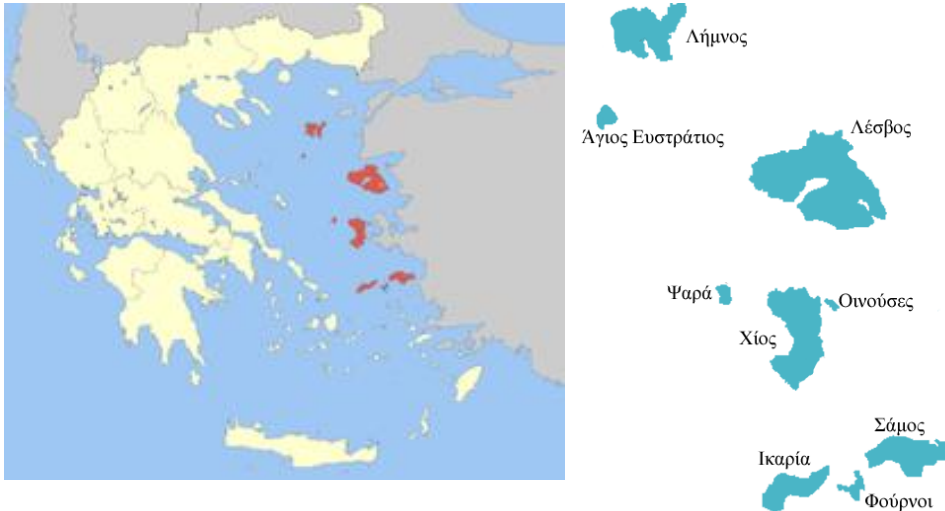
- μακροοικονομικά στοιχεία από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία για τις τουριστικές υποδομές από το ΞΕΕ (Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο Ελλάδας), το ΜΗΤΕ (Μητρώο Τουριστικών Επιχειρήσεων) και την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία για τα βασικά μεγέθη και τους βασικούς δείκτες του ελληνικού τουρισμού από την Τράπεζα της Ελλάδας,
- στοιχεία για την απασχόληση τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό και την ανεργία από την Έρευνα Εργατικού Δυναμικού (ΕΕΔ) της ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία για τις διεθνείς αεροπορικές αφίξεις και την κίνηση εσωτερικού από την FRAPORT, την ΥΠΑ (Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας) και τον ΔΑΑ (Διεθνή Αερολιμένα Αθηνών),
- στοιχεία για την οδική κίνηση από τους Μεθοριακούς Σταθμούς,
- στοιχεία ακτοπλοϊκής κίνησης από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία κρουαζιέρας από την Ένωση Λιμένων Ελλάδος,
- στοιχεία αφίξεων, διανυκτερεύσεων, πληρότητας και Μέσης Διάρκειας Παραμονής σε ξενοδοχειακά καταλύματα από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία αφίξεων, διανυκτερεύσεων και Μέσης Διάρκειας Παραμονής σε καταλύματα σύντομης διαμονής από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία αφίξεων, διανυκτερεύσεων και Μέσης Διάρκειας Παραμονής σε κάμπινγκ από την ΕΛΣΤΑΤ,

- στοιχεία επισκέψεων σε Μουσεία και Αρχαιολογικούς Χώρους από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία εισπράξεων σε Μουσεία και Αρχαιολογικούς Χώρους από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία για τα δημογραφικά χαρακτηριστικά από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία για τους Παραδοσιακούς Οικισμούς από το Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας,
- στοιχεία για τους αρχαιολογικούς χώρους και τα μουσεία από το Υπουργείο Πολιτισμού,
- στοιχεία για τους δείκτες απόδοσης των ξενοδοχείων από την ICAP,
- στοιχεία για τους δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων από την Review Pro,
- στοιχεία για τις μαρίνες και τους ιαματικούς φυσικούς πόρους από το Υπουργείο Τουρισμού.

1. ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ

1.1 ΓΕΩΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ

Χάρτης 1: Γεωγραφική αποτύπωση της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου περιλαμβάνει δέκα κατοικημένα νησιά και η συνολική της έκταση, συμπεριλαμβανομένων πολλών ακατοίκητων νησιών και μεγάλου αριθμού βραχονησίδων, ανέρχεται στα 3.832km². Πέντε από τα νησιά της Περιφέρειας είναι μεγάλα σε έκταση για την κλίμακα των νησιών του Αιγαίου (Λέσβος, Χίος, Σάμος, Λήμνος και Ικαρία) και τέσσερα μικρότερα (Άγιος Ευστράτιος, Οινούσες, Ψαρά, Φούρνοι), ενώ δύο από τα μεγάλα νησιά, η Λέσβος και η Χίος συγκαταλέγονται στα σημαντικά νησιά του Ευρωπαϊκού Χώρου.

Χαρακτηριστικό της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου είναι η μεγάλη απόσταση όλων των νησιών της από την Ηπειρωτική Χώρα, αποτελώντας τα σύνορα της Ευρώπης σε άμεση γειτνίαση εξ ανατολών με την Τουρκική επικράτεια, ενώ παράλληλα οι αποστάσεις μεταξύ των νησιών της είναι επίσης μεγάλες. Η έδρα της Περιφέρειας είναι η πόλη της Μυτιλήνης.

Το **ανάγλυφο** του εδάφους των περισσότερων νησιών της Περιφέρειας είναι ορεινό και ημιορεινό, με τις ορεινές εκτάσεις να καλύπτουν περίπου το 33% της συνολικής έκτασης της Περιφέρειας. Ειδικότερα η Σάμος χαρακτηρίζεται από το ορεινό του εδάφους της έναντι των άλλων νησιών, ενώ η Λήμνος από το ημιορεινό και το πεδινό. Οι κλίσεις του εδάφους παρουσιάζουν επίσης σημαντικές διαφορές μεταξύ των νησιών με τις μεγαλύτερες στην Ικαρία και τις μικρότερες στη Λήμνο.

Το σύνολο των νησιών ανήκουν στην κλιματολογική ζώνη του Αιγαίου. Διαφοροποιήσεις υπάρχουν και στο εσωτερικό της Περιφέρειας, με τη Λήμνο να παρουσιάζει τις λιγότερες βροχοπτώσεις αλλά και τη χαμηλότερη μέση θερμοκρασία ενώ η Σάμος και η Ικαρία που βρίσκονται νοτιότερα έχουν περισσότερες βροχοπτώσεις και υψηλότερη μέση θερμοκρασία.

Συγκεκριμένα, το **κλίμα** της Λέσβου, της Λήμνου και του Άγιου Ευστράτιου χαρακτηρίζεται ως εύκρατο, με λιγότερες βροχοπτώσεις στα δύο τελευταία νησιά. Το κλίμα της Χίου χαρακτηρίζεται μεσογειακό με ήπιους σχετικά χειμώνες και ανομβρία τη θερινή περίοδο. Το κλίμα των Οινουσσών και των Ψαρών είναι μεσογειακό θαλάσσιου χαρακτήρα, με ήπιο χειμώνα και παρατεταμένο ξηρό και θερμό καλοκαίρι. Το κλίμα της Σάμου, της Ικαρίας και των Φούρνων χαρακτηρίζεται από ήπιο χειμώνα και δροσερό καλοκαίρι. Ενδεικτικά το μέσο ύψος βροχής κυμαίνεται από 460mm έως 710mm και ελαττώνεται καθώς κινούμαστε βορειότερα ενώ η μέση θερμοκρασία από 15 έως 19 °C.

Τα νησιά του Β. Αιγαίου ως μεσογειακά οικοσυστήματα, έχουν να επιδείξουν ένα πολύπλοκο μωσαϊκό οικοσυστημικών τύπων στην πολύ περιορισμένη επιφάνεια που καλύπτουν. Ένα σύνολο από χερσαία και υδατικά οικοσυστήματα, πλούσιο σε ενδημικά και σπάνια είδη χλωρίδας και πανίδας. Όσον αφορά το **οικοσύστημα**, η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου συγκεντρώνει περισσότερα από 5.000 διαφορετικά είδη ζώων και 1.000 περίπου είδη φυτών, μερικά από τα οποία κινδυνεύουν να εξαφανιστούν κάτω από τις πιέσεις που δέχεται το θαλάσσιο περιβάλλον και ιδιαίτερα το παράκτιο οικοσύστημα που από την φύση του είναι το πιο παραγωγικό και το πιο σημαντικό για τη διατήρηση των οικολογικών ισορροπιών.

Μεγάλο ποσοστό των **χερσαίων οικοσυστημάτων των νησιών του Β. Αιγαίου** είναι αγροτικά, με καλλιέργειες όπως τα σιτηρά ή οι ελιές και τα αμπέλια, ενώ αρκετά μεγάλες εκτάσεις χρησιμοποιούνται ως βοσκότοποι. Σε κάθε νησί απαντάται διαφορετική ποικιλότητα οικοσυστημάτων, υψηλή σε κάποια, όπως για παράδειγμα στη Λέσβο, χαμηλότερη σε άλλα, όπως στις Οινούσσες.

Στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου υπάρχει σημαντικός αριθμός **θεσμοθετημένων περιοχών προστασίας**. Ειδικότερα, με βάση την υφιστάμενη εθνική και διεθνή νομοθεσία στην Περιφέρεια οι θεσμοθετημένες προστατευόμενες περιοχές περιλαμβάνουν:

- 11 Ειδικές ζώνες διαχείρισης (ΕΖΔ),
- 16 Ζώνες ειδικής προστασίας (ΖΕΠ),

- 1 Διατηρητέο μνημείο της φύσης (Απολιθωμένο δάσος Σίγρι στη Λέσβο),
- 1 Περιοχή Σύμβασης Βαρκελώνης (Απολιθωμένο δάσος Σίγρι στη Λέσβο),
- 1 Προστατευόμενο Φυσικό Σχηματισμό & Τοπίο [Υγρότοποι Σάμου (Αλυκή, Γλυφάδα, Κάμπος Χώρας)],
- 16 Βιότοποι Corine,
- 23 Τοπία ιδιαίτερου φυσικού κάλλους και
- 55 Παραδοσιακοί Οικισμοί.

1.2 ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου χωρίζεται σε πέντε Περιφερειακές Ενότητες:

Η **Π.Ε. Λέσβου** βρίσκεται στο Βορειοανατολικό Αιγαίο κοντά στα μικρασιατικά παράλια, από τα οποία χωρίζεται με το στενό της Μυτιλήνης πλάτους 7 έως 13 ναυτικών μιλίων. Είναι το μεγαλύτερο νησί της Περιφέρειας και του Ανατολικού Αιγαίου με έκταση 1.633,83 km² και τρίτο σε μέγεθος μετά την Κρήτη και την Εύβοια ενώ η έδρα της είναι η πόλη της Μυτιλήνης. **Γεωμορφολογικά** μπορούμε να πούμε ότι το ανάγλυφο του νησιού είναι ορεινό-ημιορεινό. Οι **πεδιάδες** είναι ελάχιστες και μικρές, σπουδαιότερες των οποίων είναι: της Καλλονής, του Γέρα, της Ερεσού, του Ιππείου-Συκούντας και της Πέτρας.

Τα σπουδαιότερα **όρη** της Ενότητας είναι ο ορεινός όγκος του Λεπέτυμνου (968 m) στα ΒΑ, ο ορεινός όγκος του Όρδυμνου (512 m) στα δυτικά, ο ορεινός όγκος του Ολύμπου (967 m) στο κεντρικό τμήμα και το βουνό Αμαλή (527 m) στο ΝΑ τμήμα του νησιού, ενώ τα κυριότερα **ποτάμια** του νησιού είναι ο Ευεργέτουλας που εκβάλλει στον κόλπο Γέρας, ο Βούβαρης που εκβάλλει στον Κόλπο Καλλονής και ο χείμαρρος Σεδούντας που εκβάλλει στο Αιγαίο Πέλαγος διαρρέοντας την κωμόπολη του Πλωμαρίου.

Η **Π.Ε. Ικαρίας** βρίσκεται ανατολικά του Αιγαίου Πελάγους και απαρτίζεται από τα νησιά της Ικαρίας, της Θύμαινας και των Φούρνων. Το μεγαλύτερο νησί της Ενότητας είναι η Ικαρία που αποτελεί και ένα από τα μεγαλύτερα νησιά του Ανατολικού Αιγαίου. Η συνολική έκταση της Ενότητας είναι 295,571 km² και η έδρα της ο Άγιος Κήρυκος. **Γεωμορφολογικά** μπορούμε να αναφέρουμε ότι η Ενότητα Ικαρίας στο μεγαλύτερο μέρος της είναι ορεινή. Η κυριότερη οροσειρά της Ενότητας είναι του Αθέρα με υψηλότερη κορυφή τα 1.041m.

Οι Φούρνοι Κορσεών (Ικαρίας) είναι συστάδα νήσων, νησίδων και βραχονησίδων του Ανατολικού Αιγαίου. Η θέση τους είναι νοτιοδυτικά της Σάμου και νοτιοανατολικά της Ικαρίας. Συγκεκριμένα ανάμεσα στο τρίγωνο των ακρωτηρίων «Δομένικος» της Σάμου, «Φανάρι» της Ικαρίας και «Τζουλούφι» της Πάτμου. Το χαρακτηριστικό των νησίδων αυτών είναι η πολύ μεγάλη ακτογραμμή. Μάλιστα ξεπερνά σε μέγεθος και αυτό της Σάμου (η οποία συγκριτικά έχει πολύ μεγαλύτερο μέγεθος). Κύρια ασχολία των μόνιμων κατοίκων είναι η πλούσια αλιεία που σημειώνεται στη περιοχή (πέρασμα ψαριών).

Η Θύμαινα είναι νησίδα του συμπλέγματος των Φούρνων που βρίσκεται μεταξύ Σάμου και Ικαρίας. Είναι το δεύτερο μεγαλύτερο νησί του συμπλέγματος μετά τους Φούρνους με έκταση 10km².

Η **Π.Ε. Λήμνου** είναι το ένατο σε μέγεθος νησί της Ελλάδας με έκταση 438 km². Βρίσκεται στο Βόρειο Αιγαίο, στο Θρακικό Πέλαγος, ανάμεσα στο Άγιον Όρος, τη Σαμοθράκη, την Ίμβρο και τη Λέσβο. Μαζί με τον Άγιο Ευστράτιο αποτελούν την Ενότητα της Λήμνου. Η Λήμνος είναι ηφαιστιογενές νησί. Αν και δεν έχει δάση, έχει εκτεταμένες εύφορες πεδιάδες με σιτηρά και αμπέλια. Η Λήμνος δε διασχίζεται από ποτάμια, ενώ οι κυριότερες **λίμνες** της είναι η Αλυκή μια παράκτια αλμυρή λιμνοθάλασσα και η Χορταρολίμνη ένα παράκτιο, εποχιακό υφάλμυρο έλος. Η έδρα της Ενότητας είναι η πόλη της Μύρινας.

Ο Άγιος Ευστράτιος είναι νησί του βορειοανατολικού Αιγαίου μεταξύ της Λήμνου και της Σκύρου, με έκταση 49,6 km² και μήκος ακτογραμμής 37 km. Ο Άγιος Ευστράτιος αποτελεί το πιο απομονωμένο νησί του Αρχιπελάγους. Το νησί έχει σχήμα άνισου τριγώνου με την υποτείνουσα προς τη Δύση.

Η **Π.Ε. Σάμου** βρίσκεται στο ανατολικό τμήμα του Αιγαίου Πελάγους κοντά στα παράλια της Μικράς Ασίας. Ανατολικά της βρίσκεται η Μικρά Ασία από την οποία χωρίζεται με τον επταστάδιο πορθμό με ελάχιστο πλάτος 1.650 m περίπου, βόρεια βρίσκεται η χερσόνησος της Ερυθραίας, βορειοδυτικά η Χίος, δυτικά και νοτιοδυτικά η Ικαρία και το σύμπλεγμα των Φούρνων και νότια τα Δωδεκάνησα από τα οποία τα πλησιέστερα είναι το Αγαθονήσι, οι Αρκοί και η Πάτμος. Είναι το όγδοο σε μέγεθος νησί της Ελλάδας και η έκταση της είναι 477 km².

Η **κατανομή των εδαφών** της Σάμου είναι 69,6% ορεινή, 22% ημιορεινή και μόλις το 8,4% είναι πεδινές εκτάσεις. Τα κυριότερα **βουνά** της Ενότητας είναι η Κέρκη (1.443μ.) και η Άμπελος (ή Καρβούνης) (1.160μ.). Οι πεδινές περιοχές είναι λίγες, με μεγαλύτερη την πεδιάδα της Χώρας, η οποία βρίσκεται στην νότια πλευρά του νησιού και περικλείεται από τα χωριά Χώρα, Πυθαγόρειο, Μύλοι και Παγώνδας. Η έδρα της Ενότητας Σάμου είναι η πόλη της Σάμου.

Στην **Π.Ε. Χίου** ανήκουν τα νησιά Χίος, Ψαρά, Αντίψαρα και Οινούσες (αποτελούν σύμπλεγμα νησιών). Η Χίος είναι νησί του Ανατολικού Αιγαίου, απέχει ελάχιστα από τις ακτές της Μικράς Ασίας, μόλις 3,5 ναυτικά μίλια τη χωρίζουν από το ακρωτήριο Πούντα ως τη χερσόνησο της Ερυθραίας στο ύψος του Τσεσμέ. Είναι το πέμπτο μεγαλύτερο σε μέγεθος νησί στην Ελλάδα με έκταση 904km² και μήκος ακτών

213km. Το έδαφος του νησιού κατά το μεγαλύτερο μέρος του είναι ορεινό και μόνο στα νοτιοανατολικά και νότια σχηματίζονται κάποιες μικρές πεδινές εκτάσεις.

Στο βόρειο τμήμα του νησιού υψώνονται τα όρη Πελιναίο με ψηλότερη κορυφή τον Προφήτη Ηλία (1.297μ.), Όρος (1.126μ.) και Αμονή (809μ.). Άλλα όρη είναι ο Προβατάς ή Προβάτιο (773μ.) και ο Αίπος (448μ.). Νοτιότερα στο μέσο του νησιού, βρίσκονται οι χαμηλότερες κορυφές Μαραθόβουνο και Πιγκανιάς. Τα βουνά της Χίου καλύπτονται σε αρκετό ύψος από δάση πεύκων και από θάμνους. **Ποταμούς** δεν συναντάμε στη Χίο, εκτός από μικρούς χειμάρρους και ρέματα με μικρό μήκος.

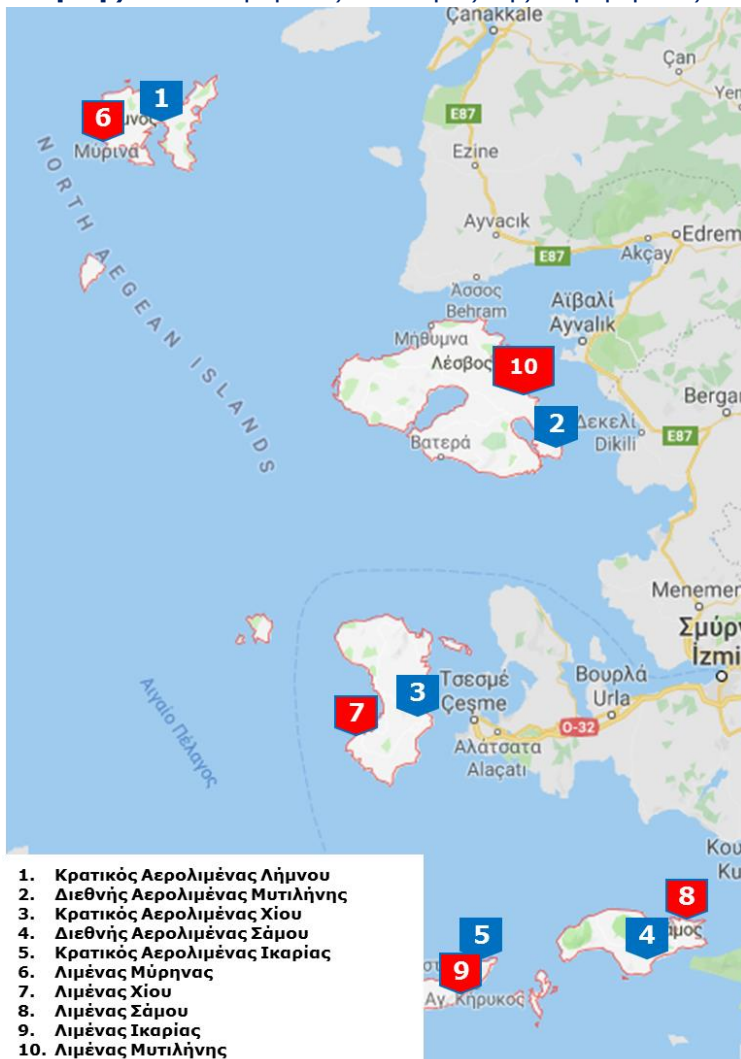
Τα Ψαρά είναι νησί του Βορειοανατολικού Αιγαίου, βορειοδυτικά της νήσου Χίου και ανήκει στη Ενότητα Χίου. Έχει έκταση 40km² και μήκος ακτών 45 km. Τα Ψαρά είναι κυρίως γνωστά από τη μεγάλη καταστροφή που υπέστησαν το 1824, κατά τον εθνικοαπελευθερωτικό αγώνα εναντίον των Τούρκων. Οι κυριότερες ασχολίες των κατοίκων είναι η αλιεία και η μελισσοκομία (το θυμαρίσιο μέλι του νησιού θεωρείται εξαιρετικής ποιότητας).

Τα Αντίψαρα είναι ένα μικρό ελληνικό νησί του ανατολικού Αιγαίου, πολύ κοντά στο μεγαλύτερο νησί Ψαρά. Τα Αντίψαρα βρίσκονται στα δυτικά της νοτιοδυτικής άκρης των Ψαρών, από την οποία απέχει 2,4km. Η έκταση των Αντίψαρων είναι 4 km² (δέκα φορές μικρότερη από εκείνη των Ψαρών). Το έδαφος των Αντίψαρων είναι άνυδρο και ορεινό. Η υψηλότερη κορυφή του νησιού είναι η ψηλή ράχη με υψόμετρο 130μ.

Οι Οινούσες είναι σύμπλεγμα νησιών ανατολικά της Χίου. Κατοικείται μονάχα το μεγαλύτερο από αυτά που είναι η Αιγνούσα με έκταση τα 14,382km². Το έδαφος των νησιών είναι γεμάτο λόφους, που σχηματίζουν μικρές κοιλάδες. Οι κυριότερες ασχολίες των κατοίκων τους είναι η αλιεία, η κτηνοτροφία ενώ και πολλοί κάτοικοι του νησιού ασχολούνται με τη ναυτιλία.

1.3 ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

Χάρτης 2: Μεταφορικές υποδομές της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου

1.3.1 Αεροδρόμια

Αναφορικά με τις αεροπορικές υποδομές, η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου διαθέτει 5 αεροδρόμια ένα σε κάθε Ενότητα. Συγκεκριμένα τα αεροδρόμια της Περιφέρειας είναι: ο Κρατικός Αερολιμένας Λήμνου «Ηφαιστος», ο Διεθνής Αερολιμένας Μυτιλήνης «Οδ. Ελύτης», ο Κρατικός Αερολιμένας Χίου «Όμηρος», ο Διεθνής Αερολιμένας Σάμου «Αρίσταρχος ο Σάμιος» και ο Κρατικός Αερολιμένας Ικαρίας «Ίκαρος».

Ο Κρατικός Αερολιμένας Λήμνου βρίσκεται 18χλμ. από την πόλη της Μύρινας. Λειτουργεί από το 1959 και από το 2001 έγινε η μετεγκατάσταση του σε καινούργιες

κτιριακές εγκαταστάσεις. Οι κτιριακές του εγκαταστάσεις καλύπτουν επιφάνεια έκτασης 6.500 τ.μ. Επίσης, διαθέτει έναν επιβατικό αεροσταθμό, έναν πυροσβεστικό σταθμό και χώρο για εννέα θέσεις στάθμευσης.

Ο Διεθνής Αερολιμένας Μυτιλήνης βρίσκεται σε απόσταση 8χλμ. νοτιοανατολικά της πόλης της Μυτιλήνης. Από το Δεκέμβριο του 2015, το αεροδρόμιο της Μυτιλήνης πέρασε στην διαχείριση της εταιρίας Fraport. Το 2019 ολοκληρώθηκαν οι εργασίες αναβάθμισης και εκμοντερνισμού των υφιστάμενων εγκαταστάσεων που αφορούσαν την:

- Κατασκευή νέου τερματικού σταθμού,
- Κατασκευή νέου πυροσβεστικού σταθμού,
- Νέα εγκατάσταση επεξεργασίας λυμάτων,
- Κατασκευή νέου χώρου στάθμευσης των αεροσκαφών,
- Αύξηση κατά 18% της συνολικής έκτασης του αεροδρομίου σε 7.185m²,
- Αύξηση κατά 29% των σταθμών check in (από 7 σε 9).

Ο Κρατικός Αερολιμένας Χίου βρίσκεται 3χλμ. νότια της πόλης της Χίου. Ο τερματικός σταθμός του αερολιμένα είναι επιφάνειας 800 τ.μ. ενώ ο διάδρομος προσγείωσης έχει μήκος 1.500μ. και πλάτος 30μ. Επίσης, ο αερολιμένας διαθέτει έναν επιβατικό αεροσταθμό, έναν πυροσβεστικό σταθμό, εγκατάσταση NDP-HIO, εγκατάσταση VOR/DME-MES και εγκατάσταση VOR/DME-HOS. Τέλος, στον αερολιμένα λειτουργεί κλιμάκιο SAR (Έρευνας και Διάσωσης).

Ο Διεθνής Αερολιμένας Σάμου βρίσκεται 14χλμ. από την πόλη της Σάμου στο Δήμο Πυθαγορείου και λειτουργεί από το 1963. Από το Δεκέμβριο του 2015, το αεροδρόμιο της Σάμου πέρασε στην διαχείριση της εταιρίας Fraport. Το 2019 ολοκληρώθηκαν οι εργασίες αναβάθμισης και εκμοντερνισμού των υφιστάμενων εγκαταστάσεων που αφορούσαν την:

- Επέκταση και αναδιαμόρφωση του τερματικού σταθμού,
- Κατασκευή νέου πυροσβεστικού σταθμού,
- Αναδιοργάνωση του χώρου στάθμευσης των αεροσκαφών,
- Αύξηση κατά 19% της συνολικής έκτασης του αεροσταθμού 9.605m²,
- Αύξηση κατά 40% των σταθμών check in (από 10 σε 14),
- Αύξηση κατά 25% του συνολικού αριθμού πυλών (από 4 σε 5) και
- Αύξηση κατά 50% των σημείων ασφαλείας και ελέγχου του αεροδρομίου (από 2 σε 3).

Ο Κρατικός Αερολιμένας Ικαρίας βρίσκεται στο νοτιοανατολικό άκρο του νησιού και απέχει 12χλμ. από την πρωτεύουσα του νησιού τον Άγιο Κήρυκο και 52χλμ. από τον Εύδηλο. Διαθέτει έναν επιβατικό αεροσταθμό, ένα αμαξοστάσιο και χώρο στάθμευσης 4 αεροσκαφών (ATR72).

1.3.2 Λιμένες

Αναφορικά με τις λιμενικές υποδομές, η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου διαθέτει 5 κύρια λιμάνια, το λιμάνι της Μύρηνas, το λιμάνι της Χίου, το λιμάνι της Σάμου, το Λιμάνι Άγιος Κύρηκος και το λιμάνι της Μυτιλήνης.

Το λιμάνι της Μύρηνas εξυπηρετεί κυρίως την εμπορική και επιβατική κίνηση προς τα νησιά του Βορειοανατολικού Αιγαίου, τον Πειραιά, την Καβάλα, το Λαύριο, την Μύκονο, την Πάτμο και την Σύρο. Επίσης, διαθέτει τουριστικό λιμένα όπου καταπλέουν τόσο κρουαζιερόπλοια όσο και ιδιωτικά σκάφη αναψυχής.

Το λιμάνι της Χίου διαθέτει εμπορικό/επιβατικό σταθμό όπου εξυπηρετεί την σύνδεση της Χίου με τα νησιά του Βορειοανατολικού Αιγαίου, του Πειραιά και της Βόρειας Ελλάδας. Επίσης, διαθέτει τουριστικό λιμένα όπου καταπλέουν τόσο κρουαζιερόπλοια όσο και μικρότερα σκάφη, που διακινούν επιβάτες από την Χίο προς το Τσεσμέ της Τουρκίας, αλλά και ιδιωτικά σκάφη αναψυχής.

Το λιμάνι της Σάμου (Βαθύ) διαθέτει εμπορικό/επιβατικό σταθμό όπου καταπλέουν τα επιβατικά πλοία της γραμμής σύνδεσης της Σάμου με τον Πειραιά, τα νησιά του Βορειοανατολικού Αιγαίου και τη Βόρεια Ελλάδα. Επίσης, διαθέτει τουριστικό λιμένα όπου καταπλέουν τόσο κρουαζιερόπλοια όσο και μικρότερα σκάφη, που διακινούν επιβάτες από Σάμο προς το Κουσάντασι της Τουρκίας, αλλά και ιδιωτικά σκάφη αναψυχής.

Το λιμάνι της Ικαρίας (Άγιος Κύρηκος) διαθέτει εμπορικό/επιβατικό σταθμός όπου καταπλέουν επιβατικά πλοία της γραμμής σύνδεση της Ικαρίας με τον Πειραιά, τα νησιά του Βορειοανατολικού Αιγαίου, την Σύρο και την Μύκονο.

Το λιμάνι της Μυτιλήνης διαθέτει εμπορικό/επιβατικό σταθμό όπου εξυπηρετεί την σύνδεση της Μυτιλήνης με τα νησιά του Βορειοανατολικού Αιγαίου, του Πειραιά και της Βόρειας Ελλάδας. Επίσης, διαθέτει τουριστικό λιμένα όπου καταπλέουν τόσο κρουαζιερόπλοια όσο και μικρότερα σκάφη, που διακινούν επιβάτες από την Χίο προς το Αϊβαλί της Τουρκίας, αλλά και ιδιωτικά σκάφη αναψυχής.

Τα υπόλοιπα λιμάνια της Περιφέρειας είναι:

- Λιμάνι Μούδρου, εξυπηρετεί την εμπορική κίνηση,
- Λιμάνι Άγιος Ευστράτιος, είναι το κύριο λιμάνι του νησιού Άγιος Ευστράτιος και εξυπηρετεί την εμπορική και επιβατική κίνηση του νησιού,
- Λιμάνι Σκάλας Ερεσού, εξυπηρετεί κυρίως ψαροκάικα και ιδιωτικά σκάφη,

- Λιμάνι Σκάλας Καλλονής, εξυπηρετεί κυρίως ψαροκάικα και ιδιωτικά σκάφη,
- Λιμάνι Πλωμαρίου, εξυπηρετεί κυρίως ψαροκάικα και ιδιωτικά σκάφη,
- Λιμάνι Μεστών, εξυπηρετεί κυρίως την επιβατική και εμπορική κίνηση,
- Λιμάνι Ψαρών, είναι το κύριο λιμάνι της νήσου Ψαρών και εξυπηρετεί την εμπορική και επιβατική κίνηση του νησιού,
- Λιμάνι Οινουσσών, είναι το κύριο λιμάνι των Οινουσσών και εξυπηρετεί την εμπορική και επιβατική κίνηση του νησιού,
- Λιμάνι Καρλόβασι, εξυπηρετεί την επιβατική κίνηση με τα νησιά του Βορειοανατολικού Αιγαίου, του Πειραιά, της Βόρειας Ελλάδας, της Μυκόνου και της Σύρου.
- Λιμάνι Πυθαγόρειο, εξυπηρετεί κυρίως ψαροκάικα και ιδιωτικά σκάφη,
- Λιμάνι Φούρνων, είναι το κύριο λιμάνι της νήσου Φούρνων και εξυπηρετεί την επιβατική και εμπορική κίνηση του νησιού και
- Λιμάνι Εύδηλος, αποτελεί το 2^ο λιμάνι της Ικαρίας και εξυπηρετεί κυρίως τη βόρεια πλευρά του νησιού. Εξυπηρετεί καθημερινά δρομολόγια, σαν ενδιάμεσος σταθμός με τελικό προορισμό των πλοίων τη Σάμο και τον Πειραιά. Επίσης, συνδέεται και με λιμάνια άλλων νησιών και εξυπηρετεί και εμπορικά πλοία που έρχονται στο νησί.

1.3.3 Οδικοί άξονες

Το οδικό δίκτυο και οι χερσαίες μεταφορές περιορίζονται κατ' ανάγκη σε τοπικό επίπεδο νησιού και η σημασία τους είναι πάντοτε ανάλογη με το μέγεθος του χερσαίου χώρου που αφορούν και το μέγεθος των αναγκών που ικανοποιούν. Θα πρέπει να επισημάνουμε ότι πέρα από τον αριθμό των αυτοκινήτων των μόνιμων κατοίκων, το οδικό δίκτυο της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου επιβαρύνεται με έναν επίσης υψηλό αριθμό αυτοκινήτων των τουριστών της καλοκαιρινής περιόδου. Αναλυτικότερα, το οδικό δίκτυο ανά Περιφερειακή Ενότητα έχει ως εξής:

- ΠΕ Σάμου: Το οδικό δίκτυο της Ενότητας είναι σε πολύ καλή κατάσταση. Όλοι οι οικισμοί συνδέονται μεταξύ τους και με τον κεντρικό οδικό άξονα. Έχει γίνει ήδη πρόβλεψη και είναι υπό εκτέλεση έργα για βελτίωση μέρους του οδικού δικτύου του νησιού.
- ΠΕ Λήμνου: το οδικό δίκτυο του νησιού είναι αφαλτοστρωμένο στο μεγαλύτερο τμήμα του και σε μέτρια κατάσταση. Ο βασικός οδικός άξονας είναι σε πολύ καλή κατάσταση, ξεκινά από την Μύρινα, προσεγγίζει το Αεροδρόμιο και καταλήγει στο Μούδρο. Διακλαδώσεις του βασικού άξονα οδηγούν στους υπόλοιπους οικισμούς του νησιού, οι βασικότεροι από τους οποίους είναι:
 1. Έπαρχιακή οδός Μύρινας-Καλλιθέας,
 2. Επαρχιακή οδός Πλάκα-Ρωμανού,
 3. Επαρχιακή οδός Κατάλακκο-Κορνός,
 4. Επαρχιακή οδός Μούδρου-Σκανδάλι.
- ΠΕ Λέσβου: το βασικό οδικό δίκτυο του νησιού, ενώνει τα δύο λιμάνια του νησιού, της Μυτιλήνης και του Σιγρίου. Διακλαδώσεις των βασικών οδών οδηγούν στο αεροδρόμιο και τα τουριστικά θέρετρα. Η πόλη της Μυτιλήνης έχει 3 εξόδους. Η Βόρεια έξοδος οδηγεί στο ΒΑ τμήμα του νησιού και διέρχεται από το παλιό λιμάνι και τη βιομηχανική ζώνη, η Νότια οδηγεί προς τον κόλπο της Γέρας και το Αεροδρόμιο και η Δυτική οδηγεί μέσω της διεθνούς οδικής αρτηρίας σε όλους τους υπόλοιπους οικισμούς. Σε γενικές γραμμές το οδικό δίκτυο είναι καλής βατότητας, με εξαίρεση την ορεινή περιοχή του Ολύμπου και τη ΒΔ πλευρά του νησιού.
- ΠΕ Ικαρίας: το οδικό δίκτυο είναι περιορισμένο και απαιτεί εκτεταμένα έργα βελτίωσης. Επαρχιακοί οδοί, ασφαλτωστρομένοι και σε σχετικά καλή κατάσταση υπάρχουν μόνο στο βόρειο-ΒΑ τμήμα του νησιού, οι οποίες συνδέουν τους περιμετρικούς οικισμούς του Αρμενιστή και του Ευδήλου με τις ΝΑ ακτές και το Λιμάνι του Αγίου Κηρύκου. Το υπόλοιπο νοτιοδυτικό

τμήμα του νησιού υστερεί σε υποδομές αφού οι οικισμοί συνδέονται με μη ασφαλτοστρωμένες οδούς.

- ΠΕ Χίου: το κεντρικό δίκτυο συνδέει την πόλη της Χίου με τα κυριότερα χωριά του νησιού. Οι οδοί στην πλειοψηφία τους είναι ασφαλτοστρωμένοι και σε πολύ καλή κατάσταση. Προβλήματα παρουσιάζονται στο βόρειο τμήμα του νησιού λόγω κατολισθήσεων. Το δευτερεύον οδικό δίκτυο αποτελείται κυρίως από χωματόδρομους ενώ τα τμήματα που είναι ασφαλτοστρωμένα είναι σε κακή κατάσταση λόγω ελλιπούς συντήρησης.

1.4 ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ, 2011-2021

1.4.1 Δημογραφικά χαρακτηριστικά στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Σύμφωνα με τα προσωρινά στοιχεία απογραφής πληθυσμού που ανακοίνωσε η ΕΛΣΤΑΤ, ο πληθυσμός της Ελλάδας την περίοδο 2011-2021 σημείωσε μείωση κατά -4% (από 10,8 εκατ. το 2011 σε 10,4 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες εμφάνισαν μείωση την περίοδο 2011-2021, με εξαίρεση την Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου (+5%, από 309 χιλ. το 2011 σε 325 χιλ. το 2021). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Δυτικής Μακεδονίας (-10%, από 284 χιλ. το 2011 σε 255 χιλ. το 2021), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-8%, από 608 χιλ. το 2011 σε 562 χιλ. το 2021), Στερεάς Ελλάδας (-8%, από 547 χιλ. το 2011 σε 505 χιλ. το 2021), Πελοποννήσου (-7%, από 578 χιλ. το 2011 σε 538 χιλ. το 2021), Θεσσαλίας (-6%, από 733 χιλ. το 2011 σε 688 χιλ. το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (-5%, από 1,9 εκατ. το 2011 σε 1,8 εκατ. το 2021), Δυτικής Ελλάδας (-5%, από 680 χιλ. το 2011 σε 643 χιλ. το 2021), Ηπείρου (-5%, από 337 χιλ. το 2011 σε 320 χιλ. το 2021), Ιονίων Νήσων (-3%, από 208 χιλ. το 2011 σε 201 χιλ. το 2021), Βορείου Αιγαίου (-3%, από 199 χιλ. το 2011 σε 194 χιλ. το 2021), Κρήτης (-1%, από 623 χιλ. το 2011 σε 617 χιλ. το 2021) και Αττικής (-1%, από 3,8 εκατ. το 2011 σε 3,8 εκατ. το 2021).

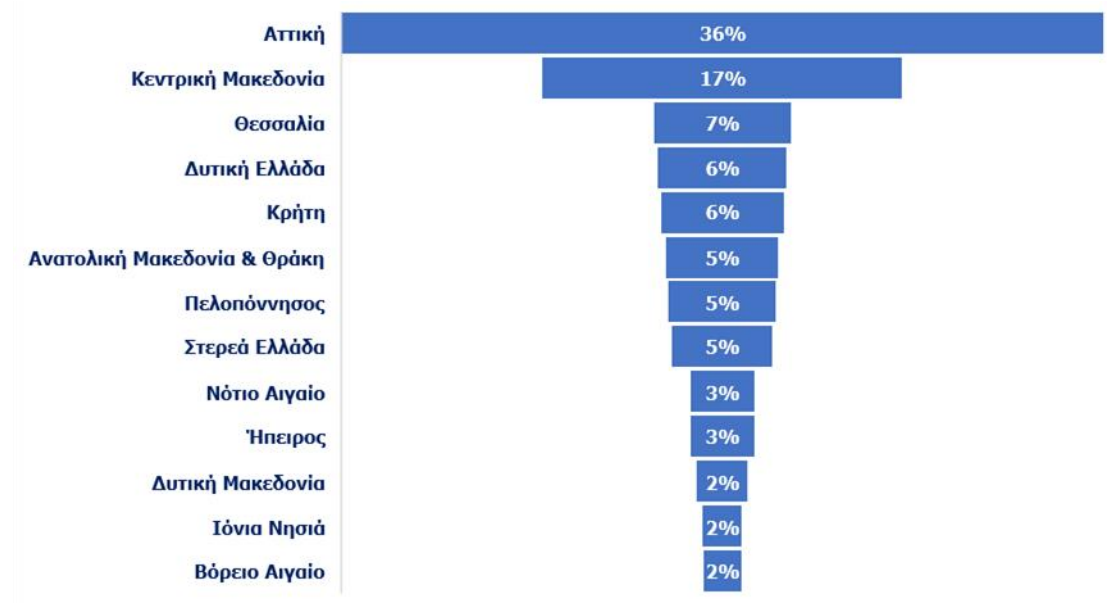
Πίνακας 1: Εξέλιξη του πληθυσμού της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2011-2021

Περιφέρεια	2011	2021	%Δ 2011 - 2021
Αττική	3.828.434	3.792.469	-1%
Κεντρική Μακεδονία	1.882.108	1.792.069	-5%
Θεσσαλία	732.762	687.527	-6%
Δυτική Ελλάδα	679.796	643.349	-5%
Κρήτη	623.065	617.360	-1%
Ανατολική Μακεδονία & Θράκη	608.182	562.069	-8%
Πελοπόννησος	577.903	538.366	-7%
Στερεά Ελλάδα	547.390	505.269	-8%
Νότιο Αιγαίο	309.015	324.542	5%
Ήπειρος	336.856	319.543	-5%
Δυτική Μακεδονία	283.689	255.056	-10%
Ιόνια Νησιά	207.855	200.726	-3%
Βόρειο Αιγαίο	199.231	194.136	-3%
Ελλάδα	10.816.286	10.432.481	-4%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Απογραφή Πληθυσμού - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή του πληθυσμού στις 13 Περιφέρειες της χώρας για το 2021, παρατηρούμε ότι το 54% του συνόλου είναι συγκεντρωμένο στις Περιφέρειες Αττικής (36%) και Κεντρικής Μακεδονίας (17%), στις οποίες ανήκουν και τα 2 μεγάλα αστικά κέντρα της χώρας (Αθήνα και Θεσσαλονίκη). Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου αντιπροσωπεύει για το 2021 το 2% του συνολικού πληθυσμού της Ελλάδας.

Διάγραμμα 1: Ποσοστιαία κατανομή του πληθυσμού της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2021

1.4.2 Δημογραφικά χαρακτηριστικά στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Ο πληθυσμός της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου την περίοδο 2011-2021, σημείωσε μείωση κατά -3% (από 199 χιλ. το 2011 σε 194 χιλ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες σημειώσαν μείωση του πληθυσμού τους, με εξαίρεση την Ενότητα Ικαρίας (+0,2%, από 10 χιλ. το 2011 σε 10 χιλ. το 2021). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Ενότητες: Λέσβου (-4%, από 86 χιλ. το 2011 σε 83 χιλ. το 2021), Χίου (-2%, από 53 χιλ. το 2011 σε 52 χιλ. το 2021), Σάμου (-1%, από 33 χιλ. το 2011 σε 33 χιλ. το 2021) και Λήμνου (-3%, από 17 χιλ. το 2011 σε 17 χιλ. το 2021).

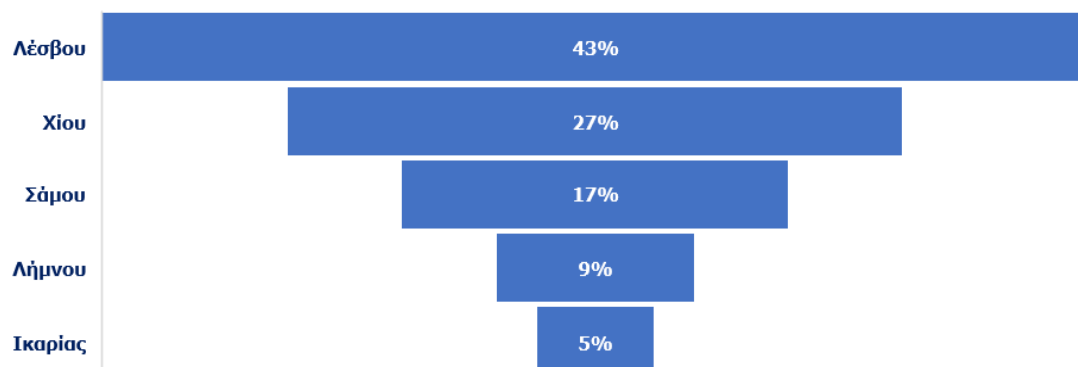
Πίνακας 2: Εξέλιξη του πληθυσμού της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, 2011-2021

Ενότητα	2011	2021	%Δ 2011 - 2021
Λέσβου	86.436	83.068	-4%
Χίου	52.674	51.819	-2%
Σάμου	32.977	32.633	-1%
Λήμνου	17.262	16.715	-3%
Ικαρίας	9.882	9.901	0%
Βόρειο Αιγαίο	199.231	194.136	-3%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Απογραφή Πληθυσμού - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2021, η Ενότητα Λέσβου αντιπροσωπεύει το 43% του πληθυσμού της Περιφέρειας και ακολουθούν οι Ενότητες Χίου (27%), Σάμου (17%), Λήμνου (9%) και Ικαρίας (5%).

Διάγραμμα 2: Ποσοστιαία κατανομή του πληθυσμού της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, 2021

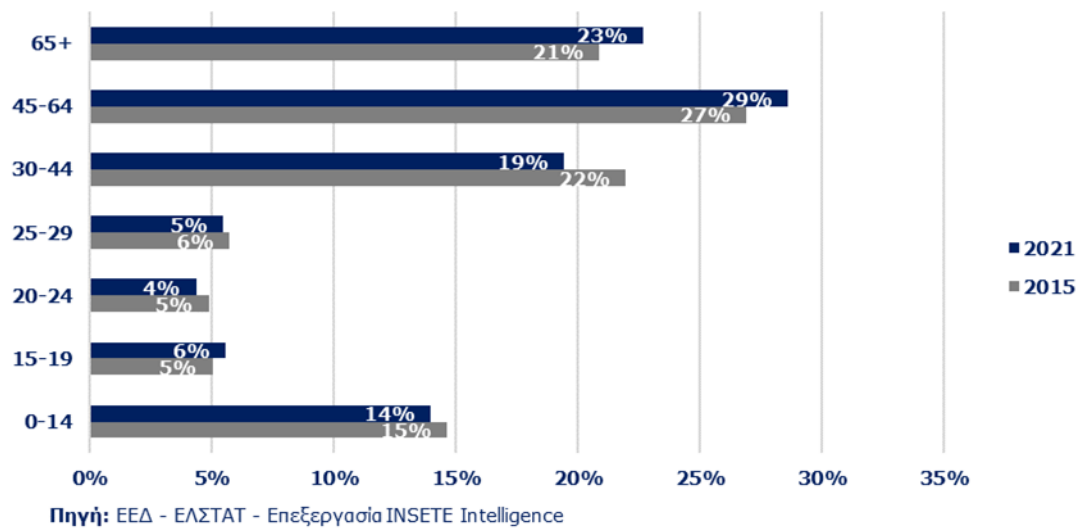

1.5 ΗΛΙΚΙΑΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ, 2015 ΚΑΙ 2021

1.5.1 Ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Ελλάδας

Αναφορικά με την ηλικιακή κατανομή, παρατηρούμε γήρανση του πληθυσμού της Ελλάδας την περίοδο 2015-2021. Συγκεκριμένα, οι ηλικίες 0-44 ετών κατέγραψαν μείωση των μεριδίων τους, με εξαίρεση τις ηλικίες 15-19 ετών (+8%), ενώ αντίθετα αύξηση κατέγραψαν οι ηλικίες άνω των 45 ετών. Στις επιμέρους ηλικιακές κατηγορίες, μείωση κατέγραψαν οι ηλικίες 0-14 ετών (-7%), 20-24 ετών (-13%), 25-29 ετών (-7%) και 30-44 ετών (-14%) και αύξηση οι ηλικίες 15-19 ετών (+8%), 45-64 ετών (+3%) και 65+ ετών (+6%). Αναφορικά με τα μερίδια των επιμέρους ηλικιών για το 2021, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο μερίδιο κατέχουν οι ηλικίες 45-64 ετών (29%) και ακολουθούν οι ηλικίες 65+ ετών (23%), 30-44 ετών (19%), 15-29 ετών (15%) και 0-14 ετών (14%).

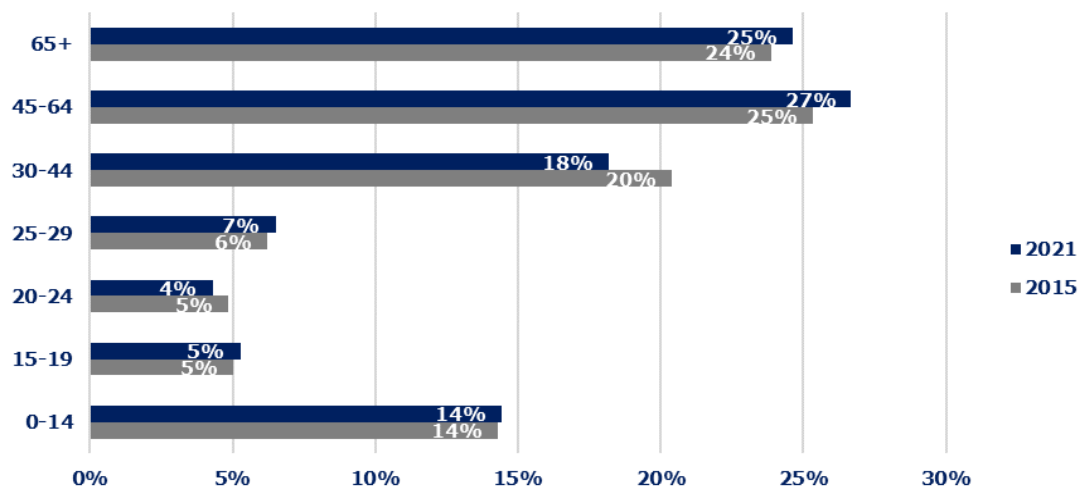
Διάγραμμα 3: Ποσοστιαία ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Ελλάδας, 2015 και 2021

1.5.2 Ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου εμφανίζει παρόμοια εικόνα με αυτή που καταγράφεται στο σύνολο της χώρας, με εξαίρεση τις ηλικίες 25-29 ετών όπου καταγράφεται αύξηση και 65+ ετών όπου καταγράφεται μείωση. Συγκεκριμένα, μείωση κατέγραψαν οι ηλικιακές ομάδες 0-14 ετών (-3%), 20-24 ετών (-14%), 30-44 ετών (-14%) και 65+ ετών (-1%) ενώ αύξηση οι ηλικίες 15-19 ετών (+1%), 25-29 ετών (1%) και 45-64 ετών (+1%). Επίσης, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου αποτελεί την μόνη Περιφέρεια της χώρας όπου οι ηλικίες 65+ ετών κατέγραψαν μείωση. Όσον αφορά τα μερίδια των επιμέρους ηλικιών για το 2021, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο μερίδιο κατέχουν οι ηλικίες 45-64 ετών (27%) και ακολουθούν οι ηλικίες 65+ ετών (25%), 30-44 ετών (18%), 15-29 ετών (16%) και 0-14 ετών (14%).

Διάγραμμα 4: Ποσοστιαία ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, 2015 και 2021

Πηγή: ΕΕΔ - ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

1.6 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΝΕΡΓΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΑΝΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ, 2015 ΚΑΙ 2021

Η ΕΛΣΤΑΤ διενεργεί κάθε χρόνο την Έρευνα Εργατικού Δυναμικού, η οποία εκτός από στοιχεία απασχόλησης περιλαμβάνει εκτιμήσεις για τον πληθυσμό, τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό, δείκτες απασχόλησης και ανεργίας κ.α. Ο **Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός** αποτελεί το εργατικό δυναμικό της οικονομίας και περιλαμβάνει τα άτομα ηλικίας 15 ετών και άνω τα οποία είναι ικανά προς εργασία και ταυτόχρονα θέλουν να εργαστούν.

1.6.1 Οικονομικά ενεργός πληθυσμός της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Οι ηλικίες άνω των 15 ετών αντιπροσωπεύουν το 85% και 86% του πληθυσμού της χώρας τα έτη 2015 και 2021 αντίστοιχα, εκ των οποίων το 52% και 51% για τα έτη 2015 και 2021 αντίστοιχα αποτελεί τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό της. Στις επιμέρους Περιφέρειες, δεν παρατηρούνται μεγάλες διαφοροποιήσεις και για τα δύο έτη, με το ποσοστό των ηλικιών 15+ ετών για το 2015 να κυμαίνεται μεταξύ 83%-87% ενώ για το 2021 μεταξύ 84%-87%.

Αναφορικά με τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε την περίοδο 2015-2021 μείωση του σε όλες τις Περιφέρειες, με εξαίρεση την Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου. Ειδικότερα, το υψηλότερο ποσοστό οικονομικά ενεργού πληθυσμού το 2021 καταγράφεται στις Περιφέρειες Αττικής (53%), Κρήτης (53%), Νοτίου Αιγαίου (53%) και Πελοποννήσου (52%) ενώ στον αντίποδα το χαμηλότερο στις Περιφέρειες Ηπείρου (42%), Κεντρικής Μακεδονίας (48%) και Δυτικής Μακεδονίας (48%). Οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Θεσσαλίας (50%), Βορείου Αιγαίου (50%), Δυτικής Ελλάδας (49%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (49%), Στερεάς Ελλάδας (49%), Ιονίων Νήσων (49%)

Η πλειοψηφία του οικονομικά ενεργού πληθυσμού όπως είναι φυσικό απαντάται και για τα 2 έτη στις μεγάλες αστικές Περιφέρειες της χώρας (54% και για τα δύο έτη), Αττικής (37%) και Κεντρικής Μακεδονίας (17%), ενώ οι υπόλοιπες Περιφέρειες σημειώνουν μικρότερα μερίδια κάτω από το 7%.

Πίνακας 3: Οικονομικά ενεργός πληθυσμός της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2015 και 2021

Οικονομικά ενεργός πληθυσμός στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015 και 2021						
	2015			2021		
	% Ηλικιών 15+	% Οικονομικά Ενεργού Πληθυσμού*	% κατανομή ενεργού πληθυσμού	% Ηλικιών 15+	% Οικονομικά Ενεργού Πληθυσμού*	% κατανομή ενεργού πληθυσμού
Αττική	86%	54%	37%	86%	53%	37%
Κεντρική Μακεδονία	85%	51%	17%	86%	48%	17%
Θεσσαλία	85%	51%	7%	86%	50%	7%
Δυτική Ελλάδα	85%	51%	6%	86%	49%	6%
Κρήτη	83%	54%	6%	84%	53%	6%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	85%	50%	5%	86%	49%	5%
Πελοπόννησος	86%	53%	5%	86%	52%	5%
Στερεά Ελλάδα	86%	51%	5%	86%	49%	5%
Νότιο Αιγαίο	83%	56%	3%	84%	53%	3%
Ήπειρος	87%	47%	3%	87%	42%	3%
Δυτική Μακεδονία	86%	49%	2%	87%	48%	2%
Βόρειο Αιγαίο	86%	46%	2%	86%	50%	2%
Ιόνια Νησιά	85%	52%	2%	86%	49%	2%
Ελλάδα	85%	52%	100%	86%	51%	100%

Πηγή: ΕΕΔ - ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

*επί του συνόλου των ηλικιών 15+

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου αντιπροσωπεύει μόλις το 2% του οικονομικά ενεργού πληθυσμού της χώρας και για τα δύο έτη, ενώ το ποσοστό του οικονομικά ενεργού πληθυσμού της ως προς τον πληθυσμό της ηλικίας 15+ ετών ήταν 46% το 2015 και 50% το 2021. Σε σύγκριση με τις υπόλοιπες Περιφέρειες, η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου εμφανίζει το 2015 το χαμηλότερο ποσοστό οικονομικά ενεργού πληθυσμού ενώ το 2021 το 5^ο υψηλότερο.

1.7 ΜΑΚΡΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ, 2014-2019

1.7.1 Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ για το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν της Ελλάδας, παρατηρούμε ότι την περίοδο 2014-2019 το ΑΕΠ της χώρας σημείωσε αύξηση κατά +3% (από € 177.236 εκατ. το 2014 σε € 183.250 εκατ. το 2019), επιβεβαιώνοντας την στροφή της ελληνικής οικονομίας που ξεκίνησε το 2017 σε θετικούς ρυθμούς ανάπτυξης. Η εικόνα στις επιμέρους Περιφέρειες την περίοδο 2014-2019 είναι θετική, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Δυτικής Μακεδονίας (-23%, από 4,9 δισ. το 2014 σε 3,8 δισ. το 2019) και Βορείου Αιγαίου (-0,4%, από € 2,6 δισ. το 2014 σε € 2,5 δισ. το 2019). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Αττική (+3%, από € 84,6 δισ. το 2014 σε € 87,4 δισ. το 2019), Κεντρική Μακεδονία (+7%, από € 23,4 δισ. το 2014 σε € 25,2 δισ. το 2019), Θεσσαλία (+6%, από € 8,9 δισ. το 2014 σε € 9,4 δισ. το 2019), Κρήτη (+5%, από € 8,8 δισ. το 2014 σε € 9,2 δισ. το 2019), Στερεά Ελλάδα (+8%, από € 7,9 δισ. το 2014 σε € 8,6 δισ. το 2019), Πελοπόννησο (+6%, από € 7,8 δισ. το 2014 σε € 8,3 δισ. το 2019), Δυτική Ελλάδα (+0,3%, από € 8,1 δισ. το 2014 σε € 8,1 δισ. το 2019), Αν. Μακεδονία & Θράκη (+2%, από € 6,8 δισ. το 2014 σε € 7,0 δισ. το 2019), Νότιο Αιγαίο (+3%, από € 6,2 δισ. το 2014 σε € 6,4 δισ. το 2019), Ήπειρο (+1%, από € 4,0 δισ. το 2014 σε € 4,0 δισ. το 2019) και Ιόνια Νησιά (+5%, από € 3,2 δισ. το 2014 σε € 3,3 δισ. το 2019).

Πίνακας 4: ΑΕΠ Περιφερειών της Χώρας, 2014-2019 (σε εκατ. €, τρέχουσες τιμές)

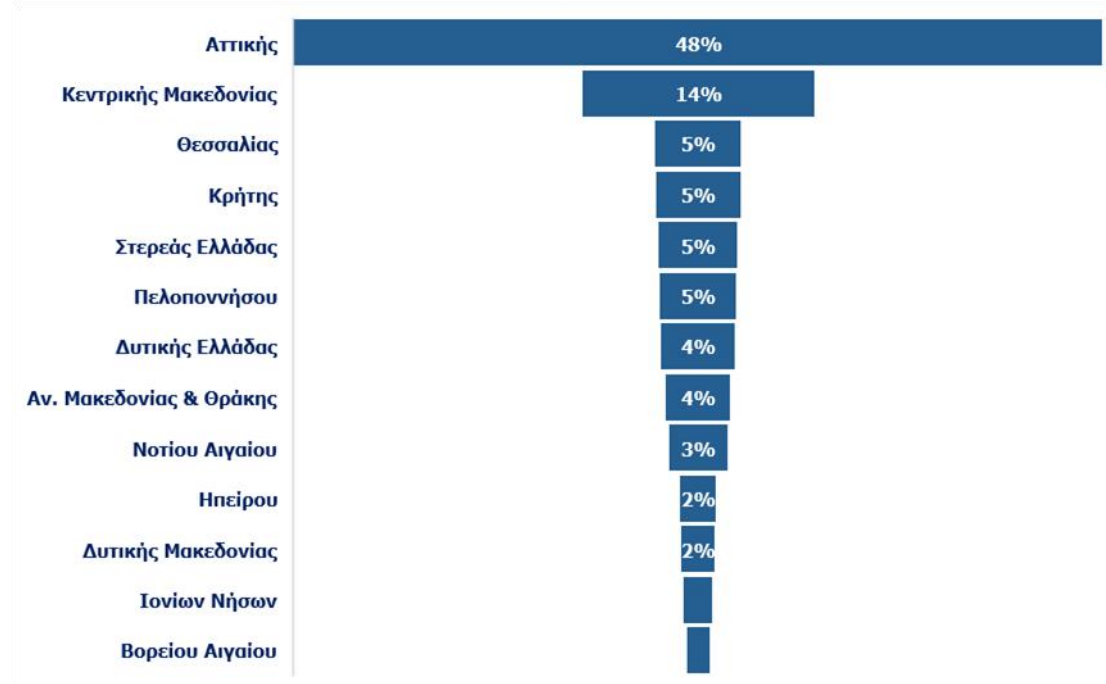
Περιφέρεια	2014	2015	2016*	2017*	2018*	2019*	%Δ 2014-2019
Αττικής	84.640	83.617	83.007	84.535	85.688	87.428	3%
Κεντρικής Μακεδονίας	23.419	23.817	23.801	24.037	24.601	25.162	7%
Θεσσαλίας	8.894	8.988	8.843	8.918	9.081	9.399	6%
Κρήτης	8.821	8.826	8.606	8.824	9.013	9.242	5%
Στερεάς Ελλάδας	7.935	8.027	8.136	8.313	8.434	8.594	8%
Πελοποννήσου	7.812	7.972	7.934	8.060	8.056	8.280	6%
Δυτικής Ελλάδας	8.089	8.034	7.832	7.838	7.948	8.111	0%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	6.813	6.786	6.808	6.807	6.888	6.977	2%
Νοτίου Αιγαίου	6.173	6.088	5.855	5.920	6.134	6.386	3%
Ηπείρου	3.985	3.929	3.892	3.870	3.935	4.032	1%
Δυτικής Μακεδονίας	4.944	4.705	4.313	4.298	4.159	3.795	-23%
Ιονίων Νήσων	3.153	3.086	3.034	3.050	3.155	3.295	5%
Βορείου Αιγαίου	2.558	2.495	2.433	2.433	2.467	2.548	0%
Ελλάδα	177.236	176.369	174.494	176.903	179.558	183.250	3%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

*Προσωρινά στοιχεία

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2019, όπως είναι φυσιολογικό την μεγαλύτερη συμβολή στο ΑΕΠ της χώρας έχουν οι Περιφέρειες Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας, που αποτελούν και την καρδιά της οικονομικής δραστηριότητας, συνεισφέροντας το 61% του ΑΕΠ της. Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου αντιπροσωπεύει το 1% του ΑΕΠ της χώρας.

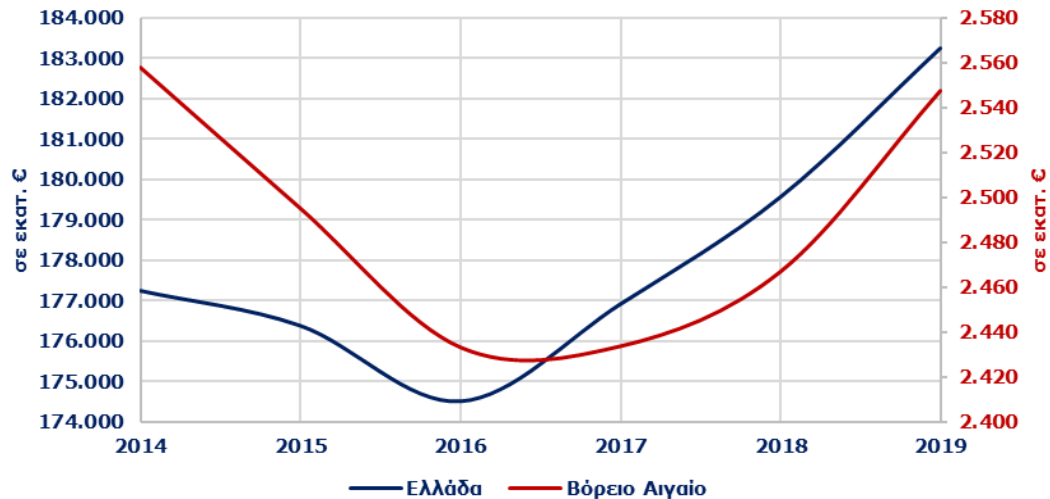
Διάγραμμα 5: Ποσοστιαία κατανομή του ΑΕΠ της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2019

1.7.2 Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου

Σε αντίθεση με το σύνολο της χώρας, η εξέλιξη του ΑΕΠ της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου την περίοδο 2014-2019 εμφάνισε μείωση κατά -0,4% (από € 2.558 εκατ. το 2014 σε € 2.548 εκατ. το 2019).

Διάγραμμα 6: Εξέλιξη του ΑΕΠ της Ελλάδας και της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου (σε εκατ. €), 2014-2019

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Επιμέρους, την περίοδο 2014-2019 η εικόνα είναι μικτή, με τις Περιφερειακές Ενότητες Χίου (-2%, από € 671 εκατ. το 2014 σε € 658 εκατ. το 2019) και Σάμου (-0,5%, από € 559 εκατ. το 2014 σε € 556 εκατ. το 2019) να καταγράφουν μείωση ενώ αντίθετα η Περιφερειακή Ενότητα Λέσβου (+0,4%, από € 1.328 εκατ. το 2014 σε € 1.333 εκατ. το 2019) αύξηση.

Πίνακας 5: ΑΕΠ της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2014-2019 (σε εκατ. €, τρέχουσες τιμές)

Ενότητα	2014	2015	2016*	2017*	2018*	2019*	%Δ 2014-2019
Λέσβου	1.328	1.307	1.270	1.276	1.298	1.333	0%
Χίου	671	650	637	628	629	658	-2%
Σάμου	559	538	526	530	540	556	0%
Βόρειο Αιγαίο	2.558	2.495	2.433	2.433	2.467	2.548	0%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

*Προσωρινά στοιχεία

1.7.3 Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Το κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ελλάδας την περίοδο 2014-2019 αυξήθηκε κατά +5% (από € 16.272 το 2014 σε € 17.092 το 2019). Επιμέρους η εικόνα είναι θετική, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Δυτικής Μακεδονίας (-20%, από € 17.810 το 2014 σε € 14.284 το 2019) και Βορείου Αιγαίου (-13%, από € 12.911 το 2014 σε € 11.271 το 2019). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Αττική (+6%, από € 22.023 το 2014 σε € 23.341 το 2019), Νότιο Αιγαίο (+1%, από € 18.435 το 2014 σε € 18.655 το 2019), Ιόνια Νησιά (+6%, από € 15.204 το 2014 σε € 16.147 το 2019), Στερεά Ελλάδα (+9%, από € 14.209 το 2014 σε € 15.463 το 2019), Κρήτη (+5%, από € 13.976 το 2014 σε € 14.695 το 2019), Πελοπόννησο (+8%, από € 13.371 το 2014 σε € 14.421 το 2019), Κεντρική Μακεδονία (+9%, από € 12.335 το 2014 σε € 13.430 το 2019), Θεσσαλία (+8%, από € 12.089 το 2014 σε € 13.071 το 2019), Δυτική Ελλάδα (+4%, από € 11.975 το 2014 σε € 12.450 το 2019), Ήπειρο (+3%, από € 11.718 το 2014 σε € 12.093 το 2019) και Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+4%, από € 11.218 το 2014 σε € 11.639 το 2019).

Πίνακας 6: Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2014-2019 (σε €)

Περιφέρεια	2014	2015	2016*	2017*	2018*	2019*	%Δ 2014-2019
Αττικής	22.023	21.992	21.975	22.453	22.854	23.341	6%
Νοτίου Αιγαίου	18.435	18.182	17.395	17.431	17.911	18.655	1%
Ιονίων Νήσων	15.204	14.935	14.743	14.877	15.447	16.147	6%
Στερεάς Ελλάδας	14.209	14.416	14.639	14.959	15.175	15.463	9%
Κρήτης	13.976	13.972	13.611	13.939	14.212	14.695	5%
Πελοποννήσου	13.371	13.693	13.677	13.946	13.995	14.421	8%
Δυτικής Μακεδονίας	17.810	17.102	15.817	15.895	15.513	14.284	-20%
Κεντρικής Μακεδονίας	12.335	12.611	12.649	12.799	13.121	13.430	9%
Θεσσαλίας	12.089	12.286	12.152	12.318	12.606	13.071	8%
Δυτικής Ελλάδας	11.975	11.977	11.758	11.845	12.091	12.450	4%
Ηπείρου	11.718	11.624	11.583	11.560	11.781	12.093	3%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	11.218	11.207	11.277	11.308	11.472	11.639	4%
Βορείου Αιγαίου	12.911	12.654	12.154	11.732	11.415	11.271	-13%
Ελλάδα	16.272	16.299	16.193	16.449	16.730	17.092	5%

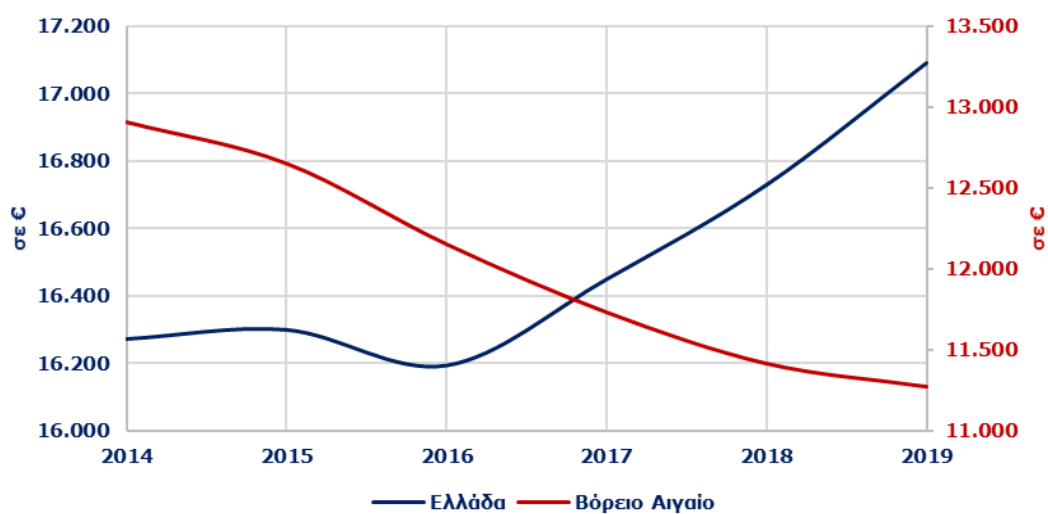
Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETTE Intelligence

*Προσωρινά στοιχεία

1.7.4 Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου σε αντίθεση με το σύνολο της χώρας εμφανίζει την περίοδο 2014-2019 μείωση του κατά Κεφαλήν ΑΕΠ της. Σημαντικός παράγοντας για την εξέλιξη αυτή έχει παίξει το προσφυγικό-μεταναστευτικό που ταλανίζει την Περιφέρεια από τα τέλη του 2015. Συγκεκριμένα, την περίοδο 2014-2019 το κατά Κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας κατέγραψε μείωση κατά -13% (από € 12.911 το 2014 σε € 11.271 το 2019).

Διάγραμμα 7: Εξέλιξη του κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ελλάδας και της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου (σε €), 2014-2019

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Επιμέρους, την περίοδο 2014-2019 όλες οι Περιφερειακές Ενότητες κατέγραψαν μείωση του κατά Κεφαλήν ΑΕΠ τους. Συγκεκριμένα: Σάμου (-13%, από € 13.151 το 2014 σε € 11.402 το 2019), Λέσβου (-12%, από € 12.989 το 2014 σε € 11.380 το 2019) και Χίου (-13%, από € 12.568 το 2014 σε € 10.943 το 2019).

Πίνακας 7: Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα (σε €), 2014-2019

Ενότητα	2014	2015	2016*	2017*	2018*	2019*	%Δ 2014-2019
Σάμου	13.151	12.748	12.285	11.813	11.432	11.402	-13%
Λέσβου	12.989	12.855	12.240	11.880	11.619	11.380	-12%
Χίου	12.568	12.197	11.884	11.381	11.002	10.943	-13%
Βόρειο Αιγαίο	12.911	12.654	12.154	11.732	11.415	11.271	-13%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

*Προσωρινά στοιχεία

1.7.5 Περιφερειακή κατανομή και συμβολή του τουρισμού ανά Περιφέρεια, 2021

Η άμεση συμβολή του τουρισμού στο ΑΕΠ της χώρας το 2021 ήταν της τάξης του 7,2% ή € 13,2 δισ. Λόγω της προσεγγιστικής φύσης των στοιχείων του πίνακα, η εικόνα που αναδεικνύει είναι κατά κύριο λόγο ενδεικτική. Παρόλα αυτά είναι εντυπωσιακή η συνεισφορά του τουρισμού στο ΑΕΠ των Περιφερειών του Νοτίου Αιγαίου, των Ιονίων Νήσων και της Κρήτης.

Τα έσοδα της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου από τον τουρισμό το 2021, αντιπροσώπευαν το 1% (€ 87 εκατ.) των συνολικών εσόδων της χώρας ενώ η άμεση συμβολή του τουρισμού στο ΑΕΠ της Περιφέρειας ανήλθε σε 3%. Επίσης, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις που κάναμε, το ΑΕΠ της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου το 2021 σημείωσε οριακή μείωση κατά -0,2% (από € 2.548 εκατ. το 2019 σε € 2.542 εκατ. το 2021).

Πίνακας 8: Συμβολή του τουρισμού ανά Περιφέρεια, 2021

Περιφέρεια	% κατανομή εσόδων εισερχόμενου τουρισμού 2021	αναλογία άμεσης τουριστικής δαπάνης 2021 - σε € εκ.	ΑΕΠ Περιφερειών 2021* - σε εκ.	% ΑΕΠ στο οποίο αντιστοιχεί η τουριστική δαπάνη	κατά κεφαλήν ΑΕΠ 2019 - σε €
Ν. Αιγαίο	30%	3.985	6.372	63%	18.655
Κρήτη	23%	3.058	9.221	33%	14.695
Αττική	14%	1.872	87.227	2%	23.341
Ιόνια Νησιά	13%	1.656	3.287	50%	16.147
Κεντ. Μακεδονία	10%	1.292	25.105	5%	13.430
Πελοπόννησος	2%	319	8.261	4%	14.421
Θεσσαλία	2%	229	9.378	2%	13.071
Αν. Μακεδονία & Θράκη	1%	171	6.961	2%	11.639
Ήπειρος	1%	162	4.023	4%	12.093
Δυτ. Ελλάδα	1%	164	8.092	2%	12.450
Στερεά Ελλάδα	1%	144	8.575	2%	15.463
Β. Αιγαίο	1%	87	2.542	3%	11.271
Δυτ. Μακεδονία	0%	48	3.786	1%	14.284
Σύνολο Χώρας	100%	13.186	182.830	7%	17.092

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

*Η κατανομή του ΑΕΠ των Περιφερειών είναι εκτίμηση λαμβάνοντας υπόψη την ποσοστιαία κατανομή του 2019

*Το ΑΕΠ των Περιφερειών είναι προσωρινό και υπόκειται σε αλλαγή

1.8 ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ², 2015-2021

Στην ενότητα αυτή δίδονται στοιχεία για την εξέλιξη του συνόλου της απασχόλησης ανά Περιφέρεια καθώς επίσης και στοιχεία για την εξέλιξη της απασχόλησης στους κλάδους των καταλυμάτων, της εστίασης και των λοιπών κλάδων. Επίσης, αναλύονται στοιχεία απασχόλησης ανά τύπο (πλήρης-μερικής), ηλικιακή διάρθρωση και φύλο απασχολούμενων τόσο συνολικά όσο και στα καταλύματα, την εστίαση και τους λοιπούς κλάδους. Τέλος, παρέχονται στοιχεία ανεργίας ανά Περιφέρεια.

Αν και μέρος της δραστηριότητας της εστίασης δεν αφορά στον τουρισμό, η εποχικότητα που παρουσιάζουν τα στοιχεία απασχόλησης σε αυτήν ταυτίζεται με την εποχικότητα του Ελληνικού τουρισμού. Ως εκ τούτου θεωρούμε την δραστηριότητα της εστίασης ως κλάδο του τουρισμού. Επίσης, σημειώνουμε ότι υπάρχουν άλλες τουριστικές δραστηριότητες (πχ μεταφορές, ταξιδιωτικά γραφεία) που περιλαμβάνονται σε άλλες κατηγορίες και δεν καταγράφονται στα παρόντα στοιχεία. Τέλος, τα στοιχεία προέρχονται από την Έρευνα Εργατικού Δυναμικού (ΕΕΔ) της ΕΛΣΤΑΤ και η περίοδος αναφοράς είναι τα έτη 2015, 2019 και 2021. Αναφορικά με την Έρευνα Εργατικού Δυναμικού, σημειώνουμε τα εξής:

- Η Έρευνα Εργατικού Δυναμικού είναι δειγματοληπτική και διεξάγεται από την ΕΛΣΤΑΤ,
- Ως απασχολούμενοι ορίζονται τα άτομα ηλικίας 15 ετών και άνω, τα οποία την εβδομάδα αναφοράς είτε εργάστηκαν έστω και μια ώρα με σκοπό την αμοιβή ή το κέρδος, είτε εργάστηκαν στην οικογενειακή επιχείρηση, είτε δεν εργάστηκαν αλλά είχαν μια εργασία ή επιχείρηση από την οποία απουσίαζαν προσωρινά.

² Λόγω της δειγματοληπτικής μεθόδου της ΕΕΔ, εκτιμήσεις <5.000 πρέπει να λαμβάνονται ενδεικτικά καθώς συνοδεύονται από μεγάλα δειγματοληπτικά σφάλματα (CV~20%).

1.8.1 Αριθμός απασχολούμενων ανά Περιφέρεια

Ο αριθμός των απασχολούμενων την περίοδο 2015-2019 στο σύνολο της χώρας κατέγραψε αύξηση κατά +8% (από 3,6 εκατ. το 2015 σε 3,9 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση των απασχολούμενων τους, με τις υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτα μεγέθη να καταγράφονται στις Περιφέρειες Αττικής (+106 χιλ. ή +8%, από 1,3 εκατ. το 2015 σε 1,4 εκατ. το 2019), Κρήτης (+44 χιλ. ή 21%, από 209 χιλ. το 2015 σε 253 χιλ. το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (+42 χιλ. ή +7%, από 601 χιλ. το 2015 σε 643 χιλ. το 2019) και Θεσσαλίας (+23 χιλ. ή 10%, από 230 χιλ. το 2015 σε 253 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, οι απασχολούμενοι στο σύνολο της χώρας σημείωσαν οριακή αύξηση κατά +0,4% (από 3,9 εκατ. το 2019 σε 3,9 εκατ. το 2021). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή, με τις Περιφέρειες Αττικής (+4%, από 1,4 εκατ. το 2019 σε 1,5 εκατ. το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (+0,1%, από 643 χιλ. το 2019 σε 643 χιλ. το 2021), Θεσσαλίας (+2%, από 253 χιλ. το 2019 σε 258 χιλ. το 2021), Δυτικής Ελλάδας (+7%, από 215 χιλ. το 2019 σε 231 χιλ. το 2021), Πελοποννήσου (+0,3%, από 211 χιλ. το 2019 σε 212 χιλ. το 2021) και Δυτικής Μακεδονίας (+3%, από 87 χιλ. το 2019 σε 90 χιλ. το 2021) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Κρήτης (-9%, από 253 χιλ. το 2019 σε 231 χιλ. το 2021), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-7%, από 215 χιλ. το 2019 σε 200 χιλ. το 2021), Στερεάς Ελλάδας (-1%, από 194 χιλ. το 2019 σε 192 χιλ. το 2021), Νοτίου Αιγαίου (-12%, από 133 χιλ. το 2019 σε 117 χιλ. το 2021), Ηπείρου (-8%, από 113 χιλ. το 2019 σε 104 χιλ. το 2021), Ιονίων Νήσων (-6%, από 77 χιλ. το 2019 σε 72 χιλ. το 2021) και Βορείου Αιγαίου (-4%, από 75 χιλ. το 2019 σε 72 χιλ. το 2021) μείωση.

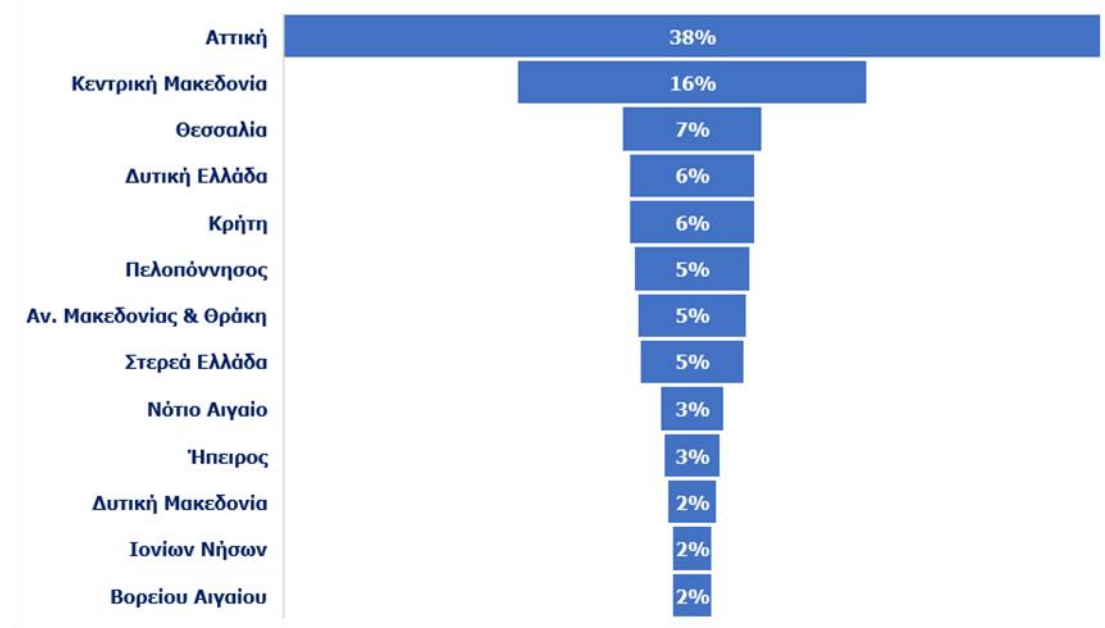
Πίνακας 9: Εξέλιξη του αριθμού των απασχολούμενων ανά Περιφέρεια, 2015-2021

Περιφέρεια	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Αττική	1.335.896	1.442.366	1.506.223	8%	4%
Κεντρική Μακεδονία	600.756	642.691	643.027	7%	0%
Θεσσαλία	229.766	253.248	257.653	10%	2%
Δυτική Ελλάδα	206.191	214.683	230.668	4%	7%
Κρήτη	209.134	252.984	230.649	21%	-9%
Πελοπόννησος	193.237	211.431	212.001	9%	0%
Αν. Μακεδονίας & Θράκη	197.901	214.647	200.305	8%	-7%
Στερεά Ελλάδα	181.007	194.168	192.212	7%	-1%
Νότιο Αιγαίο	132.339	132.973	117.433	0%	-12%
Ήπειρος	105.272	112.748	103.875	7%	-8%
Δυτική Μακεδονία	81.243	87.085	89.665	7%	3%
Ιονίων Νήσων	72.984	77.188	72.349	6%	-6%
Βορείου Αιγαίου	64.967	74.817	71.920	15%	-4%
Σύνολο	3.610.693	3.911.030	3.927.980	8%	0%

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια για το 2021, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στην Περιφέρεια Αττικής (38%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (16%), Θεσσαλίας (7%), Δυτικής Ελλάδας (6%), Κρήτης (6%), Πελοποννήσου (5%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (5%), Στερεάς Ελλάδας (5%), Νοτίου Αιγαίου (3%), Ηπείρου (3%), Δυτικής Μακεδονίας (2%), Ιονίων Νήσων (2%) και Βορείου Αιγαίου (2%).

Διάγραμμα 8: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων ανά Περιφέρεια, 2021

1.8.2 Αριθμός απασχολούμενων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά κατηγορία απασχόλησης

Οι απασχολούμενοι στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου την περίοδο 2015-2019 σημείωσαν αύξηση κατά +15% (από 65 χιλ. το 2015 σε 75 χιλ. το 2019). Όλες οι επιμέρους κατηγορίες κατέγραψαν αύξηση: λοιποί κλάδοι (+11%, από 59 χιλ. το 2015 σε 66 χιλ. το 2019), εστίαση (+71%, από 4 χιλ. το 2015 σε 7 χιλ. το 2019) και καταλύματα (+21%, από 1 χιλ. το 2015 σε 2 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, οι απασχολούμενοι στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου σημείωσαν πτώση κατά -4% (από 75 χιλ. το 2019 σε 72 χιλ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι κατηγορίες κατέγραψαν πτώση: λοιποί κλάδοι (-1%, από 66 χιλ. το 2019 σε 65 χιλ. το 2021), εστίαση (-33%, από 7 χιλ. το 2019 σε 5 χιλ. το 2021) και καταλύματα (-2%, από 2 χιλ. το 2019 σε 2 χιλ. το 2021).

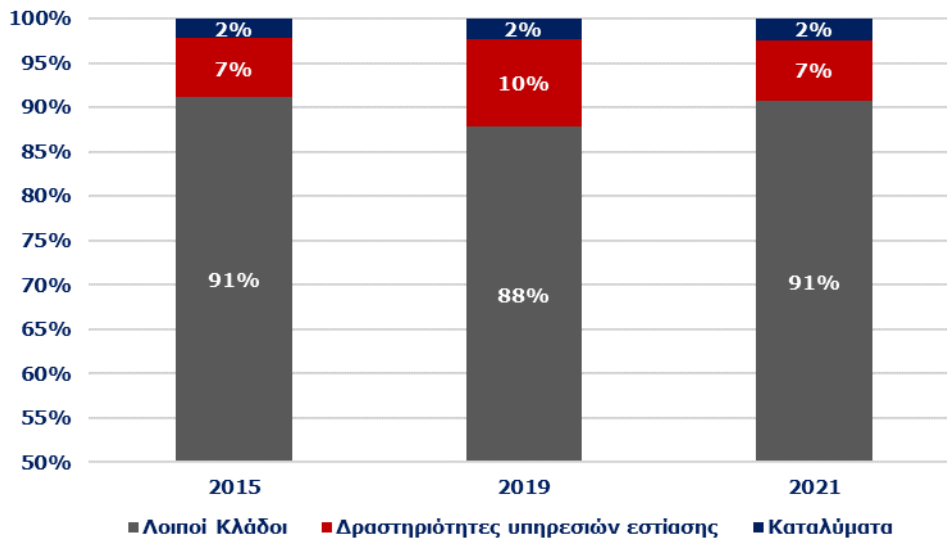
Πίνακας 10: Εξέλιξη των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά κατηγορία απασχόλησης, 2015-2021

Κλάδος	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Λοιποί Κλάδοι	59.204	65.673	65.277	11%	-1%
Δραστηριότητες υπηρεσιών εστίασης	4.307	7.380	4.920	71%	-33%
Καταλύματα	1.456	1.764	1.723	21%	-2%
Σύνολο	64.967	74.817	71.920	15%	-4%

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για την Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, παρατηρούμε ότι η πλειοψηφία των απασχολούμενων όπως είναι φυσικό εντοπίζεται στους λοιπούς κλάδους (από 91% το 2015 σε 91% το 2021) ενώ μικρότερα είναι τα μερίδια στην εστίαση (από 7% το 2015 σε 7% το 2021) και τα καταλύματα (2% καθ' όλη την εξεταζόμενη περίοδο).

Διάγραμμα 9: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά κατηγορία απασχόλησης, 2015-2021

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

1.8.3 Τύπος απασχόλησης ανά Περιφέρεια

Αναφορικά με τον τύπο απασχόλησης στο σύνολο της χώρας την περίοδο 2015-2019, παρατηρούμε ότι οι απασχολούμενοι με πλήρη απασχόληση σημείωσαν αύξηση κατά +9% (από 3,3 εκατ. το 2015 σε 3,6 εκατ. το 2019) ενώ αυτοί με μερική απασχόληση αύξηση κατά +5% (από 343 χιλ. το 2015 σε 361 χιλ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση της πλήρους απασχόλησης, με εξαίρεση την Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου (-4%, από 126 χιλ. το 2015 σε 121 χιλ. το 2019). Οι υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτα μεγέθη στην πλήρη απασχόληση σημειώθηκαν στις Περιφέρειες Αττικής (+103 χιλ. ή +9%, από 1,2 εκατ. το 2015 σε 1,3 εκατ. το 2019), Κρήτης (+50 χιλ. ή +26%, από 189 χιλ. το 2015 σε 239 χιλ. το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (+31 χιλ. ή +6%, από 546 χιλ. το 2015 σε 576 χιλ. το 2019) και Πελοποννήσου (+24 χιλ. ή +14%, από 175 χιλ. το 2015 σε 199 χιλ. το 2019). Στην μερική απασχόληση την περίοδο 2015-2019, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση με εξαίρεση τις Περιφέρειες Δυτικής Ελλάδας (-4%, από 18 χιλ. το 2015 σε 18 χιλ. το 2019), Κρήτης (-30%, από 20 χιλ. το 2015 σε 14 χιλ. το 2019), Πελοποννήσου (-33%, από 18 χιλ. το 2015 σε 12 χιλ. το 2019) και Ιονίων Νήσων (-2%, από 3 χιλ. το 2015 σε 3 χιλ. το 2019). Οι υψηλότερες αυξήσεις στην μερική απασχόληση την περίοδο 2015-2019 σε απόλυτα μεγέθη, καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (+11 χιλ. ή +20%, από 55 χιλ. το 2015 σε 66 χιλ. το 2019), Νοτίου Αιγαίου (+5 χιλ. ή +85%, από 6 χιλ. το 2015 σε 12 χιλ. το 2019), Αττικής (+4 χιλ. ή +3%, από 148 χιλ. το 2015 σε 151 χιλ. το 2019) και Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+3 χιλ. ή +28%, από 11 χιλ. το 2015 σε 14 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, οι απασχολούμενοι πλήρους απασχόλησης σημείωσαν αύξηση κατά +1% (από 3,6 εκατ. το 2019 σε 3,6 εκατ. το 2021) ενώ τις μερικής μείωση κατά -9% (από 361 χιλ. το 2019 σε 327 χιλ. το 2021). Επιμέρους, η εικόνα στην πλήρη απασχόληση είναι μικτή, με τις Περιφέρειες Αττικής (+7%, από 1,3 εκατ. το 2019 σε 1,4 εκατ. το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (+2%, από 576 χιλ. το 2019 σε 587 χιλ. το 2021), Θεσσαλίας (+2%, από 220 χιλ. το 2019 σε 225 χιλ. το 2021), Δυτικής Ελλάδας (+7%, από 197 χιλ. το 2019 σε 210 χιλ. το 2021), Στερεάς Ελλάδας (+2%, από 177 χιλ. το 2019 σε 180 χιλ. το 2021) και Δυτικής Μακεδονίας (+3%, από 80 χιλ. το 2019 σε 82 χιλ. το 2021) να καταγράφουν αύξηση απασχολούμενων ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Κρήτης (-10%, από 239 χιλ. το 2019 σε 216 χιλ. το 2021), Πελοποννήσου (-1%, από 199 χιλ. το 2019 σε 198 χιλ. το 2021), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-7%, από 200 χιλ. το 2019 σε 186 χιλ. το 2021), Νοτίου Αιγαίου (-10%, από 121 χιλ. το 2019 σε 109 χιλ. το 2021), Ηπείρου (-9%, από 105 χιλ. το 2019 σε 95 χιλ. το 2021), Ιονίων Νήσων (-7%, από 74 χιλ. το 2019

σε 69 χιλ. το 2021) και Βορείου Αιγαίου (-6%, από 70 χιλ. το 2019 σε 66 χιλ. το 2021) μείωση.

Σε ότι αφορά τους απασχολούμενους μερικής απασχόλησης την περίοδο 2019-2021, η εικόνα στις επιμέρους Περιφέρειες είναι μικτή, με τις Περιφέρειες Αττικής (-15%, από 151 χιλ. το 2019 σε 128 χιλ. το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (-16%, από 66 χιλ. το 2019 σε 56 χιλ. το 2021), Θεσσαλίας (-2%, από 34 χιλ. το 2019 σε 33 χιλ. το 2021), Στερεάς Ελλάδας (-29%, από 18 χιλ. το 2019 σε 12 χιλ. το 2021) και Νοτίου Αιγαίου (-27%, από 12 χιλ. το 2019 σε 8 χιλ. το 2021) να καταγράφουν μείωση απασχολούμενων ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Δυτικής Ελλάδας (+16%, από 18 χιλ. το 2019 σε 20 χιλ. το 2021), Κρήτης (+7%, από 14 χιλ. το 2019 σε 15 χιλ. το 2021), Πελοποννήσου (+21%, από 12 χιλ. το 2019 σε 14 χιλ. το 2021), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+0,4%, από 14 χιλ. το 2019 σε 14 χιλ. το 2021), Ηπείρου (+16%, από 7 χιλ. το 2019 σε 8 χιλ. το 2021), Δυτικής Μακεδονίας (+6%, από 7 χιλ. το 2019 σε 8 χιλ. το 2021), Ιονίων Νήσων (+8%, από 3 χιλ. το 2019 σε 3 χιλ. το 2021) και Βορείου Αιγαίου (+21%, από 5 χιλ. το 2019 σε 6 χιλ. το 2021) αύξηση.

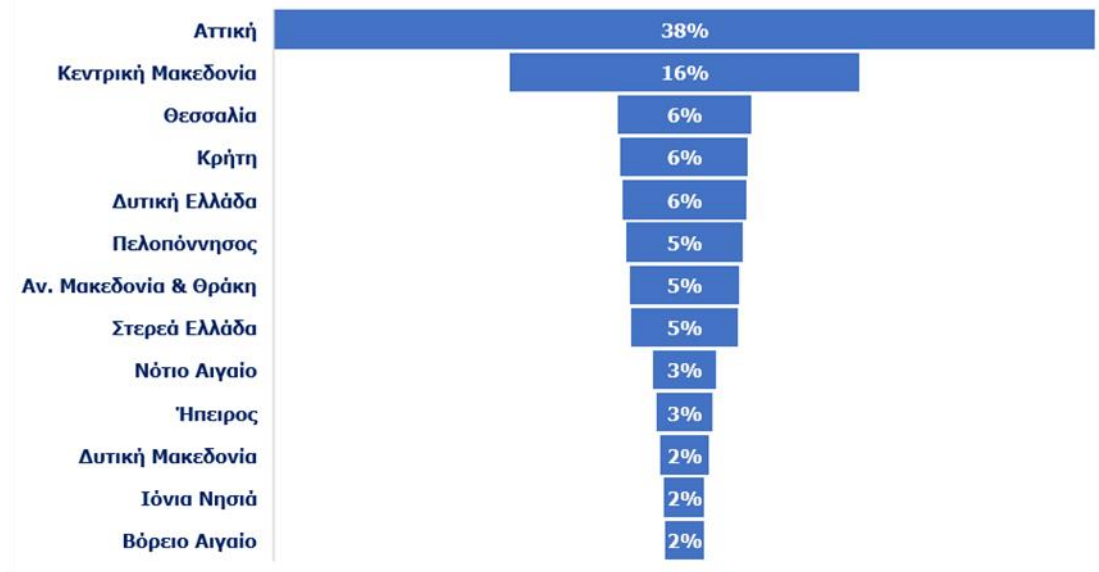
Πίνακας 11: Εξέλιξη των απασχολούμενων ανά Περιφέρεια και ανά τύπο απασχόλησης, 2015-2021

Περιφέρεια	Τύπος Απασχόλησης	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Αττικής	Πλήρης	1.188.212	1.290.923	1.378.192	9%	7%
	Μερική	147.684	151.444	128.030	3%	-15%
Κεντρικής Μακεδονίας	Πλήρης	545.507	576.379	587.216	6%	2%
	Μερική	55.249	66.313	55.811	20%	-16%
Θεσσαλίας	Πλήρης	199.104	219.707	224.619	10%	2%
	Μερική	30.662	33.541	33.033	9%	-2%
Δυτικής Ελλάδας	Πλήρης	187.878	197.020	210.259	5%	7%
	Μερική	18.313	17.663	20.409	-4%	16%
Κρήτης	Πλήρης	189.086	238.866	215.552	26%	-10%
	Μερική	20.048	14.118	15.097	-30%	7%
Πελοποννήσου	Πλήρης	175.315	199.489	197.587	14%	-1%
	Μερική	17.922	11.942	14.414	-33%	21%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	Πλήρης	186.703	200.265	185.869	7%	-7%
	Μερική	11.198	14.383	14.437	28%	0%
Στερεάς Ελλάδας	Πλήρης	164.851	176.667	179.820	7%	2%
	Μερική	16.156	17.501	12.392	8%	-29%
Νοτίου Αιγαίου	Πλήρης	126.101	121.418	108.950	-4%	-10%
	Μερική	6.238	11.555	8.483	85%	-27%
Ηπείρου	Πλήρης	98.203	105.495	95.487	7%	-9%
	Μερική	7.069	7.253	8.388	3%	16%
Δυτικής Μακεδονίας	Πλήρης	74.739	79.978	82.141	7%	3%
	Μερική	6.504	7.107	7.524	9%	6%
Ιονίων Νήσων	Πλήρης	69.862	74.137	69.064	6%	-7%
	Μερική	3.122	3.050	3.285	-2%	8%
Βορείου Αιγαίου	Πλήρης	61.889	70.071	66.175	13%	-6%
	Μερική	3.077	4.746	5.746	54%	21%
Ελλάδα	Πλήρης	3.267.448	3.550.414	3.600.931	9%	1%
	Μερική	343.244	360.616	327.049	5%	-9%

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

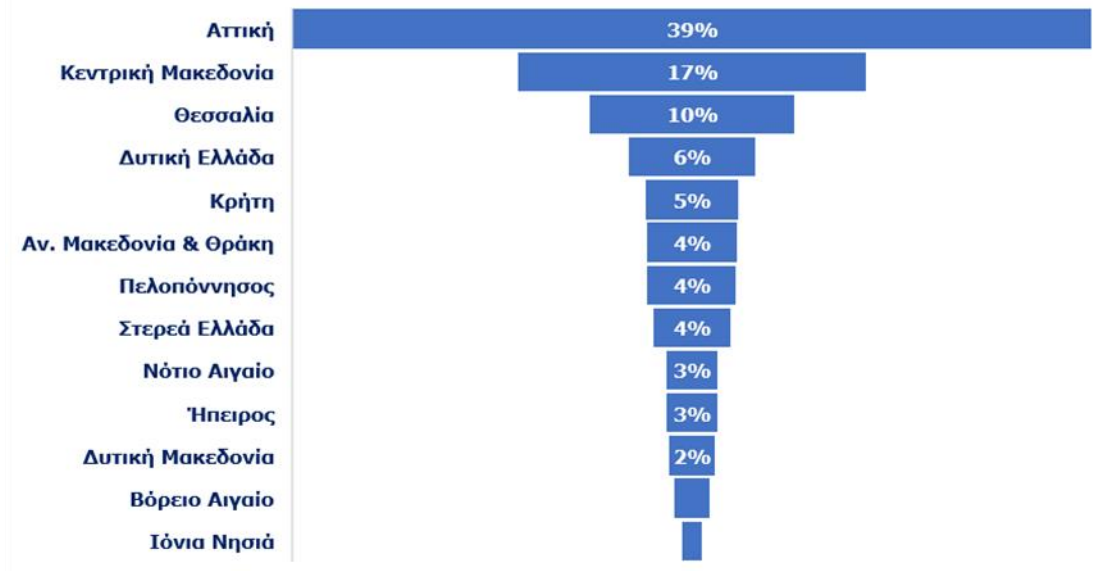
Στην πλήρη απασχόληση το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στην Περιφέρεια Αττικής (38%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (16%), Θεσσαλίας (6%), Κρήτης (6%), Δυτικής Ελλάδας (6%), Πελοποννήσου (5%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (5%), Στερεάς Ελλάδας (5%), Νοτίου Αιγαίου (3%), Ηπείρου (3%), Δυτικής Μακεδονίας (2%), Ιονίων Νήσων (2%) και Βορείου Αιγαίου (2%).

Διάγραμμα 10: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων πλήρους απασχόλησης ανά Περιφέρεια, 2021

Στην μερική απασχόληση το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στην Περιφέρεια Αττικής (39%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (17%), Θεσσαλίας (10%), Δυτικής Ελλάδας (6%), Κρήτης (5%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (4%), Πελοποννήσου (4%), Στερεάς Ελλάδας (4%), Νοτίου Αιγαίου (3%), Ηπείρου (3%), Δυτικής Μακεδονίας (2%), Βορείου Αιγαίου (2%) και Ιονίων Νήσων (1%).

Διάγραμμα 11: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων μερικής απασχόλησης ανά Περιφέρεια, 2021

1.8.4 Τύπος απασχόλησης και ανά κατηγορία απασχόλησης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου

Οι εργαζόμενοι πλήρης απασχόλησης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου την περίοδο 2015-2019, σημείωσαν αύξηση κατά +13% (από 62 χιλ. το 2015 σε 70 χιλ. το 2019) ενώ οι απασχολούμενοι μερικής αύξηση κατά +54% (από 3 χιλ. το 2015 σε 5 χιλ. το 2019). Επιμέρους, οι εργαζόμενοι πλήρης απασχόλησης στους λοιπούς κλάδους σημείωσαν αύξηση κατά +10% (από 56 χιλ. το 2015 σε 62 χιλ. το 2019) ενώ οι μερικής αύξηση κατά +37% (από 3 χιλ. το 2015 σε 4 χιλ. το 2019), στην εστίαση οι πλήρης αύξηση κατά +59% (από 4 χιλ. το 2015 σε 6 χιλ. το 2019) και οι μερικής αύξηση κατά +302% (από 219 απασχολούμενους το 2015 σε 881 απασχολούμενους το 2019) ενώ στα καταλύματα οι πλήρης αύξηση κατά +24% (από 1 χιλ. το 2015 σε 2 χιλ. το 2019) και οι μερικής μείωση κατά -100% (από 28 απασχολούμενους το 2015 σε 0 απασχολούμενους το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, οι απασχολούμενοι πλήρης απασχόλησης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου κατέγραψαν μείωση κατά -6% (από 70 χιλ. το 2019 σε 66 χιλ. το 2021) ενώ οι μερικής αύξηση κατά +21% (από 5 χιλ. το 2019 σε 6 χιλ. το 2021). Επιμέρους, οι απασχολούμενοι πλήρης απασχόλησης σημείωσαν πτώση σε όλες τις κατηγορίες: λοιποί κλάδοι (-2%, από 62 χιλ. το 2019 σε 60 χιλ. το 2021), εστίαση (-35%, από 6 χιλ. το 2019 σε 4 χιλ. το 2021) και καταλύματα (-7%, από 2 χιλ. το 2019 σε 2 χιλ. το 2021). Σε ότι αφορά την μερική απασχόληση, οι λοιποί κλάδοι (+28%, από 4 χιλ. το 2019 σε 5 χιλ. το 2021) και τα καταλύματα (από 0 απασχολούμενους το 2019 σε 86 απασχολούμενους το 2021) κατέγραψαν αύξηση ενώ η εστίαση (-19%, από 881 απασχολούμενοι το 2019 σε 715 απασχολούμενους το 2021) μείωση.

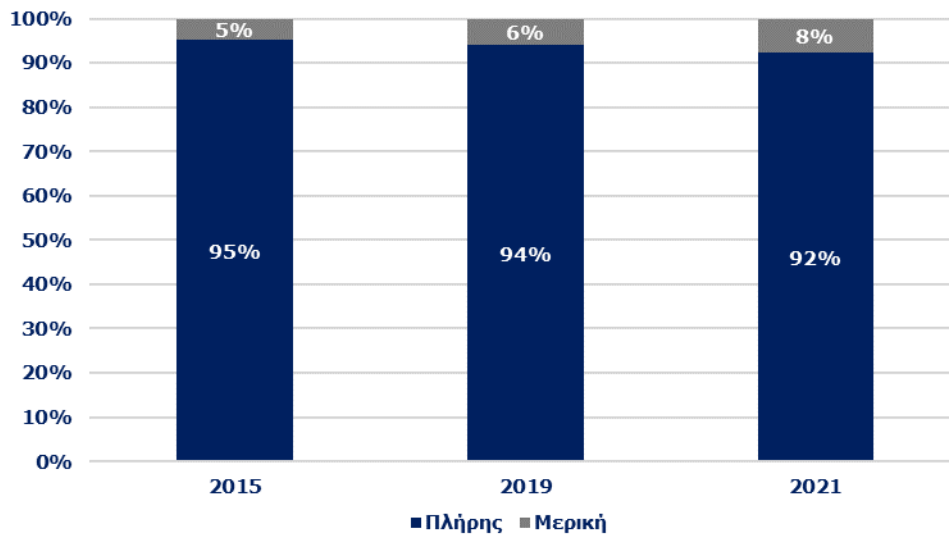
Πίνακας 12: Εξέλιξη των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά τύπο απασχόλησης και ανά κατηγορία απασχόλησης, 2015-2021

Κλάδος	Τύπος απασχόλησης	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Λοιποί κλάδοι	Πλήρης	56.373	61.808	60.333	10%	-2%
	Μερική	2.830	3.865	4.944	37%	28%
Δραστηριότητες υπηρεσιών εστίασης	Πλήρης	4.088	6.499	4.206	59%	-35%
	Μερική	219	881	715	302%	-19%
Καταλύματα	Πλήρης	1.428	1.764	1.636	24%	-7%
	Μερική	28	0	86	-100%	
Βόρειο Αιγαίο	Πλήρης	61.889	70.071	66.175	13%	-6%
	Μερική	3.077	4.746	5.746	54%	21%

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Επιμέρους την περίοδο 2015-2021, οι εργαζόμενοι πλήρης απασχόλησης στους λοιπούς κλάδους (από 95% το 2015 σε 92% το 2021) εμφάνισαν υψηλότερα μερίδια έναντι των μερικής απασχόλησης (από 5% το 2015 σε 8% 2021).

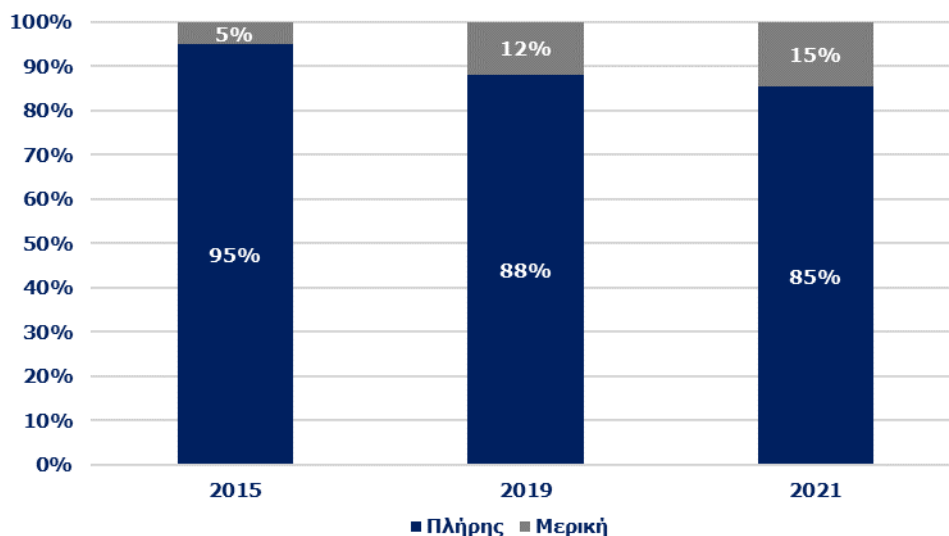
Διάγραμμα 12: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων της Λοιπούς κλάδους ανά τύπο απασχόλησης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, 2015-2021

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά τους απασχολούμενους στη εστίαση, οι εργαζόμενοι πλήρης απασχόλησης (από 95% το 2015 σε 85% το 2021) κατέγραψαν υψηλότερα μερίδια σε σύγκριση με τους εργαζόμενους μερικής απασχόλησης (από 5% το 2015 σε 15% το 2021).

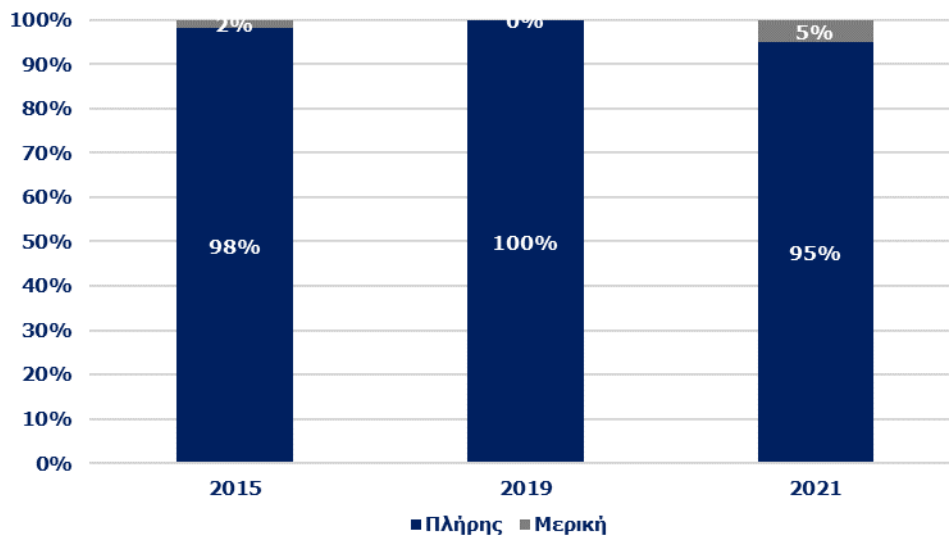
Διάγραμμα 13: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στην εστίαση ανά τύπο απασχόλησης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, 2015-2021

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με της απασχολούμενους στα καταλύματα, οι εργαζόμενοι πλήρης απασχόλησης (από 98% το 2015 σε 95% το 2021) καταγράφουν υψηλότερα μερίδια σε σύγκριση με τους εργαζόμενους μερικής απασχόλησης (από 2% το 2015 σε 5% το 2021).

Διάγραμμα 14: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στα καταλύματα ανά τύπο απασχόλησης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, 2015-2021

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

1.8.5 Φύλο απασχολούμενων ανά Περιφέρεια

Αναφορικά με το φύλο των απασχολούμενων στο σύνολο της χώρας την περίοδο 2015-2019, παρατηρούμε ότι οι άνδρες απασχολούμενοι σημείωσαν αύξηση κατά +9% (από 2,1 εκατ. το 2015 σε 2,3 εκατ. το 2019) ενώ οι γυναίκες αύξηση κατά +8% (από 1,5 εκατ. το 2015 σε 1,6 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση των ανδρών και γυναικών απασχολούμενων, με εξαίρεση την Δυτική Ελλάδα που σημείωσε οριακή μείωση στις γυναίκες απασχολούμενες (-0,3%, από 82 χιλ. το 2015 σε 82 χιλ. το 2019). Συγκεκριμένα, οι υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτα μεγέθη στους άνδρες απασχολούμενους σημειώθηκαν στις Περιφέρειες Αττικής (+60 χιλ. ή +8%, από 748 χιλ. το 2015 σε 808 χιλ. το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (+27 χιλ. ή +8%, από 345 χιλ. το 2015 σε 372 χιλ. το 2019) και Κρήτης (+21 χιλ. ή +18%, από 122 χιλ. το 2015 σε 143 χιλ. το 2019) ενώ στις γυναίκες στις Περιφέρειες Αττικής (+46 χιλ. ή +8%, από 588 χιλ. το 2015 σε 634 χιλ. το 2019), Κρήτης (+22 χιλ. ή +26%, από 88 χιλ. το 2015 σε 110 χιλ. το 2019) και Κεντρικής Μακεδονίας (+15 χιλ. ή +6%, από 256 χιλ. το 2015 σε 271 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, οι άνδρες απασχολούμενοι στο σύνολο της χώρας σημείωσαν οριακή αύξηση κατά +0,2% (από 2,3 εκατ. το 2019 σε 2,3 εκατ. το 2021) ενώ οι γυναίκες αύξηση κατά +1% (από 1,6 εκατ. το 2019 σε 1,7 εκατ. το 2021). Επιμέρους, η εικόνα στους άνδρες απασχολούμενους είναι μικτή, με τις Περιφέρειες Αττικής (+3%, από 808 χιλ. το 2019 σε 834 χιλ. το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (+1%, από 372 χιλ. το 2019 σε 376 χιλ. το 2021), Θεσσαλίας (+0,1%, από 150 χιλ. το 2019 σε 150 χιλ. το 2021), Δυτικής Ελλάδας (+6%, από 133 χιλ. το 2019 σε 141 χιλ. το 2021) και Πελοποννήσου (+1%, από 123 χιλ. το 2019 σε 125 χιλ. το 2021) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Κρήτης (-6%, από 143 χιλ. το 2019 σε 135 χιλ. το 2021), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-7%, από 127 χιλ. το 2019 σε 118 χιλ. το 2021), Στερεάς Ελλάδας (-1%, από 125 χιλ. το 2019 σε 124 χιλ. το 2021), Νοτίου Αιγαίου (-12%, από 78 χιλ. το 2019 σε 69 χιλ. το 2021), Ηπείρου (-3%, από 65 χιλ. το 2019 σε 63 χιλ. το 2021), Δυτικής Μακεδονίας (-1%, από 53 χιλ. το 2019 σε 53 χιλ. το 2021), Βορείου Αιγαίου (-5%, από 45 χιλ. το 2019 σε 42 χιλ. το 2021) και Ιονίων Νήσων (-7%, από 45 χιλ. το 2019 σε 41 χιλ. το 2021) μείωση.

Σε ότι αφορά τις γυναίκες, η εικόνα είναι επίσης μικτή, με τις Περιφέρειες Αττικής (+6%, από 634 χιλ. το 2019 σε 672 χιλ. το 2021), Θεσσαλίας (+4%, από 103 χιλ. το 2019 σε 107 χιλ. το 2021), Δυτικής Ελλάδας (+10%, από 82 χιλ. το 2019 σε 90 χιλ. το 2021) και Δυτικής Μακεδονίας (+9%, από 34 χιλ. το 2019 σε 37 χιλ. το 2021) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας

(-1%, από 271 χιλ. το 2019 σε 267 χιλ. το 2021), Κρήτης (-13%, από 110 χιλ. το 2019 σε 96 χιλ. το 2021), Πελοποννήσου (-1%, από 88 χιλ. το 2019 σε 87 χιλ. το 2021), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-6%, από 88 χιλ. το 2019 σε 83 χιλ. το 2021), Στερεάς Ελλάδας (-1%, από 69 χιλ. το 2019 σε 68 χιλ. το 2021), Νοτίου Αιγαίου (-12%, από 55 χιλ. το 2019 σε 49 χιλ. το 2021), Ηπείρου (-15%, από 48 χιλ. το 2019 σε 41 χιλ. το 2021), Ιονίων Νήσων (-5%, από 32 χιλ. το 2019 σε 31 χιλ. το 2021) και Βορείου Αιγαίου (-2%, από 30 χιλ. το 2019 σε 30 χιλ. το 2021) μείωση.

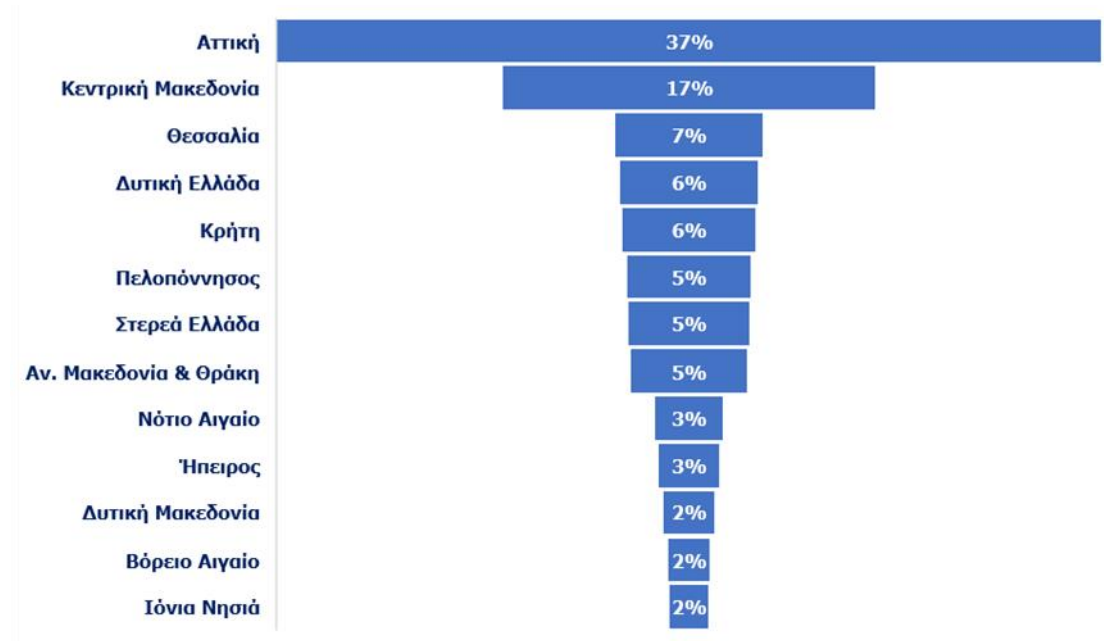
Πίνακας 13: Εξέλιξη των απασχολούμενων ανά Περιφέρεια και ανά φύλο απασχολούμενων, 2015-2021

Περιφέρεια	Φύλο απασχολούμενων	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Αττική	Άνδρες	747.590	808.049	833.876	8%	3%
	Γυναίκες	588.306	634.317	672.347	8%	6%
Κεντρική Μακεδονία	Άνδρες	344.547	371.786	375.945	8%	1%
	Γυναίκες	256.209	270.905	267.082	6%	-1%
Θεσσαλία	Άνδρες	134.903	150.333	150.444	11%	0%
	Γυναίκες	94.863	102.915	107.209	8%	4%
Δυτική Ελλάδα	Άνδρες	123.993	132.765	140.701	7%	6%
	Γυναίκες	82.198	81.918	89.967	0%	10%
Κρήτη	Άνδρες	121.631	143.067	135.119	18%	-6%
	Γυναίκες	87.503	109.917	95.530	26%	-13%
Πελοπόννησος	Άνδρες	111.743	123.344	124.757	10%	1%
	Γυναίκες	81.494	88.087	87.244	8%	-1%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	Άνδρες	115.996	126.742	117.661	9%	-7%
	Γυναίκες	81.905	87.906	82.645	7%	-6%
Στερεά Ελλάδα	Άνδρες	112.313	125.121	123.745	11%	-1%
	Γυναίκες	68.694	69.047	68.467	1%	-1%
Νότιο Αιγαίο	Άνδρες	77.739	77.847	68.657	0%	-12%
	Γυναίκες	54.601	55.126	48.776	1%	-12%
Ήπειρος	Άνδρες	61.830	64.717	62.829	5%	-3%
	Γυναίκες	43.442	48.031	41.046	11%	-15%
Δυτική Μακεδονία	Άνδρες	50.592	53.017	52.677	5%	-1%
	Γυναίκες	30.651	34.068	36.987	11%	9%
Ιόνια Νησιά	Άνδρες	41.230	44.712	41.380	8%	-7%
	Γυναίκες	31.753	32.476	30.969	2%	-5%
Βόρειο Αιγαίο	Άνδρες	42.255	44.827	42.388	6%	-5%
	Γυναίκες	22.711	29.989	29.532	32%	-2%
Ελλάδα	Άνδρες	2.086.363	2.266.326	2.270.181	9%	0%
	Γυναίκες	1.524.330	1.644.704	1.657.800	8%	1%

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

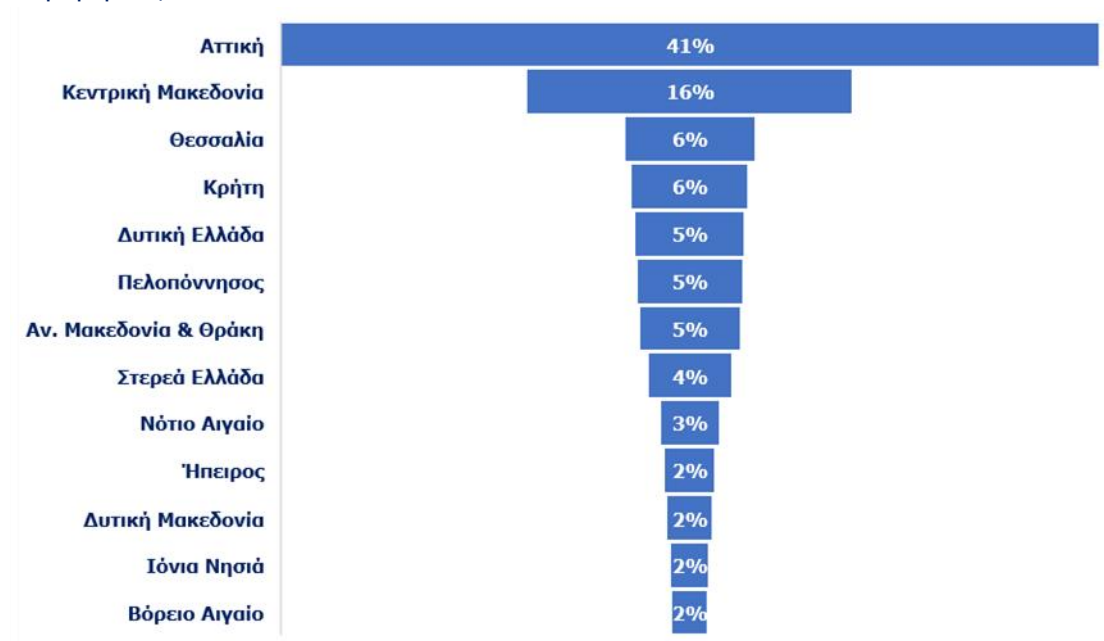
Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των ανδρών απασχολούμενων ανά Περιφέρεια για το 2021, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στην Περιφέρεια Αττικής (37%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (17%), Θεσσαλίας (7%), Δυτικής Ελλάδας (6%), Κρήτης (6%), Πελοποννήσου (5%), Στερεάς Ελλάδας (5%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (5%), Νοτίου Αιγαίου (3%), Ηπείρου (3%), Δυτικής Μακεδονίας (2%), Βορείου Αιγαίου (2%) και Ιονίων Νήσων (2%).

Διάγραμμα 15: Ποσοστιαία κατανομή των ανδρών απασχολούμενων ανά Περιφέρεια, 2021

Σε ότι αφορά την ποσοστιαία κατανομή των γυναικών απασχολούμενων ανά Περιφέρεια για το 2021, το υψηλότερο ποσοστό σημειώνεται στην Περιφέρεια Αττικής (41%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (16%), Θεσσαλίας (6%), Κρήτης (6%), Δυτικής Ελλάδας (5%), Πελοποννήσου (5%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (5%), Στερεάς Ελλάδας (4%), Νοτίου Αιγαίου (3%), Ηπείρου (2%), Δυτικής Μακεδονίας (2%), Ιονίων Νήσων (2%) και Βορείου Αιγαίου (2%).

Διάγραμμα 16: Ποσοστιαία κατανομή των γυναικών απασχολούμενων ανά Περιφέρεια, 2021

1.8.6 Φύλο απασχολούμενων ανά κατηγορία απασχόλησης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου

Οι άνδρες απασχολούμενοι στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου την περίοδο 2015-2019, σημείωσαν αύξηση κατά +6% (από 42 χιλ. το 2015 σε 45 χιλ. το 2019) ενώ οι γυναίκες αύξηση κατά +32% (από 23 χιλ. το 2015 σε 30 χιλ. το 2019). Επιμέρους, οι άνδρες απασχολούμενοι στους λοιπούς κλάδους σημείωσαν αύξηση κατά +3% (από 39 χιλ. το 2015 σε 40 χιλ. το 2019) ενώ οι γυναίκες αύξηση κατά +26% (από 20 χιλ. το 2015 σε 25 χιλ. το 2019), στην εστίαση οι άνδρες απασχολούμενοι αύξηση κατά +49% (από 3 χιλ. το 2015 σε 4 χιλ. το 2019) και οι γυναίκες αύξηση κατά +107% (από 2 χιλ. το 2015 σε 4 χιλ. το 2019) ενώ στα καταλύματα οι άνδρες αύξηση κατά +12% (από 558 απασχολούμενους το 2015 σε 625 απασχολούμενους το 2019) και οι γυναίκες αύξηση κατά +27% (από 898 απασχολούμενους το 2015 σε 1 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, οι άνδρες απασχολούμενοι στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου σημείωσαν μείωση κατά -5% (από 45 χιλ. το 2019 σε 42 χιλ. το 2021) ενώ οι γυναίκες μείωση κατά -2% (από 30 χιλ. το 2019 σε 30 χιλ. το 2021). Επιμέρους, η εικόνα στους άνδρες απασχολούμενους είναι αρνητική: λοιποί κλάδοι (-4%, από 40 χιλ. το 2019 σε 39 χιλ. το 2021), εστίαση (-22%, από 4 χιλ. το 2019 σε 3 χιλ. το 2021) και καταλύματα (-1%, από 625 απασχολούμενους το 2019 σε 619 απασχολούμενους το 2021). Σε ότι αφορά τις γυναίκες, η εστίαση (-46%, από 4 χιλ. το 2019 σε 2 χιλ. το 2021) και τα καταλύματα (-3%, από 1 χιλ. το 2019 σε 1 χιλ. το 2021) κατέγραψαν μείωση ενώ οι λοιποί κλάδοι (+5%, από 25 χιλ. το 2019 σε 27 χιλ. το 2021) αύξησαν.

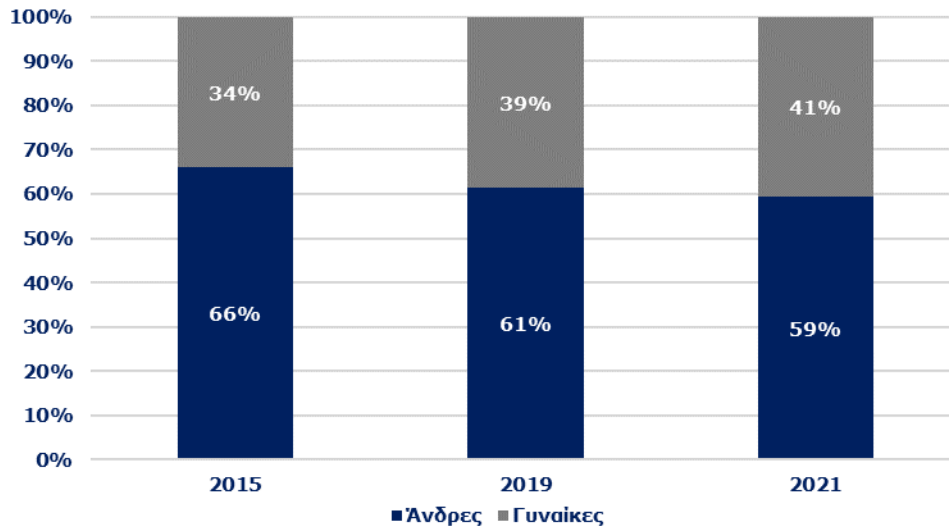
Πίνακας 14: Εξέλιξη των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά φύλο απασχολούμενων και ανά κατηγορία απασχόλησης, 2015-2021

Κλάδος	Φύλο απασχολούμενων	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Λοιποί κλάδοι	Άνδρες	39.086	40.325	38.728	3%	-4%
	Γυναίκες	20.118	25.348	26.549	26%	5%
Δραστηριότητες υπηρεσιών εστίασης	Άνδρες	2.611	3.878	3.041	49%	-22%
	Γυναίκες	1.696	3.503	1.879	107%	-46%
Καταλύματα	Άνδρες	558	625	619	12%	-1%
	Γυναίκες	898	1.138	1.103	27%	-3%
Βόρειο Αιγαίο	Άνδρες	42.255	44.827	42.388	6%	-5%
	Γυναίκες	22.711	29.989	29.532	32%	-2%

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με το φύλο των απασχολούμενων στους λοιπούς κλάδους την περίοδο 2015-2021, οι άνδρες απασχολούμενοι (από 66% το 2015 σε 59% το 2021) εμφανίζουν υψηλότερα μερίδια σε σύγκριση με τις γυναίκες (από 34% το 2015 σε 41% το 2021).

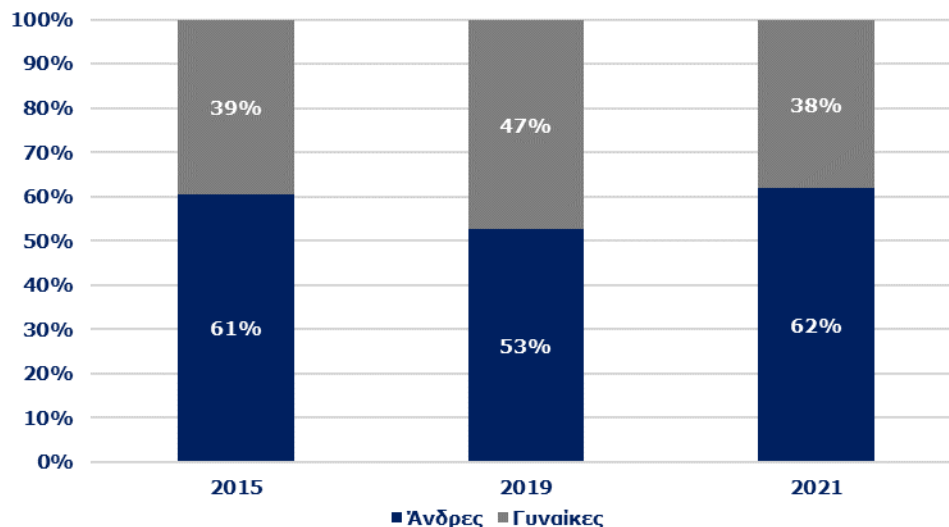
Διάγραμμα 17: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων της Λοιπούς Κλάδους ανά φύλο απασχολούμενων, 2015-2021

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Σε ότι αφορά την εστίαση, οι άνδρες απασχολούμενοι (από 61% το 2015 σε 62% το 2021) εμφανίζουν υψηλότερα μερίδια σε σύγκριση με τις γυναίκες (από 39% το 2015 σε 38% το 2021).

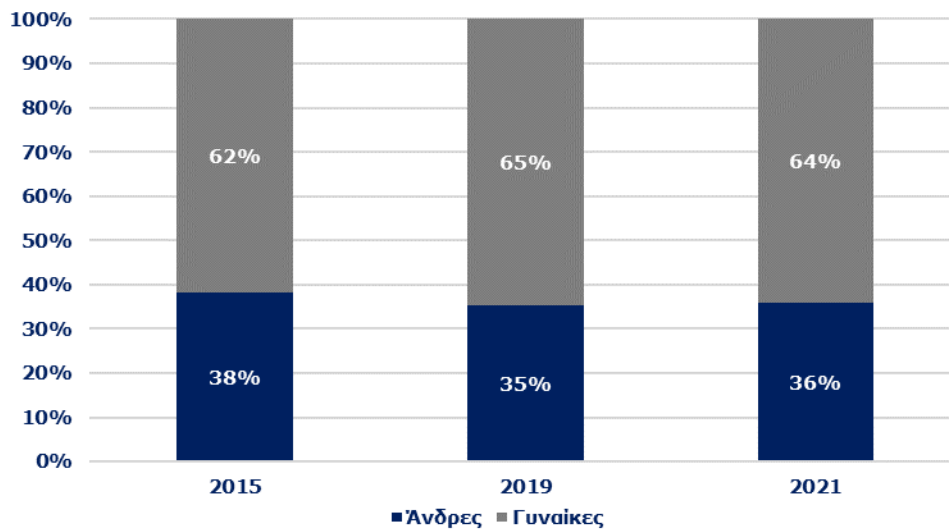
Διάγραμμα 18: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στην Εστίαση ανά φύλο απασχολούμενων, 2015-2021

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Σε αντίθεση με τους λοιπούς κλάδους και την εστίαση, οι γυναίκες απασχολούμενες στον κλάδο των καταλυμάτων εμφανίζουν υψηλότερα μερίδια (από 62% το 2015 σε 64% το 2021) σε σύγκριση με αυτά των ανδρών (από 38% το 2015 σε 36% το 2021).

Διάγραμμα 19: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στα Καταλύματα ανά φύλο απασχολούμενων, 2015-2021

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

1.8.7 Ηλικιακή διάρθρωση των απασχολούμενων ανά Περιφέρεια

Αναφορικά με την ηλικιακή διάρθρωση των απασχολούμενων, παρατηρούμε ότι όλες οι ηλικιακές ομάδες σημείωσαν αύξηση την περίοδο 2015-2019, με εξαίρεση τις ηλικίες 25-34 ετών (-3%, από 815 χιλ. το 2015 σε 786 χιλ. το 2019). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες ηλικιακές κατηγορίες: 15-24 ετών (+8%, από 140 χιλ. το 2015 σε 151 χιλ. το 2019), 35-44 ετών (+2%, από 1,1 εκατ. το 2015 σε 1,2 εκατ. το 2019), 45-54 ετών (+13%, από 1,0 εκατ. το 2015 σε 1,1 εκατ. το 2019) και 55+ (+31%, από 524 χιλ. το 2015 σε 687 χιλ. το 2019).

Οι υψηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις την περίοδο 2015-2019, σημειώθηκαν για τις ηλικίες 15-24 ετών στις Περιφέρειες Ιονίων Νήσων (+59%, από 3 χιλ. το 2015 σε 4 χιλ. το 2019) και Βορείου Αιγαίου (+29%, από 3 χιλ. το 2015 σε 4 χιλ. το 2019), για τις ηλικίες 25-34 ετών στις Περιφέρειες Κρήτης (+7%, από 48 χιλ. το 2015 σε 52 χιλ. το 2019) και Πελοποννήσου (+7%, από 34 χιλ. το 2015 σε 37 χιλ. το 2019), για τις ηλικίες 35-44 ετών στις Περιφέρειες Κρήτης (+17%, από 65 χιλ. το 2015 σε 76 χιλ. το 2019) και Βορείου Αιγαίου (+14%, από 17 χιλ. το 2015 σε 20 χιλ. το 2019), για τις ηλικίες 45-54 ετών στις Περιφέρειες Κρήτης (+25%, από 56 χιλ. το 2015 σε 70 χιλ. το 2019) και Δυτικής Μακεδονίας (+20%, από 25 χιλ. το 2015 σε 30 χιλ. το 2019) και για τις ηλικίες 55+ ετών στις Περιφέρειες Κρήτης (+46%, από 30 χιλ. το 2015 σε 43 χιλ. το 2019) και Αττικής (+39%, από 157 χιλ. το 2015 σε 218 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, η εικόνα είναι μικτή, με τις ηλικίες 15-24 ετών (-8%, από 151 χιλ. το 2019 σε 140 χιλ. το 2021), 25-34 ετών (-6%, από 786 χιλ. το 2019 σε 737 χιλ. το 2021) και 35-44 ετών (-7%, από 1,2 εκατ. το 2019 σε 1,1 εκατ. το 2021) να καταγράφουν μείωση ενώ αντίθετα οι ηλικίες 45-54 ετών (+5%, από 1,1 εκατ. το 2019 σε 1,2 εκατ. το 2021) και 55+ ετών (+14%, από 687 χιλ. το 2019 σε 786 χιλ. το 2021) αύξηση.

Οι υψηλότερες ποσοστιαίες μειώσεις την περίοδο 2019-2021, σημειώθηκαν για τις ηλικίες 15-24 ετών στις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (-43%, από 7 χιλ. το 2019 σε 4 χιλ. το 2021), Ιονίων Νήσων (-40%, από 4 χιλ. το 2019 σε 2 χιλ. το 2021), Κρήτης (-30%, από 12 χιλ. το 2019 σε 8 χιλ. το 2021) και Βορείου Αιγαίου (-22%, από 4 χιλ. το 2019 σε 3 χιλ. το 2021), για τις ηλικίες 25-34 ετών στις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (-25%, από 30 χιλ. το 2019 σε 23 χιλ. το 2021), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-20%, από 45 χιλ. το 2019 σε 36 χιλ. το 2021) και Κρήτης (-19%, από 52 χιλ. το 2019 σε 42 χιλ. το 2021), για τις ηλικίες 35-44 ετών στην Περιφέρεια Ηπείρου

(-24%, από 35 χιλ. το 2019 σε 27 χιλ. το 2021) και για τις ηλικίες 45-54 ετών στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων (-8%, από 22 χιλ. το 2019 σε 21 χιλ. το 2021).

Οι υψηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις την περίοδο 2019-2021, σημειώθηκαν για τις ηλικίες 15-24 ετών στην Περιφέρει Δυτικής Ελλάδας (+56%, από 7 χιλ. το 2019 σε 11 χιλ. το 2021), για τις ηλικίες 25-34 ετών στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας (+21%, από 12 χιλ. το 2019 σε 15 χιλ. το 2021), για τις ηλικίες 45-54 ετών στις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (+8%, από 193 χιλ. το 2019 σε 209 χιλ. το 2021) και Θεσσαλίας (+6%, από 74 χιλ. το 2019 σε 78 χιλ. το 2021) και για τις ηλικίες 55+ ετών στις Περιφέρειες Αττικής (+24%, από 218 χιλ. το 2019 σε 271 χιλ. το 2021), Στερεάς Ελλάδας (+21%, από 35 χιλ. το 2019 σε 42 χιλ. το 2021) και Θεσσαλίας (+15%, από 52 χιλ. το 2019 σε 60 χιλ. το 2021).

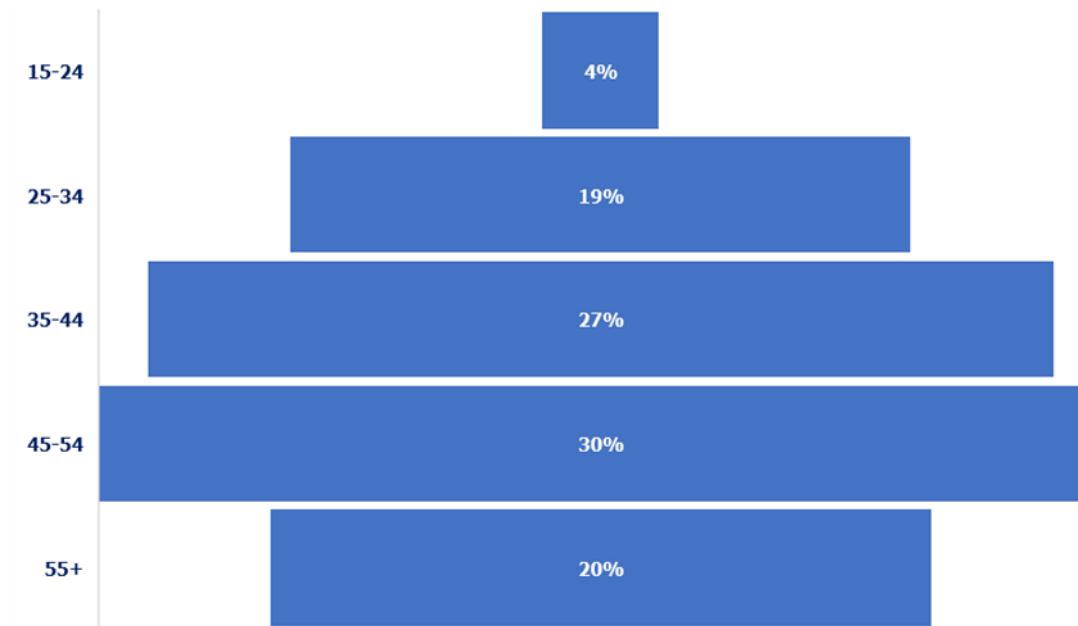
Πίνακας 15: Εξέλιξη των απασχολούμενων ανά ηλικιακή διάρθρωση και ανά Περιφέρεια, 2015-2021

Περιφέρεια	Ηλικιακή διάρθρωση	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Αττική	15-24	49.544	57.161	58.170	15%	2%
	25-34	324.892	301.567	296.867	-7%	-2%
	35-44	435.152	449.035	432.312	3%	-4%
	45-54	369.588	416.252	447.507	13%	8%
	55+	156.719	218.351	271.367	39%	24%
Κεντρική Μακεδονία	15-24	20.242	23.636	17.410	17%	-26%
	25-34	128.351	126.150	118.780	-2%	-6%
	35-44	187.973	187.775	173.500	0%	-8%
	45-54	173.447	193.294	208.697	11%	8%
	55+	90.743	111.836	124.640	23%	11%
Θεσσαλία	15-24	7.677	9.373	10.031	22%	7%
	25-34	48.188	50.918	42.898	6%	-16%
	35-44	71.309	67.239	66.784	-6%	-1%
	45-54	63.656	73.557	77.793	16%	6%
	55+	38.936	52.162	60.148	34%	15%
Δυτική Ελλάδα	15-24	9.704	7.122	11.076	-27%	56%
	25-34	42.399	42.604	45.576	0%	7%
	35-44	63.726	58.683	59.524	-8%	1%
	45-54	55.508	61.730	63.601	11%	3%
	55+	34.855	44.545	50.892	28%	14%
Κρήτη	15-24	10.256	11.792	8.291	15%	-30%
	25-34	48.372	51.598	41.958	7%	-19%
	35-44	64.886	76.167	65.786	17%	-14%
	45-54	56.043	70.319	69.770	25%	-1%
	55+	29.577	43.109	44.844	46%	4%
Πελοπόννησος	15-24	6.318	4.861	4.241	-23%	-13%
	25-34	34.438	36.827	37.405	7%	2%
	35-44	54.864	57.402	52.964	5%	-8%
	45-54	58.126	64.851	66.164	12%	2%
	55+	39.491	47.490	51.227	20%	8%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	15-24	8.444	9.036	8.354	7%	-8%
	25-34	44.626	44.998	36.002	1%	-20%
	35-44	58.169	59.987	52.687	3%	-12%
	45-54	54.984	58.758	61.269	7%	4%
	55+	31.678	41.869	41.994	32%	0%
Στερεά Ελλάδα	15-24	7.587	7.082	6.927	-7%	-2%
	25-34	39.369	37.929	34.140	-4%	-10%
	35-44	54.978	57.861	51.224	5%	-11%
	45-54	50.973	56.595	57.874	11%	2%
	55+	28.100	34.701	42.047	23%	21%
Νότιο Αιγαίο	15-24	7.919	7.445	4.268	-6%	-43%
	25-34	37.132	30.316	22.624	-18%	-25%
	35-44	40.028	37.849	33.040	-5%	-13%
	45-54	29.600	34.697	34.228	17%	-1%
	55+	17.661	22.665	23.273	28%	3%
Ήπειρος	15-24	2.469	2.963	2.417	20%	-18%
	25-34	21.079	19.796	16.892	-6%	-15%
	35-44	32.804	34.789	26.609	6%	-24%
	45-54	30.086	32.437	33.648	8%	4%
	55+	18.833	22.764	24.309	21%	7%
Δυτική Μακεδονία	15-24	4.145	2.727	2.795	-34%	2%
	25-34	14.190	12.196	14.771	-14%	21%
	35-44	25.668	25.596	23.458	0%	-8%
	45-54	24.827	29.727	29.662	20%	0%
	55+	12.414	16.838	18.980	36%	13%
Ιόνια Νησιά	15-24	2.504	3.971	2.395	59%	-40%
	25-34	14.175	13.302	12.724	-6%	-4%
	35-44	20.636	21.066	19.586	2%	-7%
	45-54	21.158	22.465	20.684	6%	-8%
	55+	14.510	16.383	16.959	13%	4%
Βόρειο Αιγαίο	15-24	3.296	4.246	3.314	29%	-22%
	25-34	17.602	18.107	15.964	3%	-12%
	35-44	17.419	19.772	18.074	14%	-9%
	45-54	16.039	18.812	19.532	17%	4%
	55+	10.610	13.879	15.037	31%	8%
Ελλάδα	15-24	140.105	151.415	139.688	8%	-8%
	25-34	814.814	786.309	736.601	-3%	-6%
	35-44	1.127.613	1.153.220	1.075.548	2%	-7%
	45-54	1.004.035	1.133.493	1.190.428	13%	5%
	55+	524.125	686.593	785.716	31%	14%

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων ανά ηλικιακή κατηγορία για το 2021, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο μερίδιο κατέχουν οι ηλικιακές ομάδες 45-54 ετών (30%) και 35-44 ετών (27%) και ακολουθούν οι ηλικίες 55+ ετών (20%), 25-34 ετών (19%) και 15-24 ετών (4%).

Διάγραμμα 20: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στην Ελλάδα ανά ηλικιακή ομάδα, 2021

1.8.8 Ηλικιακή διάρθρωση των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά κατηγορία απασχόλησης

Η εικόνα στις ηλικιακές ομάδες για την Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου την περίοδο 2015-2019 είναι θετική: 15-24 ετών (+29%, από 3 χιλ. το 2015 σε 4 χιλ. το 2019), 25-34 ετών (+3%, από 18 χιλ. το 2015 σε 18 χιλ. το 2019), 35-44 ετών (+14%, από 17 χιλ. το 2015 σε 20 χιλ. το 2019), 45-54 ετών (+17%, από 16 χιλ. το 2015 σε 19 χιλ. το 2019) και 55+ ετών (+31%, από 11 χιλ. το 2015 σε 14 χιλ. το 2019).

Στους επιμέρους κλάδους, η εικόνα στους λοιπούς είναι θετική, με εξαίρεση τις ηλικίες 25-34 ετών (-7%, από 16 χιλ. το 2015 σε 15 χιλ. το 2019). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες κατηγορίες: 15-24 ετών (+74%, από 2 χιλ. το 2015 σε 4 χιλ. το 2019), 35-44 ετών (+11%, από 16 χιλ. το 2015 σε 18 χιλ. το 2019), 45-54 ετών (+15%, από 15 χιλ. το 2015 σε 17 χιλ. το 2019) και 55+ ετών (+19%, από 10 χιλ. το 2015 σε 12 χιλ. το 2019). Στην εστίαση όλες οι ηλικίες σημειώνουν αύξηση, με εξαίρεση τις ηλικίες 15-24 ετών (-51%, από 935 απασχολούμενους το 2015 σε 456 απασχολούμενους το 2019). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες ηλικίες: 25-34 ετών (+167%, από 1 χιλ. το 2015 σε 3 χιλ. το 2019), 35-44 ετών (+46%, από 950 απασχολούμενους το 2015 σε 1 χιλ. το 2019), 45-54 ετών (+25%, από 763 απασχολούμενους το 2015 σε 951 απασχολούμενους το 2019) και 55+ ετών (+202%, από 444 απασχολούμενους το 2015 σε 1 χιλ. το 2019). Στα καταλύματα η εικόνα είναι μικτή, με τις ηλικίες 15-24 ετών (-100%, από 186 απασχολούμενους το 2015 σε 0 απασχολούμενους το 2019) και 25-34 ετών (-82%, από 555 απασχολούμενους το 2015 σε 99 απασχολούμενους το 2019) να καταγράφουν μείωση ενώ αντίθετα οι ηλικίες 35-44 ετών (+44%, από 277 απασχολούμενους το 2015 σε 400 απασχολούμενους το 2019), 45-54 ετών (+290%, από 110 απασχολούμενους το 2015 σε 428 απασχολούμενους το 2019) και 55+ ετών (+155%, από 328 απασχολούμενους το 2015 σε 836 απασχολούμενους το 2019) αύξηση.

Την περίοδο 2019-2021, η εικόνα είναι αρνητική, με εξαίρεση τις ηλικίες 45-54 ετών (+4%, από 19 χιλ. το 2019 σε 20 χιλ. το 2021) και 55+ ετών (+8%, από 14 χιλ. το 2019 σε 15 χιλ. το 2021). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες ηλικίες: 15-24 ετών (-22%, από 4 χιλ. το 2019 σε 3 χιλ. το 2021), 25-34 ετών (-12%, από 18 χιλ. το 2019 σε 16 χιλ. το 2021) και 35-44 ετών (-9%, από 20 χιλ. το 2019 σε 18 χιλ. το 2021).

Στους επιμέρους κλάδους, η εικόνα στους λοιπούς είναι μικτή, με τις ηλικίες 15-24 ετών (-38%, από 4 χιλ. το 2019 σε 2 χιλ. το 2021), 25-34 ετών (-4%, από 15 χιλ. το 2019 σε 14 χιλ. το 2021) και 35-44 ετών (-6%, από 18 χιλ. το 2019 σε 17 χιλ.

το 2021) να καταγράφουν μείωση ενώ αντίθετα οι ηλικίες 45-54 ετών (+5%, από 17 χιλ. το 2019 σε 18 χιλ. το 2021) και 55+ ετών (+16%, από 12 χιλ. το 2019 σε 14 χιλ. το 2021) αύξηση. Στην εστίαση η εικόνα είναι αρνητική, με εξαίρεση τις ηλικίες 15-24 ετών (+103%, από 456 απασχολούμενους το 2019 σε 925 απασχολούμενους το 2021). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες ηλικίες: 25-34 ετών (-53%, από 3 χιλ. το 2019 σε 2 χιλ. το 2021), 35-44 ετών (-33%, από 1 χιλ. το 2019 σε 925 απασχολούμενους το 2021), 45-54 ετών (-26%, από 951 απασχολούμενους το 2019 σε 703 απασχολούμενους το 2021) και 55+ ετών (-37%, από 1 χιλ. το 2019 σε 839 απασχολούμενους το 2021). Στα καταλύματα η εικόνα είναι μικτή, με τις ηλικίες 15-24 (από 0 απασχολούμενους το 2019 σε 25 απασχολούμενους το 2021), 25-34 ετών (+219%, από 99 απασχολούμενους το 2019 σε 316 απασχολούμενους το 2021) και 45-54 ετών (+35%, από 428 απασχολούμενους το 2019 σε 580 απασχολούμενους το 2021) να καταγράφουν αύξηση ενώ οι ηλικίες 35-44 ετών (-48%, από 400 απασχολούμενους το 2019 σε 207 απασχολούμενους το 2021) και 55+ ετών (-29%, από 836 απασχολούμενους το 2019 σε 595 απασχολούμενους το 2021) μείωση.

Πίνακας 16: Εξέλιξη των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά ηλικιακή διάρθρωση και ανά κατηγορία απασχόλησης, 2015-2021

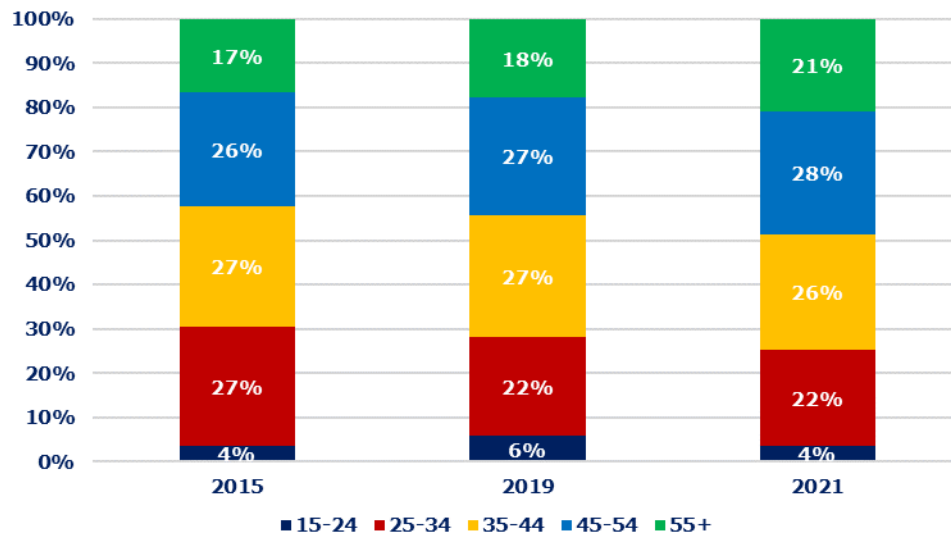
Περιφέρεια	Ηλικιακή διάρθρωση	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Λοιποί κλάδοι	15-24	2.175	3.790	2.365	74%	-38%
	25-34	15.832	14.763	14.119	-7%	-4%
	35-44	16.192	17.985	16.942	11%	-6%
	45-54	15.166	17.433	18.249	15%	5%
	55+	9.838	11.703	13.602	19%	16%
Δραστηριότητες υπηρεσιών εστίασης	15-24	935	456	925	-51%	103%
	25-34	1.215	3.246	1.530	167%	-53%
	35-44	950	1.388	925	46%	-33%
	45-54	763	951	703	25%	-26%
	55+	444	1.340	839	202%	-37%
Καταλύματα	15-24	186	0	25	-100%	
	25-34	555	99	316	-82%	219%
	35-44	277	400	207	44%	-48%
	45-54	110	428	580	290%	35%
	55+	328	836	595	155%	-29%
Βόρειο Αιγαίο	15-24	3.296	4.246	3.314	29%	-22%
	25-34	17.602	18.107	15.964	3%	-12%
	35-44	17.419	19.772	18.074	14%	-9%
	45-54	16.039	18.812	19.532	17%	4%
	55+	10.610	13.879	15.037	31%	8%

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Σύμφωνα με την ποσοστιαία κατανομή των ηλικιακών ομάδων για της λοιπούς κλάδους της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, παρατηρούμε ότι σε όλη την εξεταζόμενη

περίοδο τα υψηλότερα ποσοστά απασχολούμενων καταγράφονται της ηλικίες 45-54 ετών (από 26% το 2015 σε 28% το 2021), 35-44 ετών (από 27% το 2015 σε 26% το 2021), 25-34 ετών (από 27% το 2015 σε 22% το 2021) και 55+ ετών (από 17% το 2015 σε 21% το 2021). Μικρότερα μερίδια καταγράφονται στις ηλικίες 15-24 ετών (από 4% το 2015 σε 4% το 2021).

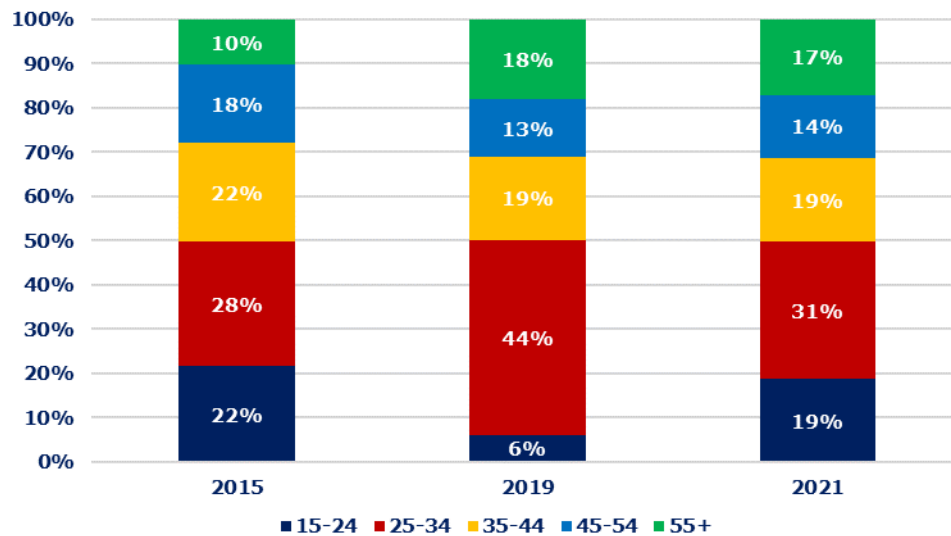
Διάγραμμα 21: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων της Λοιπούς Κλάδους ανά ηλικιακή ομάδα για την Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, 2015-2021

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Σε ότι αφορά την ποσοστιαία κατανομή των ηλικιακών ομάδων στην εστίαση για την Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, παρατηρούμε ότι σε όλη την εξεταζόμενη περίοδο τα υψηλότερα ποσοστά απασχολούμενων καταγράφονται της ηλικίες 25-34 ετών (από 28% το 2015 σε 31% το 2021), 35-44 ετών (από 22% το 2015 σε 19% το 2021), 45-54 ετών (από 18% το 2015 σε 14% το 2021), 15-24 ετών (από 22% το 2015 σε 19% το 2021) και 55+ ετών (από 10% το 2015 σε 17% το 2021).

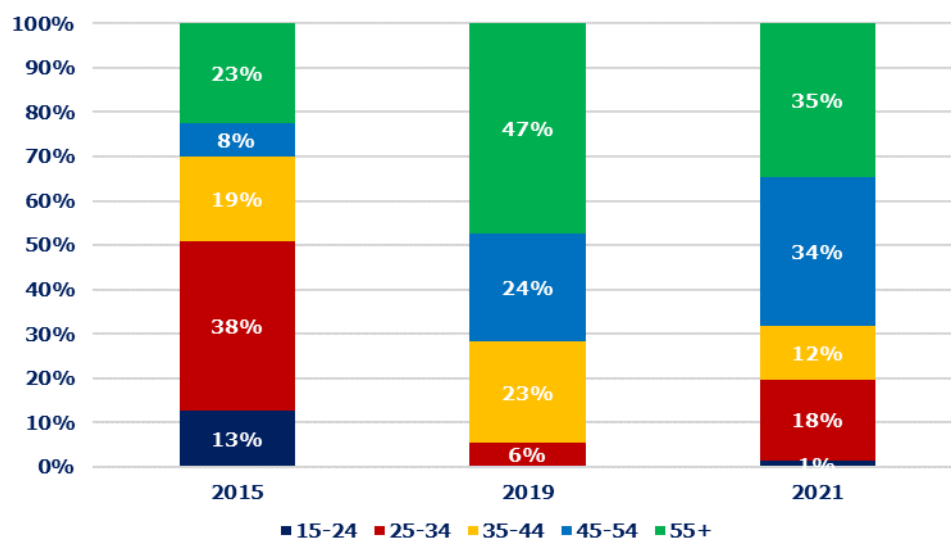
Διάγραμμα 22: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στην Εστίαση ανά ηλικιακή ομάδα για την Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, 2015-2021

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των ηλικιακών ομάδων στα καταλύματα για την Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, παρατηρούμε διακυμάνσεις από έτος σε έτος. Συγκεκριμένα: 15-24 ετών (από 13% το 2015 σε 1% το 2021), 25-34 ετών (από 38% το 2015 σε 18% το 2021), 35-44 ετών (από 19% το 2015 σε 12% το 2021), 45-54 ετών (από 8% το 2015 σε 34% το 2021) και 55+ ετών (από 23% το 2015 σε 35% το 2021).

Διάγραμμα 23: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στα Καταλύματα ανά ηλικιακή ομάδα για την Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, 2015-2021

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Συμπερασματικά, μπορούμε να αναφέρουμε ότι στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου η εστίαση προσφέρει μεγαλύτερες ευκαιρίες απασχόλησης στις νεότερες ηλικίες (15-34 ετών) ενώ τα καταλύματα στις ηλικίες 55+ ετών.

1.8.9 Εξέλιξη της ανεργίας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2021

Η ανεργία στην Ελλάδα την περίοδο 2015-2019 σημείωσε μείωση κατά -32% (από 1.197 χιλ. το 2015 σε 819 χιλ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν μείωση στον αριθμό των ανέργων τους, με εξαίρεση την Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου (+12%, από 14 χιλ. το 2015 σε 16 χιλ. το 2019). Οι υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτα μεγέθη σημειώθηκαν στις Περιφέρειες Αττικής (-35% ή -155 χιλ., από 449 χιλ. το 2015 σε 294 χιλ. το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (-25% ή -54 χιλ., από 211 χιλ. το 2015 σε 157 χιλ. το 2019), Κρήτης (-50% ή -33 χιλ., από 67 χιλ. το 2015 σε 33 χιλ. το 2019), Θεσσαλίας (-32% ή -27 χιλ., από 85 χιλ. το 2015 σε 58 χιλ. το 2019) και Πελοποννήσου (-48% ή -27 χιλ., από 55 χιλ. το 2015 σε 29 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, η ανεργία σημείωσε μείωση κατά -17% (από 819 χιλ. το 2019 σε 678 χιλ. το 2021). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή, με τις Περιφέρειες Αττικής (-31%, από 294 χιλ. το 2019 σε 203 χιλ. το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (-21%, από 157 χιλ. το 2019 σε 124 χιλ. το 2021), Θεσσαλίας (-11%, από 58 χιλ. το 2019 σε 51 χιλ. το 2021), Δυτικής Ελλάδας (-28%, από 68 χιλ. το 2019 σε 49 χιλ. το 2021), Στερεάς Ελλάδας (-1%, από 40 χιλ. το 2019 σε 40 χιλ. το 2021), Δυτικής Μακεδονίας (-22%, από 28 χιλ. το 2019 σε 22 χιλ. το 2021), Ηπείρου (-16%, από 22 χιλ. το 2019 σε 19 χιλ. το 2021) και Βορείου Αιγαίου (-28%, από 16 χιλ. το 2019 σε 12 χιλ. το 2021) να καταγράφουν μείωση ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+10%, από 41 χιλ. το 2019 σε 46 χιλ. το 2021), Κρήτης (+34%, από 33 χιλ. το 2019 σε 45 χιλ. το 2021), Πελοποννήσου (+7%, από 29 χιλ. το 2019 σε 31 χιλ. το 2021), Νοτίου Αιγαίου (+28%, από 21 χιλ. το 2019 σε 27 χιλ. το 2021) και Ιονίων Νήσων (+1%, από 11 χιλ. το 2019 σε 11 χιλ. το 2021) αύξηση.

Αναφορικά με το ποσοστό των ανέργων ως προς τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό για το 2021, παρατηρούμε ότι τα χαμηλότερα ποσοστά καταγράφονται στις Περιφέρειες Αττικής (12%), Πελοποννήσου (13%), Ιονίων Νήσων (13%), Βορείου Αιγαίου (14%) και Ηπείρου (15%) και τα υψηλότερα στις Περιφέρειες Δυτικής Μακεδονίας (20%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (19%) και Νοτίου Αιγαίου (19%).

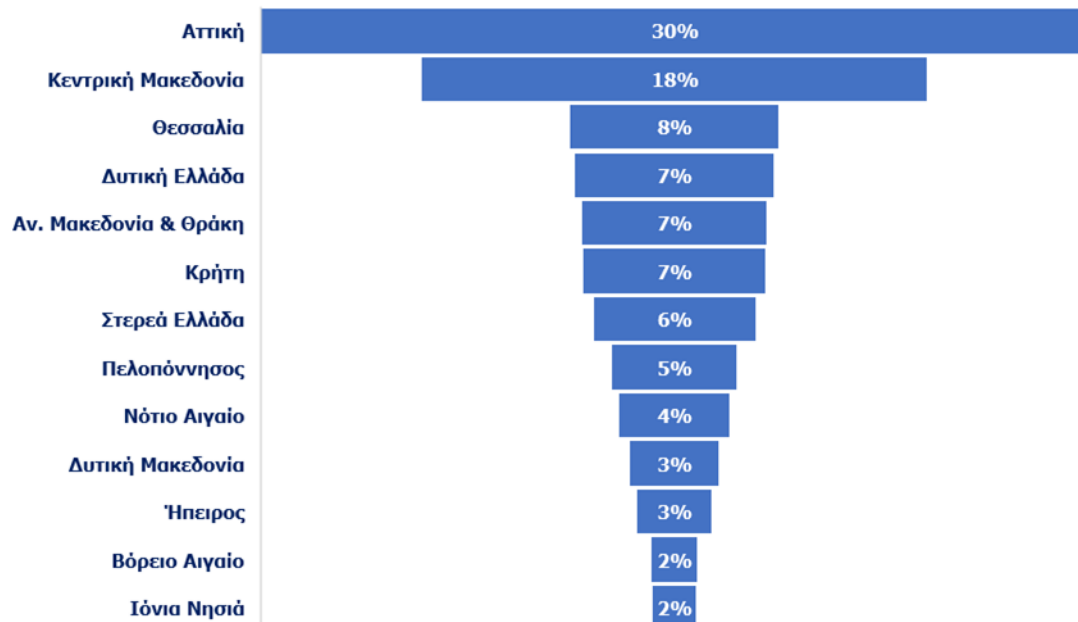
Πίνακας 17: Εξέλιξη της ανεργίας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2021

Περιφέρεια	2015		2019		2021		%Δ	
	Αριθμός ανέργων (σε χιλ.)	% Ανέργων ως προς τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό	Αριθμός ανέργων (σε χιλ.)	% Ανέργων ως προς τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό	Αριθμός ανέργων (σε χιλ.)	% Ανέργων ως προς τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό	2015-2019	2019-2021
Αττική	449	25%	294	17%	203	12%	-35%	-31%
Κεντρική Μακεδονία	211	26%	157	20%	124	16%	-25%	-21%
Θεσσαλία	85	27%	58	19%	51	17%	-32%	-11%
Δυτική Ελλάδα	82	28%	68	24%	49	17%	-17%	-28%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	60	23%	41	16%	46	19%	-32%	10%
Κρήτη	67	24%	33	12%	45	16%	-50%	34%
Στερεά Ελλάδα	63	26%	40	17%	40	17%	-36%	-1%
Πελοπόννησος	55	22%	29	12%	31	13%	-48%	7%
Νότιο Αιγαίο	23	15%	21	14%	27	19%	-9%	28%
Δυτική Μακεδονία	36	31%	28	25%	22	20%	-21%	-22%
Ήπειρος	34	25%	22	16%	19	15%	-35%	-16%
Βόρειο Αιγαίο	14	18%	16	18%	12	14%	12%	-28%
Ιόνια Νησιά	17	19%	11	12%	11	13%	-36%	1%
Σύνολο	1.197	25%	819	17%	678	15%	-32%	-17%

Πηγή: ΕΕΔ ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των ανέργων στις Περιφέρειες για το 2021, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στην Περιφέρεια Αττικής (30%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (18%), Θεσσαλίας (8%), Δυτικής Ελλάδας (7%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (7%), Κρήτης (7%), Στερεάς Ελλάδας (6%), Πελοποννήσου (5%), Νοτίου Αιγαίου (4%), Δυτικής Μακεδονίας (3%), Ηπείρου (3%), Βορείου Αιγαίου (2%) και Ιονίων Νήσων (2%).

Διάγραμμα 24: Ποσοστιαία κατανομή των ανέργων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2021

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των ανέργων στις Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου καταγράφει το 2% των ανέργων της χώρας, σημειώνοντας την περίοδο 2019-2021 μείωση κατά -28% (από 16 χιλ. το 2019 σε 12 χιλ. το 2021) ενώ την περίοδο 2015-2019 αύξηση κατά +12% (από 14 χιλ. το 2015 σε 16 χιλ. το 2019). Παράλληλα εμφανίζει το 2021 και το 4^ο χαμηλότερο ποσοστό ανεργίας ως προς τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό της (14% έναντι 18% το 2019 και το 2015) στο σύνολο των 13 Περιφερειών.

2 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΩΝ

2.1 ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ 2021

2.1.1 Ξενοδοχειακό δυναμικό³ Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Πίνακας 18: Ξενοδοχειακό δυναμικό της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2021

Ξενοδοχειακό Δυναμικό Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2021							
Περιφέρεια		5*	4*	3*	2*	1*	Σύνολο
Νότιο Αιγαίο	Μονάδες	259	436	579	775	192	2.241
	Δωμάτια	34.404	36.564	21.649	19.611	2.982	115.210
	Κλίνες	72.376	74.361	42.548	37.706	5.871	232.862
Κρήτη	Μονάδες	150	344	415	562	173	1.644
	Δωμάτια	25.190	33.016	17.932	18.223	4.132	98.493
	Κλίνες	53.582	65.687	33.954	32.617	7.979	193.819
Ιόνια Νησιά	Μονάδες	69	172	265	420	72	998
	Δωμάτια	10.211	13.289	14.364	12.869	1.497	52.230
	Κλίνες	21.237	26.356	28.376	24.847	2.920	103.736
Κεντρική Μακεδονία	Μονάδες	62	138	288	312	362	1.162
	Δωμάτια	9.758	10.698	10.093	8.108	7.647	46.304
	Κλίνες	20.508	21.572	20.615	16.127	15.352	94.174
Αττική	Μονάδες	48	138	159	240	113	698
	Δωμάτια	7.581	10.106	7.041	7.212	2.267	34.207
	Κλίνες	14.650	19.617	13.306	13.327	4.739	65.639
Πελοπόννησος	Μονάδες	29	145	236	209	62	681
	Δωμάτια	2.843	5.127	6.362	4.637	808	19.777
	Κλίνες	6.104	10.246	12.607	8.805	1.579	39.341
Στερεά Ελλάδα	Μονάδες	8	51	158	238	56	511
	Δωμάτια	686	3.709	4.396	5.364	929	15.084
	Κλίνες	1.519	7.542	8.520	10.123	1.747	29.451
Θεσσαλία	Μονάδες	29	123	141	186	70	549
	Δωμάτια	1.479	3.946	3.781	4.158	1.255	14.619
	Κλίνες	3.045	7.909	7.456	8.029	2.698	29.137
Βόρειο Αιγαίο	Μονάδες	7	33	139	162	42	383
	Δωμάτια	819	1.796	4.821	3.822	651	11.909
	Κλίνες	1.667	3.452	9.261	7.183	1.247	22.810
Αν. Μακεδονία & Θράκη	Μονάδες	14	32	120	151	66	383
	Δωμάτια	1.308	1.968	3.799	3.121	988	11.184
	Κλίνες	2.715	4.123	7.498	6.097	1.931	22.364
Δυτική Ελλάδα	Μονάδες	6	43	108	95	24	276
	Δωμάτια	1.488	2.610	3.273	2.260	295	9.926
	Κλίνες	3.186	5.207	6.209	4.355	578	19.535
Ήπειρος	Μονάδες	17	99	172	129	21	438
	Δωμάτια	1.478	1.719	3.377	2.233	353	9.160
	Κλίνες	3.127	3.671	6.863	4.351	704	18.716
Δυτική Μακεδονία	Μονάδες	4	15	60	34	11	124
	Δωμάτια	99	361	1.388	714	239	2.801
	Κλίνες	219	783	2.976	1.576	792	6.346
Σύνολο	Μονάδες	702	1.769	2.840	3.513	1.264	10.088
	Δωμάτια	97.344	124.909	102.276	92.332	24.043	440.904
	Κλίνες	203.935	250.526	200.189	175.143	48.137	877.930

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

³ Λόγω μη δημοσίευσης πλέον των στοιχείων του ΜΗΤΕ, τα στοιχεία που παρατίθενται σε αυτή την Ενότητα προέρχονται αποκλειστικά και μόνο από την βάση του ΞΕΕ.

Η Ελλάδα το 2021 διέθετε 10.088 ξενοδοχειακές μονάδες με 440.904 δωμάτια και 877.930 κλίνες. Οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, της Κρήτης, των Ιονίων Νήσων, της Κεντρικής Μακεδονίας και της Αττικής, που δέχονται και τον μεγαλύτερο αριθμό τουριστών, αντιπροσωπεύουν το 67% του ξενοδοχειακού δυναμικού της χώρας (6.743 ξενοδοχειακές μονάδες).

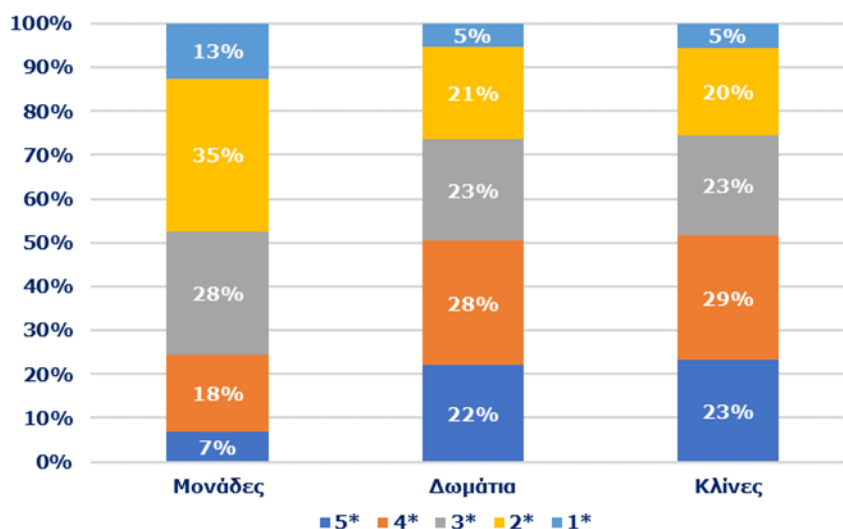
Στις επιμέρους κατηγορίες αστεριών παρατηρούμε μεγάλη συγκέντρωση στα 2* (35%) και 3* (28%) ξενοδοχεία και χαμηλή στα 5* (7%). Οι υπόλοιπες κατηγορίες 4* (18%) και 1* (13%).

Η εικόνα στα ξενοδοχειακά δωμάτια είναι πιο ισοκατανεμημένη, με εξαίρεση τα 1*. Συγκεκριμένα: 5* το 22%, 4* το 28%, 3* το 23%, 2* το 21% και 1* μόλις το 5%. Παρόμοια εικόνα και στις κλίνες 5* το 23%, 4* το 29%, 3* το 23%, 2* το 20% και 1* το 5%.

Συμπερασματικά, μπορούμε να πούμε ότι τα 5* παρόλο που αντιπροσωπεύουν μόλις το 7% των ξενοδοχειακών μονάδων εντούτοις κατέχουν το 22% των δωματίων και το 23% των κλινών.

Τέλος, οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου (36%) και της Κρήτης (21%) έχουν τον μεγαλύτερο αριθμό 5* ξενοδοχείων αντιπροσωπεύοντας το 58% του συνόλου.

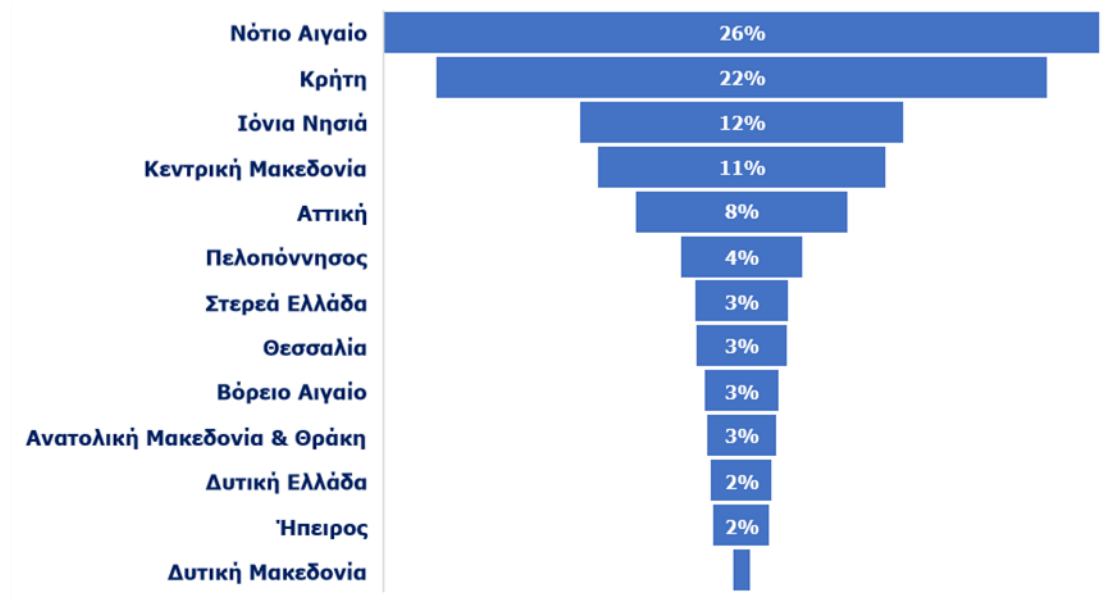
Διάγραμμα 25: Κατανομή ξενοδοχειακών μονάδων, δωματίων και κλινών ανά κατηγορία αστεριών στην Ελλάδα, 2021

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

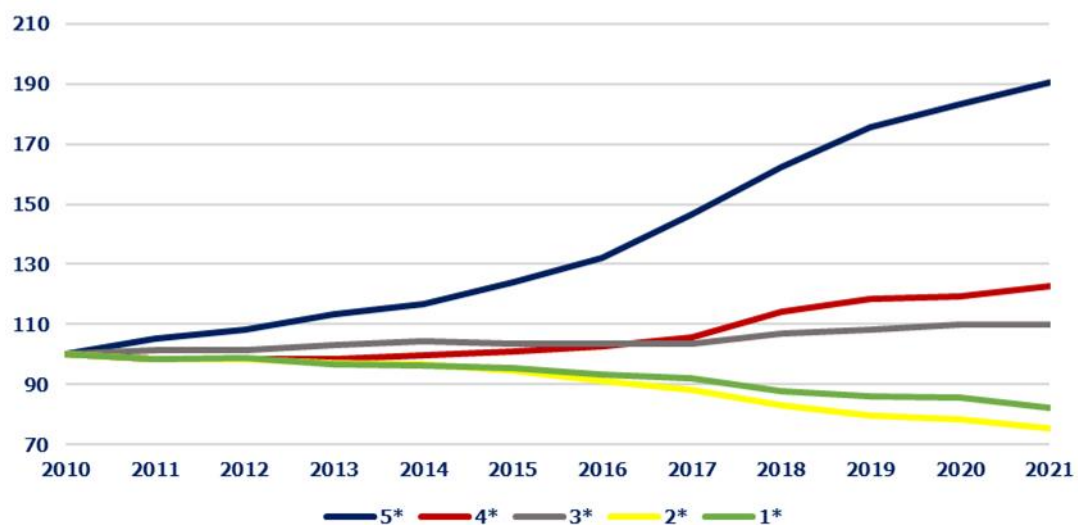
Αναφορικά με την κατανομή των δωματίων, αξιοσημείωτο είναι ότι οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, της Κρήτης, των Ιονίων Νήσων, της Κεντρικής Μακεδονίας και της Αττικής αντιπροσωπεύουν το 79% των ξενοδοχειακών δωματίων της χώρας.

Διάγραμμα 26: Ποσοστιαία κατανομή ξενοδοχειακών δωματίων ανά Περιφέρεια, 2021

Όσον αφορά την εξέλιξη των ξενοδοχειακών δωματίων στο σύνολο της χώρας την περίοδο 2010-2021, παρατηρούμε αύξηση στα 5* (+91%), 4* (+23%) και 3* (+10%) και μείωση στα 2* (-25%) και 1* (-18%).

Διάγραμμα 27: Εξέλιξη των ξενοδοχειακών δωματίων στο σύνολο της Ελλάδας (2010=100), 2010-2021

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

2.1.2 Ξενοδοχειακό δυναμικό Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου αντιπροσωπεύει το 2021 το 4% των μονάδων, το 3% των δωματίων και το 3% των κλινών της χώρας. Συνολικά διαθέτει 383 μονάδες με 11.909 δωμάτια και 22.810 κλίνες.

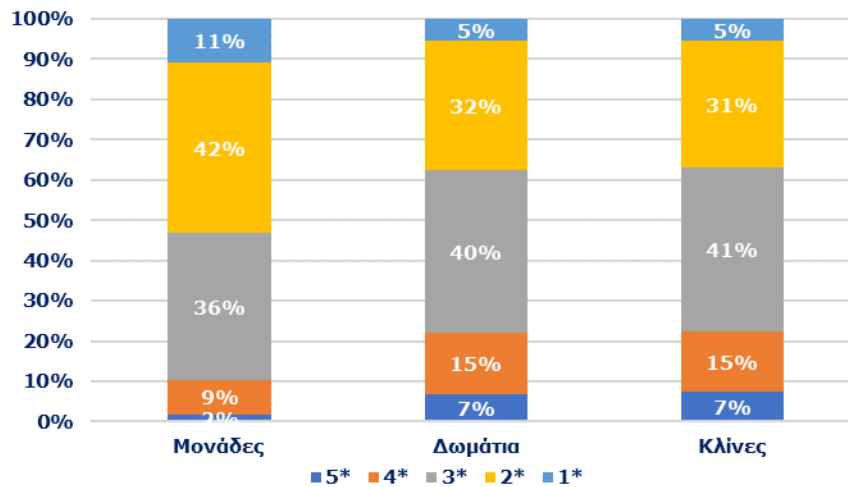
Πίνακας 19: Ξενοδοχειακό δυναμικό της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2021

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ							
Ξενοδοχειακό δυναμικό 2021							
Ενότητα		5*	4*	3*	2*	1*	Σύνολο
Σάμου	Μονάδες	2	5	40	93	16	156
	Δωμάτια	402	395	1.862	2.166	228	5.053
	Κλίνες	845	802	3.663	4.090	441	9.841
Λέσβου	Μονάδες	3	11	49	38	8	109
	Δωμάτια	205	545	1.926	879	135	3.690
	Κλίνες	413	1.101	3.634	1.677	261	7.086
Χίου	Μονάδες	1	14	30	12	6	63
	Δωμάτια	56	753	497	310	86	1.702
	Κλίνες	86	1.314	927	547	150	3.024
Λήμνου	Μονάδες	1	3	12	9	6	31
	Δωμάτια	156	103	300	236	99	894
	Κλίνες	323	235	572	427	206	1.763
Ικαρίας	Μονάδες	0	0	8	10	6	24
	Δωμάτια	0	0	236	231	103	570
	Κλίνες	0	0	465	442	189	1.096
Σύνολο	Μονάδες	7	33	139	162	42	383
	Δωμάτια	819	1.796	4.821	3.822	651	11.909
	Κλίνες	1.667	3.452	9.261	7.183	1.247	22.810

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Στις επιμέρους κατηγορίες αστεριών, παρατηρούμε μεγάλη συγκέντρωση στα 2* (42%) και 3* (36%) ξενοδοχεία και χαμηλή στα 1* (11%), 4* (9%) και 5* (2%). Η εικόνα στα ξενοδοχειακά δωμάτια είναι: 5* (7%), 4* (15%), 3* (40%), 2* (32%) και 1* (5%). Παρόμοια είναι η εικόνα και στις κλίνες: 5* (7%), 4* (15%), 3* (41%), 2* (31%) και 1* (5%).

Διάγραμμα 28: Κατανομή ξενοδοχειακών μονάδων, δωματίων και κλινών ανά κατηγορία αστεριών στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, 2021

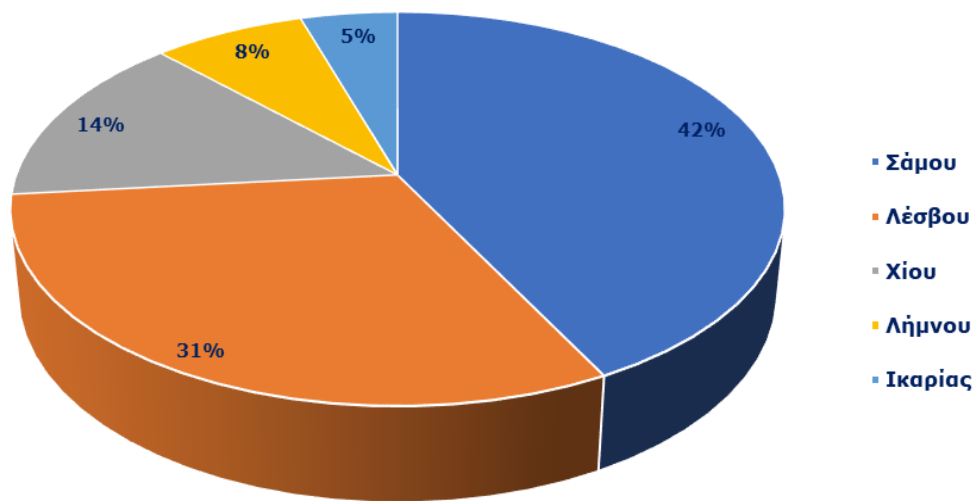

Πηγή: ΕΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με τις επιμέρους Ενότητες, παρατηρούμε ότι:

- Η Ενότητα Σάμου αντιπροσωπεύει το 42% των δωματίων της Περιφέρειας με 156 μονάδες, 5.053 δωμάτια και 9.841 κλίνες,
- Η Ενότητα Λέσβου διαθέτει το 31% του δυναμικού της Περιφέρειας με 109 μονάδες, 3.690 δωμάτια και 7.086 κλίνες,
- Η Ενότητα Χίου διαθέτει το 14% του δυναμικού της Περιφέρειας με 63 μονάδες, 1.702 δωμάτια και 3.024 κλίνες,
- Η Ενότητα Λήμνου διαθέτει το 8% του δυναμικού με 31 μονάδες, 894 δωμάτια και 1.763 κλίνες και
- Η Ενότητα Ικαρίας αντιπροσωπεύει το 5% του δυναμικού της Περιφέρειας με 24 μονάδες, 570 δωμάτια και 1.096 κλίνες.

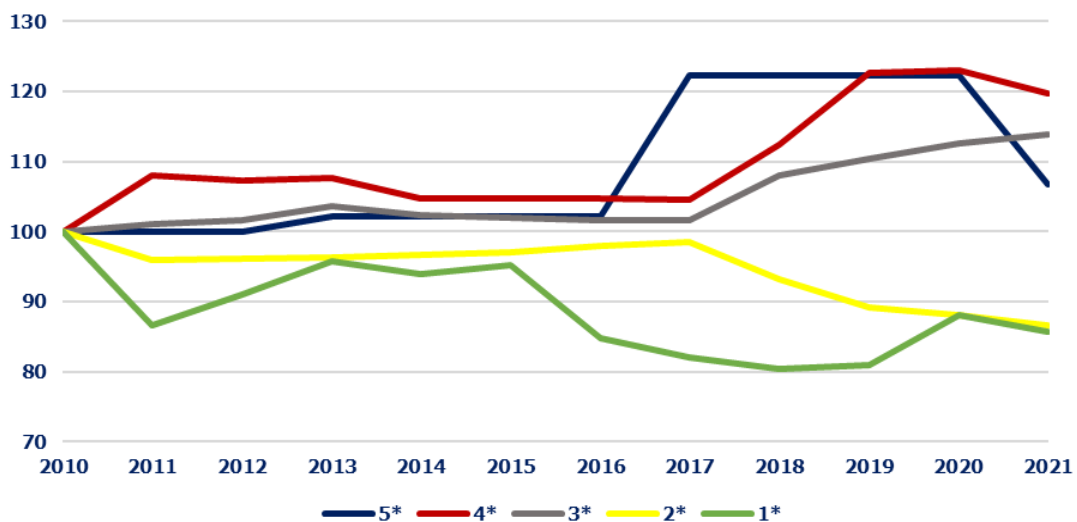
Διάγραμμα 29: Ποσοστιαία κατανομή του ξενοδοχειακού δυναμικού σε δωμάτια της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2021

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την εξέλιξη των ξενοδοχειακών δωματίων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου την περίοδο 2010-2020, παρατηρούμε αύξηση στα 5* (+7%), 4* (+20%) και 3* (+14%) και μείωση στα 2* (-13%) και 1* (-14%).

Διάγραμμα 30: Εξέλιξη των ξενοδοχειακών δωματίων στην Βορείου Αιγαίου Ελλάδα (2010=100), 2010-2021

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

2.2 ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΜΕΝΩΝ ΔΩΜΑΤΙΩΝ, 2019

2.2.1 Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Πίνακας 20: Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2019

Δυναμικό Ενοικιαζόμενων Δωματίων ανά Περιφέρεια, 2019						
Περιφέρεια		4Κ	3Κ	2Κ	1Κ	Σύνολο
Νότιο Αιγαίο	Μονάδες	582	2.060	3.517	1.165	7.324
	Δωμάτια	4.564	15.892	23.591	6.891	50.938
	Κλίνες	11.060	36.879	53.146	15.229	116.314
Κεντρική Μακεδονία	Μονάδες	103	977	1.857	1.128	4.065
	Δωμάτια	869	7.688	13.249	7.255	29.061
	Κλίνες	2.144	17.211	31.707	17.225	68.287
Ιόνια Νησιά	Μονάδες	157	812	2.063	1.222	4.254
	Δωμάτια	1.320	5.767	12.398	6.331	25.816
	Κλίνες	3.296	14.411	29.350	15.067	62.124
Κρήτη	Μονάδες	137	1.171	1.507	523	3.338
	Δωμάτια	1.243	9.294	10.470	3.135	24.142
	Κλίνες	2.987	22.037	23.698	7.036	55.758
Θεσσαλία	Μονάδες	48	375	922	348	1.693
	Δωμάτια	401	2.267	6.096	2.175	10.939
	Κλίνες	1.089	5.602	13.901	4.788	25.380
Στερεά Ελλάδα	Μονάδες	49	447	532	238	1.266
	Δωμάτια	346	3.567	3.494	1.271	8.678
	Κλίνες	826	7.804	7.621	2.690	18.941
Ήπειρος	Μονάδες	132	480	523	192	1.327
	Δωμάτια	1.189	2.880	2.917	993	7.979
	Κλίνες	2.914	7.238	6.766	2.196	19.114
Πελοπόννησος	Μονάδες	66	411	608	196	1.281
	Δωμάτια	508	2.814	3.518	939	7.779
	Κλίνες	1.336	6.878	8.494	2.267	18.975
Αν. Μακεδονία & Θράκη	Μονάδες	25	210	676	241	1.152
	Δωμάτια	240	1.546	4.221	1.315	7.322
	Κλίνες	549	3.921	9.858	2.832	17.160
Βόρειο Αιγαίο	Μονάδες	10	157	669	121	957
	Δωμάτια	64	1.181	4.408	658	6.311
	Κλίνες	179	2.896	9.843	1.396	14.314
Αττική	Μονάδες	124	133	338	180	775
	Δωμάτια	1.211	1.233	2.425	1.008	5.877
	Κλίνες	2.863	2.786	5.329	2.226	13.204
Δυτική Ελλάδα	Μονάδες	21	102	105	45	273
	Δωμάτια	141	731	639	232	1.743
	Κλίνες	345	1.674	1.493	543	4.055
Δυτική Μακεδονία	Μονάδες	18	38	32	3	91
	Δωμάτια	113	274	224	14	625
	Κλίνες	244	612	524	33	1.413
Σύνολο	Μονάδες	1.472	7.373	13.349	5.602	27.796
	Δωμάτια	12.209	55.134	87.650	32.217	187.210
	Κλίνες	29.832	129.949	201.730	73.528	435.039

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

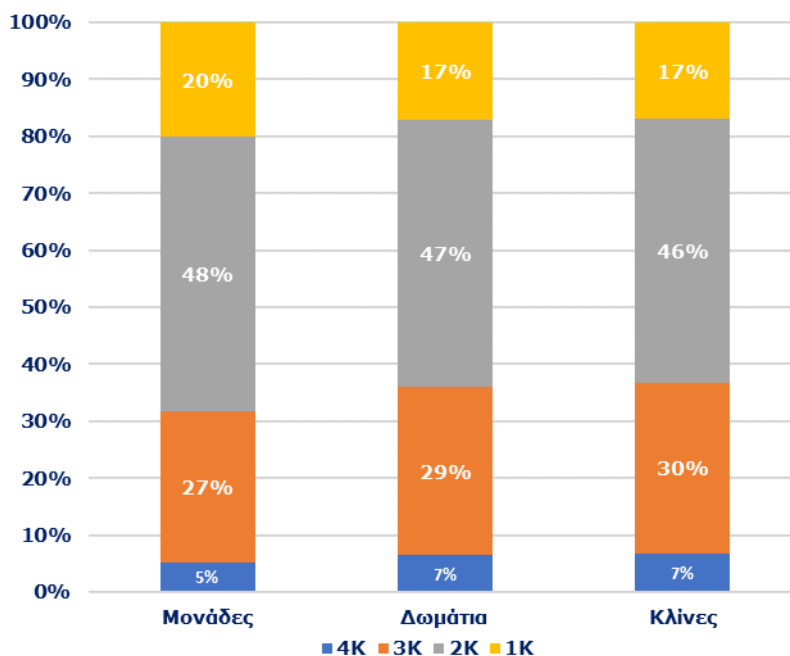
Λόγω μη δημοσίευσης νέων στοιχείων από την βάση του ΜΗΤΕ, τα στοιχεία που παρατίθενται στην συγκεκριμένη Ενότητα είναι τα τελευταία διαθέσιμα.

Η Ελλάδα το 2019 διέθετε 27.796 μονάδες ενοικιαζόμενων δωματίων με 187.210 δωμάτια και 435.039 κλίνες. Οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, της Κεντρικής Μακεδονίας, των Ιονίων Νήσων, της Κρήτης και της Θεσσαλίας αντιπροσώπευαν το 2019 το 74% του δυναμικού ενοικιαζόμενων δωματίων της χώρας (20.674 μονάδες). Το top-5 των Περιφερειών, με εξαίρεση την Θεσσαλία αντί για την Αττική, παραμένει ίδιο και για το δυναμικό των ενοικιαζόμενων δωματίων.

Στις επιμέρους κατηγορίες κλειδιών παρατηρούμε μεγάλη συγκέντρωση στις μονάδες 2K (48%), 3K (27%) και 1K (20%) και χαμηλή στις μονάδες με 4K (5%).

Η εικόνα στα δωμάτια δεν αλλάζει σημαντικά: 4K (7%), 3K (29%), 2K (47%) και 1K (17%) ενώ παρόμοια είναι η εικόνα και στις κλίνες: 4K (7%), 3K (30%), 2K (46%) και 1K (17%). Σε αντίθεση με το ξενοδοχειακό δυναμικό και τα 5* ξενοδοχεία, που αν και αποτελούν μόλις το 6% των μονάδων κατέχουν το 21% των δωματίων και το 22% των κλινών, τα ενοικιαζόμενα δωμάτια με 4K δεν εμφανίζουν σημαντικές διαφοροποιήσεις στα δωμάτια και στις κλίνες.

Διάγραμμα 31: Κατανομή ενοικιαζόμενων μονάδων, δωματίων και κλινών ανά κατηγορία κλειδιών στην Ελλάδα, 2019

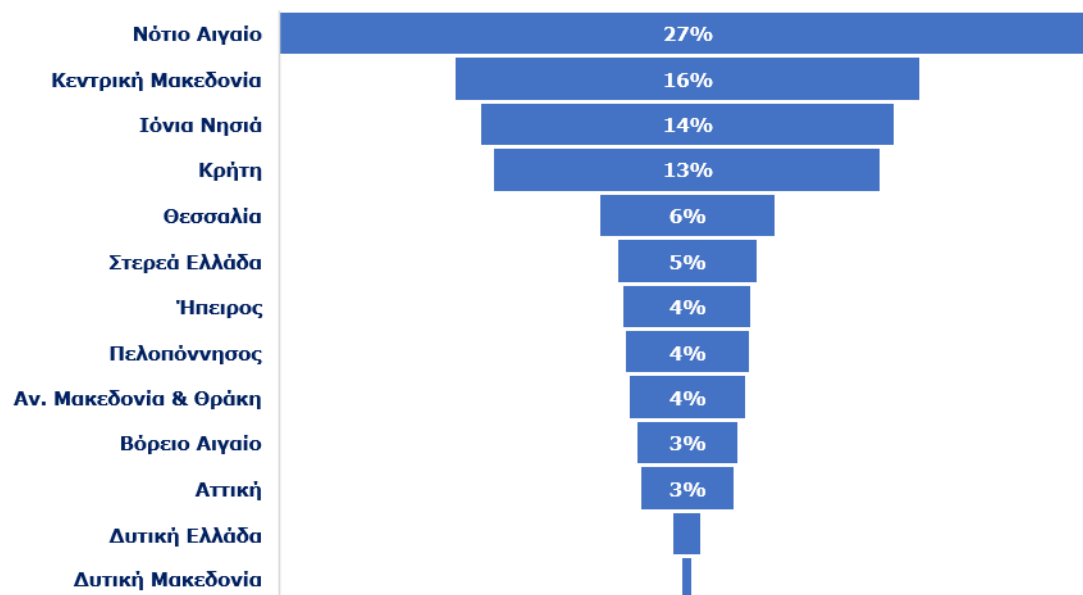

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Την μεγαλύτερη συγκέντρωση σε μονάδες με 4K έχουν οι Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (40%), Ιονίων Νήσων (11%), Κρήτης (9%) και Ηπείρου (9%) αντιπροσωπεύοντας το 68% των μονάδων με 4K. Ενώ οι Περιφέρειες με την μεγαλύτερη συγκέντρωση στις μονάδες με 3 K είναι το Νότιο Αιγαίο (28%), η Κρήτη (16%), η Κεντρική Μακεδονία (13%) και τα Ιόνια Νησιά (11%) αντιπροσωπεύοντας το 68% των μονάδων με 3K.

Αναφορικά με την κατανομή των δωματίων, αξιοσημείωτο είναι ότι οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, της Κεντρικής Μακεδονίας, των Ιονίων Νήσων, της Κρήτης και της Θεσσαλίας αντιπροσωπεύουν το 2019 το 75% των δωματίων της χώρας. Παρόμοια είναι η εικόνα και για τις κλίνες στις επιμέρους Περιφέρειες.

Διάγραμμα 32: Ποσοστιαία κατανομή των ενοικιαζόμενων δωματίων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2019

2.2.2 Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου αντιπροσωπεύει το 2019 το 3% των μονάδων, το 3% των δωματίων και το 3% των κλινών της χώρας. Συνολικά διαθέτει 957 μονάδες με 6.311 δωμάτια και 14.314 κλίνες.

Πίνακας 21: Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019

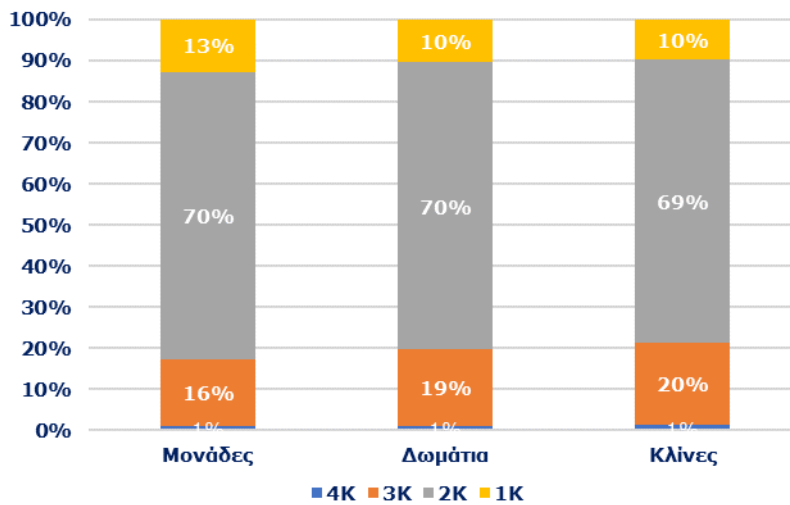
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ						
Ενοικιαζόμενα δωμάτια 2019						
Ενότητα		4K	3K	2K	1K	Σύνολο
Λέσβου	Μονάδες	3	51	212	91	357
	Δωμάτια	20	375	1.420	467	2.282
	Κλίνες	57	919	3.115	986	5.077
Σάμου	Μονάδες	3	27	243	3	276
	Δωμάτια	27	282	1.633	25	1.967
	Κλίνες	70	646	3.686	62	4.464
Χίου	Μονάδες	2	40	107	10	159
	Δωμάτια	13	241	635	51	940
	Κλίνες	36	623	1.495	110	2.264
Ικαρίας	Μονάδες	0	7	68	14	89
	Δωμάτια	0	34	460	95	589
	Κλίνες	0	88	958	189	1.235
Λήμνου	Μονάδες	2	32	39	3	76
	Δωμάτια	4	249	260	20	533
	Κλίνες	16	620	589	49	1.274
Σύνολο	Μονάδες	10	157	669	121	957
	Δωμάτια	64	1.181	4.408	658	6.311
	Κλίνες	179	2.896	9.843	1.396	14.314

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Στις επιμέρους κατηγορίες κλειδιών παρατηρούμε μεγάλη συγκέντρωση στις μονάδες με 2K (70%) και χαμηλή στις μονάδες με 4K (1%), 3K (16%) και 1K (13%).

Η εικόνα στα δωμάτια δεν αλλάζει σημαντικά: 4K (1%), 3K (19%), 2K (70%) και 1K (10%) ενώ παρόμοια είναι η εικόνα και στις κλίνες: 4K (1%), 3K (20%), 2K (69%) και 1K (10%).

Διάγραμμα 33: Κατανομή ενοικιαζόμενων μονάδων, δωματίων και κλινών ανά κατηγορία κλειδιών στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, 2019

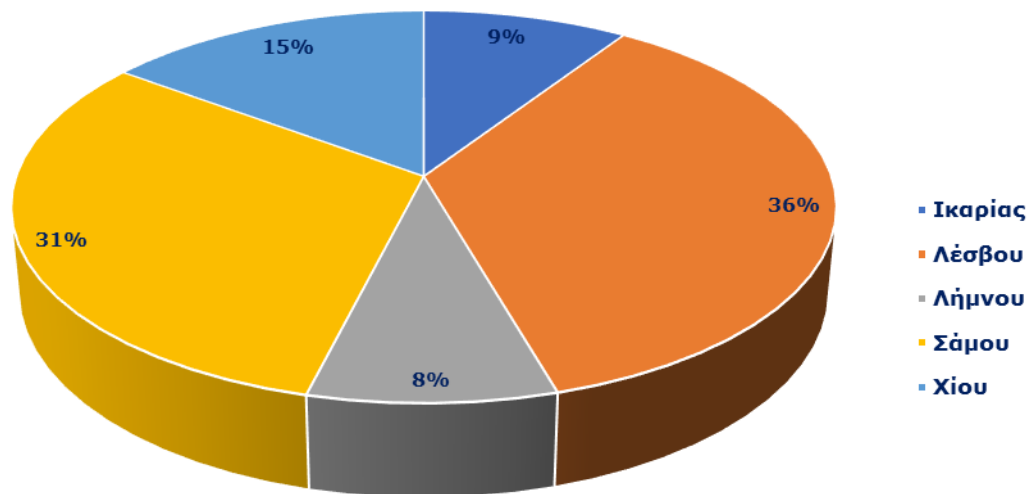

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με τις επιμέρους Ενώτητες, παρατηρούμε ότι:

- Η Ενότητα Λέσβου αντιπροσωπεύει το 36% του δυναμικού ενοικιαζόμενων δωματίων της Περιφέρειας με 357 μονάδες, 2.282 δωμάτια και 5.077 κλίνες,
- Η Ενότητα Σάμου διαθέτει το 31% του δυναμικού της Περιφέρειας με 276 μονάδες, 1.967 δωμάτια και 4.464 κλίνες,
- Η Ενότητα Χίου διαθέτει το 15% του δυναμικού με 159 μονάδες, 940 δωμάτια και 2.264 κλίνες,
- Η Ενότητα Ικαρίας διαθέτει το 9% του δυναμικού με 89 μονάδες, 589 δωμάτια και 1.235 κλίνες και
- Η Ενότητα Λήμνου αντιπροσωπεύει το 8% του δυναμικού της Περιφέρειας με 76 μονάδες, 533 δωμάτια και 1.274 κλίνες.

Διάγραμμα 34: Ποσοστιαία κατανομή των δωματίων της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

2.3 ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΛΩΜΕΝΩΝ ΚΑΤΟΙΚΙΩΝ ΚΑΙ ΕΠΑΥΛΕΩΝ, 2018

2.3.1 Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Λόγω μη δημοσίευσης νέων στοιχείων από την βάση του ΜΗΤΕ, τα στοιχεία που παρατίθενται στην συγκεκριμένη Ενότητα είναι τα τελευταία διαθέσιμα.

Η Ελλάδα το 2018, διέθετε 11.415 τουριστικές επιπλωμένες κατοικίες και επαύλεις με 17.300 δωμάτια και 90.910 κλίνες. Οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, των Ιονίων Νήσων, της Κρήτης και της Πελοποννήσου αντιπροσώπευαν το 2018 το 79% του δυναμικού των τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της χώρας (9.055 δωμάτια).

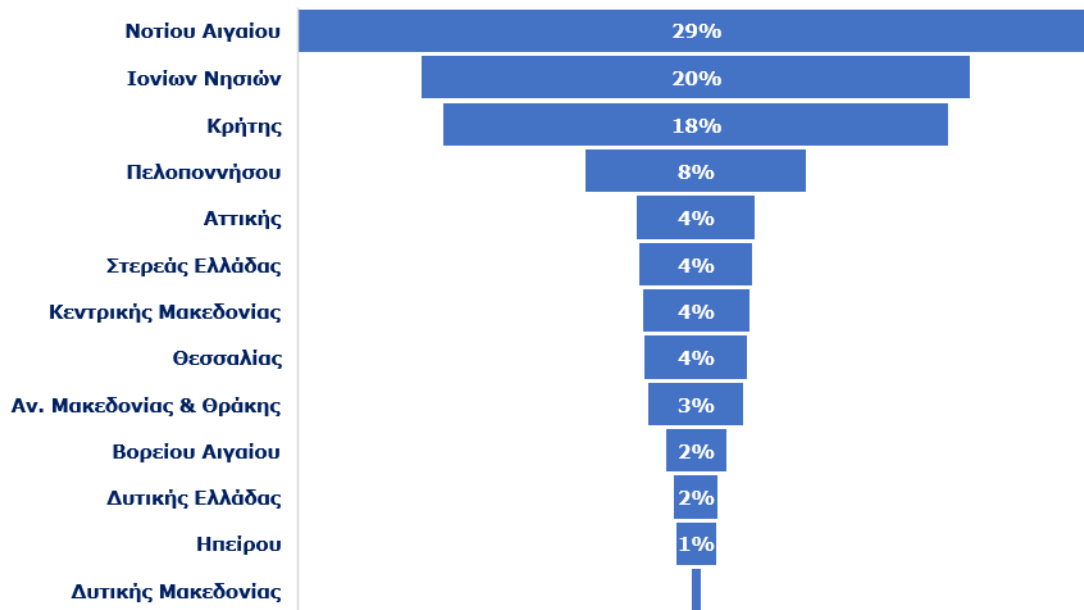
Πίνακας 22: Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2018

Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2018			
Περιφέρεια	Μονάδες	Δωμάτια	Κλίνες
Νοτίου Αιγαίου	3.862	4.972	28.326
Ιονίων Νησιών	2.235	3.432	18.691
Κρήτης	2.306	3.159	17.623
Πελοποννήσου	652	1.384	6.125
Αττικής	483	744	4.232
Στερεάς Ελλάδας	240	709	2.763
Κεντρικής Μακεδονίας	411	672	3.445
Θεσσαλίας	502	648	3.531
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	242	599	2.383
Βορείου Αιγαίου	228	384	1.473
Δυτικής Ελλάδας	129	277	1.084
Ηπείρου	98	256	949
Δυτικής Μακεδονίας	27	64	285
Σύνολο	11.415	17.300	90.910

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την κατανομή των δωματίων, παρατηρούμε ότι οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου (29%), των Ιονίων Νήσων (20%), της Κρήτης (18%) και της Πελοποννήσου (8%) αντιπροσώπευαν το 2018 το 75% των δωματίων της χώρας.

Διάγραμμα 35: Ποσοστιαία κατανομή των δωματίων των τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2018

Η εικόνα διαφοροποιείται ελαφρώς στις κλίνες με τις Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου (31%), των Ιονίων Νήσων (21%), της Κρήτης (19%) και της Πελοποννήσου (7%) να αντιπροσωπεύουν για το 2018 το 78% των κλινών της χώρας.

Δηλαδή οι 4 αυτές Περιφέρειες αντιπροσώπευαν για το 2018 το 79% των μονάδων, το 75% των δωματίων και το 78% των κλινών.

2.3.2 Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου αντιπροσωπεύει το 2018 το 2% των τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της χώρας, το 2% των δωματίων και το 2% των κλινών. Συνολικά διαθέτει 228 μονάδες με 384 δωμάτια και 1.473 κλίνες.

Πίνακας 23: Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

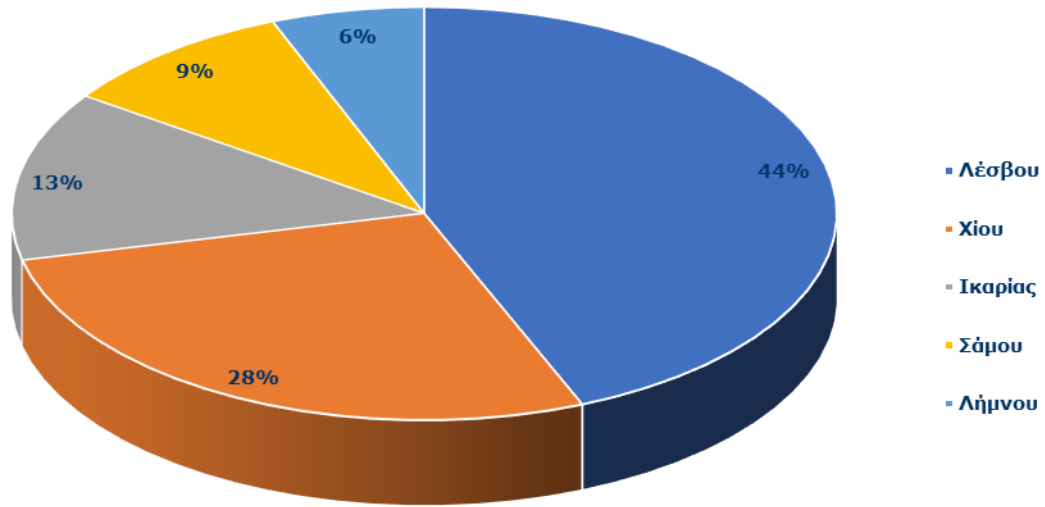
Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Ενότητα, 2018			
Ενότητα	Μονάδες	Δωμάτια	Κλίνες
Λέσβου	122	168	704
Χίου	40	106	362
Ικαρίας	29	51	182
Σάμου	19	36	151
Λήμνου	18	23	74
Σύνολο	228	384	1.473

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με τις επιμέρους Ενότητες, παρατηρούμε ότι:

- Η Ενότητα Λέσβου διαθέτει το 44% του δυναμικού δωματίων της Περιφέρειας με 122 μονάδες, 168 δωμάτια και 704 κλίνες,
- Η Ενότητα Χίου αντιπροσωπεύει το 28% του δυναμικού της Περιφέρειας με 40 μονάδες, 106 δωμάτια και 362 κλίνες,
- Η Ενότητα Ικαρίας αντιπροσωπεύει το 13% του δυναμικού της Περιφέρειας με 29 μονάδες, 51 δωμάτια και 182 κλίνες,
- Η Ενότητα Σάμου διαθέτει το 9% του δυναμικού της Περιφέρειας με 19 μονάδες, 36 δωμάτια και 151 κλίνες και
- Η Ενότητα Λήμνου κατέχει το 6% του δυναμικού με 18 μονάδες, 23 δωμάτια και 74 κλίνες.

Διάγραμμα 36: Ποσοστιαία κατανομή των δωματίων των τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

2.4 ΚΥΡΙΕΣ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΕΣ ΚΑΤΟΙΚΙΕΣ, 2001-2011

Στην Ενότητα αυτή γίνεται η καταγραφή του συνόλου των κατοικιών καθώς και των κενών και των δευτερεύουσων και εξοχικών κατοικιών. Η καταγραφή αυτή γίνεται λόγω της σημαντικής αύξησης των βραχυχρόνιων μισθώσεων (μέσω Airbnb κ.α.) στην Ελλάδα τα τελευταία χρόνια. Οι κενές και οι εξοχικές & δευτερεύουσες κατοικίες αποτελούν ή μπορούν να αποτελέσουν καταλύματα βραχυχρόνιας μίσθωσης.

Σύμφωνα με την τελευταία απογραφή κατοικιών που διενεργήθηκε το 2011, η Ελλάδα σημείωσε αύξηση στο σύνολο των κατοικιών της κατά +17% (από 5.476.162 το 2001 σε 6.384.353 το 2011). Σε απόλυτες τιμές, οι μεγαλύτερες αυξήσεις εντοπίστηκαν στις Περιφέρειες Αττικής (+290.780 κατοικίες ή +16%), Κεντρικής Μακεδονίας (+163.354 κατοικίες ή +18%) και Κρήτης (+70.989 ή +23%). Σημαντικά υψηλότερη αύξηση (+56%) παρουσίασαν οι κενές κατοικίες (από 1.439.041 το 2001 σε 2.249.813 το 2011) και οι εξοχικές & δευτερεύουσες κατοικίες κατά +47% (από 922.228 το 2001 σε 1.351.845 το 2011). Επίσης, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι οι κενές κατοικίες μαζί με τις εξοχικές και δευτερεύουσες αντιπροσώπευαν το 56% του συνόλου των κατοικιών, με τα υψηλότερα ποσοστά να καταγράφονται στις Περιφέρειες Αττικής (14%) και Κεντρικής Μακεδονίας (9%).

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου εμφάνισε αύξηση στις κατοικίες της κατά +7% (από 142.203 το 2001 σε 151.449 το 2011), κατά +17% στις κενές κατοικίες (από 61.512 το 2001 σε 71.985 το 2011) και +13% στις δευτερεύουσες & εξοχικές κατοικίες (από 44.612 το 2001 σε 50.592 το 2011).

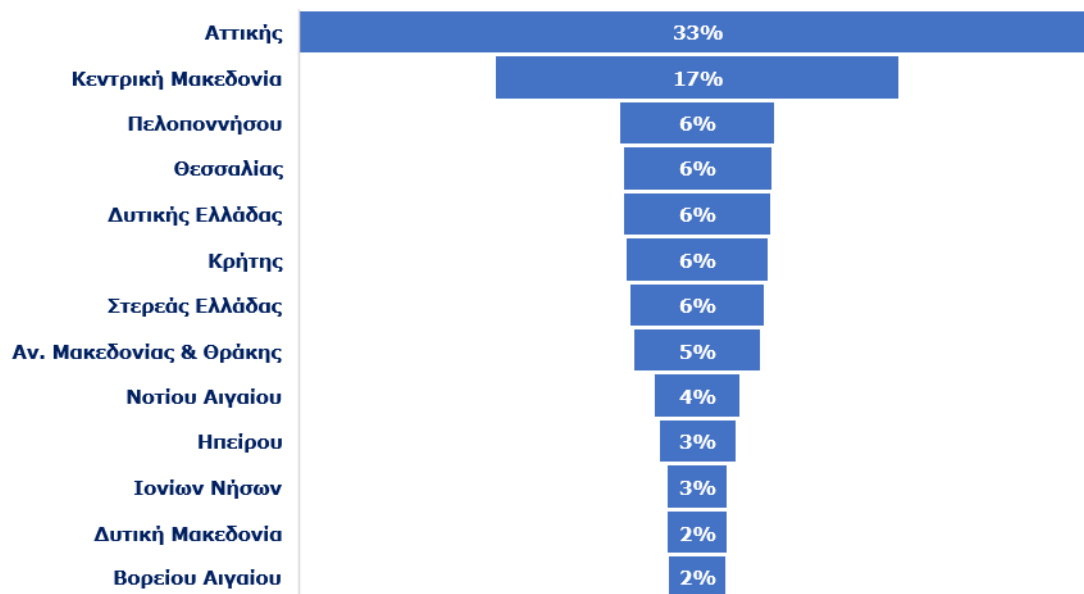
Πίνακας 24: Δυναμικό κύριων και δευτερευουσών κατοικιών της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2001-2011

Περιφέρεια	Σύνολο Κατοικιών, 2011	Σύνολο Κενών, 2011	Εξοχικές & Δευτερεύουσες κατοικίες, 2011	Κενές & Εξοχικές & Δευτερεύουσες κατοικίες ως % επί του συνόλου, 2011	%Δ Σύνολο Κατοικιών 2001 - 2011	%Δ Σύνολο Κενών 2001 - 2011	%Δ Εξοχικές & Δευτερ. 2001 - 2011
Αττικής	2.121.155	609.058	295.178	14%	16%	78%	64%
Κεντρική Μακεδονία	1.076.148	360.990	200.295	9%	18%	62%	56%
Πελοποννήσου	411.462	198.386	148.239	5%	14%	35%	28%
Θεσσαλίας	397.301	132.749	87.891	3%	14%	54%	43%
Δυτικής Ελλάδας	390.609	148.250	100.941	4%	14%	56%	54%
Κρήτης	381.737	140.099	81.656	3%	23%	61%	44%
Στερεάς Ελλάδας	359.236	158.234	115.324	4%	15%	43%	35%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	340.682	105.333	64.864	3%	20%	63%	85%
Νοτίου Αιγαίου	229.919	113.284	75.257	3%	22%	41%	32%
Ηπείρου	204.948	76.560	53.682	2%	16%	46%	40%
Ιονίων Νήσων	160.298	79.591	43.839	2%	22%	50%	41%
Δυτική Μακεδονία	159.409	55.294	34.087	1%	15%	58%	52%
Βορείου Αιγαίου	151.449	71.985	50.592	2%	7%	17%	13%
Ελλάδα	6.384.353	2.249.813	1.351.845	56%	17%	56%	47%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Ενεργειαία INSETE Intelligence

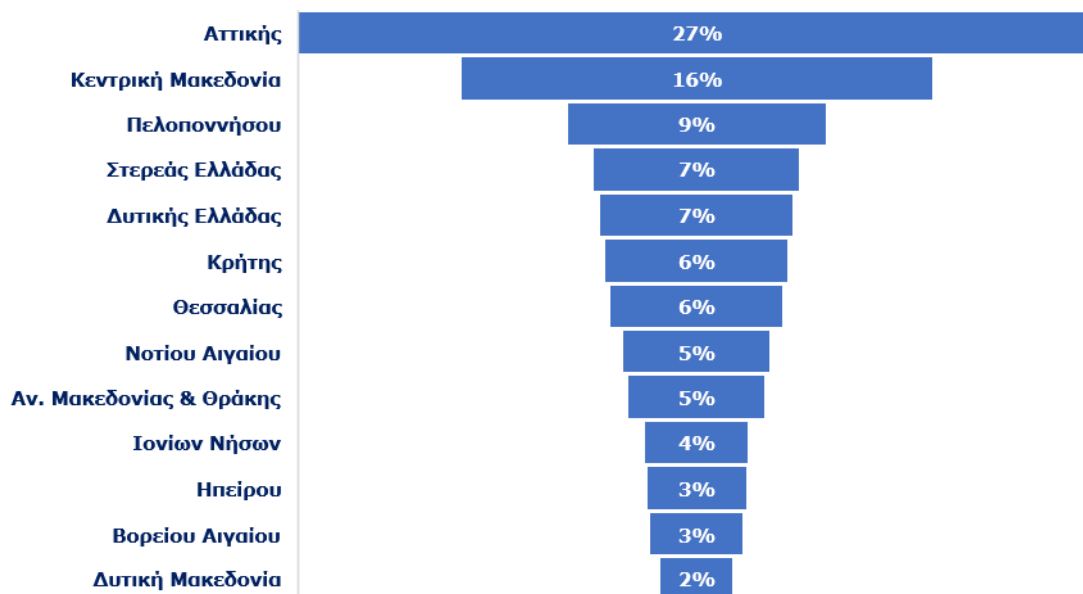
Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των κατοικιών της Ελλάδας, παρατηρούμε ότι η πλειοψηφία των κατοικιών βρίσκονται στις Περιφέρειες Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας όπου εντοπίζονται και τα 2 μεγάλα αστικά κέντρα της χώρας (Αθήνα και Θεσσαλονίκη). Συγκεκριμένα, οι Περιφέρειες Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας αντιπροσώπευαν για το 2011 το 50% των κατοικιών της Ελλάδας.

Διάγραμμα 37: Ποσοστιαία κατανομή των κατοικιών της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2011

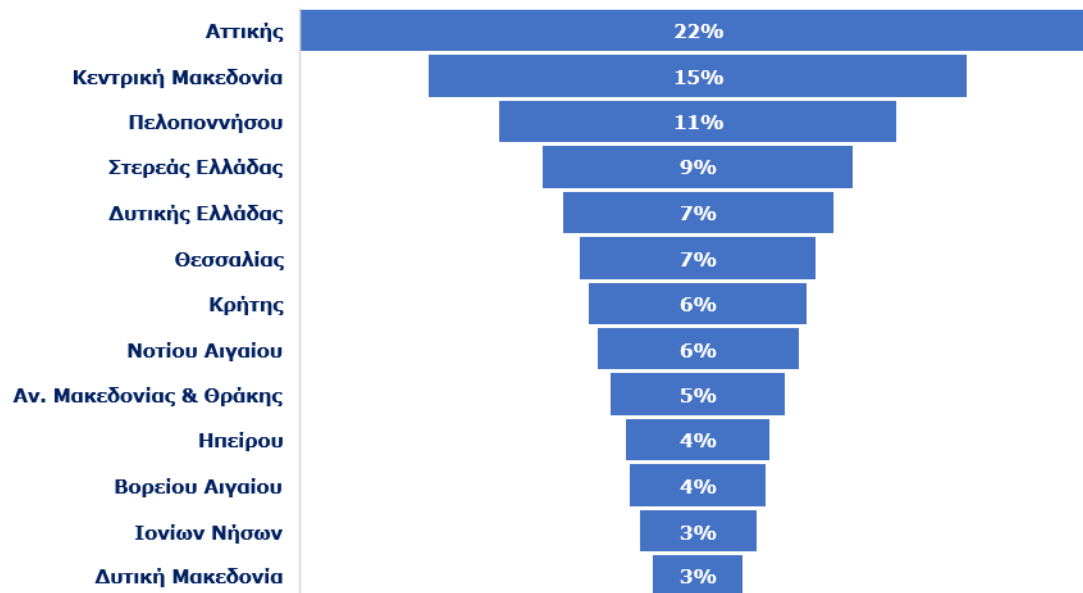
Η εικόνα στην ποσοστιαία κατανομή των κενών κατοικιών είναι παρόμοια με το σύνολο των κατοικιών, με μικρές διαφοροποιήσεις ανά Περιφέρεια. Η μεγαλύτερη διαφοροποίηση εντοπίζεται στην Περιφέρεια Αττικής.

Διάγραμμα 38: Ποσοστιαία κατανομή των κενών κατοικιών της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2011

Αναφορικά με τις εξοχικές & δευτερεύουσες κατοικίες παρατηρούμε ότι η Αττική (22%), η Κεντρική Μακεδονία (15%) και η Πελοπόννησος (11%) σημειώνουν τα μεγαλύτερα μερίδια, αντιπροσωπεύοντας το 48% του συνόλου της χώρας.

Διάγραμμα 39: Ποσοστιαία κατανομή των εξοχικών & δευτερεύουσων κατοικιών της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2011

Συμπερασματικά, οι Περιφέρειες Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας αντιπροσωπεύουν για το 2011 το 50% των κατοικιών της Ελλάδας εκ των οποίων το 43% των κενών κατοικιών και το 37% των εξοχικών και δευτερεύουσων κατοικιών.

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου αντιπροσωπεύει το 2011 το 2% των κατοικιών της Ελλάδας, εκ των οποίων το 3% των κενών κατοικιών και το 4% των εξοχικών και δευτερεύουσων κατοικιών.

2.5 ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΚΑΜΠΙΝΓΚ, 2021

Πίνακας 25: Δυναμικό κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2021

Περιφέρεια		5*	4*	3*	2*	1*	Σύνολο
Κεντρική Μακεδονία	Μονάδες	0	10	10	45	5	70
	Οικίσκοι	0	28	83	214	26	351
	Θέσεις	0	1.751	1.259	3.193	296	6.499
Πελοπόννησος	Μονάδες	0	1	9	46	1	57
	Οικίσκοι	0	11	17	32	0	60
	Θέσεις	0	50	1.001	3.062	31	4.144
Νότιο Αιγαίο	Μονάδες	0	2	5	23	3	33
	Οικίσκοι	0	0	114	172	0	286
	Θέσεις	0	22	371	1.561	540	2.494
Αν. Μακεδονία & Θράκη	Μονάδες	0	6	2	6	3	17
	Οικίσκοι	0	16	0	1	0	17
	Θέσεις	0	979	266	557	392	2.194
Ιόνια Νησιά	Μονάδες	0	1	3	19	0	23
	Οικίσκοι	0	26	0	93	0	119
	Θέσεις	0	101	259	1.399	0	1.759
Δυτική Ελλάδα	Μονάδες	0	1	5	17	0	23
	Οικίσκοι	0	41	15	12	0	68
	Θέσεις	0	120	408	1.129	0	1.657
Στερεά Ελλάδα	Μονάδες	0	3	8	10	1	22
	Οικίσκοι	0	50	52	14	0	116
	Θέσεις	0	406	474	657	30	1.567
Ήπειρος	Μονάδες	0	0	4	13	0	17
	Οικίσκοι	0	0	0	21	0	21
	Θέσεις	0	0	288	898	0	1.186
Θεσσαλία	Μονάδες	1	0	1	12	1	15
	Οικίσκοι	0	0	1	9	0	10
	Θέσεις	75	0	98	702	196	1.071
Κρήτη	Μονάδες	0	1	1	12	1	15
	Οικίσκοι	0	0	0	14	0	14
	Θέσεις	0	90	18	552	100	760
Αττική	Μονάδες	0	2	1	5	2	10
	Οικίσκοι	0	0	0	6	0	6
	Θέσεις	0	222	78	356	80	736
Βόρειο Αιγαίο	Μονάδες	0	0	0	1	0	1
	Οικίσκοι	0	0	0	0	0	0
	Θέσεις	0	0	0	53	0	53
Σύνολο	Μονάδες	1	27	49	209	17	303
	Οικίσκοι	0	172	282	588	26	1.068
	Θέσεις	75	3.741	4.520	14.119	1.665	24.120

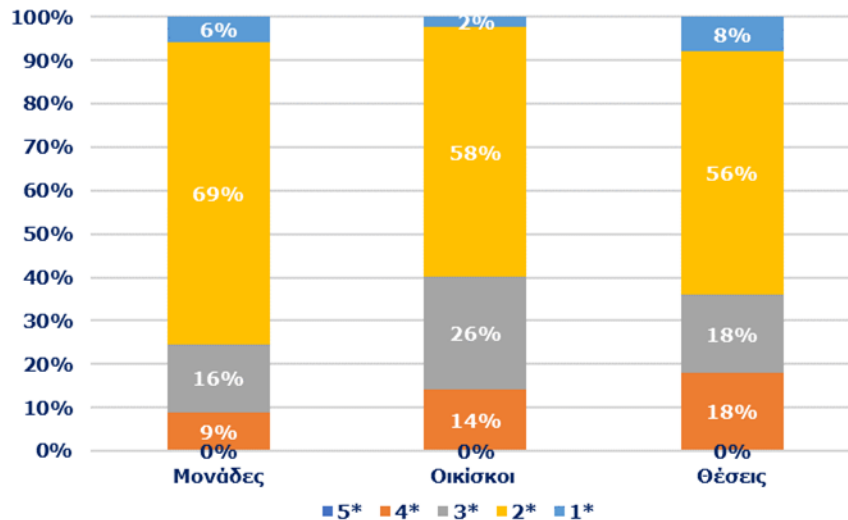
Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Η Ελλάδα το 2021 διέθετε 303 μονάδες κάμπινγκ με 1.068 οικίσκους και 24.120 θέσεις. Στις επιμέρους κατηγορίες αστεριών παρατηρούμε μεγάλη συγκέντρωση στα 2* (69%) και 3* (16%) κάμπινγκ και χαμηλή στα 4* (9%), 1* (6%) και 5* (0,3%).

Η εικόνα στους οικίσκους ανά κατηγορία αστεριού είναι: 4* (14%), 3* (26%), 2* (58%) και 1* (2%) ενώ παρόμοια είναι και η εικόνα στις θέσεις 5* (0,3%), 4*

(18%), 3* (18%), 2* (56%) και 1* (8%). Επίσης, αξιοσημείωτο είναι ότι το μοναδικό 5* κάμπινγκ καταγράφεται στην Περιφέρεια Θεσσαλίας.

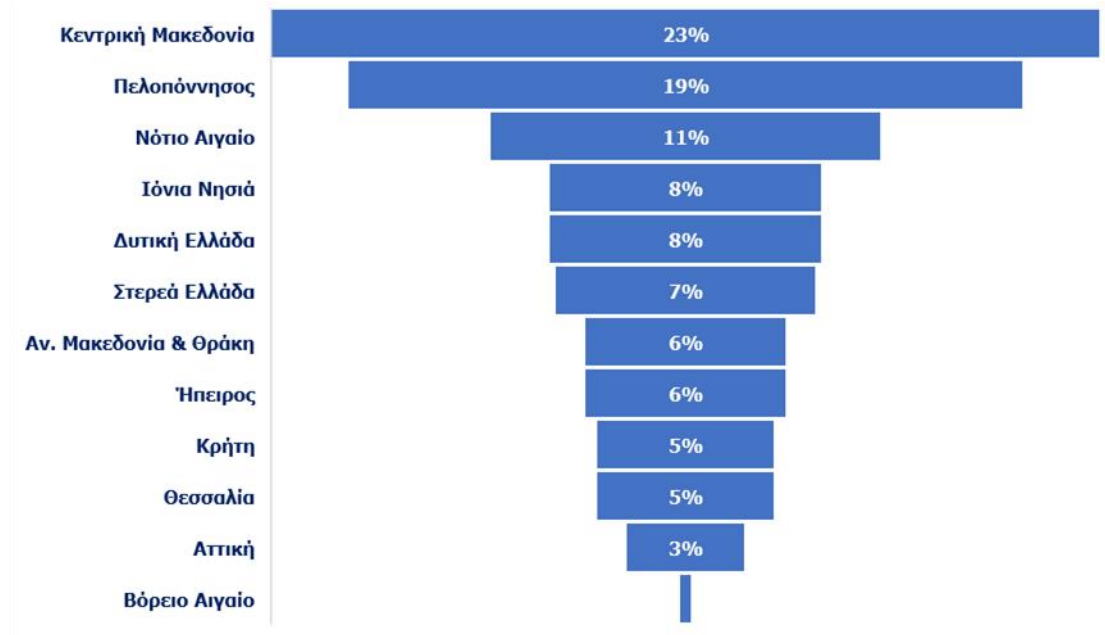
Διάγραμμα 40: Κατανομή μονάδων, οικίσκων και θέσεων ανά κατηγορία αστεριού στην Ελλάδα, 2021

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

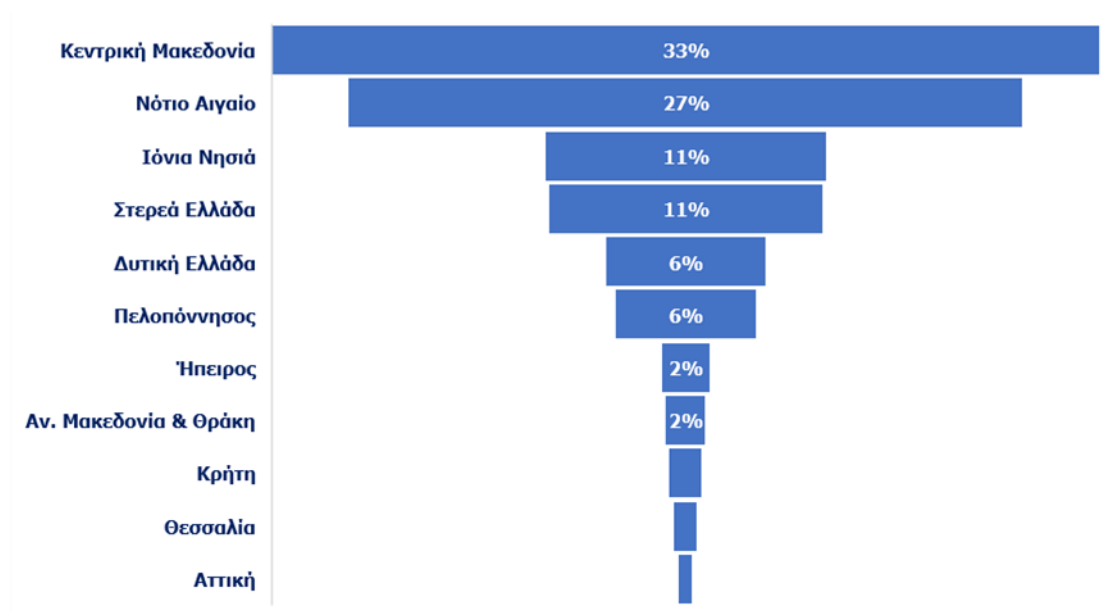
Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των μονάδων των κάμπινγκ ανά Περιφέρεια, παρατηρούμε ότι για το 2021 η πλειοψηφία βρίσκεται στις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας, Πελοποννήσου και Νοτίου Αιγαίου αντιπροσωπεύοντας το 53% του συνόλου της χώρας. Αξιοσημείωτο είναι, ότι τουριστικές Περιφέρειες όπως τα Ιόνια Νησιά (8%) και η Κρήτη (5%) καταγράφουν μικρό δυναμικό στα κάμπινγκ.

Διάγραμμα 41: Ποσοστιαία κατανομή των μονάδων κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2021

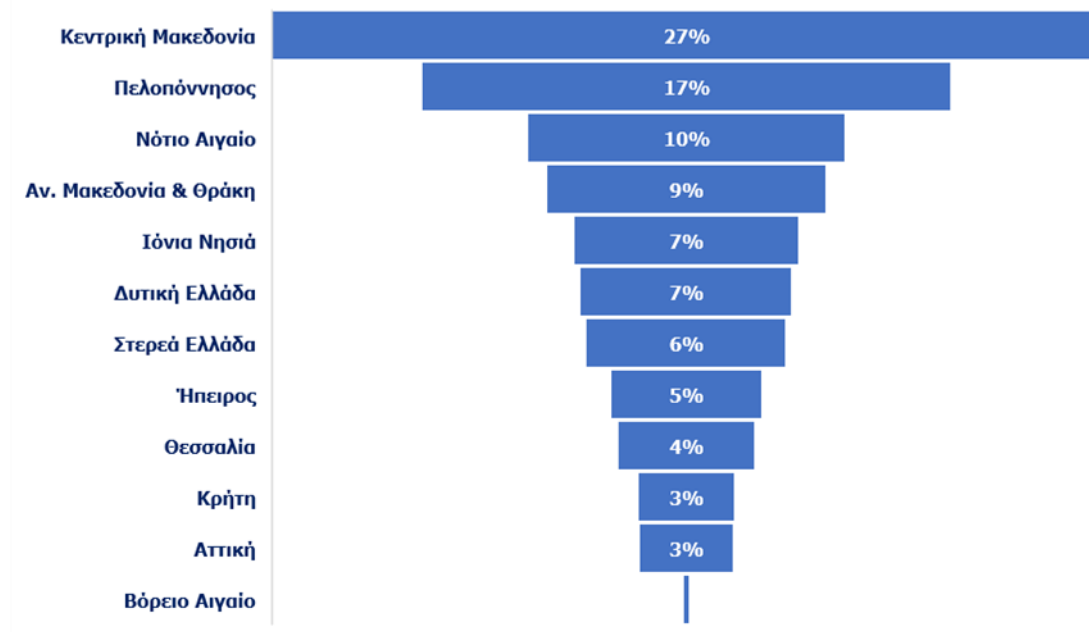
Όσον αναφορά τους οικίσκους, η εικόνα διαφοροποιείται, με τις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας, Νοτίου Αιγαίου, Ιονίων Νήσων και Στερεάς Ελλάδας να καταγράφουν τα υψηλότερα μερίδια αντιπροσωπεύοντας το 82% του δυναμικού της χώρας.

Διάγραμμα 42: Ποσοστιαία κατανομή των οικίσκων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2021

Τέλος, στις θέσεις των κάμπινγκ, τα μεγαλύτερα μερίδια καταγράφονται στις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας, Πελοποννήσου και Νοτίου Αιγαίου αντιπροσωπεύοντας το 54% του δυναμικού της χώρας.

Διάγραμμα 43: Ποσοστιαία κατανομή των θέσεων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2021

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου κατέχει το 0,3% των μονάδων και το 0,2% των θέσεων κάμπινγκ που καταγράφονται στο σύνολο της χώρας. Συγκεκριμένα, καταγράφεται 1 μονάδα κάμπινγκ 2* με 0 οικίσκους και 53 θέσεις στην Ενότητα Λήμνου.

3 ΑΞΙΟΘΕΑΤΑ – ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

3.1 ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΙ ΟΙΚΙΣΜΟΙ

Οι Παραδοσιακοί οικισμοί, είναι οικισμοί με ιδιαίτερη «ιστορική, πολεοδομική, αρχιτεκτονική, λαογραφική, κοινωνική και αισθητική» φυσιογνωμία διατηρώντας αναλλοίωτη την εικόνα που είχαν στον παρελθόν καθώς και τον τοπικό της χαρακτήρα. Με ευθύνη του ΥΠΕΚΑ (Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας), 856 οικισμοί έχουν χαρακτηριστεί ως παραδοσιακοί. Στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου καταγράφονται 44 παραδοσιακοί οικισμοί.

Πίνακας 26: Παραδοσιακοί Οικισμοί

ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΙ ΟΙΚΙΣΜΟΙ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ				
ΙΚΑΡΙΑΣ	ΛΕΣΒΟΥ	ΣΑΜΟΥ	ΧΙΟΥ	
ΑΚΑΜΑΤΡΑ	ΑΓΙΑΣΟΣ	ΔΑΓΚΑΔΑ	ΑΓΙΟΝ ΓΑΛΛΑ	ΚΑΤΑΒΑΣΙΣ
	ΑΓ. ΜΑΡΙΝΑ	ΚΟΚΚΑΡΙΟΝ	ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΥΚΟΥΣΗΣ	ΚΕΡΑΜΟΣ
	ΑΦΑΛΩΝΑΣ	ΠΕΖΙΟΝ	ΑΝΑΒΑΤΟΣ	ΚΟΜΠΟΣ (ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΥ ΧΙΟΥ) ΚΑΜΠΟΣ
	ΒΑΤΟΥΣΑ		ΑΡΜΟΛΙΑ	ΛΙΘΙΟΝ
	ΜΗΘΥΜΝΑ		ΑΥΓΩΝΥΜΑ	ΜΕΣΤΑ
	ΜΟΡΙΑ		ΒΕΣΣΑ	ΟΛΥΜΠΟΙ
	ΜΥΤΙΛΗΝΗ (ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΗΣ)		ΒΟΛΙΣΣΟΣ	ΠΑΡΜΠΑΡΙΑ
	ΠΑΜΦΙΛΑ		ΒΟΥΝΟΣ	ΠΑΤΡΙΚΑ
	ΠΑΝΑΓΙΟΥΔΑ		ΔΙΕΥΧΑ	ΠΥΡΓΙ
	ΠΕΤΡΑ		ΕΛΑΤΑ	ΣΙΔΗΡΟΥΝΤΑ
	ΠΛΗΓΩΝΙ		ΕΞΩ ΔΙΔΥΜΑ	ΤΡΥΠΑΙ
	ΠΟΛΥΧΝΙΤΟΣ		ΖΥΦΙΑΣ	ΧΑΛΚΕΙΟ
	ΣΥΚΑΜΙΝΕΑ		ΚΑΛΑΜΩΤΗ	
	ΤΑΞΙΑΡΧΕΣ		ΚΑΜΠΙΑ	

Πηγή: Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας - Επεξεργασία INSETE Intelligence

3.2 ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΙ ΧΩΡΟΙ ΚΑΙ ΜΟΥΣΕΙΑ

3.2.1 Αρχαιολογικοί χώροι της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου διαθέτει πλούσιο πολιτιστικό απόθεμα, με τα πιο γνωστά πολιτιστικά μνημεία για το νησί της Λήμνου να είναι το Ιερό των Καβείρων στην ΒΑ Λήμνο, το Ιερό αναπτύσσεται σε 2 πλατώματα και είχε 3 οικοδομικές φάσεις αρχαϊκή, ελληνιστική και υστερορωμαϊκή, καθώς και οι προϊστορικοί οικισμοί Μύρηνας και Πολιόχνης στην Λήμνο.

Στο νησί της Λέσβου συναντάμε τον Αρχαιολογικό χώρο του Ιερού του Μέσου, ο οποίος βρίσκεται στην ομώνυμη κοιλάδα και υπήρξε κέντρο Παλλεσβιακής λατρείας και έδρα του «Κοινού των Λεσβίων». Το Αιολικό Ιερό Κλοπέδης Λέσβου δυτικά της κωμόπολης της Αγίας Παρασκευής, το οποίο αποτελούσε λατρευτικό χώρο του θεού Απόλλωνα, τον αρχαιολογικό χώρο Θέρμης της πύργους Θέρμης βόρεια της πόλης της Μυτιλήνης κ.α.

Αναφορικά με το νησί της Χίου, οι σημαντικότεροι αρχαιολογικοί χώροι είναι ο αρχαιολογικός χώρος Εμπορίου οποίος απαντάται της απότομες πλαγιές του λόφου του Προφήτη Ηλία. Η αρχαιολογική σκαπάνη έχει φέρει στο φως τα ερείπια της οικισμού των πρώιμων ιστορικών χρόνων (8^{ος} αιώνας π.χ.). Της, άλλοι σημαντικοί αρχαιολογικοί χώροι είναι ο Ναός του Απόλλωνα στα Φανά, ο Ανάβατος, ο λεγόμενος και Μυστράς του Αιγαίου ο οποίος βρίσκεται στα δυτικά της Χίου και η Νέα Μονή Χίου, η οποία από το 1990 περιλαμβάνεται στον Κατάλογο Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς της UNSECO, ως σειριακή εγγραφή μαζί με την Μονή Δαφνίου και τη Μονή Οσίου Λουκά στο Στείρι Βοιωτίας.

Τέλος, στο νησί της Σάμου συναντάμε το Ευπαλίνειο Όρυγμα, ένα από τα σπουδαιότερα τεχνικά επιτεύγματα του 6^{ου} αιώνα π.χ. Το Ευπαλίνειο Όρυγμα κατασκευάστηκε κατά την διάρκεια της τυραννίας του Πολυκράτη με σκοπό την τροφοδότηση της αρχαίας Σάμου με νερό. Της, αρχαιολογικός χώρος διεθνούς εμβέλειας αποτελεί ο Αρχαιολογικός Χώρος του Ηραίου στον οποίο λατρευόταν η Θεά Ήρα και έχει χαρακτηριστεί το 1992 ως Μνημείο Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς της UNESCO.

Οι χαρακτηρισμένοι από το Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού αρχαιολογικοί χώροι της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου παρατίθενται κατωτέρω.

Πίνακας 27: Αρχαιολογικοί χώροι στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Ικαρίας	Αρχαιολογικοί Χώροι - Μνημεία στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου				
	Λέσβου	Λήμνου	Σάμου	Χίου	
Αρχαία πόλη της Νας	Ακρόπολη Ερεσού	Κάστρο Μυτιλήνης	Αρχαίο Βουλευτήριο	Αρχαιολογικός χώρος Κάστρου Πυθαγορείου	Α Γυμνάσιο-Λύκειο Αρρένων
Αρχαία Πόλη Δράκανο	Ανεμόμυλος Περάματος Γέρας	Κάστρο Σιγρίου	Αρχαιολογικός χώρος Καβειρίου	Αρχαιολογικός χώρος Κάστρου στο «Ποτάμι» Καρλοβάσου	Ανάβατος
Αρχαία Πόλη Θερμαί	Αρχαία Μήθυμνα	Μνημείο Τσαρσί Χαμάμ	Αρχαιολογικός χώρος Πολιόχνης	Αρχαιολογικός Χώρος του Ηραίου	Αρχαιολογικός Χώρος Αρχοντίου Ψαρών
Κάμπος Ικαρίας	Αρχαίο Θέατρο Ηφαιστίας στον αρχαιολογικό χώρο Ηφαιστίας	Μονή Κοίμησης της Θεοτόκου στο Δαμάνδρι	Αρχαιολογικός Χώρος της Ηφαιστίας	Αρχαίος Πύργος στη Χρυσομηλιά των Φούρνων	Αρχαιολογικός Χώρος Εμπορείου
Κάστρο και Παλααιοχριστιανική βασιλική Μηλιωπού	Αρχαίο Θέατρο Μυτιλήνης	Μονή Υψηλού	Ιερό της Αρτέμιδος	Δημοτικό Σχολείο Μυτιληνίων "Ευθυμιάς Σχολή" στη Σάμο	Δακαλόπετρα
Κάστρο του Κοσκινά	Αρχαίο Λατομείο Μόριας στη Μόρια	Ναός Αγίου Αθανασίου	Κάστρο του Μουδρού	Ευπαλίνειο Όρυγμα	Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (Χώρα Χίου)
Οινόη	Αρχαίο Λατομείο στο Τσάφ	Ναός Αγίου Γεωργίου στην Ανεμώπια	Κτίριο της "Δημητριάδειου Σχολής"	Κλειστός πολεμικός λιμένας της Αρχαίας πόλεως Σάμου	Κάμπος Χίου
	Αρχαιολογικός χώρος αιολικού ιερού Κλοπέδης Λέσβου	Νομαρχία Λέσβου	Μαράσλειος Σχολή Αγίου Ευστρατίου	Κρήνη στους Φούρνους	Κάστρο Χίου
	Αρχαιολογικός Χώρος Θερμής	Οικία Βουρνάζων	Παλαιολιθικός Οικισμός στο Λουρί	Ναός Ζωοδότη Χριστού στο Στελί	Μητράκιος ιδιοκτησίας Ν. Πλατή
	Αρχοντικό Βασελετήδων	Οικία Μενάνδρου	Προϊστορική Μύρινα	Ο Πύργος του Σαρακίνη	Ναός Απόλλωνα στα Φωνά
	Αρχοντικό Βαρελιτζήδων Πέτρας (Πέτρα)	Παλιό σχολείο στον οικισμό Αντίσσης	Το Φροούριο του Κότσινου	Το Πυθαγόρειο	Ξενώνας "Περιβόλι", Κάμπος
	Βαλιδέ Τζαμί	Παλαοχριστιανική βασιλική Χαλνιάδου			Οθωμανικό λουτρό στο Κάστρο Χίου
	Δημαρχείο Μυτιλήνης	Παρθενωγαγείο Μυτιλήνης			Παλατάκι Ιουστινιανού
	Δημοτικό Σχολείο Ακρασίου Πλωμαρίου	Πολύκεντρο Πολιχνίτου			Παλιόκαστρο Ψαρών
	Δημοτικό Σχολείο στη Στύψη	Πρώτο Γυμνάσιο Μυτιλήνης			Παλιό Παρθενωγαγείο
	Δημοτικό Σχολείο Καλλονής	Πρώην Μουσουλμανικό Παρθενωγαγείο			Πύργος Δοτιών
	Ελαιοτριβείο Αγίας Παρασκευής	Πρώην Γεωργική Σχολή Ερεσού			Πύργος Πυτιούς
	Ελληνιστικό και Ρωμαϊκό κτήριο	Ρωμαϊκή Έπαυλη στην οδό Νικομηδείας			Ρημόκαστρο Χίου
	Ελληνιστική στοά στην Επάνω Σκάλα Μυτιλήνης	Ρωμαϊκή Ιχθυοδεξαμενή στο Μακρύ Γιαλό			Σπήλαιο Αγίου Γάλακτος
	Θεοφράστειο Δημοτικό Σχολείο Ερεσού	Σπήλαιο Μαγαράς			Σπήλαιο Συκιά
	Ιερό Μέσων	Σπήλαιο Σπήλιος ή του Μπουρμούλη η Τρύπα			
	Ιερό της Κυβέλης	Σπήλαιο της Γριάς το Πήδημα			
	Καλόχτιστος Αποθήκας στην Αποθήκα	Σχολείο Αγίας Παρασκευής			
	Κάστρο Μολύβου	Φούρνος Μεσαγρού			

Πηγή: Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού - Επεξεργασία INSETE Intelligence

3.2.2 Μουσεία της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Τα σημαντικότερα μουσεία της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου είναι το Αρχαιολογικό Μουσείο Λήμνου στην Μύρινα στο οποίο παρουσιάζεται η ιστορική διαδρομή και η εξέλιξη του νησιού χρονολογικά, από την χαλκολιθική περίοδο ως τη ρωμαιοκρατία. Το αρχαιολογικό Μουσείο Μυτιλήνης, στο οποίο φιλοξενούνται εκθέματα της τελικής Νεολιθικής εποχής καθώς και της εποχής του Χαλκού και η Αρχαιολογική Συλλογή Ερεσού στην Σκάλα Ερεσού.

Το Αρχαιολογικό Μουσείο Πυθαγορείου, στο οποίο εκτίθενται περί της 3.000 ευρήματα από την αρχαία πόλη της Σάμου και την ύπαιθρο της (αγγεία, γλυπτά, νομίσματα, μικροαντικείμενα κ.α.). Μέσα από τα αντικείμενα παρουσιάζεται η ιστορική πορεία της αρχαίας πόλης και της υπαίθρου από την 4^η χιλιετία π.χ. μέχρι τον 7^ο αιώνα μ.χ. Το Αρχαιολογικό Μουσείο Βάθος Σάμου, το οποίο περιλαμβάνει της ακόλουθες συλλογές αρχαϊκή γλυπτική, Κεραμική, Χάλκινα, Ελεφαντοστέινα, Ξύλινα, Κοροπλαστική και Μικροτεχνία.

Στο νησί της Χίου συναντάμε το Αρχαιολογικό Μουσείο Χίου, στο οποίο εκτίθενται α) εκθέματα της προϊστορικής Χίου από την Τελική Νεολιθική Εποχή έως την Μυκηναϊκή περίοδο, β) δείγματα κοροπλαστικής και γλυπτά από τον 8^ο αιώνα π.χ. ως την ρωμαϊκή περίοδο και γ) επιτύμβιες στήλες και επιγραφές.

Τέλος, στο νησί της Ικαρίας το σημαντικότερο Μουσείο είναι το Αρχαιολογικό Μουσείο Βαθέως Ιθάκης στο οποίο εκτίθενται ευρήματα από τα Γεωμετρικά μέχρι και τα Ρωμαϊκά χρόνια από της ανασκαφές στον αετό και της της θέσεις.

Τα χαρακτηρισμένα από το Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού Μουσεία της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου παρατίθενται στον πίνακα κατωτέρω.

Πίνακας 28: Μουσεία στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Μουσεία στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου				
Ικαρίας	Λέσβου	Λήμνου	Σάμου	Χίου
Αρχαιολογική Συλλογή Κάμπου Ικαρίας	Αρχαιολογική Συλλογή Ερεσού	Αρχαιολογικό Μουσείο Λήμνου	Αρχαιολογική Συλλογή Πυθαγορείου	Αρχαιολογική Συλλογή Βολισσού
Αρχαιολογικό Μουσείο Κάμπου	Αρχαιολογική Συλλογή Νάπης	Λαογραφικό Μουσείο	Αρχαιολογικό Μουσείο Πυθαγορείου	Αρχαιολογικό Μουσείο Χίου
Μουσείο Αγίου Κηρύκου	Αρχαιολογικό Μουσείο Μυτιλήνης (Νέο)	Μουσείο Ναυτικής Παράδοσης και Σπογγαλείας	Ιστορικό και Λαογραφικό Μουσείο του Δήμου Καρλοβασιών	Αρχαιολογικό Μουσείο Ψαρών
	Αρχαιολογικό Μουσείο Μυτιλήνης (Παλαιό)		Λαογραφικό Μουσείο του Πνευματικού Ιδρύματος Νικόλαου Δημητρίου	Βυζαντινό Μουσείο Χίου
	Μουσείο - Βιβλιοθήκη Τεριάντ		Μουσείο Πύργου Λυκούργου Λογοθέτη	Δημοτική Πινακοθήκη Χίου
	Μουσείο Βιομηχανικής Ελαιουργίας Λέσβου		Παλιοντολογικό Μουσείο Μυτιληνίων	Εκκλησιαστικό Μουσείο Κορουσίων
	Μουσείο Έργων Θεόφιλου		Αρχαιολογικό Μουσείο Βαθέος	Ιστορικό Ιατρικό Μουσείο
	Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Απολιθωμένου Δάσους			Κτίριο περιοδικών εκθέσεων αρχαιοτήτων «Παλάτι Ιουστινιάνι
	Φούρνος Μεσαγρού			Λαογραφικό Μουσείο Αργέντη (Βιβλιοθήκη Κοραή)
	Ψηφιακό Μουσείο «Γεώργιος Ιακωβίδης»			Λαογραφικό Μουσείο Δήμου Καμποχώρων
				Λαογραφικό Μουσείο Καλλιμασιάς
				Μουσειακή συλλογή Νέας Μονής
				Μουσείο Μαστίχας Χίου
				Μουσείο Νέας Μονής
				Μουσείο Φυσικής Ιστορίας και Φαρμακευτικής
				Μουσειακός Χώρος Τράπεζας Νέας Μονής
				Μουσείο Βυζαντινής και Μεταβυζαντινής τέχνης
				Ναυτικό Μουσείο Οινουσσών
				Ναυτικό Μουσείο Οινουσσών
				Ναυτικό Μουσείο Χίου

Πηγή: Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού - Πολιτιστικό Ίδρυμα Ομίλου Πειραιώς - Επεξεργασία INSETE Intelligence

3.3 ΓΑΛΑΖΙΕΣ ΣΗΜΑΙΕΣ, 2021

Στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου βραβεύτηκαν το 2021 τριάντα εννέα παραλίες με γαλάζια σημαία⁴. Συγκεκριμένα:

- Ενότητα Σάμου (2): Γλυκόριζα, Δόρυσσα/Ποτοκάκι,
- Ενότητα Χίου (15): Αγ. Παρασκευή, Αγ. Φωτεινή, Αγιάσματα, Άγιος Ισίδωρος, Γιόσωνας, Γωνιά, Δασκαλόπετρα, Δημοτική πλαζ Χίου, Καρφάς, Κοντάρι, Κώμη, Λήμνος, Λιθί, Μέγας Λιμιώνας, Όρμος Λω,
- Ενότητα Λέσβου (17): Άναξος, Βατερά, Εφταλού/Αγ. Ανάργυροι, Κάγια, Μεντούσι, Μόλυβος, Νυφίδα, Πέτρα, Σκάλα Ερεσού, Σκάλα Καλλονής, Σκάλα Πολιχνίτου, Αγ. Ισίδωρος, Κανόνι Θέρμης, Σκάλα Μυστεγγών, Τάρτι, Τσαμάκια, Χαραμίδα,
- Ενότητα Λήμνου (5): Άγιος Ιωάννης, Εβγάτης/Ζεματάς, Θάνος, Πλατύ, Ρηχά Νερά.

⁴ Τα στοιχεία για τις γαλάζιες σημαίες προέρχονται από την ιστοσελίδα blueflag.gr

3.4 ΜΑΡΙΝΕΣ

Σύμφωνα με το Τμήμα Χωροθέτησης Υποδομών Θαλάσσιου Τουρισμού του Υπουργείου Τουρισμού, στην Ελλάδα έχουν χωροθετηθεί με πράξη χαρακτηρισμού 60 μαρίνες με δυναμικό 18.705 θέσεων. Αρκετές από τις μαρίνες, είναι βραβευμένες από το πρόγραμμα «Γαλάζιες Σημαίες της Ευρώπης». Επίσης, έχουν χωροθετηθεί 94 Καταφύγια ή Αγκυροβόλια τουριστικών σκαφών με 6.565 θέσεις ελλιμενισμού καθώς και 12 ξενοδοχειακοί λιμένες/τουριστικές λιμενικές εγκαταστάσεις με δυναμικότητα 362 θέσεων.

Στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου καταγράφονται τέσσερις μαρίνες με 997 θέσεις ελλιμενισμού. Συγκεκριμένα, οι καταγραφόμενες μαρίνες ανά Ενότητα είναι:

- Χίου: Καστέλο (274 θέσεις),
- Λέσβου: Μυτιλήνης (215 θέσεις),
- Ικαρίας: Όρμος Λευκάδας (250 θέσεις) και
- Σάμου: Πυθαγόρειο (258 θέσεις).

Της, στην Περιφέρεια έχουν χωροθετηθεί και επτά Καταφύγια ή Αγκυροβόλια τουριστικών σκαφών (2 στην Σάμο, 2 στην Λήμνο, 1 στην Χίο, 1 στην Ικαρία και 1 στην Λέσβο) με 396 θέσεις ελλιμενισμού.

3.5 ΙΑΜΑΤΙΚΟΙ ΦΥΣΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ

Ιαματικές πηγές ονομάζονται οι πηγές τα νερά των οποίων έχουν θεραπευτικές ιδιότητες. Τα ιαματικά νερά πηγάζουν από πετρώματα και κατά τη διαδρομή της μέχρι την επιφάνεια της Γης, αποκτούν τα μεταλλικά συστατικά της στα οποία οφείλεται και η θεραπευτική της δράση. Το Ελληνικό Κράτος μέσω της Ειδικής Επιτροπής Προστασίας Φυσικών Ιαματικών Πόρων του [Υπουργείου Τουρισμού](#) είχε προβεί στην αναγνώριση 80 Ιαματικών Φυσικών Πόρων.

Συγκεκριμένα, στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου έχουν αναγνωρισθεί έξι Ιαματικοί Φυσικοί Πόροι:

- Νερό πηγής Αγιασμάτων, Δήμου Χίου,
- Πηγή Θερμών Ηφαίστου, Δήμου Λήμνου,
- Θέρμια Άρτεμις Δήμου Θέρμης Λέσβου,
- Πηγή «Ιπποκράτης» Πολιχνίτος, Δήμου Δυτικής Λέσβου
- Πηγή Κόλπου Γέρας, Δήμου Λέσβου και
- Απόλλωνας, Δήμου Ικαρίας.

3.6 ΠΕΖΟΠΟΡΙΑ - TREKKING

Οι κυριότερες πεζοπορικές διαδρομές που καταγράφονται στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Ενότητα είναι:

Λήμνος

- Κατάλακκος-Παχιές Αμμουδιές-Γομάτι,
- Θάνος-Λόφος Κάκαβος,
- Άη Γιάννης-Κάσπακας-ρέμα Κατσαϊτή,
- Κέρος-Ασπρολίμνη-Απάν Γιαλός-Αλυκή,
- Μονοπάτι για την Παναγιά Κακαβιώτισσα,
- Διαπόρι-Αγία Ευθυμία (Χερσόνησος Φακός),
- Διαπόρι-Ξωκλήσι Σταυρός (Χερσόνησος Φακός),
- Μούδρος-Κουκονήσι.

Λέσβος

- Μετόχι-Γέφυρα Κρεμαστής,
- Παράκοιλα-Ποταμιά Ανεμότιας,
- Αγία Παρασκευή-Γεφύρι Κρεμαστής,
- Προφήτης Ηλίας-Άνω Κάμπος (Μανταμάδος),
- Λεπέτυμνος-Συκαμινιά,
- Κρίτα-Συκαμινιά,
- Πετρί-κοιλάδα και πηγές Λιγώνας (Πέτρα),
- Σίγρι-Ερεσός (Ερεσός),
- Τσιχλιώντα-Πάρκο Απολιθωμένων (Ερεσός),
- Θερμές πηγές-Μονή Δαμανδρίου,
- Κάτω Χωριό-Κουρνέλα (Πλωμάρι),
- Αγιάσος-Ασώματος,
- Αγιάσος-Σανατόριο,
- Πελόπη-Προφήτης Ηλίας/Βίγλα (κορυφή Λεπέτυμνος),
- Ασώματος-Άγιοι Ανάργυροι-Ταξιάρχες,
- Άγιος Ιωάννης Θεολόγος-Κάτω Τρίτος (Ευαργετούλα),
- Αγία Μαρίνα-Πρόβασμα,
- Κώμη-οροπέδιο Ταύρου,
- Πηγή-Παλιοχώρι (Θερμή),
- Αγία Παρασκευή-Κλοπέδη-μετόχι-Κρεμαστή.

Χίος

- Άγ. Γιάννης-Άγ. Γάλας,
- Βολισός-Κοιλάδα Μαλαγκιώτη-Παναγία Νερομύλων-Βολισός,
- Φαράγγι Καμπιών,
- Καρδάμυλα-Κάστρο Γριάς,
- Άγιοι Πατέρες-Νέα Μονή,
- Αρμόλια-Κάστρο Απολίχωνων,
- Ολύμποι-Μεστά,
- Φα-Λιθί.

Σάμος

- Ποτάμι Καρλοβάσου-Μεγάλο και Μικρό Σεϊτάνι,
- Κοσμαδαίοι-Φαράγγι Κακοπέρατο,
- Καλλιθέα-Παναγία Μακρινή,
- Σάμος-Άγ. Ζώνη-Καμάρα-Ζωοδόχου Πηγής,
- Σάμος-Προφήτης Ηλίας,
- Μεσόκαπος-Μυκάλη-Ψιλή Άμμος-Παλαιόκαστρο-Σάμος,
- Κοκκάρι-Βουρλιώτες-Μανωλάτης-Σταυρινίδης-Άγιος Κωνσταντίνος,
- Κάμπος-Βουρλιώτες-Μονή Βροντά-Κοκκάρι,
- Καρλόβασι-Παλαιό Καρλόβασι-Κάστρο-Ποτάμι-Τσουρλαίοι,
- Βοτσαλάκια-Μονή Ευαγγελίστριας-Βίγλα,
- Πλάτανος-Κονδέικα-Υδρούσα-Κονδακείκα-Άγ. Δημήτριος,
- Κουτσή-Νεοχώρι-Κουμείκα-Όρμος-Μαραθόκαμπος,
- Πάνδροσος-Λάζαρος-Κοκκάρι,
- Πάνδροσος-Προφήτης Ηλίας-Μανωλάτης-Πλατανάκια,
- Χώρα-Μύλοι-Ηραϊόν-Πυθαγόρειο,
- Μυτιλήνη-Μονή Βροντά-Βουρλιώτες-Πλατανάκια,
- Μυτιλήνη-Αγία Τριάδα-Μονή Σπηλιανής-Πυθαγόρειο.

Ικαρίας

- Ο γύρος των Ραχών,
- Μαυράτο-Πούντα,
- Αρεθούσα-Δοκίμι-Χρυσόστομος,
- Προέσπερα-Λαγκάδα,
- Μαυριανού-Βρακάδες,
- Βρακάδες-Λαγκάδα,

- Κάμβος-Μάραθο,
- Μάραθο-Ζιζόκαμπος,
- Κάμβος-Κοσκινάς,
- Άη Σίδερος-Τραπάλου-της Ελιάς ο Κάβος,
- Άη Σίδερος-Καρκίναγρί,
- Πεζί-Λαγκάδα,
- Λαγκάδα-Αμαλού
- Μαυράτο-Καψαλινό Κάστρο-Καραβόσταμο,
- Νας-Ράχες,
- Πούντα-Αμμούδια,
- Πούντα-Σταυρί-Μαγγανίτης,
- Πούντα-Χρυσόστομος,
- Δρούτσουλας-Δοκίμι,
- Δρούτσουλας-Δαφνί,
- Καψαλινό-Δοκίμι,
- Περδίκι-Φάρος,
- Ράχες-Αμμούδια-Μαγγανίτης.

3.7 ΑΝΑΡΡΙΧΗΤΙΚΑ ΠΕΔΙΑ

Τα κυριότερα αναρριχητικά πεδία⁵ που συναντάμε στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Ενότητα είναι:

Σάμος

- Αναρριχητικό πεδίο Ποτάμι, βρίσκεται 5 λεπτά έξω από το Καρλόβασι και διαθέτει διαδρομές αθλητικού χαρακτήρα,
- Αναρριχητικό πεδίο «Σπηλιά Πυθαγόρα», βρίσκεται στην Νοτιοανατολική πλευρά του Όρους Κέρκη. Η αναρρίχηση γίνεται σε ασβεστόλιθο και είναι αθλητικού χαρακτήρα.

Λέσβος

- Αναρριχητικό πεδίο Κρυφτής τα Μάρμαρα, αποτελεί το μοναδικό οργανωμένο αναρριχητικό πεδίο στο νησί και βρίσκεται 10χλμ. από το Πλωμάρι στην περιοχή της Παναγιάς Κρυφτής. Διαθέτει 26 διαδρομές αθλητικού χαρακτήρα.

Χίος

- Αναρριχητικό πεδίο Ράχτη I «Μούτσουνο», διαθέτει 23 διαδρομές με μέγιστο ύψος τα 25μ. Ο βαθμός δυσκολίας των διαδρομών είναι V έως VIII,
- Αναρριχητικό πεδίο Ράχτη II, διαθέτει 5 διαδρομές με μέγιστο ύψος τα 150μ. Ο βαθμός δυσκολίας των διαδρομών είναι έως VI,
- Αναρριχητικό πεδίο Κλειδού, διαθέτει 3 διαδρομές με μέγιστο ύψος τα 350μ. Ο βαθμός δυσκολίας των διαδρομών είναι έως VI+,
- Αναρριχητικό πεδίο Ανάβατος, διαθέτει 1 διαδρομή με μέγιστο ύψος τα 130μ. Ο βαθμός δυσκολίας της διαδρομής είναι έως VII-,
- Αναρριχητικό πεδίο Ανάβατος Βράχος Κάστρου, διαθέτει 3 αθλητικές διαδρομές με μέγιστο ύψος τα 20μ. Ο βαθμός δυσκολίας των διαδρομών είναι έως VIII,
- Αναρριχητικό πεδίο Δαφνώντας Γεροντιό, διαθέτει 3 διαδρομές με μέγιστο ύψος τα 25μ. Ο βαθμός δυσκολίας των διαδρομών είναι έως VII-,
- Αναρριχητικό πεδίο Δαφνώντας – Καρυές Άγιος Αντώνης, διαθέτει 3 διαδρομές με μέγιστο ύψος τα 25μ. Ο βαθμός δυσκολίας των διαδρομών είναι έως VII-,

⁵ Τα στοιχεία για τα αναρριχητικά πεδία προέρχονται από την ιστοσελίδα sportsmag.gr

- Αναρριχητικό πεδίο Καρυές – Βράχος Κουρνάς, διαθέτει 6 διαδρομές με μέγιστο ύψος τα 20μ. Ο βαθμός δυσκολίας των διαδρομών είναι έως VIII+,
- Αναρριχητικό πεδίο Πηγανιά – Καρυές, διαθέτει 3 διαδρομές με μέγιστο ύψος τα 60μ. Ο βαθμός δυσκολίας των διαδρομών είναι έως VII,
- Αναρριχητικό πεδίο Ψαρόπετρα, διαθέτει 11 διαδρομές με μέγιστο ύψος τα 15μ. Ο βαθμός δυσκολίας των διαδρομών είναι έως VIII-,
- Αναρριχητικό πεδίο Ραγά I (Θολοποτάμι) Κεντρική Ορθοπλαγιά, διαθέτει 5 διαδρομές με μέγιστο ύψος τα 40μ. Ο βαθμός δυσκολίας των διαδρομών είναι έως VII+,
- Αναρριχητικό πεδίο Ραγά II Μεγ. Μετέωρο, διαθέτει 1 διαδρομή με μέγιστο ύψος τα 15μ. Ο βαθμός δυσκολίας των διαδρομών είναι έως VI,
- Αναρριχητικό πεδίο Ραγά III Πυραμιδοβράχος, διαθέτει 2 διαδρομές με μέγιστο ύψος τα 15μ. Ο βαθμός δυσκολίας των διαδρομών είναι έως VII.

Ικαρίας

- Αναρριχητικό πεδίο Δαίδαλος, βρίσκεται κοντά στο χωριό Μαγγανίτης. Διαθέτει 10 διαδρομές με μέγιστο ύψος τα 25μ. Ο βαθμός δυσκολίας των διαδρομών είναι 6a – 6c+.

3.8 ΟΡΕΙΒΑΤΙΚΑ ΚΑΤΑΦΥΓΙΑ

Η Περιφέρεια λόγω του νησιωτικού της χαρακτήρα διαθέτει ένα ορειβατικό καταφύγιο⁶, το καταφύγιο **Πελινναίου**. Το καταφύγιο βρίσκεται στο όρος Πελινναίο κοντά στο χωριό Βίκι σε υψόμετρο 675μ. και έχει δυναμικότητα 10 ατόμων.

3.9 ΚΑΤΑΔΥΤΙΚΟΙ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΙ

Σύμφωνα με γνωμοδότηση του Κεντρικού Συμβουλίου Νεωτέρων Μνημείων του [Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού](#) απελευθερώθηκαν μέσω ΚΥΑ, οι οργανωμένες και καθοδηγούμενες καταδύσεις σε 91 ναυάγια πλοίων και αεροπλάνων. Τα ναυάγια (4) που αποδίδονται στην καταδυτική κοινότητα της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου είναι:

- Βουλγαρικό φορτηγό ατμόπλοιο BALKAN. Βυθίστηκε από το βρετανικό υποβρύχιο HMS SPORTSMAN την 23η Δεκεμβρίου 1943, νότια του Μούδρου στη Λήμνο. Μέγιστο βάθος 100 μέτρα.
- Βρετανικό επιβατηγό πλοίο PRINCESS ALBERTA. Βυθίστηκε από πρόσκρουση σε γερμανική νάρκη, Ιανουάριο 1918, νότια της Λήμνου. Μέγιστο βάθος 102 μέτρα.
- Ελληνικό επιβατηγό ατμόπλοιο ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΙΣ. Βυθίστηκε, λόγω ατυχήματος, την 30ή Νοεμβρίου 1948, πλησίον της Άκρας Τηγάνι στη Λήμνο. Μέγιστο βάθος 58 μέτρα.
- Martin Baltimore, Ικαρία. Κατέπεσε και προσθαλασσώθηκε, κατόπιν μηχανικής βλάβης, την 20ή Απριλίου 1945, ανοιχτά του χωριού Μαγγανίτης, Ικαρίας. Μέγιστο βάθος 18 μέτρα.

Τέλος, στα παράλια των νησιών του Βορείου Αιγαίου έχουν ανοίξει καταδυτικά κέντρα τα οποία προσφέρουν εκπαιδευτικά προγράμματα και εκδρομές κατάδυσης. Οι κυριότεροι καταδυτικοί προορισμοί της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου είναι:

- Νησίδα Άγιος Βασίλειος, βρίσκεται νοτιοανατολικά της νήσου Λέσβου στον Κόλπο του Γέρα,
- Ύφαλος Καβαλούρος, βρίσκεται στο νησί της Λέσβου στην περιοχή Σίγρι,

⁶ Τα στοιχεία για τα ορειβατικά καταφύγια προέρχονται από την ιστοσελίδα topoGuide.gr.

- Ύφαλος Μυρμήγκι, βρίσκεται στο νησί της Λέσβου στην περιοχή Πέτρα,
- Πρασονήσι, βρίσκεται στο νησί της Λήμνου στην περιοχή Διαπόρι Λήμνου,
- Δώδεκα Απόστολοι, βρίσκεται στο νησί Άγιος Ευστράτιος.

3.10 ΣΠΗΛΑΙΟΛΟΓΙΑ

Λέσβος⁷

Στην Λέσβο εντοπίζονται 192 σπήλαια, σε πολλά εκ των οποίων υπάρχουν ενδείξεις ότι κατοικήθηκαν από τους νεολιθικούς χρόνους. Επίσης, στο νησί της Λέσβου έχουν βρεθεί και 29 καρστικά φρέατα που στην Λέσβο ονομάζονται Φούσες. Τα σημαντικότερα σπήλαια της Λέσβου είναι:

- Το σπήλαιο Μαγάρας της κοινότητας Αλυφαντών με μήκος ~120 μ.
- Το σπήλαιο Άγιος Ιωάννης ή Φούσα της κοινότητας Μυχού. Έχει μήκος 95μ. και 2 διαδρόμους με μαρμάρινα τοιχώματα,
- Το σπήλαιο του Αγίου Βαρθολομαίου της κοινότητας Ταξιαρχών με μήκος 60μ.
- Το σπήλαιο στη θέση Γλάστρα ή Καστέλλι του Δήμου Αγιάσου,
- Το σπήλαιο Λιάκας της Κοινότητας Ασωμάτου,
- Το σπήλαιο Κουρτζή του Δήμου Μυτιλήνης,
- Το σπήλαιο Άγιος Ιωάννης ο Καταφυγής του Δήμου Θέρμης,
- Το σπήλαιο του Αγίου Ισιδώρου και
- Το σπήλαιο Άνυδρος του Δήμου Πλωμαρίου

Λήμνος⁸

Η σπηλιά του **Φιλοκτήτη** βρίσκεται κάτω από έναν από τους σημαντικότερους αρχαιολογικούς χώρους της Λήμνου, το Καβείριο, στο βορειοανατολικό μέρος του νησιού.

Χίος⁹

Η Χίος έχει χαρακτηριστεί ως “γεωλογικός παράδεισος” καθώς συναντάμε τα αρχαιότερα ιζηματογενή πετρώματα και τα αρχαιότερα απολιθώματα Αμμωνιτών της Ελλάδας, καθώς και εντυπωσιακά ρήγματα και μεγάλος αριθμός καρστικών σχηματισμών. Τα σημαντικότερα σπήλαια, όχι πολύ μεγάλα, αλλά εξαιρετικής ομορφιάς και ξεχωριστού ενδιαφέροντος είναι:

⁷ Τα στοιχεία για το νησί της Λέσβου προέρχονται από την ιστοσελίδα [Lesvos online](#)

⁸ Τα στοιχεία για το νησί της Λήμνου προέρχονται από την ιστοσελίδα [terrabook](#)

⁹ Τα στοιχεία για το νησί της Χίου προέρχονται από την ιστοσελίδα [chios.gr](#)

- Το σπήλαιο των Ολύμπων, βρίσκεται στο νότιο τμήμα του νησιού και απέχει 35 χλμ. από την πόλη της Χίου και 5 χλμ. από το μεσαιωνικό οικισμό των Ολύμπων και
- Το σπήλαιο του Αγίου Γάλακτος, βρίσκεται στο βορειοδυτικό άκρο του νησιού στο ομώνυμο χωριό που απέχει 65 χλμ. από την πόλη της Χίου. Το σπήλαιο έχει ιδιαίτερη μορφολογία και εξαιρετικά μεγάλη αρχαιολογική σημασία.

Σάμος¹⁰

Η Σάμος λόγω της γεωλογικής σύστασης του εδάφους της (ασβεστόλιθος) έχει πληθώρα σπηλαίων και βαράθρων. Έχουν καταγραφεί και εξερευνηθεί ~80 φυσικά σπήλαια με τα σημαντικότερα να είναι:

- Τσακαλότρυπα, βρίσκεται σε υψόμετρο 102μ. στην περιοχή του Πυθαγορείου, κοντά στην Παναγιά την Σπηλιανή και με θέα τον κόλπο του Ηραίου, τον κάμπο, το Ποτοκάκι και δεξιά το Πυθαγόρειο και το κάστρο του Λυκούργου,
- Νεροτρουβιά, το σπήλαιο βρίσκεται στην περιοχή Μυλών σε υψόμετρο 93μ. κοντά στην λιμνοδεξαμενή της περιοχής,
- Σιδερένιας πόρτας, βρίσκεται στους πρόποδες του Κέρκη στην περιοχή Κιούρκα του δήμου Μαραθόκαμπου. Ο εσωτερικός χώρος του σπηλαίου είναι πλούσιος σε σταλαγμίτες, ενώ η μορφολογία του παρουσιάζει εναλλαγές,
- Σαραντασκαλιώτισσας, βρίσκεται στην ανατολική πλευρά του όρους Κέρκης, σε υψόμετρο 320 μ., ενώ στην είσοδο του έχει χτισμένο ένα εκκλησάκι της Παναγιάς. Το όνομα του οφείλεται στα σαράντα παλιά σκαλιά που οδηγούν σε αυτό και
- Αγίου Αντωνίου, τοποθετείται στην περιοχή Καρλαβάσου σε υψόμετρο 145 μ. Η είσοδος της σπηλιάς μοιάζει κρυμμένη, προστατευμένη από τη χλωρίδα της περιοχής. Το ομώνυμο εξωκλήσι στο εσωτερικό του έδωσε και το όνομα στο σπήλαιο.

Ικαρία¹¹

Στο νησί της Ικαρίας έχουν καταγραφεί πάνω από 37 σπήλαια και σπηλαιοβάραθρα από ιδιώτες-ερευνητές, όμως κανένα από αυτά δεν είναι αξιοποιημένο και επισκέψιμο.

¹⁰ Τα στοιχεία για το νησί της Σάμου προέρχονται από την ιστοσελίδα [Aegean Vacation](#)

¹¹ Τα στοιχεία για το νησί της Ικαρίας προέρχονται από την ιστοσελίδα [visit ikaria](#)

3.11 ΓΑΣΤΡΟΝΟΜΙΑ - ΟΙΝΟΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Η κουζίνα του Βορείου Αιγαίου είναι επηρεασμένη από την Μικρά Ασία και διακρίνεται για τις ιδιαίτερες γεύσεις της. Στην Περιφέρεια υπάρχουν πολλές ταβέρνες, εστιατόρια, ψησταριές και μεζεδοπωλεία που προσφέρουν τα τοπικά εδέσματα της περιοχής. Επίσης, η Περιφέρεια συμμετέχει σε δράσεις Πιστοποίησης των τοπικών προϊόντων της όπως: το «Τοπικό Σύμφωνο Ελληνικού Πρωινού» που υλοποιείται σε πανελλήνιο επίπεδο από το Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο από το 2012 ενώ η Ένωση Ξενοδόχων Λέσβου το 2017 παρουσίασε μια νέα εκδοχή του, το «Τοπικό Σύμφωνο Ελληνικού Πρωινού... Λέσβου» με βασικό στόχο τη γνωριμία των Ελλήνων και ξένων επισκεπτών με τις γεύσεις της Λέσβου και τα τοπικά αναγνωρισμένα προϊόντα της.

Στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου τα προϊόντα με ένδειξη ΠΟΠ και ΠΓΕ¹² είναι: το Ελαιόλαδο Μυτιλήνης (ΠΓΕ), το Ελαιόλαδο Σάμου (ΠΓΕ), η Θρούμπα Χίου (ΠΟΠ), το Μανταρίνι Χίου (ΠΓΕ), η Τσίκλα Χίου (ΠΟΠ), η Μαστίχα Χίου (ΠΟΠ), το Μαστιχέλαιο Χίου (ΠΟΠ), το Λαδοτύρι Μυτιλήνης (ΠΟΠ), το Καλαθάκι Λήμνου (ΠΟΠ), η Φέτα Λέσβου (ΠΟΠ) και το Κασέρι Λέσβου (ΠΟΠ). Οι εξαιρετικής ποιότητας πρώτες ύλες και τα αγροτικά προϊόντα αποτελούν την βάση για την παρασκευή των εξαιρετων τοπικών εδεσμάτων της Περιφέρειας όπως: το Σουφικό και τα Φοινίκια στην Ικαρία, οι Χιώτικες τηγανίτες, το κουνουπίδι τηγανητό, η Μανταρινάδα, το Σάμαλι, τα Χιώτικα Τριγωνάκια, οι Αυγόφετες με τσουρέκι, το Μοσχαρακι κυδωνάτο, τα Μαστιχοκούλουμα, τα Μασουράκια και το Μπεγότο στην Χίο, το κρέας με κάστανα και κοκκάρι ή Χριστός, η Πλαντζέτα, τα γλυκά Κολοκυθοπιτάκια και οι Μελιτζάνες του Αγίου Ραφαήλ στην Μυτιλήνη, τα Μπουρέκια, οι Ρεβυθοκεφτέδες, τα Καμπούνια με αυγό, τα Γιαπράκια, τα Ταχινοπιτάκια και το Κατσικάκι στο φούρνο (κατσικίσια πλάτη με ρύζι, κιμά, συκωτάκια, κουκουνάρι, σταφίδες και πολλά μυρωδικά) στην Σάμο, το Κασπακίνο, το Άφκο και τα ασπρομάτικα φασόλια, τα Φλωμάρια, τα Βενιζελικά και τα Κατημέρια στην Λήμνο.

Στην Λήμνο, οι δυνατότητες για οινoturισμό¹³ είναι πολλές. Οι οινόφιλοι θα βρουν αμπέλια και οινοποιεία κυρίως στην περιοχή Ασιακής αλλά και στις περιοχές Μύρινας, Μούδρου και Νέας Κούταλης. Στην περιοχή του Αγίου Δημητρίου Ασιακής εντοπίζεται περίπου το 45% της έκτασης του λημνιακού αμπελώνα. Πρακτικά ο δρόμος του κρασιού της Λήμνου διασχίζει όλο το νησί από την Μύρινα έως τα Καμίνια μετά το

¹² Τα προϊόντα με ένδειξη ΠΟΠ και ΠΓΕ προέρχονται από το [Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων](#).

¹³ Οι πληροφορίες που αφορούν τον οινoturισμό προέρχονται από τις ιστοσελίδες [Δρόμοι του κρασιού της Βορείου Ελλάδος](#) και [Οινικές Εξερευνήσεις](#).

Μούδρο. Η Λήμνος έχει 2 οίνους με ονομασία προέλευσης: τον ΠΟΠ Λήμνος και τον ΠΟΠ Μοσχάτος Λήμνου. Προέρχονται και οι δύο από την ποικιλία που καταλαμβάνει τη μεγαλύτερη έκταση του αμπελώνα της Λήμνου με κύριο κρασοστάφυλο της, το Μοσχάτο Αλεξανδρείας.

Στην Μυτιλήνη του ούζου τα τελευταία χρόνια έχουν γίνει βήματα και στην κατεύθυνση του κρασιού κυρίως στην περιοχή Ερεσού-Άντισσας και πιο πρόσφατα στις περιοχές Καλλονής και Πλωμαρίου. Ως επιβράβευση όλων αυτών, από τις αρχές του 2011 ο αμπελώνας Λέσβου παράγει τους οίνους ΠΓΕ Λέσβος.

Το ενδιαφέρον για οινοτουρισμό στην Χίο εντοπίζεται στο βορειοδυτικό τμήμα της, στην Αμανή, όπου υπάρχουν τα περισσότερα αμπέλια, η παράδοση του Αριούσιου οίνου και 2 επισκέψιμα οινοποιεία. Το νησί μπήκε επισήμως στον οινικό χάρτη της Ελλάδας το 2008 και από το 2010, ο αναγεννημένος αμπελώνας της Χίου παράγει του οίνους ΠΓΕ Χίος (Τοπικός Οίνος Χίου).

Οι οινόφιλοι που ενδιαφέρονται για οινοτουρισμό στη Σάμο, θα πρέπει να επισκεφθούν το βόρειο τμήμα του νησιού, σε μέρη της περιοχής Βαθέος (Βαθύ, Άγιος Κωνσταντίνος, Άμπελος, Βουρλιώτες, Κοκκάρι, Μανολάτες, Σταυρινήδες, Χώρα Σάμου), Καρλοβασιού (Καρλόβασι, Άγιοι Θεόδωροι, Καστανιά, Κονταίικα, Κοσμαδαίοι, Λέκα, Πλάτανος, Υδρούσσα) και σε μικρότερο βαθμό στην περιοχή του Πυθαγορείου, στη βορειοδυτική πλευρά του (Κουμαδαράιοι, Μαυρατζαίοι, Μεσόγειο, Πάνδροσο, Πύργος), στη βόρεια (Μυτιληνιοί) και στη νοτιοδυτική (Παγώνδας, Σπαθαράιοι) όπου παράγονται οι οίνοι ΠΟΠ Σάμος. Επίσης, στους αμπελώνες των περιοχών Καλλιθέας, Μαραθόκαμπου, Νεοχωρίου και Σκουραϊικών, της δημοτικής κοινότητας Μαραθόκαμπου στην περιοχή του Πυθαγορείου, που βρίσκονται εκτός της ζώνης ΠΟΠ Σάμος παράγονται οι οίνοι που φέρουν την ένδειξη ΠΓΕ Πλαγιές Αμπέλου.

Στην Ικαρία, αμπέλια και οινοποιεία υπάρχουν κυρίως στις περιοχές Ευδήλου και Ραχών. Ο δρόμος του κρασιού της Ικαρίας αρχίζει από τον Εύδηλο και καταλήγει δυτικά στην Προεσπέρα, όπου κατά μήκος θα συναντήσουμε 3 οργανωμένα οινοποιεία. Ο αμπελώνας της Ικαρίας παράγει τους οίνους ΠΓΕ Ικαρία (Τοπικός Οίνος Ικαρίας).

Τέλος, ο συνολικός αμπελώνας των νησιών της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, των Κυκλάδων και των Δωδεκανήσων παράγει τους οίνους που φέρουν την ένδειξη ΠΓΕ Αιγαίο Πέλαγος.

4 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ

4.1 ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΑΦΙΞΕΙΣ, 2015-2021

4.1.1 Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Στην Ελλάδα την περίοδο 2015-2019, σημειώθηκε αύξηση κατά +39% (από 15,5 εκατ. το 2015 σε 21,6 εκατ. το 2019) στις διεθνείς αεροπορικές αφίξεις. Όλες οι επιμέρους Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση στον αριθμό των αφίξεων τους, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Βορείου Αιγαίου (-7%, από 222 χιλ. το 2015 σε 207 χιλ. το 2019) και Στερεάς Ελλάδας (-5%, από 3 χιλ. το 2015 σε 3 χιλ. το 2019). Οι υψηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις σημειώθηκαν στις Περιφέρειες Πελοποννήσου (+77%, από 87 χιλ. το 2015 σε 153 χιλ. το 2019), Αττικής (+54%, από 4,2 εκατ. το 2015 σε 6,4 εκατ. το 2019) και Κεντρικής Μακεδονίας (+50%, από 1,6 εκατ. το 2015 σε 2,3 εκατ. το 2019).

Στον αντίποδα την περίοδο 2019-2021, οι διεθνείς αεροπορικές αφίξεις σημείωσαν πτώση κατά -45% (από 21,6 εκατ. το 2019 σε 11,9 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες εμφάνισαν αρνητικό πρόσημο, με τις υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτα μεγέθη να καταγράφονται στις Περιφέρειες Αττικής (-54% ή -3,5 εκατ. αφίξεις, από 6,4 εκατ. το 2019 σε 2,9 εκατ. το 2021), Νοτίου Αιγαίου (-36% ή -1,7 εκατ. αφίξεις, από 4,6 εκατ. το 2019 σε 3,0 εκατ. το 2021), Κρήτης (-37% ή -1,6 εκατ. αφίξεις, από 4,5 εκατ. το 2019 σε 2,8 εκατ. το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (-53% ή -1,3 εκατ. αφίξεις, από 2,3 εκατ. το 2019 σε 1,1 εκατ. το 2021) και Ιονίων Νήσων (-44% ή -1,2 εκατ. αφίξεις, από 2,6 εκατ. το 2019 σε 1,5 εκατ. το 2021).

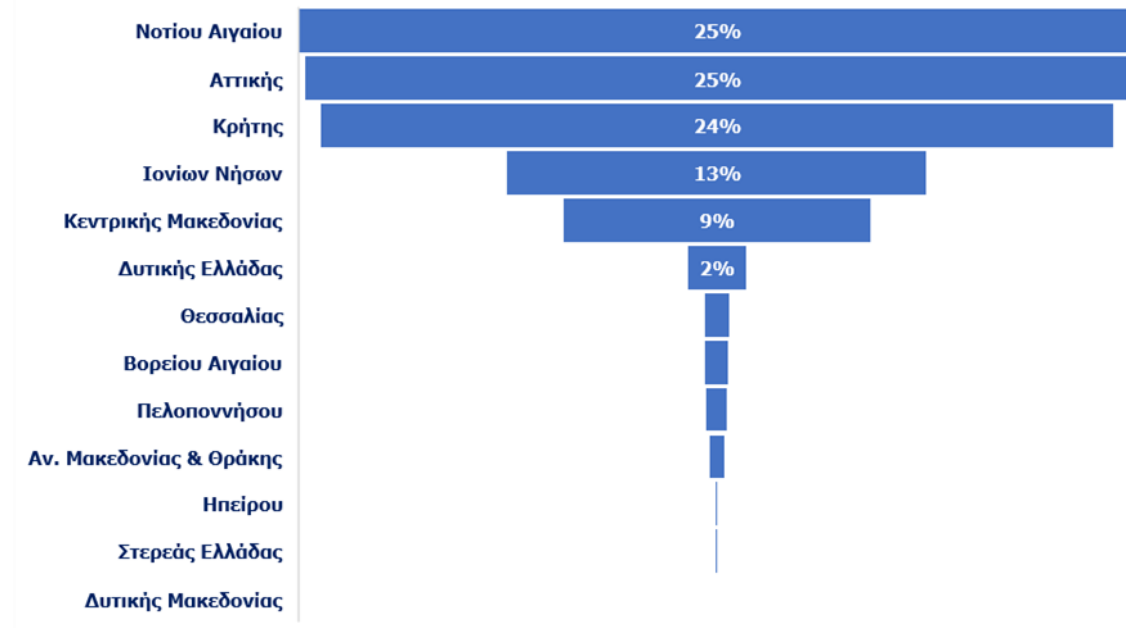
Πίνακας 29: Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2021

Περιφέρεια	2015	2019	2021	%Δ 2015 - 2019	%Δ 2019 - 2021
Νοτίου Αιγαίου	3.571.426	4.617.315	2.959.297	29%	-36%
Αττικής	4.159.014	6.414.709	2.921.550	54%	-54%
Κρήτης	3.483.319	4.455.810	2.808.814	28%	-37%
Ιονίων Νήσων	1.916.497	2.644.287	1.487.733	38%	-44%
Κεντρικής Μακεδονίας	1.556.788	2.341.743	1.089.351	50%	-53%
Δυτικής Ελλάδας	263.269	385.152	207.566	46%	-46%
Θεσσαλίας	171.373	205.802	87.899	20%	-57%
Βορείου Αιγαίου	221.795	207.098	83.844	-7%	-60%
Πελοποννήσου	86.508	153.364	77.186	77%	-50%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	85.993	122.933	55.894	43%	-55%
Ηπείρου	0	14.776	6.759		-54%
Στερεάς Ελλάδας	3.256	3.100	1.627	-5%	-48%
Δυτικής Μακεδονίας	0	0	0		
Ελλάδα	15.519.238	21.566.089	11.787.520	39%	-45%

Πηγή: ΥΠΑ, ΔΑΑ, FRAPORT- Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των διεθνών αφίξεων στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι τα υψηλότερα ποσοστά εντοπίζονται στις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (25%), Αττικής¹⁴ (25%), Κρήτης (24%), Ιονίων Νήσων (13%) και Κεντρικής Μακεδονίας (9%). Δηλαδή οι 5 αυτές Περιφέρειες υποδέχτηκαν το 2021 το 96% του συνόλου των διεθνών αεροπορικών αφίξεων της Ελλάδας.

Διάγραμμα 44: Ποσοστιαία κατανομή των διεθνών αεροπορικών αφίξεων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2021

¹⁴ Για τα στοιχεία του αεροδρόμιου της Αθήνας "Ελευθέριος Βενιζέλος", λόγω των διαταραχών της συγκεκριμένης έρευνας ή/και του μικρού μεγέθους δείγματος κατά την περίοδο Μαρτίου 2020-Ιουνίου 2021, οι αντίστοιχες εκτιμήσεις του όγκου των επιβατών πρέπει να αντιμετωπίζονται με προσοχή και να αποφεύγονται οι συγκρίσεις.

4.1.2 Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου αντιπροσωπεύει το 2021 το 1% των διεθνών αεροπορικών αφίξεων της χώρας. Την περίοδο 2015-2019, τα αεροδρόμια της Περιφέρειας σημείωσαν μείωση των διεθνών αφίξεων κατά -7% (από 222 χιλ. το 2015 σε 207 χιλ. το 2019). Επιμέρους, όλα τα αεροδρόμια σημείωσαν μείωση με εξαίρεση το αεροδρόμιο της Σάμου (+8%, από 127 χιλ. το 2015 σε 137 χιλ. το 2019). Ενδεικτικά, τα υπόλοιπα αεροδρόμια: Λέσβου (-22%, από 75 χιλ. το 2015 σε 59 χιλ. το 2019), Λήμνου (-16%, από 12 χιλ. το 2015 σε 10 χιλ. το 2019) και Χίου (-89%, από 7 χιλ. το 2015 σε μόλις 804 αφίξεις το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, οι διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στα αεροδρόμια της Περιφέρειας σημείωσαν πτώση κατά -60% (από 207 χιλ. το 2019 σε 84 χιλ. το 2021). Επιμέρους, όλα τα αεροδρόμια κατέγραψαν μείωση των διεθνών αφίξεων: Σάμου (-55%, από 137 χιλ. το 2019 σε 62 χιλ. το 2021), Λέσβου (-66%, από 59 χιλ. το 2019 σε 20 χιλ. το 2021), Λήμνου (-80%, από 10 χιλ. το 2019 σε 2 χιλ. το 2021) και Χίου (-93%, από 804 αφίξεις το 2019 σε 56 αφίξεις το 2021).

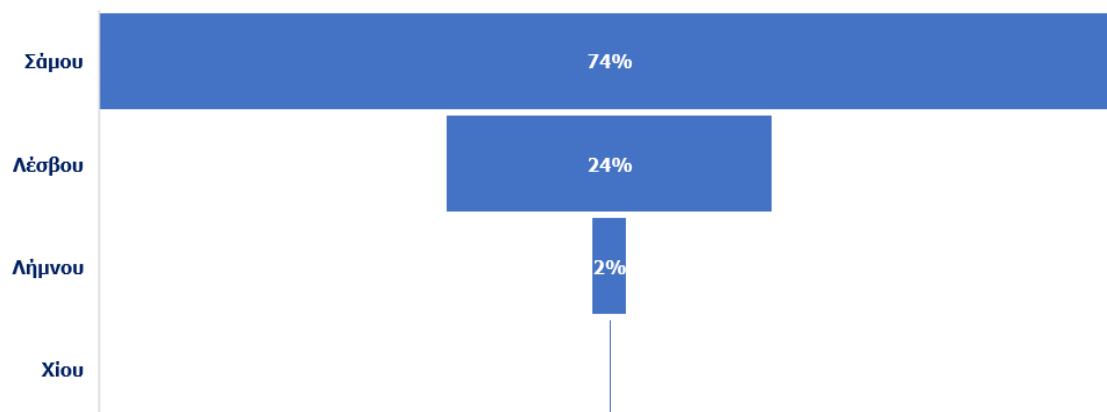
Πίνακας 30: Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2015-2021

Ενότητα	2015	2019	2021	%Δ 2015 - 2019	%Δ 2019 - 2021
Σάμου	126.830	137.153	61.946	8%	-55%
Λέσβου	75.475	58.818	19.760	-22%	-66%
Λήμνου	12.266	10.323	2.082	-16%	-80%
Χίου	7.224	804	56	-89%	-93%
Βόρειο Αιγαίο	221.795	207.098	83.844	-7%	-60%

Πηγή: ΥΠΑ, ΔΑΑ, FRAPORT- Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή στις επιμέρους Ενότητες για το 2021, παρατηρούμε ότι ο μεγαλύτερος όγκος διεθνών αφίξεων εντοπίζεται στο αεροδρόμιο της Σάμου (74%) και ακολούθως στα αεροδρόμια Λέσβου (24%), Λήμνου (2%) και Χίου (0,1%).

Διάγραμμα 45: Ποσοστιαία κατανομή των διεθνών αεροπορικών αφίξεων της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2021

4.2 ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΑΦΙΞΕΙΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ, 2015-2021

4.2.1 Αεροπορικές αφίξεις εσωτερικού στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Στα αεροδρόμια της Ελλάδας, την περίοδο 2015-2019, σημειώθηκε αύξηση στις αφίξεις εσωτερικού κατά +22% (από 7,1 εκατ. το 2015 σε 8,6 εκατ. το 2019). Όλες οι επιμέρους Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (-2%, από 1,1 εκατ. το 2015 σε 1,1 εκατ. το 2019), Στερεάς Ελλάδας (-32%, από 7 χιλ. το 2015 σε 5 χιλ. το 2019) και Δυτικής Ελλάδας (-5%, από 5 χιλ. το 2015 σε 5 χιλ. το 2019). Οι υψηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις σημειώθηκαν στις Περιφέρειες Πελοποννήσου (+76%, από 7 χιλ. το 2015 σε 12 χιλ. το 2019), Θεσσαλίας (+63%, από 16 χιλ. το 2015 σε 27 χιλ. το 2019) και Νοτίου Αιγαίου (+56%, από 1,0 εκατ. το 2015 σε 1,6 εκατ. το 2019).

Στον αντίποδα την περίοδο 2019-2021, οι αφίξεις εσωτερικού σημείωσαν πτώση κατά -40% (από 8,6 εκατ. το 2019 σε 5,2 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες εμφάνισαν αρνητικό πρόσημο, με τις υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτα μεγέθη να καταγράφονται στις Περιφέρειες Αττικής (-41% ή -1,6 εκατ. αφίξεις, από 4,0 εκατ. το 2019 σε 2,4 εκατ. το 2021), Νοτίου Αιγαίου (-40% ή -657 χιλ. αφίξεις, από 1,6 εκατ. το 2019 σε 973 χιλ. το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (-42% ή -452 χιλ. αφίξεις, από 1,1 εκατ. το 2019 σε 619 χιλ. το 2021), Κρήτης (-40% ή -393 χιλ. αφίξεις, από 992 χιλ. το 2019 σε 599 χιλ. το 2021) και Βορείου Αιγαίου (-29% ή -127 χιλ. αφίξεις, από 443 χιλ. το 2019 σε 316 χιλ. το 2021).

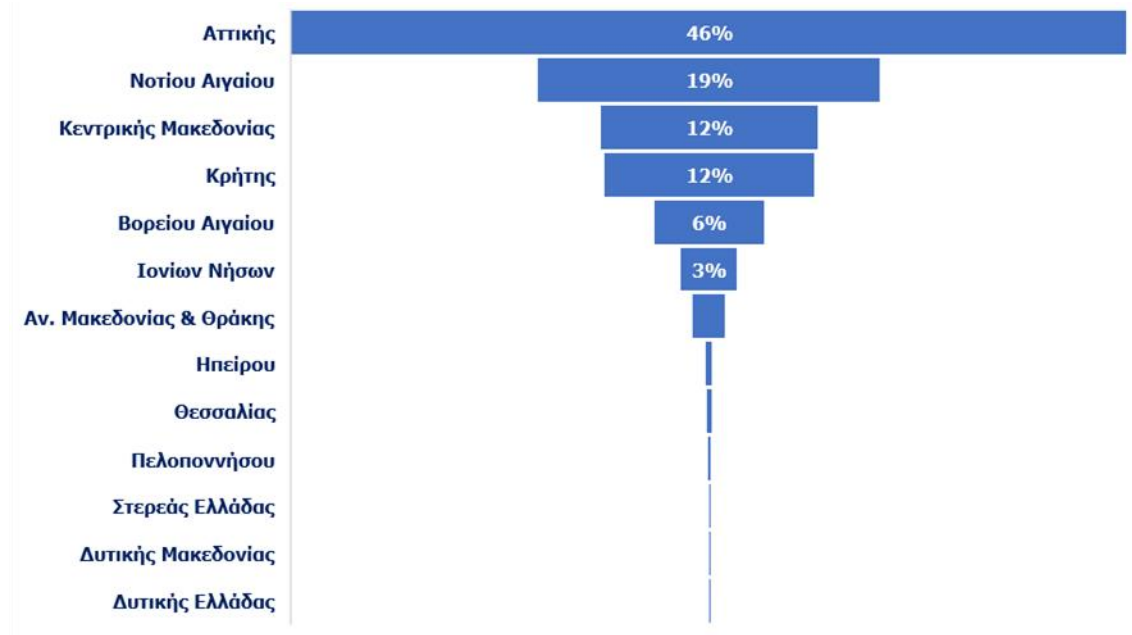
Πίνακας 31: Αφίξεις εσωτερικού στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2021

Περιφέρεια	2015	2019	2021	%Δ 2015 - 2019	%Δ 2019 - 2020
Αττικής	3.282.544	3.989.842	2.370.343	22%	-41%
Νοτίου Αιγαίου	1.044.427	1.630.081	972.763	56%	-40%
Κεντρικής Μακεδονίας	1.097.676	1.070.857	618.905	-2%	-42%
Κρήτης	897.968	991.611	598.674	10%	-40%
Βορείου Αιγαίου	372.542	442.720	315.588	19%	-29%
Ιονίων Νήσων	177.775	259.208	161.091	46%	-38%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	119.360	151.263	94.151	27%	-38%
Ηπείρου	43.048	50.993	21.428	18%	-58%
Θεσσαλίας	16.344	26.594	18.359	63%	-31%
Πελοποννήσου	6.821	12.013	8.395	76%	-30%
Στερεάς Ελλάδας	7.485	5.108	4.607	-32%	-10%
Δυτικής Μακεδονίας	3.442	3.547	2.251	3%	-37%
Δυτικής Ελλάδας	5.489	5.214	1.677	-5%	-68%
Ελλάδα	7.074.921	8.639.051	5.188.232	22%	-40%

Πηγή: ΥΠΑ, ΔΑΑ, FRAPORT Ενεξέργαση INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των αεροπορικών αφίξεων εσωτερικού στις επιμέρους Περιφέρειες για το 2021, παρατηρούμε ότι τα υψηλότερα ποσοστά εντοπίζονται στις Περιφέρειες Αττικής (46%), Νοτίου Αιγαίου (19%), Κεντρικής Μακεδονίας (12%) και Κρήτης (12%). Δηλαδή τα αεροδρόμια των 4 αυτών Περιφερειών υποδέχτηκαν το 2021 το 88% των αφίξεων εσωτερικού της Ελλάδας.

Διάγραμμα 46: Ποσοστιαία κατανομή των αφίξεων εσωτερικού στα αεροδρόμια της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2021

4.2.2 Αεροπορικές αφίξεις εσωτερικού στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου αντιπροσωπεύει το 2021 το 6% των αεροπορικών αφίξεων εσωτερικού της χώρας. Την περίοδο 2015-2019, τα αεροδρόμια της Περιφέρειας σημείωσαν αύξηση αφίξεων κατά +19% (από 373 χιλ. το 2015 σε 443 χιλ. το 2019). Επιμέρους, όλα τα αεροδρόμια της Περιφέρειας σημείωσαν θετική ποσοστιαία μεταβολή: Λέσβου (+11%, από 159 χιλ. το 2015 σε 177 χιλ. το 2019), Χίου (+37%, από 85 χιλ. το 2015 σε 116 χιλ. το 2019), Σάμου (+20%, από 72 χιλ. το 2015 σε 86 χιλ. το 2019), Λήμνου (+12%, από 37 χιλ. το 2015 σε 41 χιλ. το 2019) και Ικαρίας (+10%, από 21 χιλ. το 2015 σε 23 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, οι αφίξεις εσωτερικού στα αεροδρόμια της Περιφέρειας σημείωσαν πτώση κατά -29% (από 443 χιλ. το 2019 σε 316 χιλ. το 2021). Επιμέρους, όλα τα αεροδρόμια σημείωσαν αρνητική ποσοστιαία μεταβολή: Λέσβου (-35%, από 177 χιλ. το 2019 σε 116 χιλ. το 2021), Χίου (-30%, από 116 χιλ. το 2019 σε 81 χιλ. το 2021), Σάμου (-28%, από 86 χιλ. το 2019 σε 62 χιλ. το 2021), Λήμνου (-10%, από 41 χιλ. το 2019 σε 37 χιλ. το 2021) και Ικαρίας (-11%, από 23 χιλ. το 2019 σε 20 χιλ. το 2021).

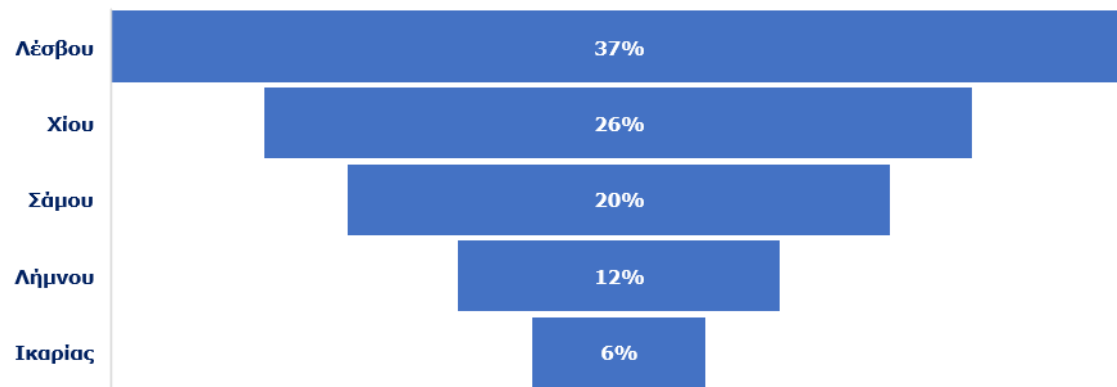
Πίνακας 32: Αεροπορικές αφίξεις εσωτερικού στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2015-2021

Ενότητα	2015	2019	2021	%Δ 2015 - 2019	%Δ 2019 - 2021
Λέσβου	158.903	177.021	115.915	11%	-35%
Χίου	84.725	116.277	80.912	37%	-30%
Σάμου	71.520	85.704	61.915	20%	-28%
Λήμνου	36.810	41.145	36.834	12%	-10%
Ικαρίας	20.584	22.573	20.012	10%	-11%
Βορείου Αιγαίου	372.542	442.720	315.588	19%	-29%

Πηγή: ΥΠΑ, ΔΑΑ, FRAPORT Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των αεροπορικών αφίξεων εσωτερικού στα επιμέρους αεροδρόμια για το 2021, παρατηρούμε ότι ο μεγαλύτερος όγκος εντοπίζεται στο αεροδρόμιο της Λέσβου (37%) και ακολουθούν τα αεροδρόμια της Χίου (26%), της Σάμου (20%), της Λήμνου (12%) και της Ικαρίας (6%).

Διάγραμμα 47: Ποσοστιαία κατανομή των αφίξεων εσωτερικού στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2021

4.3 ΑΚΤΟΠΛΟΪΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ, 2015-2021

4.3.1 Ακτοπλοϊκή κίνηση εσωτερικού στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Στην Ενότητα αυτή καταγράφονται οι διακινηθέντες (επιβίβαση και αποβίβαση με Ε/Γ και Ο/Γ) επιβάτες εσωτερικού από τους κατά τόπους λιμένες της χώρας.

Οι διακινηθέντες εσωτερικού την περίοδο 2015-2019, στους λιμένες της χώρας σημείωσαν αύξηση κατά +10% (από 65,2 εκατ. το 2015 σε 71,5 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες της χώρας σημείωσαν αύξηση στους διακινηθέντες επιβάτες, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Δυτικής Ελλάδας (-31%, από 6,2 εκατ. το 2015 σε 4,3 εκατ. το 2019) και Βορείου Αιγαίου (-25%, από 1,7 εκατ. το 2015 σε 1,3 εκατ. το 2019). Οι υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτα μεγέθη σημειώθηκαν στις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (+34% ή +3,8 εκατ., από 11,0 εκατ. το 2015 σε 14,8 εκατ. το 2019), Αττικής (+5% ή +1,5 εκατ., από 29,0 εκατ. το 2015 σε 30,5 εκατ. το 2019), Κρήτης (+38% ή +869 χιλ., από 2,3 εκατ. το 2015 σε 3,1 εκατ. το 2019) και Ιονίων Νήσων (+17% ή +800 χιλ., από 4,7 εκατ. το 2015 σε 5,5 εκατ. το 2019).

Αντίθετα, την περίοδο 2019-2021, οι διακινήθεντες επιβάτες στους λιμένες της χώρας εμφάνισαν πτώση κατά -29% (από 71,5 εκατ. το 2019 σε 50,8 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν μείωση, με τις υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτα μεγέθη να καταγράφονται στις Περιφέρειες Αττικής (-24% ή -7,3 εκατ., από 30,5 εκατ. το 2019 σε 23,2 εκατ. το 2021), Νοτίου Αιγαίου (-31% ή -4,6 εκατ., από 14,8 εκατ. το 2019 σε 10,2 εκατ. το 2021), Ιονίων Νήσων (-38% ή -2,1 εκατ., από 5,5 εκατ. το 2019 σε 3,4 εκατ. το 2021), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-37% ή -1,7 εκατ., από 4,6 εκατ. το 2019 σε 2,9 εκατ. το 2021), Δυτικής Ελλάδας (-32% ή -1,4 εκατ., από 4,3 εκατ. το 2019 σε 3,0 εκατ. το 2021) και Κρήτης (-38% ή -1,2 εκατ., από 3,1 εκατ. το 2019 σε 1,9 εκατ. το 2021).

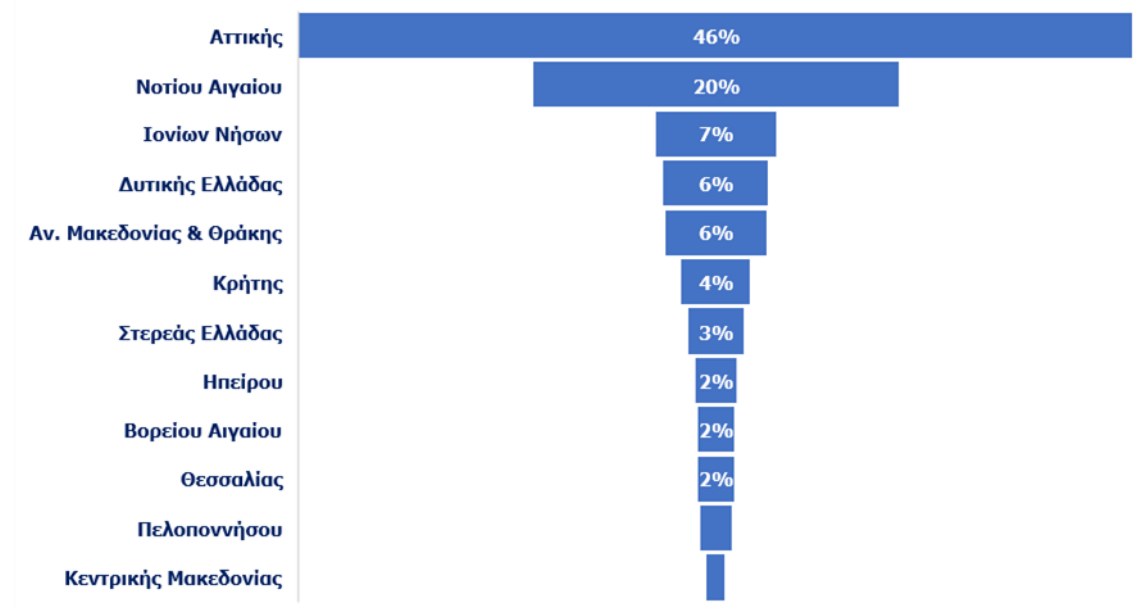
Πίνακας 33: Διακινηθέντες εσωτερικού στους λιμένες της χώρας ανά Περιφέρεια, 2015-2021

Περιφέρεια	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Αττικής	28.950.459	30.485.427	23.227.682	5%	-24%
Νοτίου Αιγαίου	11.040.557	14.793.013	10.202.414	34%	-31%
Ιονίων Νήσων	4.700.327	5.500.435	3.387.896	17%	-38%
Δυτικής Ελλάδας	6.249.616	4.337.932	2.952.860	-31%	-32%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	3.942.035	4.560.142	2.854.186	16%	-37%
Κρήτης	2.268.104	3.137.320	1.949.815	38%	-38%
Στερεάς Ελλάδας	2.114.039	2.219.910	1.596.925	5%	-28%
Ηπείρου	1.560.773	1.760.639	1.147.626	13%	-35%
Βορείου Αιγαίου	1.715.910	1.282.019	1.053.367	-25%	-18%
Θεσσαλίας	1.309.660	1.546.644	1.026.352	18%	-34%
Πελοποννήσου	540.283	984.872	903.211	82%	-8%
Κεντρικής Μακεδονίας	837.902	878.349	543.012	5%	-38%
Ελλάδα	65.229.665	71.486.702	50.845.346	10%	-29%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Ενεξεργασία INSETTE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εσωτερικού στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι τα υψηλότερα ποσοστά εντοπίζονται στις Περιφέρειες Αττικής (46%) και Νοτίου Αιγαίου (20%). Δηλαδή οι δύο αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 66% της συνολικής διακίνησης της Ελλάδας για το 2021.

Διάγραμμα 48: Ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων στα λιμάνια της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2021

4.3.2 Ακτοπλοϊκή κίνηση εσωτερικού στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου για το 2021, αντιπροσωπεύει το 2% των διακινηθέντων εσωτερικού της χώρας. Την περίοδο 2015-2019, οι λιμένες της Περιφέρειας σημείωσαν μείωση στην διακίνηση επιβατών κατά -25% (από 1,7 εκατ. το 2015 σε 1,3 εκατ. το 2019). Επιμέρους, την περίοδο 2015-2019 όλες οι Περιφερειακές Ενότητες κατέγραψαν μείωση, με εξαίρεση την Ενότητα Λήμνου (+41%, από 152 χιλ. το 2015 σε 214 χιλ. το 2019). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Ενότητες: Χίου (-25%, από 505 χιλ. το 2015 σε 380 χιλ. το 2019), Λέσβου (-48%, από 628 χιλ. το 2015 σε 327 χιλ. το 2019), Σάμου (-25%, από 284 χιλ. το 2015 σε 214 χιλ. το 2019) και Ικαρίας (-1%, από 148 χιλ. το 2015 σε 147 χιλ. το 2019).

Παρόμοια είναι η εικόνα την περίοδο 2019-2021, με τους διακινηθέντες επιβάτες στα λιμάνια της Περιφέρειας να καταγράφουν πτώση κατά -18% (από 1,3 εκατ. το 2019 σε 1,1 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφερειακές Ενότητες κατέγραψαν πτώση: Χίου (-23%, από 380 χιλ. το 2019 σε 293 χιλ. το 2021), Λέσβου (-19%, από 327 χιλ. το 2019 σε 266 χιλ. το 2021), Σάμου (-13%, από 214 χιλ. το 2019 σε 185 χιλ. το 2021), Λήμνου (-15%, από 214 χιλ. το 2019 σε 181 χιλ. το 2021), και Ικαρίας (-13%, από 147 χιλ. το 2019 σε 128 χιλ. το 2021).

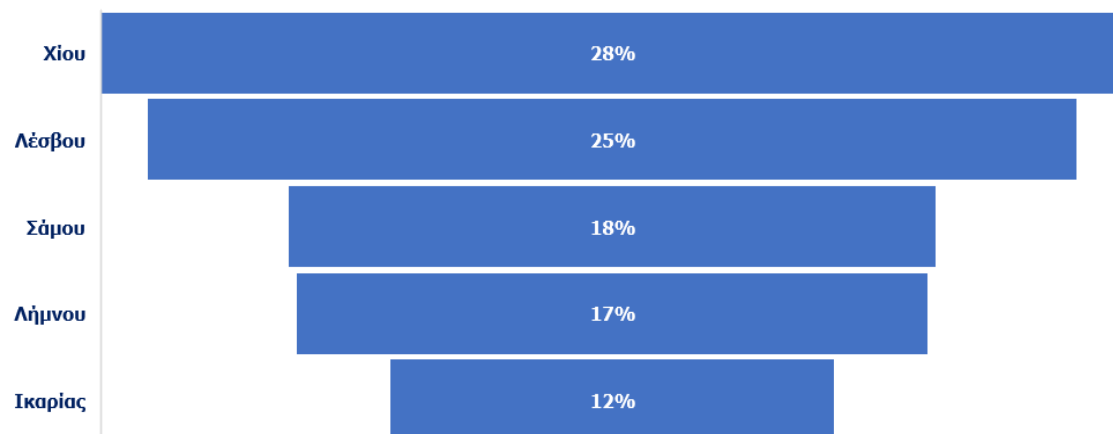
Πίνακας 34: Διακινηθέντες εσωτερικού στους λιμένες της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2015-2021

Ενότητα	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Χίου	504.544	380.126	293.041	-25%	-23%
Λέσβου	627.535	327.172	266.322	-48%	-19%
Σάμου	284.240	213.853	185.422	-25%	-13%
Λήμνου	151.527	213.900	181.068	41%	-15%
Ικαρίας	148.064	146.968	127.514	-1%	-13%
Βόρειο Αιγαίο	1.715.910	1.282.019	1.053.367	-25%	-18%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εσωτερικού στα λιμάνια της Περιφέρειας για το 2021, παρατηρούμε ότι η Ενότητα Χίου αντιπροσωπεύει το 28% της ακτοπλοϊκής κίνησης και ακολουθούν οι Ενότητες Λέσβου (25%), Σάμου (18%), Λήμνου (17%) και Ικαρίας (12%).

Διάγραμμα 49: Ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εσωτερικού στα λιμάνια της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2021

4.4 ΑΚΤΟΠΛΟΪΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ, 2015-2021

Οι διακινηθέντες εξωτερικού την περίοδο 2015-2019 σημείωσαν αύξηση κατά +3% (από 1,7 εκατ. το 2015 σε 1,8 εκατ. το 2019). Στις επιμέρους Περιφέρειες, η εικόνα είναι μικτή, με τις Περιφέρειες Ηπείρου (λιμάνι Ηγουμενίτσας) (-1%, από 971 χιλ. το 2015 σε 957 χιλ. το 2019) και Δυτικής Ελλάδας (λιμάνι Πάτρας) (-20%, από 603 χιλ. το 2015 σε 482 χιλ. το 2019) να καταγράφουν μείωση διακινηθέντων ενώ αντίθετα η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων (λιμάνι Κέρκυρας) (+114%, από 162 χιλ. το 2015 σε 347 χιλ. το 2019) αύξηση. Επίσης, οι Λοιποί λιμένες σημείωσαν αύξηση στους διακινηθέντες τους κατά +19% (από 6 χιλ. το 2015 σε 7 χιλ. το 2019).

Σε όλα τα λιμάνια την περίοδο 2019-2021 σημειώθηκε μείωση διακινηθέντων εξωτερικού κατά -36% (από 1,8 εκατ. το 2019 σε 1,1 εκατ. το 2021). Συγκεκριμένα: Ηπείρου (λιμάνι Ηγουμενίτσας) (-24%, από 957 χιλ. το 2019 σε 726 χιλ. το 2021), Δυτικής Ελλάδας (λιμάνι Πάτρας) (-36%, από 482 χιλ. το 2019 σε 308 χιλ. το 2021), Ιονίων Νήσων (λιμάνι Κέρκυρας) (-69%, από 347 χιλ. το 2019 σε 109 χιλ. το 2021) και Λοιποί Λιμένες (-63%, από 7 χιλ. το 2019 σε 2 χιλ. το 2021).

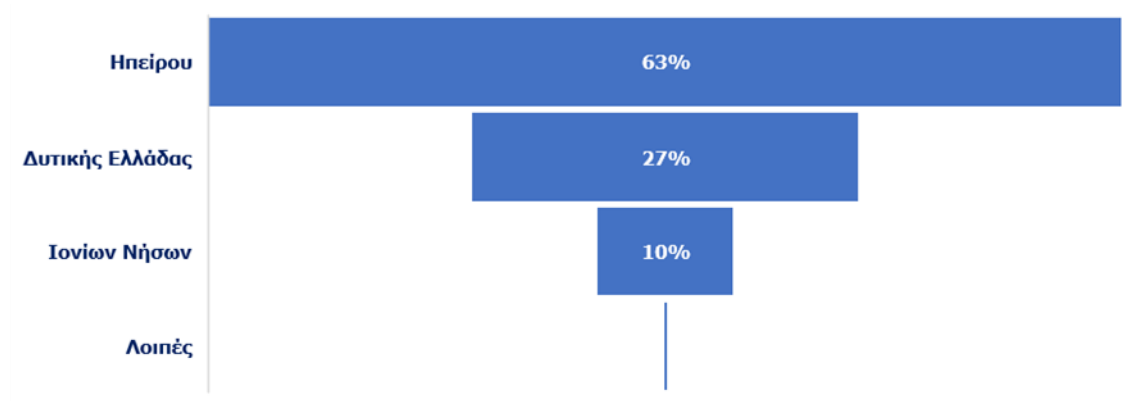
Πίνακας 35: Διακινηθέντες εξωτερικού στους λιμένες της χώρας ανά Περιφέρεια, 2015-2021

Περιφέρεια	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Ηπείρου	971.012	956.710	726.333	-1%	-24%
Δυτικής Ελλάδας	603.312	482.198	308.125	-20%	-36%
Ιονίων Νήσων	162.221	347.485	109.039	114%	-69%
Λοιπές	5.631	6.694	2.492	19%	-63%
Ελλάδα	1.742.176	1.793.087	1.145.989	3%	-36%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εξωτερικού στις επιμέρους Περιφέρειες για το 2021, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό εντοπίζεται στην Περιφέρεια Ηπείρου (63%) και ακολούθως στις Περιφέρειες Δυτικής Ελλάδας (27%), Ιονίων Νήσων (10%) και Λοιπών (0,2%).

Διάγραμμα 50: Ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εξωτερικού στα λιμάνια της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2021

4.5 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΡΟΥΑΖΙΕΡΑΣ, 2015-2021

4.5.1 Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Η κίνηση των κρουαζιερόπλοιων στα λιμάνια της Ελλάδας την περίοδο 2015-2019 σημείωσε μείωση κατά -7% (από 4.294 το 2015 σε 3.979 το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αρνητική ποσοστιαία μεταβολή, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Κρήτης (+35%, από 293 κρουαζιερόπλοια το 2015 σε 397 κρουαζιερόπλοια το 2019), Ιονίων Νήσων (+9%, από 527 κρουαζιερόπλοια το 2015 σε 573 κρουαζιερόπλοια το 2019), Πελοποννήσου (+10%, από 165 κρουαζιερόπλοια το 2015 σε 182 κρουαζιερόπλοια το 2019) και Ηπείρου (+45%, από 11 κρουαζιερόπλοια το 2015 σε 16 κρουαζιερόπλοια το 2019). Οι μεγαλύτερες μειώσεις σε απόλυτους αριθμούς καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (-11% ή -211 κρουαζιερόπλοια, από 1.989 το 2015 σε 1.778 το 2019), Βορείου Αιγαίου (-60% ή -93 κρουαζιερόπλοια, από 155 το 2015 σε 62 το 2019), Θεσσαλίας (-60% ή -53 κρουαζιερόπλοια, από 88 το 2015 σε 35 το 2019), Δυτικής Ελλάδας (-18% ή -44 κρουαζιερόπλοια, από 245 το 2015 σε 201 το 2019) και Στερεάς Ελλάδας (-46% ή -38 κρουαζιερόπλοια, από 83 το 2015 σε 45 το 2019).

Η εικόνα την περίοδο 2019-2021 είναι αρνητική για όλες τις Περιφέρειες της χώρας, με εξαίρεση την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας (+183%, από 6 κρουαζιερόπλοια το 2019 σε 17 κρουαζιερόπλοια το 2021). Οι υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτους αριθμούς καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (-54% ή -957 κρουαζιερόπλοια, από 1.778 το 2019 σε 821 το 2021), Ιονίων Νήσων (-58% ή -335 κρουαζιερόπλοια, από 573 το 2019 σε 238 το 2021), Αττικής (-37% ή -251 κρουαζιερόπλοια, από 677 το 2019 σε 426 το 2021), Κρήτης (-39% ή -153 κρουαζιερόπλοια, από 397 το 2019 σε 244 το 2021), Δυτικής Ελλάδας (-33% ή -67 κρουαζιερόπλοια, από 201 το 2019 σε 134 το 2021), Βορείου Αιγαίου (-92% ή -57 κρουαζιερόπλοια, από 62 το 2019 σε 5 το 2021) και Πελοποννήσου (-24% ή -44 κρουαζιερόπλοια, από 182 το 2019 σε 138 το 2021).

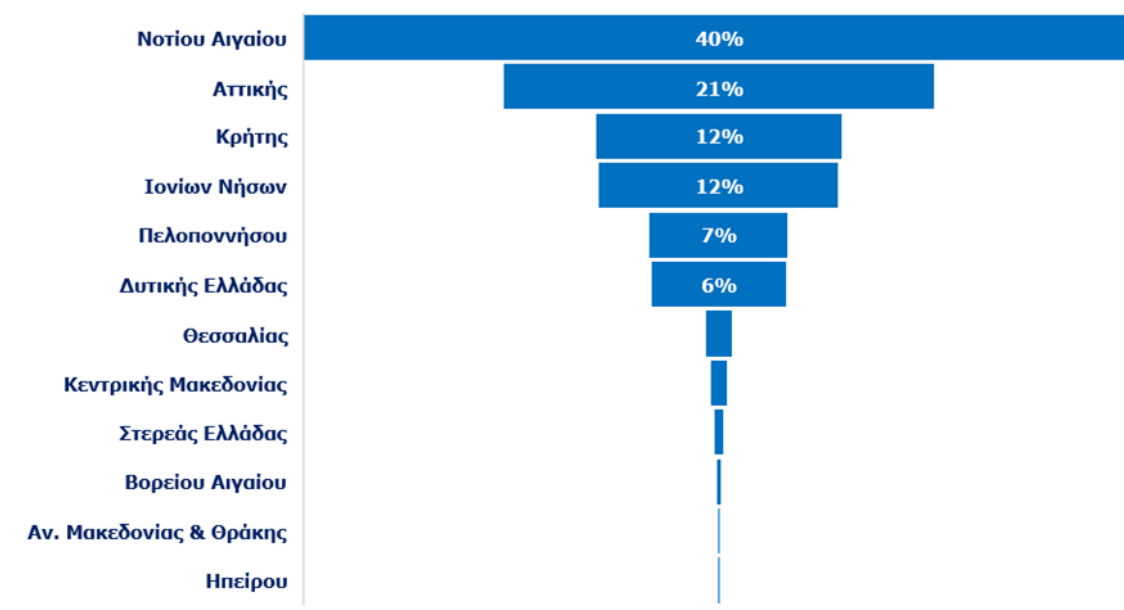
Πίνακας 36: Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2021

Περιφέρεια	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Νοτίου Αιγαίου	1.989	1.778	821	-11%	-54%
Αττικής	680	677	426	0%	-37%
Κρήτης	293	397	244	35%	-39%
Ιονίων Νήσων	527	573	238	9%	-58%
Πελοποννήσου	165	182	138	10%	-24%
Δυτικής Ελλάδας	245	201	134	-18%	-33%
Θεσσαλίας	88	35	26	-60%	-26%
Κεντρικής Μακεδονίας	35	6	17	-83%	183%
Στερεάς Ελλάδας	83	45	9	-46%	-80%
Βορείου Αιγαίου	155	62	5	-60%	-92%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	23	7	3	-70%	-57%
Ηπείρου	11	16	3	45%	-81%
Ελλάδα	4.294	3.979	2.064	-7%	-48%

Πηγή: Ένωση Λιμένων Ελλάδος - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή της κίνησης κρουαζιερόπλοιων στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι το Νότιο Αιγαίο (40%), η Αττική (21%), η Κρήτη (12%) και τα Ιόνια Νησιά (12%) δέχονται τον μεγαλύτερο αριθμό κρουαζιερόπλοιων, αντιπροσωπεύοντας για το 2021 το 84% της κίνησης στην Ελλάδα.

Διάγραμμα 51: Ποσοστιαία κατανομή κίνησης κρουαζιερόπλοιων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2021

4.5.2 Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου αντιπροσωπεύει το 2021 μόλις το 0,2% της κίνησης κρουαζιερόπλοιων της χώρας. Την περίοδο 2015-2019 τα λιμάνια της Περιφέρειας κατέγραψαν μείωση στην κίνηση κρουαζιερόπλοιων κατά -60% (από 155 κρουαζιερόπλοια το 2015 σε 62 κρουαζιερόπλοια το 2019). Επιμέρους, όλα τα λιμάνια κατέγραψαν μείωση, με εξαίρεση το λιμάνι της Σάμου (+121%, από 19 κρουαζιερόπλοια το 2015 σε 42 κρουαζιερόπλοια το 2019). Ενδεικτικά τα υπόλοιπα λιμάνια: Λήμνου (-80%, από 41 κρουαζιερόπλοια το 2015 σε 8 κρουαζιερόπλοια το 2019), Λέσβου (-87%, από 53 κρουαζιερόπλοια το 2015 σε 7 κρουαζιερόπλοια το 2019) και Χίου (-88%, από 42 κρουαζιερόπλοια το 2015 σε 5 κρουαζιερόπλοια το 2019).

Αναφορικά με την περίοδο 2019-2021, η εικόνα που παρατηρείται σε όλα τα λιμάνια της Περιφέρειας είναι αρνητική, σημειώνοντας μείωση στην κίνηση κρουαζιερόπλοιων κατά -92% (από 62 κρουαζιερόπλοια το 2019 σε 5 κρουαζιερόπλοια το 2021). Επιμέρους, όλα τα λιμάνια σημείωσαν μείωση: Λέσβου (-57%, από 7 κρουαζιερόπλοια το 2019 σε 3 κρουαζιερόπλοια το 2021), Λήμνου (-75%, από 8 κρουαζιερόπλοια το 2019 σε 2 κρουαζιερόπλοια το 2021), Σάμου (-100%, από 42 κρουαζιερόπλοια το 2019 σε 0 κρουαζιερόπλοια το 2021) και Χίου (-100%, από 5 κρουαζιερόπλοια το 2019 σε 0 κρουαζιερόπλοια το 2021) .

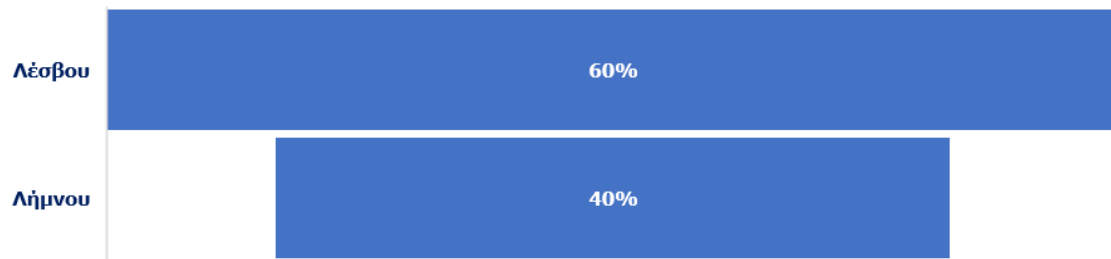
Πίνακας 37: Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, 2015-2021

Λιμάνι	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Λέσβου	53	7	3	-87%	-57%
Λήμνου	41	8	2	-80%	-75%
Σάμου	19	42	0	121%	-100%
Χίου	42	5	0	-88%	-100%
Βόρειο Αιγαίο	155	62	5	-60%	-92%

Πηγή: Ένωση Λιμένων Ελλάδος - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή της κίνησης κρουαζιερόπλοιων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου για το 2021, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο μερίδιο κατέχει το λιμάνι της Λέσβου με 60% και το υπόλοιπο 40% το λιμάνι της Λήμνου.

Διάγραμμα 52: Ποσοστιαία κατανομή κίνησης κρουαζιερόπλοιων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2021

4.5.3 Αριθμός αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι αφίξεις επιβατών κρουαζιέρας στα λιμάνια της Ελλάδας την περίοδο 2015-2019 σημείωσαν αύξηση κατά +12% (από 5,0 εκατ. το 2015 σε 5,6 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αρνητική ποσοστιαία μεταβολή, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (+13%, από 2,0 εκατ. το 2015 σε 2,3 εκατ. το 2019), Αττικής (+8%, από 1,0 εκατ. το 2015 σε 1,1 εκατ. το 2019), Ιονίων Νήσων (+30%, από 802 χιλ. το 2015 σε 1,0 εκατ. το 2019) και Κρήτης (+71%, από 356 χιλ. το 2015 σε 607 χιλ. το 2019). Οι μεγαλύτερες μειώσεις σε απόλυτους αριθμούς καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Θεσσαλίας (-80% ή -61 χιλ., από 76 χιλ. το 2015 σε 15 χιλ. το 2019), Βορείου Αιγαίου (-78% ή -60 χιλ., από 77 χιλ. το 2015 σε 17 χιλ. το 2019), Δυτικής Ελλάδας (-10% ή -46 χιλ., από 461 χιλ. το 2015 σε 415 χιλ. το 2019) και Πελοποννήσου (-40% ή -43 χιλ., από 109 χιλ. το 2015 σε 65 χιλ. το 2019).

Η εικόνα την περίοδο 2019-2021 είναι αρνητική για όλες τις Περιφέρειες της χώρας, με εξαίρεση την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας (+142%, από 5 χιλ. το 2015 σε 12 χιλ. 2021). Οι υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτους αριθμούς καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (-79% ή -1,8 εκατ., από 2,3 εκατ. το 2019 σε 475 χιλ. το 2021), Αττικής (-71% ή -785 χιλ., από 1,1 εκατ. το 2019 σε 323 χιλ. το 2021), Ιονίων Νήσων (-75% ή -779 χιλ., από 1,0 εκατ. το 2019 σε 265 χιλ. το 2021), Κρήτης (-70% ή -423 χιλ., από 607 χιλ. το 2019 σε 185 χιλ. το 2021) και Δυτικής Ελλάδας (-70% ή -291 χιλ., από 415 χιλ. το 2019 σε 124 χιλ. το 2021).

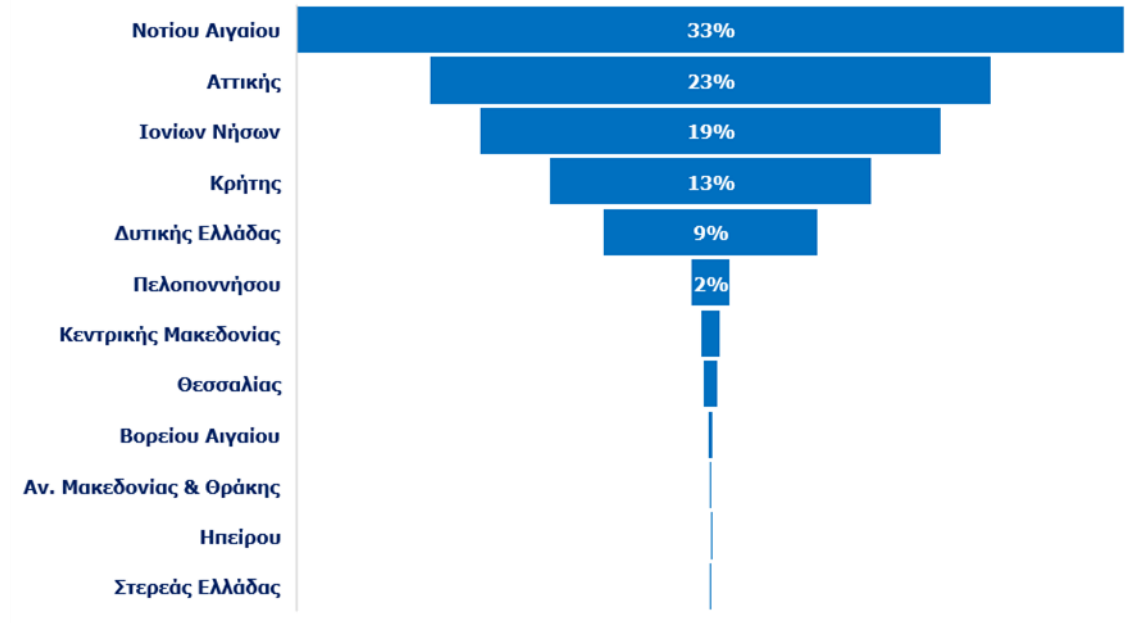
Πίνακας 38: Αφίξεις επιβατών κρουαζιέρας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2021

Περιφέρεια	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Νοτίου Αιγαίου	1.996.720	2.264.893	474.777	13%	-79%
Αττικής	1.026.014	1.108.221	322.896	8%	-71%
Ιονίων Νήσων	802.316	1.044.160	265.325	30%	-75%
Κρήτης	355.699	607.268	184.507	71%	-70%
Δυτικής Ελλάδας	460.972	414.935	123.846	-10%	-70%
Πελοποννήσου	108.543	65.392	22.270	-40%	-66%
Κεντρικής Μακεδονίας	26.356	4.865	11.777	-82%	142%
Θεσσαλίας	76.051	15.429	8.232	-80%	-47%
Βορείου Αιγαίου	76.803	17.217	2.649	-78%	-85%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	13.061	2.699	938	-79%	-65%
Ηπείρου	4.057	2.137	655	-47%	-69%
Στερεάς Ελλάδας	17.851	5.168	443	-71%	-91%
Ελλάδα	4.964.443	5.552.384	1.418.315	12%	-74%

Πηγή: Ένωση Λιμένων Ελλάδος - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή του αριθμού των αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι το Νότιο Αιγαίο (33%), η Αττική (23%), τα Ιόνια Νησιά (19%) και η Κρήτη (13%) δέχονται το μεγαλύτερο όγκο, αντιπροσωπεύοντας για το 2021 το 88% των συνολικών αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας.

Διάγραμμα 53: Ποσοστιαία κατανομή του αριθμού αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2021

4.5.4 Αριθμός αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Ενότητα

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου αντιπροσωπεύει το 2021 μόλις το 0,2% των αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας της χώρας. Την περίοδο 2015-2019 τα λιμάνια της Περιφέρειας κατέγραψαν μείωση στις αφίξεις επιβατών κατά -78% (από 77 χιλ. το 2015 σε 17 χιλ. το 2019). Επιμέρους, όλα τα λιμάνια της Περιφέρειας σημείωσαν μείωση στον αριθμό των αφίξεων: Λέσβου (-87%, από 25 χιλ. το 2015 σε 3 χιλ. το 2019), Λήμνου (-87%, από 16 χιλ. το 2015 σε 2 χιλ. το 2019), Σάμου (-11%, από 11 χιλ. το 2015 σε 10 χιλ. το 2019), και Χίου (-91%, από 25 χιλ. το 2015 σε 2 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021 η εικόνα είναι επίσης αρνητική, καταγράφοντας μείωση στις αφίξεις επιβατών κατά -85% (από 17 χιλ. το 2019 σε 3 χιλ. το 2021). Επιμέρους, όλα τα λιμάνια σημείωσαν μείωση: Λέσβου (-23%, από 3 χιλ. το 2019 σε 2 χιλ. το 2021), Λήμνου (-90%, από 2 χιλ. το 2019 σε 200 αφίξεις το 2021), Σάμου (-100%, από 10 χιλ. το 2019 σε 0 αφίξεις το 2021) και Χίου (-100%, από 2 χιλ. το 2019 σε 0 αφίξεις το 2021).

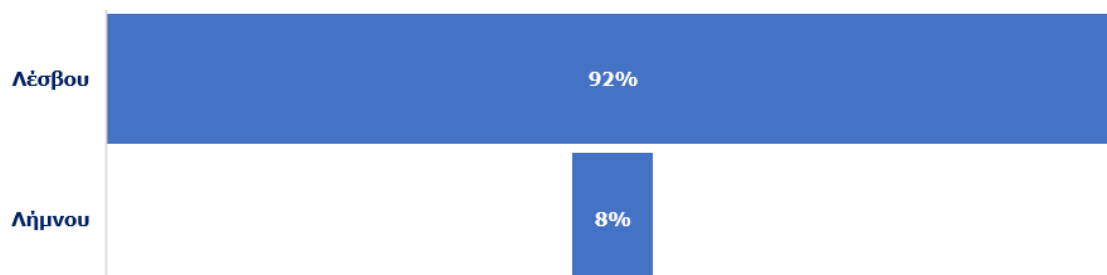
Πίνακας 39: Αφίξεις επιβατών κρουαζιέρας στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, 2015-2021

Λιμάνι	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Λέσβου	24.894	3.180	2.449	-87%	-23%
Λήμνου	15.787	2.035	200	-87%	-90%
Σάμου	10.893	9.674	0	-11%	-100%
Χίου	25.229	2.328	0	-91%	-100%
Βόρειο Αιγαίο	76.803	17.217	2.649	-78%	-85%

Πηγή: Ένωση Λιμένων Ελλάδος - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου για το 2021, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο μερίδιο κατέχει το λιμάνι της Λέσβου με 92% και το υπόλοιπο 8% το λιμάνι της Λήμνου.

Διάγραμμα 54: Ποσοστιαία κατανομή αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2021

4.6 ΕΠΙΣΚΕΠΤΕΣ ΣΕ ΜΟΥΣΕΙΑ, 2015-2021

4.6.1 Επισκέπτες σε μουσεία στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Ο αριθμός των επισκεπτών στα μουσεία της Ελλάδας την περίοδο 2015-2019 σημείωσε αύξηση κατά +34% (από 4,4 εκατ. επισκέπτες το 2015 σε 5,9 εκατ. επισκέπτες το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση, με εξαίρεση το Βόρειο Αιγαίο (-6%, από 51 χιλ. το 2015 σε 48 χιλ. το 2019). Οι υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτα μεγέθη καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Κρήτης (+171% ή +533 χιλ., από 312 χιλ. το 2015 σε 845 χιλ. το 2019), Αττικής (+21% ή +490 χιλ., από 2,3 εκατ. το 2015 σε 2,8 εκατ. το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (+27% ή +147 χιλ., από 541 χιλ. το 2015 σε 688 χιλ. το 2019) και Στερεά Ελλάδα (+41% ή +114 χιλ., από 277 χιλ. το 2015 σε 391 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, ο αριθμός των επισκεπτών στα μουσεία της Ελλάδας μειώθηκε κατά -65% (από 5,9 εκατ. το 2019 σε 2,0 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν πτώση, με τις υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτα μεγέθη να καταγράφονται στις Περιφέρειες Αττικής (-63% ή -1,8 εκατ., από 2,8 εκατ. το 2019 σε 1,0 εκατ. το 2021), Κρήτης (-79% ή -668 χιλ., από 845 χιλ. το 2019 σε 178 χιλ. το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (-70% ή -481 χιλ., από 688 χιλ. το 2019 σε 206 χιλ. το 2021), Στερεάς Ελλάδας (-75% ή -294 χιλ., από 391 χιλ. το 2019 σε 96 χιλ. το 2021), Νοτίου Αιγαίου (-43% ή -232 χιλ., από 536 χιλ. το 2019 σε 304 χιλ. το 2021), και Δυτικής Ελλάδας (-76% ή -170 χιλ., από 223 χιλ. το 2019 σε 53 χιλ. το 2021).

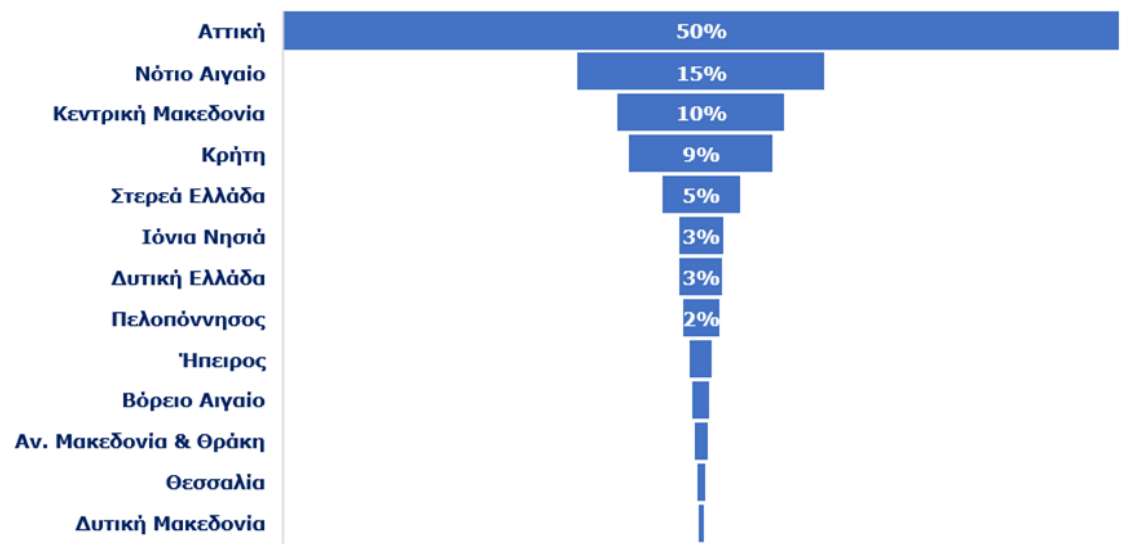
Πίνακας 40: Επισκέπτες σε μουσεία της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2015-2021

Περιφέρεια	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Αττική	2.295.545	2.785.289	1.021.057	21%	-63%
Νότιο Αιγαίο	478.588	535.992	304.008	12%	-43%
Κεντρική Μακεδονία	541.193	687.717	206.247	27%	-70%
Κρήτη	312.274	845.477	177.770	171%	-79%
Στερεά Ελλάδα	276.968	390.509	96.067	41%	-75%
Ιόνια Νησιά	61.135	80.883	55.625	32%	-31%
Δυτική Ελλάδα	174.653	223.303	53.051	28%	-76%
Πελοπόννησος	69.232	102.647	46.165	48%	-55%
Ήπειρος	56.059	59.056	29.246	5%	-50%
Βόρειο Αιγαίο	50.847	47.913	21.538	-6%	-55%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	41.502	50.866	17.423	23%	-66%
Θεσσαλία	40.395	69.460	11.490	72%	-83%
Δυτική Μακεδονία	7.451	16.815	7.794	126%	-54%
Ελλάδα	4.405.842	5.895.927	2.047.481	34%	-65%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε μουσεία στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι η Αττική το 2021 αντιπροσωπεύει τις μισές επισκέψεις (50%) που καταγράφονται στην Ελλάδα και ακολουθούν το Νότιο Αιγαίο (15%) , η Κεντρική Μακεδονία (10%) και η Κρήτη (9%). Δηλαδή οι 4 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 83% των επισκέψεων στα Μουσεία της Ελλάδας που καταγράφηκαν το 2021.

Διάγραμμα 55: Ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε Μουσεία στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2021

4.6.2 Επισκέπτες σε μουσεία στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου το 2021 αντιπροσωπεύει το 1% των επισκέψεων σε μουσεία της Ελλάδας. Την περίοδο 2015-2019, η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου σημείωσε μείωση στην επισκεψιμότητα των μουσείων της κατά -6% (από 51 χιλ. το 2015 σε 48 χιλ. το 2019). Επιμέρους, η εκόνα ήταν μικτή, με τις Ενότητες Λήμνου (+38%, από 4 χιλ. το 2015 σε 6 χιλ. το 2019) και Λέσβου (+21%, από 8 χιλ. το 2015 σε 10 χιλ. το 2019) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα οι Ενότητες Σάμου (από 22 χιλ. το 2015 σε 17 χιλ. το 2019) και Χίου (-9%, από 17 χιλ. το 2015 σε 15 χιλ. το 2019) μείωση.

Την περίοδο 2019-2021, ο αριθμός των επισκεπτών σε μουσεία της Περιφέρειας κατέγραψε πτώση κατά -55% (από 48 χιλ. το 2019 σε 22 χιλ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες σημείωσαν μείωση: Σάμου (-51%, από 17 χιλ. το 2019 σε 8 χιλ. το 2021), Χίου (-56%, από 15 χιλ. το 2019 σε 7 χιλ. το 2021), Λήμνου (-40%, από 6 χιλ. το 2019 σε 3 χιλ. το 2021) και Λέσβου (-68%, από 10 χιλ. το 2019 σε 3 χιλ. το 2021).

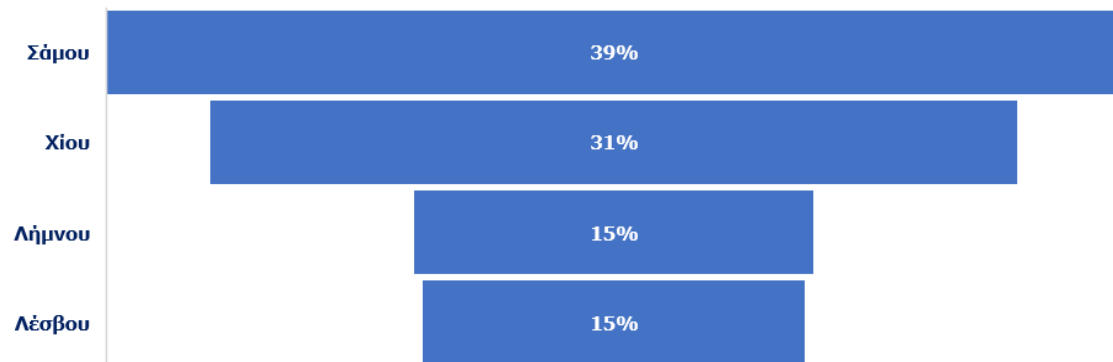
Πίνακας 41: Επισκέπτες σε μουσεία της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2015-2021

Ενότητα	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Σάμου	21.884	17.280	8.384	-21%	-51%
Χίου	16.743	15.175	6.676	-9%	-56%
Λήμνου	4.008	5.533	3.317	38%	-40%
Λέσβου	8.212	9.925	3.161	21%	-68%
Βόρειο Αιγαίο	50.847	47.913	21.538	-6%	-55%

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε μουσεία για το 2021, παρατηρούμε ότι η Ενότητα Σάμου (39%) κατείχε το υψηλότερο ποσοστό και ακολουθούν οι Ενότητες Χίου (31%), Λήμνου (15%) και Λέσβου (15%).

Διάγραμμα 56: Ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε Μουσεία στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2021

4.7 ΕΠΙΣΚΕΠΤΕΣ ΣΕ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ, 2015-2021

4.7.1 Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Ο αριθμός των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας την περίοδο 2015-2019 σημείωσε αύξηση κατά +32% (από 10,3 εκατ. επισκέπτες το 2015 σε 13,7 εκατ. επισκέπτες το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (-9%, από 1,6 εκατ. το 2015 σε 1,5 εκατ. το 2019), Ιονίων Νήσων (-0,003%, από 237 χιλ. το 2015 σε 237 χιλ. το 2019) και Δυτικής Μακεδονίας (-28%, από 3 χιλ. το 2015 σε 2 χιλ. το 2019). Οι υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτα μεγέθη καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Αττικής (+50% ή +2,1 εκατ., από 4,1 εκατ. το 2015 σε 6,2 εκατ. το 2019), Κρήτης (+45% ή +673 χιλ., από 1,5 εκατ. το 2015 σε 2,2 εκατ. το 2019), Πελοποννήσου (+33% ή +481 χιλ., από 1,4 εκατ. το 2015 σε 1,9 εκατ. το 2019) και Στερεάς Ελλάδας (+26% ή +85 χιλ., από 324 χιλ. το 2015 σε 409 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, ο αριθμός των επισκεπτών στους αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας μειώθηκε κατά -61% (από 13,7 εκατ. το 2019 σε 5,3 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν πτώση, με τις υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτα μεγέθη να καταγράφονται στις Περιφέρειες Αττικής (-70% ή -4,4 εκατ., από 6,2 εκατ. το 2019 σε 1,9 εκατ. το 2021), Πελοποννήσου (-61% ή -1,2 εκατ., από 1,9 εκατ. το 2019 σε 754 χιλ. το 2021), Κρήτης (-52% ή -1,1 εκατ., από 2,2 εκατ. το 2019 σε 1,0 εκατ. το 2021), Νοτίου Αιγαίου (-42% ή -630 χιλ., από 1,5 εκατ. το 2019 σε 866 χιλ. το 2021), Δυτικής Ελλάδας (-64% ή -339 χιλ., από 532 χιλ. το 2019 σε 193 χιλ. το 2021), Στερεάς Ελλάδας (-64% ή -260 χιλ., από 409 χιλ. το 2019 σε 149 χιλ. το 2021) και Κεντρικής Μακεδονίας (-64% ή -254 χιλ., από 398 χιλ. το 2019 σε 144 χιλ. το 2021).

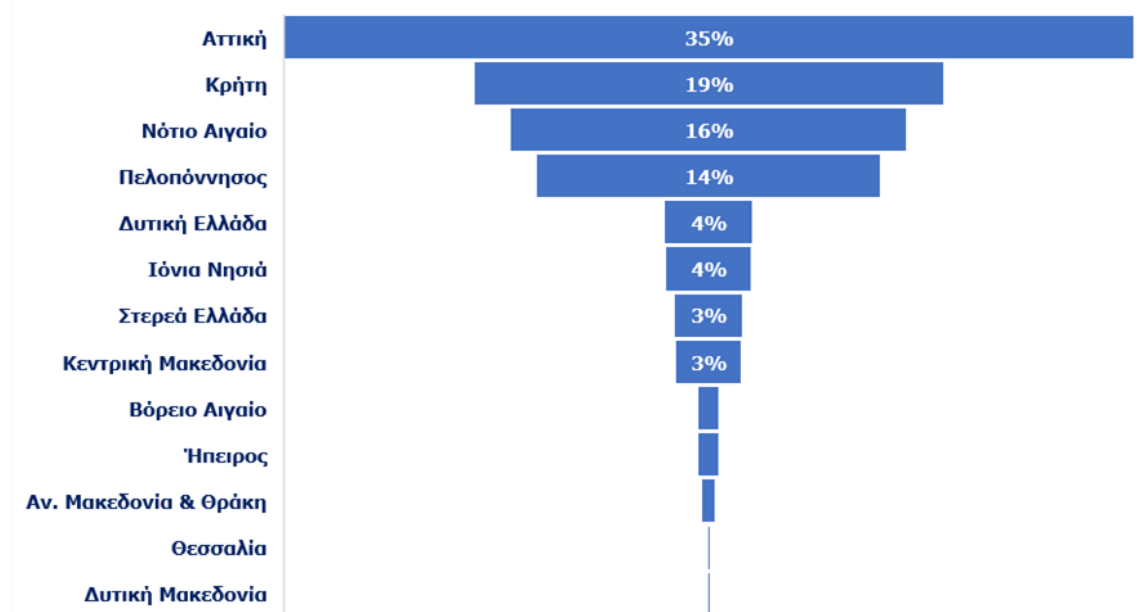
Πίνακας 42: Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2021

Περιφέρεια	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Αττική	4.145.093	6.234.154	1.859.098	50%	-70%
Κρήτη	1.482.109	2.155.260	1.027.230	45%	-52%
Νότιο Αιγαίο	1.638.165	1.495.796	866.204	-9%	-42%
Πελοπόννησος	1.441.529	1.922.164	754.106	33%	-61%
Δυτική Ελλάδα	486.368	532.089	193.421	9%	-64%
Ιόνια Νησιά	236.949	236.943	187.299	0%	-21%
Στερεά Ελλάδα	324.175	409.071	148.871	26%	-64%
Κεντρική Μακεδονία	350.106	398.153	143.964	14%	-64%
Βόρειο Αιγαίο	53.177	92.014	47.264	73%	-49%
Ήπειρος	80.677	88.471	46.732	10%	-47%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	63.209	78.638	31.338	24%	-60%
Θεσσαλία	15.817	18.662	3.035	18%	-84%
Δυτική Μακεδονία	2.679	1.936	983	-28%	-49%
Ελλάδα	10.320.053	13.663.351	5.309.545	32%	-61%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι η Αττική αντιπροσωπεύει το 35% των επισκέψεων που καταγράφονται στην Ελλάδα και ακολουθούν η Κρήτη (19%), το Νότιο Αιγαίο (16%) και η Πελοπόννησος (14%). Δηλαδή οι 4 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 85% των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας που καταγράφηκαν το 2021.

Διάγραμμα 57: Ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2021

4.7.2 Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου το 2021 αντιπροσωπεύει το 1% των επισκέψεων σε αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας. Την περίοδο 2015-2019, η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου σημείωσε αύξηση στον αριθμό των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους κατά +73% (από 53 χιλ. το 2015 σε 92 χιλ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφερειακές Ενότητες σημείωσαν αύξηση, με εξαίρεση την Ενότητα Χίου (-71%, από 3 χιλ. το 2015 σε 909 επισκέπτες το 2019). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Ενότητες: Λέσβου (+42%, από 29 χιλ. το 2015 σε 42 χιλ. το 2019), Λήμνου (+36%, από 21 χιλ. το 2015 σε 28 χιλ. το 2019) και Λήμνου (από 0 επισκέπτες το 2015 σε 21 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, ο αριθμός των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους της Περιφέρειας κατέγραψε πτώση κατά -49% (από 92 χιλ. το 2019 σε 47 χιλ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες σημείωσαν μείωση: Λήμνου (-7%, από 21 χιλ. το 2019 σε 20 χιλ. το 2021), Λέσβου (-67%, από 42 χιλ. το 2019 σε 14 χιλ. το 2021), Σάμου (-54%, από 28 χιλ. το 2019 σε 13 χιλ. το 2021) και Χίου (-23%, από 909 επισκέπτες το 2019 σε 701 επισκέπτες το 2021).

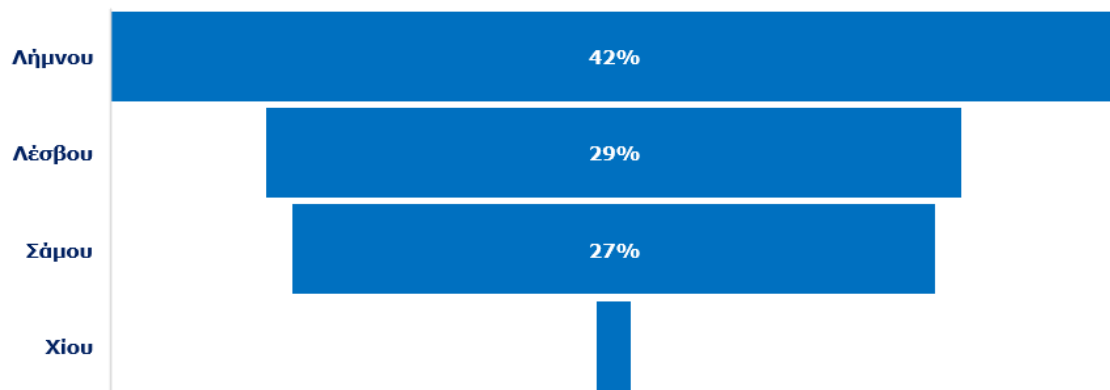
Πίνακας 43: Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2015-2021

Ενότητα	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Λήμνου	0	21.403	19.969		-7%
Λέσβου	29.419	41.725	13.835	42%	-67%
Σάμου	20.611	27.977	12.759	36%	-54%
Χίου	3.147	909	701	-71%	-23%
Βόρειο Αιγαίο	53.177	92.014	47.264	73%	-49%

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους για το 2021, παρατηρούμε ότι η Ενότητα Λήμνου (42%) καταγράφει το υψηλότερο ποσοστό και ακολουθούν οι Ενότητες Λέσβου (29%), Σάμου (27%) και Χίου (1%).

Διάγραμμα 58: Ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2021

4.8 ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΣΕ ΜΟΥΣΕΙΑ (ΣΕ €), 2015-2021

4.8.1 Εισπράξεις σε μουσεία στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι εισπράξεις στα μουσεία της Ελλάδας την περίοδο 2015-2019 σημείωσαν αύξηση κατά +88% (από € 12,4 εκατ. το 2015 σε € 23,3 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση, με εξαίρεση την Περιφέρεια Θεσσαλίας (-3%, από € 27 χιλ. το 2015 σε € 26 χιλ. το 2019). Οι υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτα μεγέθη καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Αττικής (+113% ή + € 7,2 εκατ., από € 6,4 εκατ. το 2015 σε € 13,5 εκατ. το 2019), Κρήτης (+89% ή + € 1,1 εκατ., από € 1,2 εκατ. το 2015 σε € 2,3 εκατ. το 2019), Στερεάς Ελλάδας (+77% ή + € 908 χιλ., από € 1,2 εκατ. το 2015 σε € 2,1 εκατ. το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (+73% ή + € 581 χιλ., από € 800 χιλ. το 2015 σε € 1,4 εκατ. το 2019) και Δυτικής Ελλάδας (+79% ή + € 414 χιλ., από € 521 χιλ. το 2015 σε € 935 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, οι εισπράξεις στα μουσεία της Ελλάδας μειώθηκαν κατά -56% (από € 23,3 εκατ. το 2019 σε € 10,4 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν πτώση, με τις υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτα μεγέθη να καταγράφονται στις Περιφέρειες Αττικής (-57% ή - € 7,7 εκατ., από € 13,6 εκατ. το 2019 σε € 5,8 εκατ. το 2021), Στερεάς Ελλάδας (-77% ή - € 1,6 εκατ., από € 2,1 εκατ. το 2019 σε € 474 χιλ. το 2021), Κρήτης (-44% ή - € 1,0 εκατ., από € 2,3 εκατ. το 2019 σε € 1,3 εκατ. το 2021), Νοτίου Αιγαίου (-40% ή - € 976 χιλ., από € 2,4 εκατ. το 2019 σε € 1,4 εκατ. το 2021), Δυτικής Ελλάδας (-76% ή - € 715 χιλ., από € 935 χιλ. το 2019 σε € 220 χιλ. το 2021) και Κεντρικής Μακεδονίας (-52% ή - € 712 χιλ., από € 1,4 εκατ. το 2019 σε € 669 χιλ. το 2021).

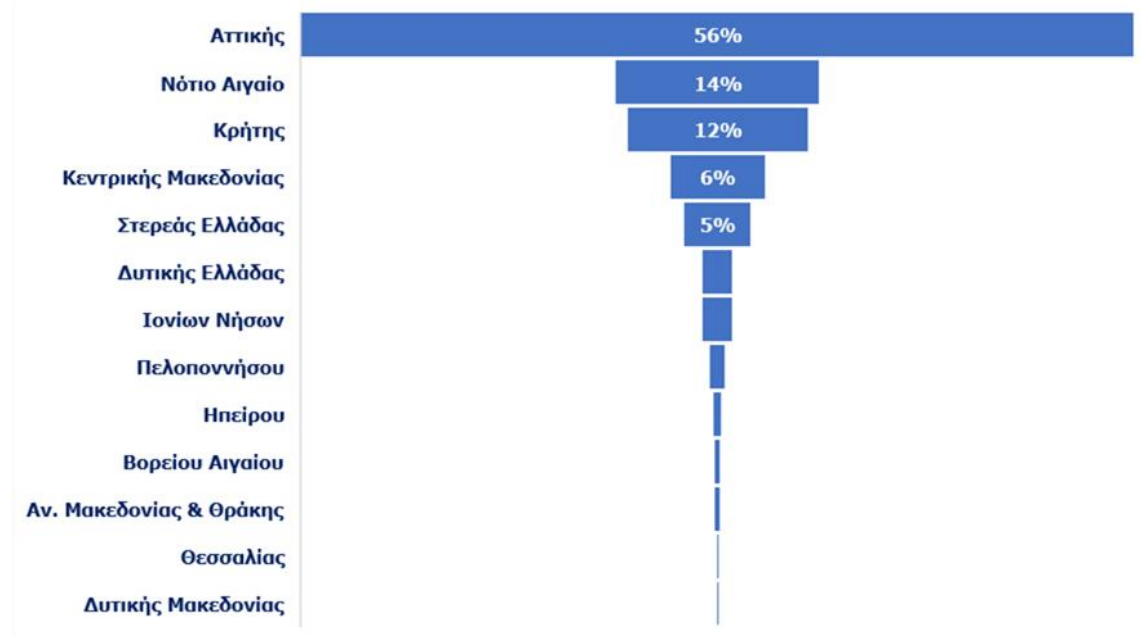
Πίνακας 44: Εισπράξεις σε μουσεία της Ελλάδας ανά Περιφέρεια (σε €), 2015-2021

Περιφέρεια	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Αττικής	6.359.969	13.546.010	5.835.488	113%	-57%
Νότιο Αιγαίο	1.908.145	2.410.001	1.434.381	26%	-40%
Κρήτης	1.202.376	2.277.840	1.266.613	89%	-44%
Κεντρικής Μακεδονίας	799.863	1.380.806	668.752	73%	-52%
Στερεάς Ελλάδας	1.180.550	2.088.808	474.007	77%	-77%
Δυτικής Ελλάδας	521.270	935.207	219.906	79%	-76%
Ιονίων Νήσων	115.902	262.705	209.368	127%	-20%
Πελοποννήσου	91.298	159.499	106.944	75%	-33%
Ηπείρου	47.700	79.259	64.636	66%	-18%
Βορείου Αιγαίου	91.086	95.252	46.526	5%	-51%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	37.419	69.026	39.085	84%	-43%
Θεσσαλίας	26.500	25.730	11.555	-3%	-55%
Δυτικής Μακεδονίας	3.135	12.883	8.383	311%	-35%
Σύνολο	12.385.213	23.343.026	10.385.644	88%	-56%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων σε μουσεία στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι η Αττική το 2021 αντιπροσωπεύει πάνω από τις μισές εισπράξεις (56%) που καταγράφηκαν στην Ελλάδα και ακολουθούν το Νότιο Αιγαίο (14%), η Κρήτη (12%) και η Κεντρική Μακεδονία (6%). Δηλαδή οι 4 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 89% των εισπράξεων στα μουσεία της Ελλάδας που καταγράφηκαν το 2021.

Διάγραμμα 59: Ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων σε Μουσεία στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2021

4.8.2 Εισπράξεις σε μουσεία στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου το 2021 αντιπροσωπεύει το 0,4% των εισπράξεων σε μουσεία της Ελλάδας. Την περίοδο 2015-2019, η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου σημείωσε αύξηση εισπράξεων κατά +5% (από € 91 χιλ. το 2015 σε € 95 χιλ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφερειακές Ενότητες σημείωσαν αύξηση, με εξαίρεση την Ενότητα Χίου (-4%, από € 17 χιλ. το 2015 σε € 17 χιλ. το 2019). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Ενότητες: Σάμου (+7%, από € 56 χιλ. το 2015 σε € 60 χιλ. το 2019), Λέσβου (+4%, από € 13 χιλ. το 2015 σε € 13 χιλ. το 2019) και Λήμνου (+4%, από € 5 χιλ. το 2015 σε € 6 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, οι εισπράξεις στα μουσεία της Περιφέρειας κατέγραψαν πτώση κατά -51% (από € 95 χιλ. το 2019 σε € 47 χιλ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες σημείωσαν μείωση, με εξαίρεση την Ενότητα Λήμνου (+0,2%, από € 6 χιλ. το 2019 σε € 6 χιλ. το 2021). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Ενότητες: Σάμου (-58%, από € 60 χιλ. το 2019 σε € 25 χιλ. το 2021), Χίου (-41%, από € 17 χιλ. το 2019 σε € 10 χιλ. το 2021) και Λέσβου (-56%, από € 13 χιλ. το 2019 σε € 6 χιλ. το 2021).

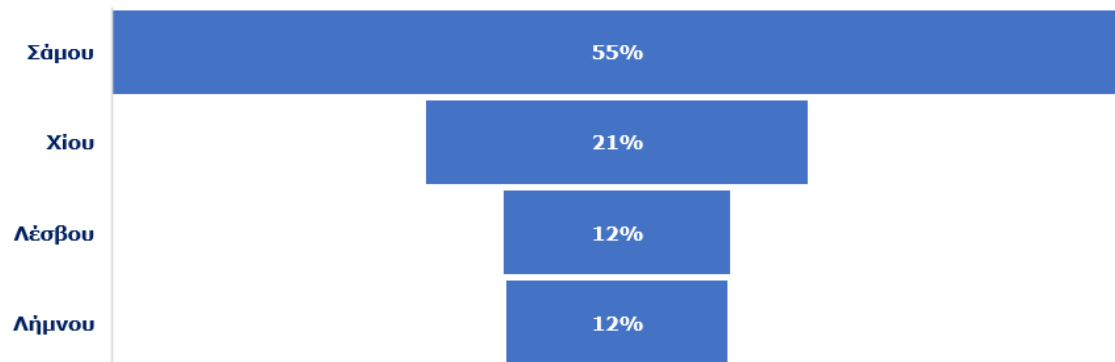
Πίνακας 45: Εισπράξεις σε μουσεία της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα (σε €), 2015-2021

Ενότητα	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Σάμου	55.957	60.102	25.470	7%	-58%
Χίου	17.209	16.516	9.689	-4%	-41%
Λέσβου	12.505	13.022	5.742	4%	-56%
Λήμνου	5.415	5.612	5.625	4%	0%
Βορείου Αιγαίο	91.086	95.252	46.526	5%	-51%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETTE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων σε μουσεία για το 2021, παρατηρούμε ότι η Ενότητα Σάμου (55%) κατέχει το υψηλότερο ποσοστό και ακολουθούν οι Ενότητες Χίου (21%), Λέσβου (12%) και Λήμνου (12%).

Διάγραμμα 60: Ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων σε Μουσεία στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2021

4.9 ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΣΕ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ (ΣΕ €), 2015-2021

4.9.1 Εισπράξεις σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι εισπράξεις στους αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας την περίοδο 2015-2019 σημείωσαν αύξηση κατά +145% (από € 43,8 εκατ. το 2015 σε € 107,6 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Θεσσαλίας (-78%, από € 15 χιλ. το 2015 σε € 3 χιλ. το 2019) και Δυτικής Μακεδονίας (-20%, από € 312 το 2015 σε € 250 το 2019). Οι υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτα μεγέθη καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Αττικής (+188% ή + € 39,0 εκατ., από € 20,7 εκατ. το 2015 σε € 59,7 εκατ. το 2019), Κρήτης (+178% ή + € 9,9 εκατ., από € 5,6 εκατ. το 2015 σε € 15,4 εκατ. το 2019), Νοτίου Αιγαίου (+92% ή + € 6,0 εκατ., από € 6,4 εκατ. το 2015 σε € 12,4 εκατ. το 2019), Πελοποννήσου (+107% ή + € 5,4 εκατ., από € 5,1 εκατ. το 2015 σε € 10,5 εκατ. το 2019), Δυτικής Ελλάδας (+49% ή + € 1,2 εκατ., από € 2,5 εκατ. το 2015 σε € 3,7 εκατ. το 2019) και Στερεάς Ελλάδας (+77% ή + € 1,2 εκατ., από € 1,6 εκατ. το 2015 σε € 2,8 εκατ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, οι εισπράξεις στους αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας μειώθηκαν κατά -59% (από € 107,6 εκατ. το 2019 σε € 44,3 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν πτώση, με εξαίρεση την Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας (+0,4%, από € 250 το 2019 σε € 251 το 2021). Οι υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτα μεγέθη καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Αττικής (-63% ή - € 37,9 εκατ., από € 59,7 εκατ. το 2019 σε € 21,8 εκατ. το 2021), Κρήτης (-51% ή - € 7,9 εκατ., από € 15,4 εκατ. το 2019 σε € 7,5 εκατ. το 2021), Νοτίου Αιγαίου (-47% ή - € 5,8 εκατ., από € 12,4 εκατ. το 2019 σε € 6,5 εκατ. το 2021), Πελοποννήσου (-58% ή - € 6,1 εκατ., από € 10,5 εκατ. το 2019 σε € 4,4 εκατ. το 2021), Δυτικής Ελλάδας (-67% ή - € 2,5 εκατ., από € 3,7 εκατ. το 2019 σε € 1,2 εκατ. το 2021), Στερεάς Ελλάδας (-61% ή - € 1,7 εκατ., από € 2,8 εκατ. το 2019 σε € 1,1 εκατ. το 2021) και Κεντρικής Μακεδονίας (-55% ή - € 771 χιλ., από € 1,4 εκατ. το 2019 σε € 632 χιλ. το 2021).

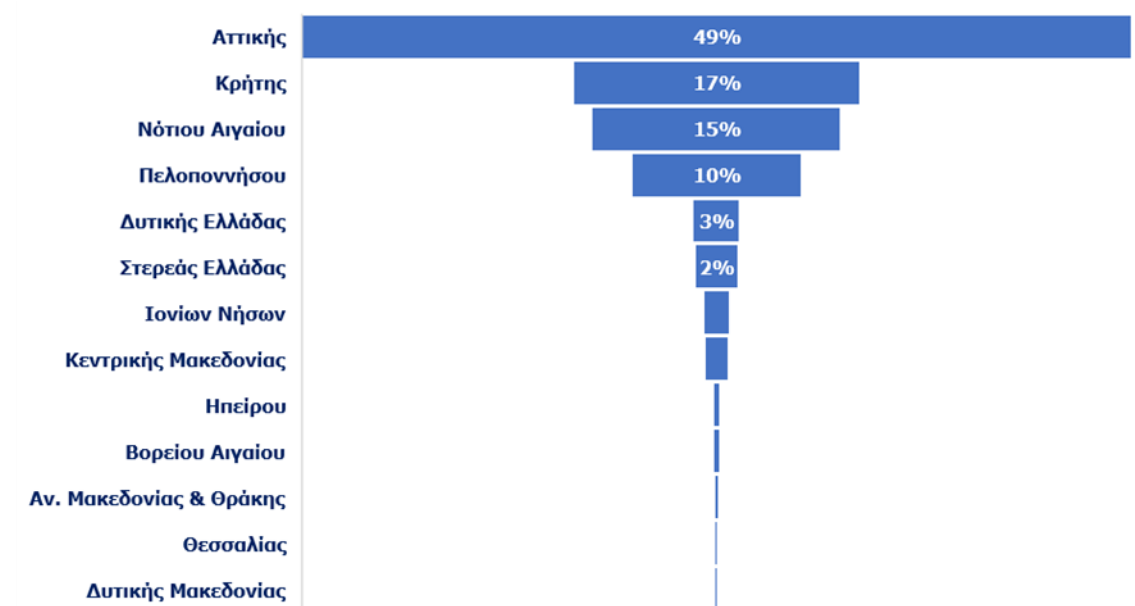
Πίνακας 46: Εισπράξεις σε αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας ανά Περιφέρεια (σε €), 2015-2021

Περιφέρεια	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Αττικής	20.714.434	59.673.091	21.821.349	188%	-63%
Κρήτης	5.560.286	15.430.219	7.510.819	178%	-51%
Νότιου Αιγαίου	6.438.240	12.392.739	6.543.037	92%	-47%
Πελοποννήσου	5.082.045	10.495.760	4.436.045	107%	-58%
Δυτικής Ελλάδας	2.503.123	3.720.409	1.220.578	49%	-67%
Στερεάς Ελλάδας	1.588.160	2.817.993	1.098.161	77%	-61%
Ιονίων Νήσων	602.602	907.794	667.884	51%	-26%
Κεντρικής Μακεδονίας	1.013.021	1.403.192	632.230	39%	-55%
Ηπείρου	78.730	249.340	179.863	217%	-28%
Βορείου Αιγαίου	97.716	233.466	140.448	139%	-40%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	145.865	268.184	95.721	84%	-64%
Θεσσαλίας	15.215	3.383	3.164	-78%	-6%
Δυτικής Μακεδονίας	312	250	251	-20%	0%
Σύνολο	43.839.749	107.595.820	44.349.550	145%	-59%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων στους αρχαιολογικούς χώρους στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι η Αττική το 2021 αντιπροσωπεύει σχεδόν τις μισές εισπράξεις (49%) που καταγράφονται στην Ελλάδα και ακολουθούν η Κρήτη (17%), το Νότιο Αιγαίο (15%) και η Πελοπόννησος (10%). Δηλαδή οι 4 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 91% των εισπράξεων σε αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας που καταγράφηκαν το 2021.

Διάγραμμα 61: Ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2021

4.9.2 Εισπράξεις σε αρχαιολογικούς χώρους στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου το 2021 αντιπροσωπεύει το 0,3% των εισπράξεων σε αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας. Την περίοδο 2015-2019, η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου σημείωσε αύξηση εισπράξεων στους αρχαιολογικούς της χώρους κατά +139% (από € 98 χιλ. το 2015 σε € 233 χιλ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφερειακές Ενότητες σημείωσαν αύξηση, με εξαίρεση την Ενότητα Χίου (-16%, από € 1 χιλ. το 2015 σε € 1 χιλ. το 2019). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Ενότητες: Σάμου (+195%, από € 50 χιλ. το 2015 σε € 149 χιλ. το 2019), Λέσβου (+2%, από € 46 χιλ. το 2015 σε € 47 χιλ. το 2019) και Λήμνου (από € 0 το 2015 σε € 37 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, οι εισπράξεις στους αρχαιολογικούς χώρους της Περιφέρειας κατέγραψαν πτώση κατά -40% (από € 233 χιλ. το 2019 σε € 140 χιλ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες κατέγραψαν πτώση: Σάμου (-46%, από € 149 χιλ. το 2019 σε € 80 χιλ. το 2021), Λήμνου (-6%, από € 37 χιλ. το 2019 σε € 34 χιλ. το 2021), Λέσβου (-47%, από € 47 χιλ. το 2019 σε € 25 χιλ. το 2021) και Χίου (-12%, από € 1 χιλ. το 2019 σε € 925 το 2021).

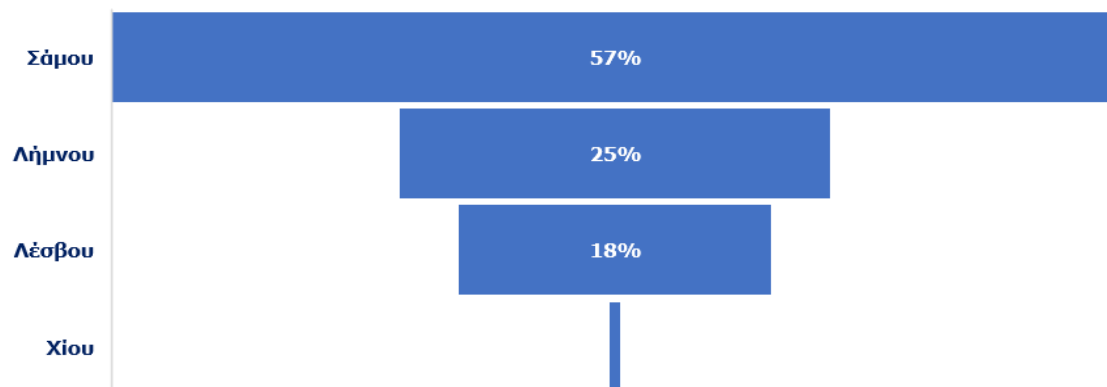
Πίνακας 47: Εισπράξεις σε αρχαιολογικούς χώρους της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα (σε €), 2015-2021

Ενότητα	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Σάμου	50.496	148.991	80.164	195%	-46%
Λήμνου	0	36.537	34.444		-6%
Λέσβου	45.967	46.889	24.915	2%	-47%
Χίου	1.253	1.049	925	-16%	-12%
Βόρειο Αιγαίο	97.716	233.466	140.448	139%	-40%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων σε αρχαιολογικούς χώρους για το 2021, παρατηρούμε ότι η Ενότητα Σάμου (57%) κατέχει το υψηλότερο ποσοστό και ακολουθούν οι Ενότητες Λήμνου (25%), Λέσβου (18%) και Χίου (1%).

Διάγραμμα 62: Ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων σε αρχαιολογικούς χώρους στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2021

5 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ, 2016-2021

5.1 ΒΑΣΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ, 2016-2021

Η συγκέντρωση και επεξεργασία ταξιδιωτικών στοιχείων ανά Περιφέρεια, όπως αυτά συλλέγονται μέσω της Έρευνας Συνόρων¹⁵, ξεκίνησε τον Ιανουάριο του 2016 και έκτοτε η Τράπεζα της Ελλάδος συγκεντρώνει στοιχεία για την περιφερειακή κατανομή των ταξιδιωτικών εισπράξεων, καθώς και των επισκέψεων και διανυκτερεύσεων των εισερχόμενων ταξιδιωτών¹⁶. Η ταξινόμηση των Περιφερειών γίνεται σύμφωνα με την επίσημη στατιστική ταξινόμηση της ΕΕ (NUTS 2013/EU-28) και συγκεκριμένα με το δεύτερο επίπεδο αυτής (NUTS 2), που συμπίπτει με την διοικητική διαίρεση της χώρας σε 13 Περιφέρειες. Ως επισκέψεις, ορίζονται οι επισκέψεις που κάνει ένας τουρίστας στις επιμέρους Περιφέρειες της χώρας. Για παράδειγμα ένας τουρίστας που ταξιδεύει στην Ελλάδα και επισκέπτεται δύο Περιφέρειες (π.χ. Αττικής και Νοτίου Αιγαίου) στην Έρευνα Συνόρων καταγράφεται ως μια **άφιξη** και δύο **επισκέψεις**.

5.1.1 Επισκέψεις στην Ελλάδα

Οι επισκέψεις στην Ελλάδα την περίοδο 2016-2019 σημείωσαν αύξηση κατά +29% (από 28,4 εκατ. το 2016 σε 36,6 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αύξηση, με εξαίρεση την Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας (-8%, από 330 χιλ. το 2016 σε 304 χιλ. το 2019). Οι υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτους αριθμούς καταγράφηκαν στις Περιφέρειες: Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+181% ή +2,5 εκατ., από 1,4 εκατ. το 2016 σε 3,8 εκατ. το 2019), Νοτίου Αιγαίου (+32% ή +1,7 εκατ., από 5,2 εκατ. το 2016 σε 6,9 εκατ. το 2019), Αττικής (+30% ή +1,4 εκατ., από 4,5 εκατ. το 2016 σε 5,9 εκατ. το 2019), Κρήτης (+17% ή +751 χιλ., από 4,5 εκατ. το 2016 σε 5,3 εκατ. το 2019) και Ιονίων Νήσων (+24% ή +591 χιλ., από 2,5 εκατ. το 2016 σε 3,0 εκατ. το 2019).

Αντίθετα την περίοδο 2019-2021, οι επισκέψεις στην Ελλάδα κατέγραψαν μείωση κατά -55% (από 36,6 εκατ. το 2019 σε 16,4 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν μείωση στον αριθμό των επισκέψεων τους, με τις υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτους αριθμούς να καταγράφονται στις Περιφέρειες: Κεντρικής Μακεδονίας (-57% ή -3,8 εκατ., από 6,8 εκατ. το 2019 σε 2,9 εκατ. το 2021), Αν. Μακεδονίας &

¹⁵ Για συνοπτική παρουσίαση της μεθοδολογίας της Έρευνας Συνόρων βλ. [εδώ](#).

¹⁶ Δεν περιλαμβάνονται μεγέθη από κρουαζιέρες, πέραν όσων καταγράφονται από την Έρευνα Συνόρων.

Θράκης (-91% ή -3,5 εκατ., από 3,8 εκατ. το 2019 σε 333 χιλ. το 2021), Αττικής (-55% ή -3,3 εκατ., από 5,9 εκατ. το 2019 σε 2,6 εκατ. το 2021), Νοτίου Αιγαίου (-47% ή -3,3 εκατ., από 6,9 εκατ. το 2019 σε 3,6 εκατ. το 2021), Κρήτης (-40% ή -2,1 εκατ., από 5,3 εκατ. το 2019 σε 3,1 εκατ. το 2021) και Ιονίων Νήσων (-43% ή -1,3 εκατ., από 3,0 εκατ. το 2019 σε 1,7 εκατ. το 2021).

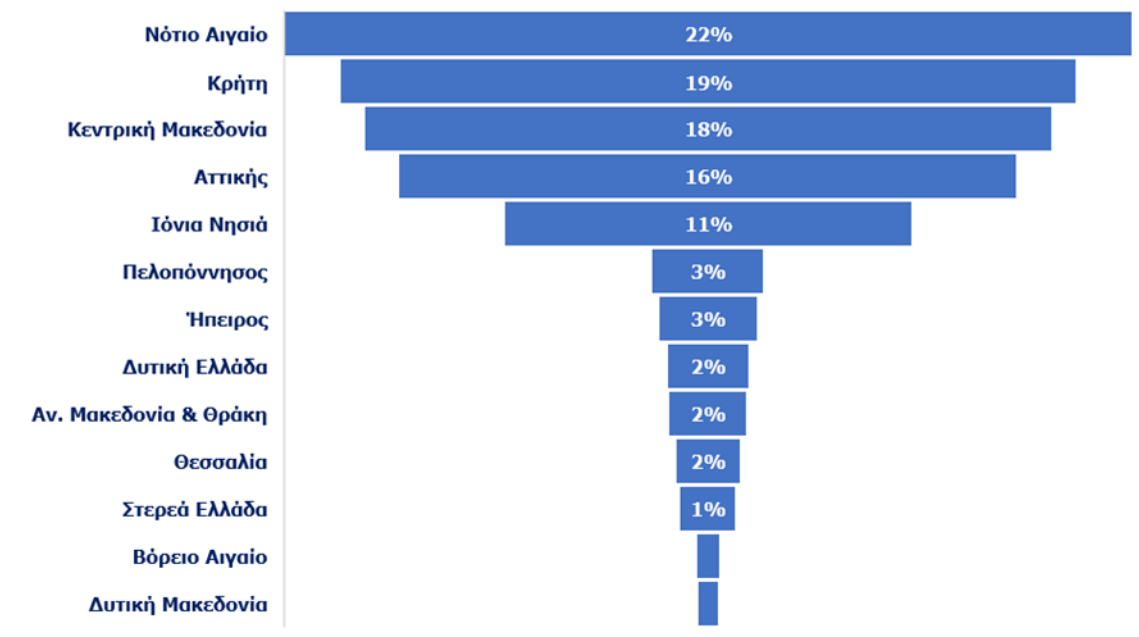
Πίνακας 48: Επισκέψεις ανά Περιφέρεια στην Ελλάδα (σε χιλ.), 2016-2021

Επισκέψεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε χιλ.), 2016-2021					
Περιφέρεια	2016	2019	2021	%Δ 2016-2019	%Δ 2019-2021
Νότιο Αιγαίο	5.227	6.893	3.624	32%	-47%
Κρήτη	4.537	5.288	3.148	17%	-40%
Κεντρική Μακεδονία	6.395	6.761	2.934	6%	-57%
Αττικής	4.543	5.923	2.640	30%	-55%
Ιόνια Νησιά	2.457	3.048	1.742	24%	-43%
Πελοπόννησος	843	899	477	7%	-47%
Ήπειρος	717	1.033	425	44%	-59%
Δυτική Ελλάδα	513	817	351	59%	-57%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	1.363	3.833	333	181%	-91%
Θεσσαλία	714	806	274	13%	-66%
Στερεά Ελλάδα	409	679	240	66%	-65%
Βόρειο Αιγαίο	328	359	99	10%	-72%
Δυτική Μακεδονία	330	304	88	-8%	-71%
Ελλάδα	28.376	36.643	16.376	29%	-55%

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των επισκέψεων στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι το Νότιο Αιγαίου (22%), η Κρήτη (19%), η Κεντρική Μακεδονία (18%), η Αττική (16%) και τα Ιόνια Νησιά (11%) δέχονται το μεγαλύτερο ποσοστό επισκεπτών, αντιπροσωπεύοντας για το 2021 το 86% των συνολικών επισκέψεων στην Ελλάδα.

Διάγραμμα 63: Ποσοστιαία κατανομή των επισκέψεων ανά Περιφέρεια στην Ελλάδα, 2021

5.1.2 Επισκέψεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου αντιπροσωπεύει το 1% των επισκέψεων που καταγράφηκαν στην Ελλάδα το 2021. Την περίοδο 2016-2019, η Περιφέρεια κατέγραψε αύξηση επισκέψεων κατά +10% (από 328 χιλ. το 2016 σε 359 χιλ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι αγορές σημείωσαν αύξηση, με εξαίρεση την αγορά της Τουρκίας (-17%, από 143 χιλ. το 2016 σε 119 χιλ. το 2019). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες αγορές: Ην. Βασίλειο (+34%, από 44 χιλ. το 2016 σε 59 χιλ. το 2019), ΗΠΑ (+3%, από 23 χιλ. το 2016 σε 24 χιλ. το 2019), Γερμανία (+20%, από 18 χιλ. το 2016 σε 21 χιλ. το 2019) και Λοιπές (+37%, από 100 χιλ. το 2016 σε 137 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, οι επισκέψεις στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου σημείωσαν πτώση κατά -72% (από 359 χιλ. το 2019 σε 99 χιλ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι αγορές κατέγραψαν αρνητικό πρόσημο: Ην. Βασίλειο (-75%, από 59 χιλ. το 2019 σε 15 χιλ. το 2021), Γερμανία (-32%, από 21 χιλ. το 2019 σε 14 χιλ. το 2021), ΗΠΑ (-45%, από 24 χιλ. το 2019 σε 13 χιλ. το 2021) και Λοιπές (-58%, από 137 χιλ. το 2019 σε 57 χιλ. το 2021). Στοιχεία για την αγορά της Τουρκίας το 2021 δεν δημοσιεύτηκαν λόγω χαμηλής αντιπροσωπευτικότητας.

Πίνακας 49: Επισκέψεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου (σε χιλ.), 2016-2021

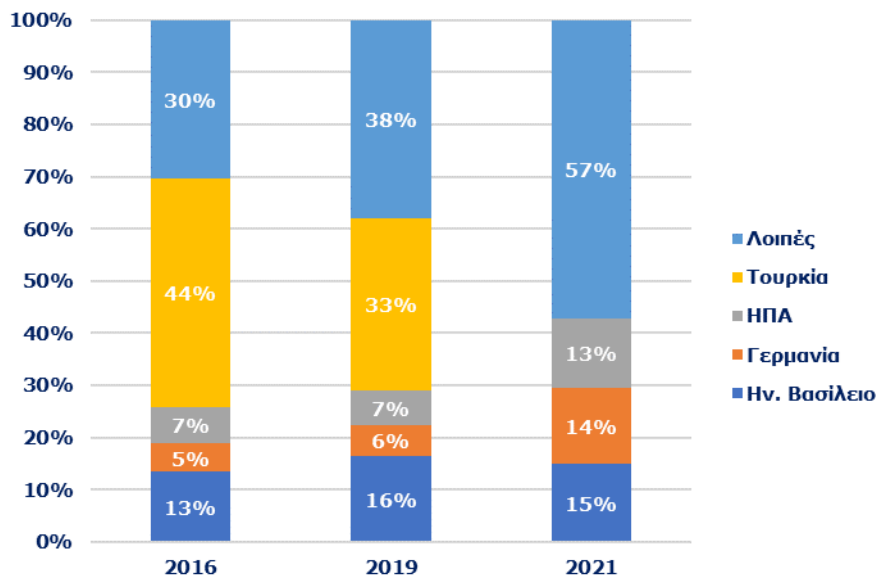
Κατανομή επισκέψεων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά αγορά (σε χιλ.), 2016-2021						
Χώρες Προέλευσης	2016	2019	2021	%Δ 2016-2019	%Δ 2019-2021	
Ην. Βασίλειο	44	59	15	34%	-75%	
Γερμανία	18	21	14	20%	-32%	
ΗΠΑ	23	24	13	3%	-45%	
Τουρκία	143	119	(:)	-17%		
Λοιπές	100	137	57	37%	-58%	
Σύνολο	328	359	99	10%	-72%	

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Το σύμβολο (:) υποδηλώνει στοιχεία μη-δημοσιευμένα λόγω μικρής αντιπροσωπευτικότητας

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2021, οι επισκέπτες από το Ην. Βασίλειο κατέχουν το υψηλότερο μερίδιο με 15% (13% το 2016) και ακολουθούν από την Γερμανία με 14% (5% το 2016), από τις ΗΠΑ με 13% (7% το 2016) και από τις Λοιπές με 57% (30% το 2016).

Διάγραμμα 64: Ποσοστιαία κατανομή των επισκέψεων ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, 2016-2021

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.1.3 Διανυκτερεύσεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι διανυκτερεύσεις στην Ελλάδα την περίοδο 2016-2019 σημείωσαν αύξηση κατά +22% (από 190,4 εκατ. το 2016 σε 232,5 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αύξηση, με εξαίρεση την Περιφέρεια Θεσσαλίας (-5%, από 5,1 εκατ. το 2016 σε 4,9 εκατ. το 2019). Οι υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτους αριθμούς καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (+33% ή +13,2 εκατ., από 40,0 εκατ. το 2016 σε 53,2 εκατ. το 2019), Αττικής (+37% ή +9,3 εκατ., από 24,8 εκατ. το 2016 σε 34,0 εκατ. το 2019), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+88% ή +4,8 εκατ., από 5,4 εκατ. το 2016 σε 10,2 εκατ. το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (+12% ή +4,5 εκατ., από 36,3 εκατ. το 2016 σε 40,8 εκατ. το 2019), Κρήτης (+10% ή +3,9 εκατ., από 39,4 εκατ. το 2016 σε 43,3 εκατ. το 2019) και Ιονίων Νήσων (+10% ή +2,3 εκατ., από 21,5 εκατ. το 2016 σε 23,7 εκατ. το 2019).

Αντίθετα την περίοδο 2019-2021, οι διανυκτερεύσεις στην Ελλάδα κατέγραψαν μείωση κατά -43% (από 232,5 εκατ. το 2019 σε 131,4 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν μείωση στον αριθμό των διανυκτερεύσεων τους, με τις υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτους αριθμούς να καταγράφονται στις Περιφέρειες: Νοτίου Αιγαίου (-44% ή -23,3 εκατ., από 53,2 εκατ. το 2019 σε 29,9 εκατ. το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (-48% ή -19,5 εκατ., από 40,8 εκατ. το 2019 σε 21,3 εκατ. το 2021), Κρήτης (-38% ή -16,4 εκατ., από 43,3 εκατ. το 2019 σε 26,9 εκατ. το 2021), Αττικής (-37% ή -12,6 εκατ., από 34,0 εκατ. το 2019 σε 21,4 εκατ. το 2021) και Ιονίων Νήσων (-39% ή -9,4 εκατ., από 23,7 εκατ. το 2019 σε 14,4 εκατ. το 2021).

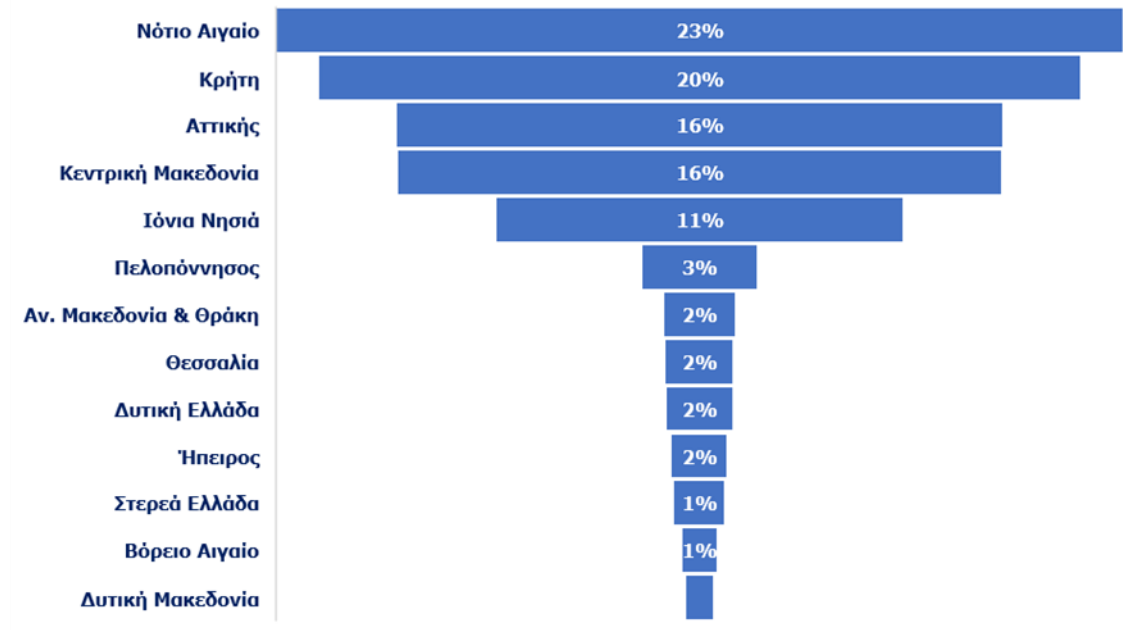
Πίνακας 50: Διανυκτερεύσεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε χιλ.), 2016-2021

Διανυκτερεύσεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε χιλ.), 2016-2021					
Περιφέρεια	2016	2019	2021	%Δ 2016-2019	%Δ 2019-2021
Νότιο Αιγαίο	39.996	53.169	29.914	33%	-44%
Κρήτη	39.378	43.256	26.872	10%	-38%
Αττικής	24.769	34.028	21.432	37%	-37%
Κεντρική Μακεδονία	36.330	40.808	21.296	12%	-48%
Ιόνια Νησιά	21.493	23.744	14.391	10%	-39%
Πελοπόννησος	5.760	6.466	4.093	12%	-37%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	5.414	10.171	2.539	88%	-75%
Θεσσαλία	5.121	4.889	2.410	-5%	-51%
Δυτική Ελλάδα	2.742	4.530	2.372	65%	-48%
Ήπειρος	3.622	4.003	1.972	11%	-51%
Στερεά Ελλάδα	1.845	2.978	1.796	61%	-40%
Βόρειο Αιγαίο	2.458	2.902	1.270	18%	-56%
Δυτική Μακεδονία	1.475	1.520	1.002	3%	-34%
Ελλάδα	190.402	232.464	131.357	22%	-43%

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι τα υψηλότερα ποσοστά καταγράφονται στο Νότιο Αιγαίο (23%), την Κρήτη (20%), την Αττική (16%), την Κεντρική Μακεδονία (16%) και τα Ιόνια Νησιά (11%). Δηλαδή οι 5 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 87% των διανυκτερεύσεων που καταγράφηκαν στην Ελλάδα το 2021.

Διάγραμμα 65: Ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2021

5.1.4 Διανυκτερεύσεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου αντιπροσωπεύει το 1% των διανυκτερεύσεων που καταγράφηκαν στην Ελλάδα το 2021. Την περίοδο 2016-2019, η Περιφέρεια κατέγραψε αύξηση διανυκτερεύσεων κατά +18% (από 2,5 εκατ. το 2016 σε 2,9 εκατ. το 2019). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή, με τις αγορές της Γερμανίας (-9%, από 201 χιλ. το 2016 σε 184 χιλ. το 2019) και της Τουρκίας (-19%, από 551 χιλ. το 2016 σε 445 χιλ. το 2019) να καταγράφουν μείωση και τις αγορές του Ην. Βασιλείου (+52%, από 392 χιλ. το 2016 σε 596 χιλ. το 2019), των ΗΠΑ (+8%, από 278 χιλ. το 2016 σε 299 χιλ. το 2019) και των Λοιπών (+33%, από 1,0 εκατ. το 2016 σε 1,4 εκατ. το 2019) αύξηση.

Την περίοδο 2019-2021, οι διανυκτερεύσεις στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου σημείωσαν πτώση κατά -56% (από 2,9 εκατ. το 2019 σε 1,3 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι αγορές κατέγραψαν αρνητικό πρόσημο, με εξαίρεση την αγορά της Γερμανίας (+14%, από 184 χιλ. το 2019 σε 209 χιλ. το 2021). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες αγορές: Ην. Βασίλειο (-69%, από 596 χιλ. το 2019 σε 186 χιλ. το 2021), ΗΠΑ (-38%, από 299 χιλ. το 2019 σε 186 χιλ. το 2021) και Λοιπές (-50%, από 1,4 εκατ. το 2019 σε 689 χιλ. το 2021). Στοιχεία για την αγορά της Τουρκίας το 2021 δεν δημοσιεύτηκαν λόγω χαμηλής αντιπροσωπευτικότητας.

Πίνακας 51: Διανυκτερεύσεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου (σε χιλ.), 2016-2021

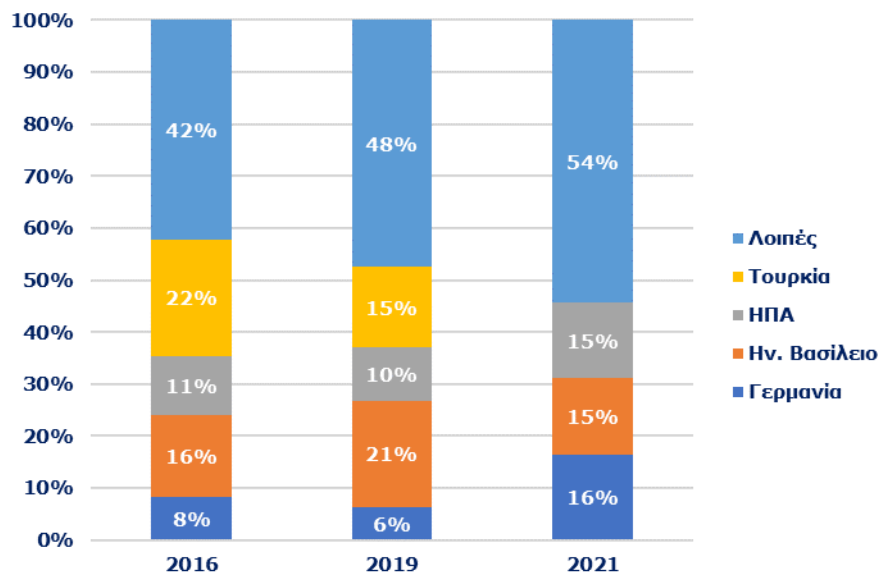
Κατανομή διανυκτερεύσεων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά αγορά (σε χιλ.), 2016-2021					
Χώρες Προέλευσης	2016	2019	2021	%Δ 2016-2019	%Δ 2019-2021
Γερμανία	201	184	209	-9%	14%
Ην. Βασίλειο	392	596	186	52%	-69%
ΗΠΑ	278	299	186	8%	-38%
Τουρκία	551	445	(:)	-19%	
Λοιπές	1.036	1.379	689	33%	-50%
Σύνολο	2.458	2.902	1.270	18%	-56%

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Το σύμβολο (:) υποδηλώνει στοιχεία μη-δημοσιευμένα λόγω μικρής αντιπροσωπευτικότητας

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2021, οι επισκέπτες από την Γερμανία κατέχουν το υψηλότερο μερίδιο με 16% (8% το 2016) και ακολουθούν από το Ην. Βασίλειο με 15% (16% το 2016), από τις ΗΠΑ με 15% (11% το 2016) και από τις Λοιπές με 54% (42% το 2016).

Διάγραμμα 66: Ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, 2016-2021

Πηγή: ΤΥΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.1.5 Εισπράξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι εισπράξεις στην Ελλάδα την περίοδο 2016-2019 σημείωσαν αύξηση κατά +39% (από € 12,7 δισ. το 2016 σε € 17,7 δισ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αύξηση, με τις υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτους αριθμούς να σημειώνονται στις Περιφέρειες: Νοτίου Αιγαίου (+65% ή + € 2,0 δισ., από € 3,1 δισ. το 2016 σε € 5,2 δισ. το 2019), Αττικής (+49% ή + € 858 εκατ., από € 1,7 δισ. το 2016 σε € 2,6 δισ. το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (+33% ή + € 562 εκατ., από € 1,7 δισ. το 2016 σε € 2,3 δισ. το 2019), Κρήτης (+16% ή + € 506 εκατ., από € 3,1 δισ. το 2016 σε € 3,6 δισ. το 2019) και Ιονίων Νήσων (+27% ή + € 408 εκατ., από € 1,5 δισ. το 2016 σε € 1,9 δισ. το 2019).

Αντίθετα την περίοδο 2019-2021, οι εισπράξεις στην Ελλάδα κατέγραψαν πτώση κατά -42% (από € 17,7 δισ. το 2019 σε € 10,3 δισ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν μείωση, με τις υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτους αριθμούς να καταγράφονται στις Περιφέρειες: Νοτίου Αιγαίου (-40% ή - € 2,1 δισ., από € 5,2 δισ. το 2019 σε € 3,1 δισ. το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (-55% ή - € 1,2 δισ., από € 2,3 δισ. το 2019 σε € 1,0 δισ. το 2021), Κρήτης (-33% ή - € 1,2 δισ., από € 3,6 δισ. το 2019 σε € 2,4 δισ. το 2021), Αττικής (-43% ή - € 1,1 δισ., από € 2,6 δισ. το 2019 σε € 1,5 δισ. το 2021) και Ιονίων Νήσων (-32% ή - € 614 εκατ., από € 1,9 δισ. το 2019 σε € 1,3 δισ. το 2021).

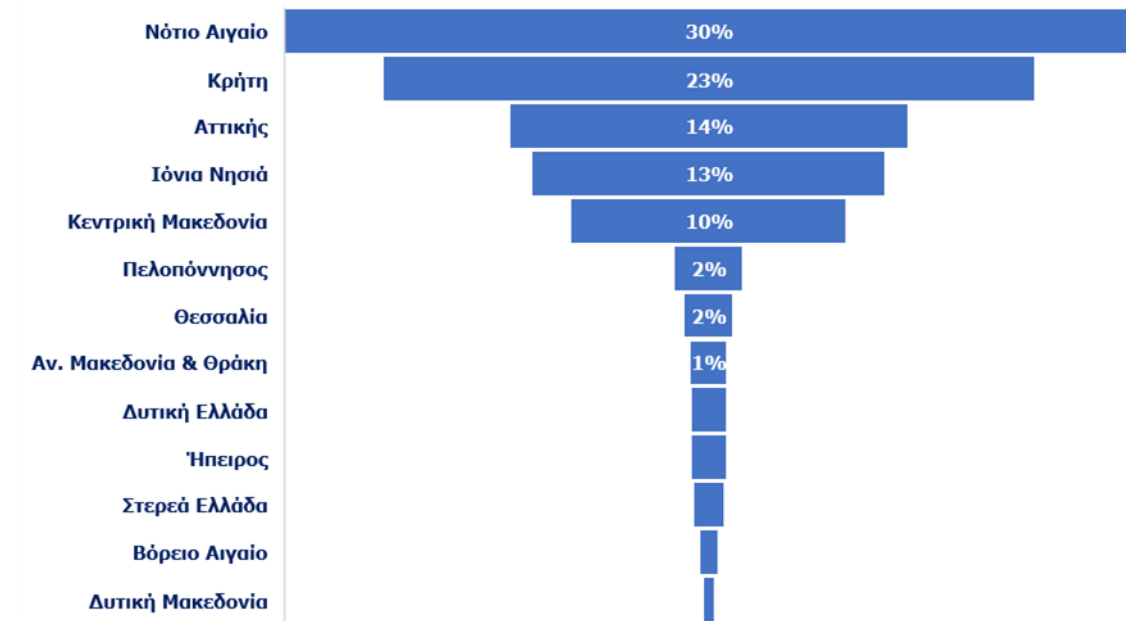
Πίνακας 52: Εισπράξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε εκατ. €), 2016-2021

Εισπράξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε εκατ. €), 2016-2021					
Περιφέρεια	2016	2019	2021	%Δ 2016-2019	%Δ 2019-2021
Νότιο Αιγαίο	3.136	5.175	3.121	65%	-40%
Κρήτη	3.095	3.601	2.395	16%	-33%
Αττικής	1.734	2.592	1.466	49%	-43%
Ιόνια Νησιά	1.504	1.911	1.297	27%	-32%
Κεντρική Μακεδονία	1.688	2.250	1.012	33%	-55%
Πελοπόννησος	324	417	250	29%	-40%
Θεσσαλία	301	355	179	18%	-50%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	288	440	134	53%	-69%
Δυτική Ελλάδα	146	257	128	77%	-50%
Ήπειρος	218	261	127	20%	-51%
Στερεά Ελλάδα	117	180	113	54%	-37%
Βόρειο Αιγαίο	131	165	68	26%	-59%
Δυτική Μακεδονία	68	76	38	12%	-50%
Ελλάδα	12.749	17.680	10.328	39%	-42%

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων στις επιμέρους Περιφέρειες για το 2021, παρατηρούμε ότι τα υψηλότερα ποσοστά καταγράφονται στο Νότιο Αιγαίο (30%), την Κρήτη (23%), την Αττική (14%), τα Ιόνια Νησιά (13%) και την Κεντρική Μακεδονία (10%). Δηλαδή οι 5 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 90% των εισπράξεων που καταγράφηκαν στην Ελλάδα το 2021.

Διάγραμμα 67: Ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2021

5.1.6 Εισπράξεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου αντιπροσωπεύει το 1% των εισπράξεων που καταγράφηκαν στην Ελλάδα το 2021. Την περίοδο 2016-2019, η Περιφέρεια κατέγραψε αύξηση εισπράξεων κατά +26% (από € 131 εκατ. το 2016 σε € 165 εκατ. το 2019). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή, με τις αγορές της Τουρκίας (-24%, από € 32 εκατ. το 2016 σε € 25 εκατ. το 2019) και των ΗΠΑ (-61%, από € 17 εκατ. το 2016 σε € 7 εκατ. το 2019) να καταγράφουν μείωση ενώ αντίθετα οι αγορές της Γερμανίας (+10%, από € 10 εκατ. το 2016 σε € 11 εκατ. το 2019), του Ην. Βασιλείου (+60%, από € 23 εκατ. το 2016 σε € 38 εκατ. το 2019) και των Λοιπών (+79%, από € 48 εκατ. το 2016 σε € 85 εκατ. το 2019) αύξηση.

Την περίοδο 2019-2021, οι εισπράξεις στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου σημείωσαν πτώση κατά -59% (από € 165 εκατ. το 2019 σε € 68 εκατ. το 2021). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή με τις αγορές των ΗΠΑ (+79%, από € 7 εκατ. το 2019 σε € 12 εκατ. το 2021) και της Γερμανίας (+6%, από € 11 εκατ. το 2019 σε € 12 εκατ. το 2021) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα οι αγορές του Ην. Βασιλείου (-72%, από € 38 εκατ. το 2019 σε € 10 εκατ. το 2021) και των Λοιπών (-61%, από € 85 εκατ. το 2019 σε € 34 εκατ. το 2021) μείωση. Στοιχεία για την αγορά της Τουρκίας το 2021 δεν δημοσιεύτηκαν λόγω χαμηλής αντιπροσωπευτικότητας.

Πίνακας 53: Εισπράξεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου (σε εκατ. €), 2016-2021

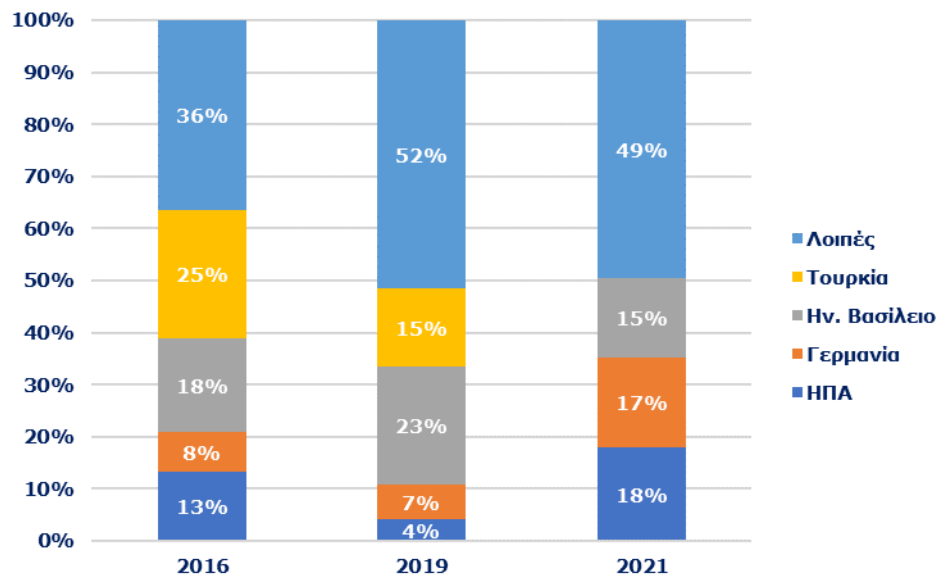
Κατανομή εισπράξεων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά αγορά (σε εκατ. €), 2016-2021					
Χώρες Προέλευσης	2016	2019	2021	%Δ 2016-2019	%Δ 2019-2021
ΗΠΑ	17	7	12	-61%	79%
Γερμανία	10	11	12	10%	6%
Ην. Βασίλειο	23	38	10	60%	-72%
Τουρκία	32	25	(:)	-24%	
Λοιπές	48	85	34	79%	-61%
Σύνολο	131	165	68	26%	-59%

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Το σύμβολο (:) υποδηλώνει στοιχεία μη-δημοσιευμένα λόγω μικρής αντιπροσωπευτικότητας

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή για το 2021, οι επισκέπτες από τις ΗΠΑ κατέχουν το υψηλότερο μερίδιο με 18% (13% το 2016) και ακολουθούν από την Γερμανία με 17% (8% το 2016), από το Ην. Βασίλειο με 15% (18% το 2016) και από τις Λοιπές με 49% (36% το 2016).

Διάγραμμα 68: Ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, 2016-2021

Πηγή: ΤρΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.2 ΒΑΣΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ, 2016-2021

5.2.1 Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Ελλάδα

Η Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Ελλάδα την περίοδο 2016-2019 σημείωσε αύξηση κατά +7% (από € 449 το 2016 σε € 482 το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αύξηση, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Κρήτης (-0,2%, από € 682 το 2016 σε € 681 το 2019), Στερεάς Ελλάδας (-7%, από € 287 το 2016 σε € 265 το 2019), Ηπείρου (-17%, από € 304 το 2016 σε € 253 το 2019) και Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-46%, από € 212 το 2016 σε € 115 το 2019). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Νοτίου Αιγαίου (+25%, από € 600 το 2016 σε € 751 το 2019), Ιονίων Νήσων (+2%, από € 612 το 2016 σε € 627 το 2019), Βορείου Αιγαίου (+15%, από € 399 το 2016 σε € 460 το 2019), Θεσσαλίας (+4%, από € 422 το 2016 σε € 440 το 2019), Αττικής (+15%, από € 382 το 2016 σε € 438 το 2019), Πελοποννήσου (+21%, από € 384 το 2016 σε € 464 το 2019), Δυτικής Μακεδονίας (+21%, από € 205 το 2016 σε € 248 το 2019), Δυτικής Ελλάδας (+11%, από € 283 το 2016 σε € 315 το 2019) και Κεντρικής Μακεδονίας (+26%, από € 264 το 2016 σε € 333 το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, η Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη σημείωσε αύξηση κατά (+31%, από € 482 το 2019 σε € 631 το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση: Νότιο Αιγαίο (+15%, από € 751 το 2019 σε € 861 το 2021), Κρήτη (+12%, από € 681 το 2019 σε € 761 το 2021), Ιόνια Νησιά (+19%, από € 627 το 2019 σε € 745 το 2021), Βόρειο Αιγαίο (+49%, από € 460 το 2019 σε € 683 το 2021), Θεσσαλία (+48%, από € 440 το 2019 σε € 654 το 2021), Αττική (+27%, από € 438 το 2019 σε € 555 το 2021), Πελοπόννησο (+13%, από € 464 το 2019 σε € 523 το 2021), Στερεά Ελλάδα (+77%, από € 265 το 2019 σε € 470 το 2021), Δυτική Μακεδονία (+72%, από € 248 το 2019 σε € 428 το 2021), Αν. Μακεδονία & Θράκη (+251%, από € 115 το 2019 σε € 403 το 2021), Δυτική Ελλάδα (+16%, από € 315 το 2019 σε € 365 το 2021), Κεντρική Μακεδονία (+4%, από € 333 το 2019 σε € 345 το 2021) και Ήπειρος (+18%, από € 253 το 2019 σε € 299 το 2021).

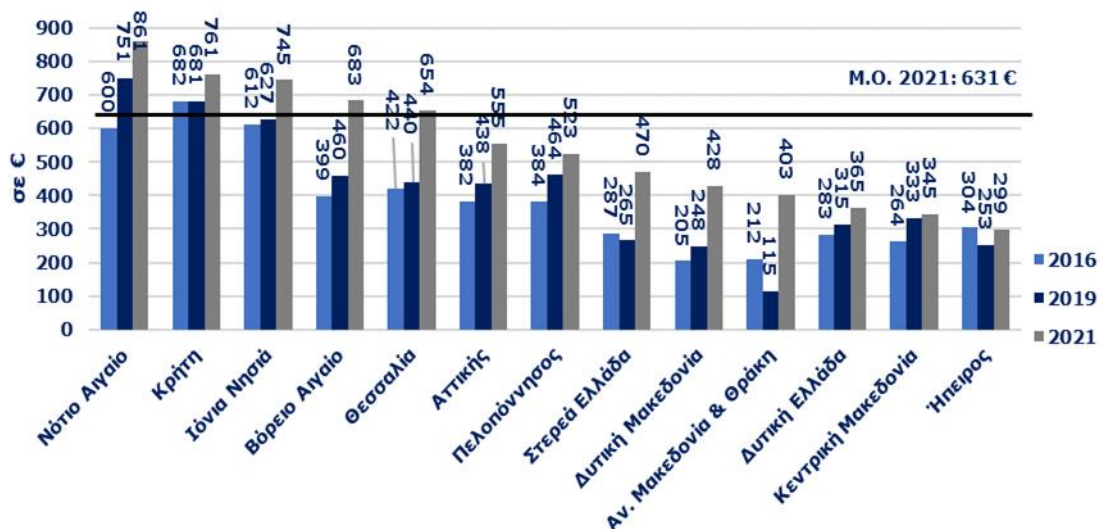
Πίνακας 54: Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και ανά Περιφέρεια (σε €), 2016-2021

Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε €), 2016-2021						
Περιφέρεια	2016	2019	2021	%Δ 2016-2019	%Δ 2019-2021	
Νότιο Αιγαίο	600	751	861	25%	15%	
Κρήτη	682	681	761	0%	12%	
Ιόνια Νησιά	612	627	745	2%	19%	
Βόρειο Αιγαίο	399	460	683	15%	49%	
Θεσσαλία	422	440	654	4%	48%	
Αττικής	382	438	555	15%	27%	
Πελοπόννησος	384	464	523	21%	13%	
Στερεά Ελλάδα	287	265	470	-7%	77%	
Δυτική Μακεδονία	205	248	428	21%	72%	
Αν. Μακεδονία & Θράκη	212	115	403	-46%	251%	
Δυτική Ελλάδα	283	315	365	11%	16%	
Κεντρική Μακεδονία	264	333	345	26%	4%	
Ήπειρος	304	253	299	-17%	18%	
Ελλάδα	449	482	631	7%	31%	

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη μικρότερη από τον Μέσο Όρο και για τα τρία έτη, με εξαίρεση τις Περιφέρειες: Νοτίου Αιγαίου (€ 600 το 2016, € 751 το 2019 και € 861 το 2021), Κρήτης (€ 682 το 2016, € 681 το 2019 και € 761 το 2021), Ιόνια Νησιά (€ 612 το 2016, € 627 το 2019 και € 745 το 2021), Βορείου Αιγαίου (μόνο το 2021, € 399 το 2016, € 460 το 2019 και € 683 το 2021) και Θεσσαλίας (μόνο το 2021, € 422 το 2016, € 440 το 2019 και € 654 το 2021).

Διάγραμμα 69: Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και ανά Περιφέρεια (σε €), 2016-2021

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.2.2 Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου

Η Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου κατέγραψε αύξηση την περίοδο 2016-2019 κατά +15% (από € 399 το 2016 σε € 460 το 2019). Η αύξηση αυτή οφείλεται στην αύξηση που καταγράφηκε στην Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στις αγορές του Ην. Βασιλείου (+20%, από € 533 το 2016 σε € 637 το 2019) και των Λοιπών (+31%, από € 478 το 2016 σε € 624 το 2019). Οι υπόλοιπες αγορές σημείωσαν αρνητικό πρόσημο: Γερμανία (-8%, από € 572 το 2016 σε € 526 το 2019), ΗΠΑ (-62%, από € 738 το 2016 σε € 280 το 2019) και Τουρκία (-8%, από € 225 το 2016 σε € 208 το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, η Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου σημείωσε αύξηση κατά +49% (από € 460 το 2019 σε € 683 το 2021). Η αύξηση αυτή είναι απόρροια της αύξησης της Μέσης Δαπάνης ανά Επίσκεψη που καταγράφηκε σε όλες τις επιμέρους αγορές, με εξαίρεση την αγορά των Λοιπών (-5%, από € 624 το 2019 σε € 592 το 2021). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες αγορές: ΗΠΑ (+224%, από € 280 το 2019 σε € 907 το 2021), Γερμανία (+56%, από € 526 το 2019 σε € 821 το 2021) και Ην. Βασίλειο (+10%, από € 637 το 2019 σε € 698 το 2021). Στοιχεία για την αγορά της Τουρκίας το 2021 δεν δημοσιεύτηκαν λόγω χαμηλής αντιπροσωπευτικότητας. Επίσης, θα πρέπει να σημειώσουμε ότι η Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου υπολείπεται κατά -11% και -5% της συνολικής Μέσης Δαπάνης ανά Επίσκεψη που καταγράφηκε στην Ελλάδα τα έτη 2016 και 2019 ενώ το 2021 την έχει υπερκεράσει κατά 8%.

Πίνακας 55: Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου (σε €), 2016-2021

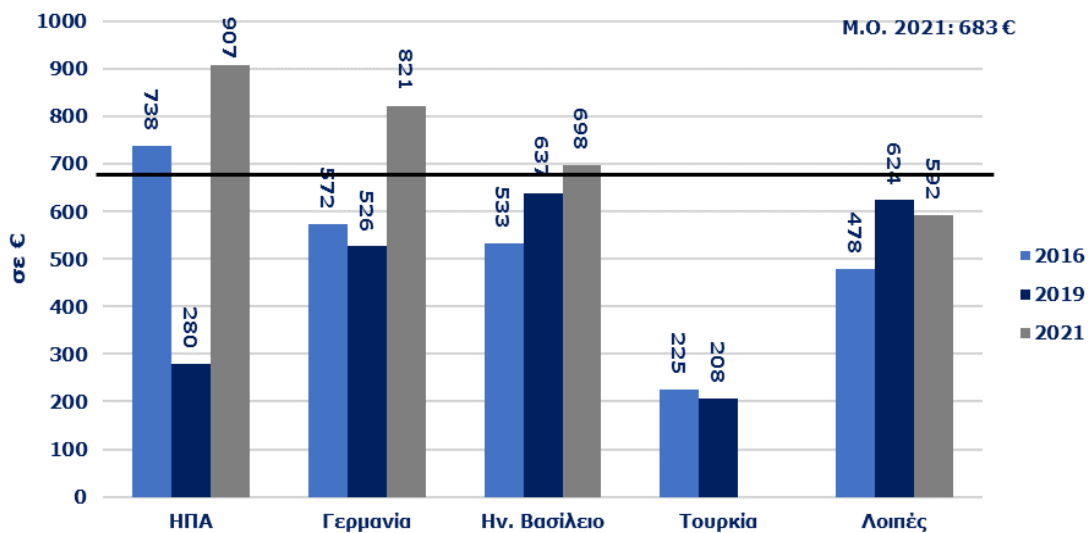
Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά χώρα προέλευσης (σε €) , 2016-2021					
Χώρες Προέλευσης	2016	2019	2021	%Δ 2016-2019	%Δ 2019-2021
ΗΠΑ	738	280	907	-62%	224%
Γερμανία	572	526	821	-8%	56%
Ην. Βασίλειο	533	637	698	20%	10%
Τουρκία	225	208	(:)	-8%	
Λοιπές	478	624	592	31%	-5%
Περιφέρεια	399	460	683	15%	49%

Πηγή: ΤΥΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Το σύμβολο (:) υποδηλώνει στοιχεία μη-δημοσιευμένα λόγω μικρής αντιπροσωπευτικότητας

Η εικόνα στη Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στις επιμέρους αγορές σε σύγκριση με το σύνολο της Περιφέρειας ήταν μικτή, με την αγορά του Ην. Βασιλείου (€ 533 το 2016, € 637 το 2019 και € 698 το 2021) και της Γερμανίας (€ 572 το 2016, € 526 το 2019 και € 821 το 2021) να καταγράφουν υψηλότερη Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και για τα 3 έτη, των ΗΠΑ (€ 738 το 2016, € 280 το 2019 και € 907 το 2021) μόνο το 2016 και το 2021 και των Λοιπών (€ 478 το 2016, € 624 το 2019 και € 592 το 2021) μόνο το 2016 και το 2019. Η αγορά της Τουρκίας (€ 225 το 2016 και € 208 το 2019) για τα διαθέσιμα έτη σημείωσε χαμηλότερη Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και για τα 2 έτη σε σύγκριση με τον Μ.Ο. της Περιφέρειας.

Διάγραμμα 70: Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου (σε €), 2016-2021

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.2.3 Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά Περιφέρεια στην Ελλάδα

Η Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση στην Ελλάδα την περίοδο 2016-2019 σημείωσε αύξηση κατά +14% (από € 67 το 2016 σε € 76 το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αύξηση, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Στερεάς Ελλάδας (-5%, από € 63 το 2016 σε € 60 το 2019) και Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-19%, από € 53 το 2016 σε € 43 το 2019). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Νοτίου Αιγαίου (+24%, από € 78 το 2016 σε € 97 το 2019), Κρήτης (+6%, από € 79 το 2016 σε € 83 το 2019), Ηπείρου (+9%, από € 60 το 2016 σε € 65 το 2019), Ιονίων Νήσων (+15%, από € 70 το 2016 σε € 80 το 2019), Θεσσαλίας (+23%, από € 59 το 2016 σε € 73 το 2019), Αττικής (+9%, από € 70 το 2016 σε € 76 το 2019), Δυτικής Ελλάδας (+7%, από € 53 το 2016 σε € 57 το 2019), Πελοποννήσου (+15%, από € 56 το 2016 σε € 64 το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (+19%, από € 46 το 2016 σε € 55 το 2019), Βορείου Αιγαίου (+7%, από € 53 το 2016 σε € 57 το 2019) και Δυτικής Μακεδονίας (+8%, από € 46 το 2016 σε € 50 το 2019).

Αντίθετα, την περίοδο 2019-2021 η Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση κατέγραψε αύξηση κατά +3% (από € 76 το 2019 σε € 79 το 2021). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή με τις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (+7%, από € 97 το 2019 σε € 104 το 2021), Ιονίων Νήσων (+12%, από € 80 το 2019 σε € 90 το 2021), Κρήτης (+7%, από € 83 το 2019 σε € 89 το 2021), Θεσσαλίας (+2%, από € 73 το 2019 σε € 74 το 2021), Στερεάς Ελλάδας (+4%, από € 60 το 2019 σε € 63 το 2021) και Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+22%, από € 43 το 2019 σε € 53 το 2021) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Αττικής (-10%, από € 76 το 2019 σε € 68 το 2021), Ηπείρου (-1%, από € 65 το 2019 σε € 64 το 2021), Πελοποννήσου (-5%, από € 64 το 2019 σε € 61 το 2021), Δυτικής Ελλάδας (-5%, από € 57 το 2019 σε € 54 το 2021), Βορείου Αιγαίου (-6%, από € 57 το 2019 σε € 53 το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (-14%, από € 55 το 2019 σε € 48 το 2021) και Δυτικής Μακεδονίας (-24%, από € 50 το 2019 σε € 38 το 2021) μείωση.

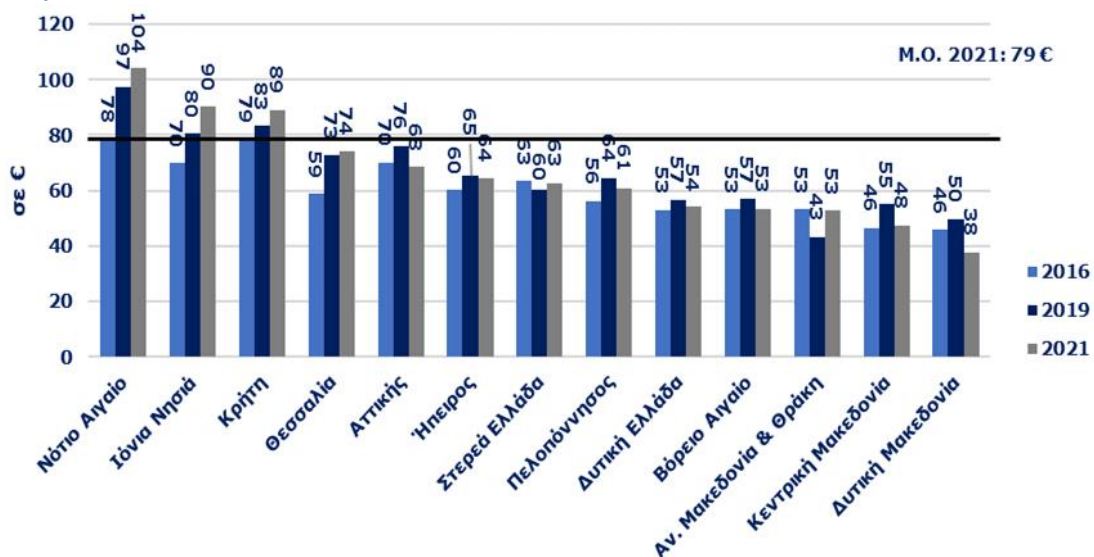
Πίνακας 56: Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά Περιφέρεια (σε €), 2016-2021

Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε €), 2016-2021					
Περιφέρεια	2016	2019	2021	%Δ 2016-2019	%Δ 2019-2021
Νότιο Αιγαίο	78	97	104	24%	7%
Ιόνια Νησιά	70	80	90	15%	12%
Κρήτη	79	83	89	6%	7%
Θεσσαλία	59	73	74	23%	2%
Αττικής	70	76	68	9%	-10%
Ήπειρος	60	65	64	9%	-1%
Στερεά Ελλάδα	63	60	63	-5%	4%
Πελοπόννησος	56	64	61	15%	-5%
Δυτική Ελλάδα	53	57	54	7%	-5%
Βόρειο Αιγαίο	53	57	53	7%	-6%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	53	43	53	-19%	22%
Κεντρική Μακεδονία	46	55	48	19%	-14%
Δυτική Μακεδονία	46	50	38	8%	-24%
Ελλάδα	67	76	79	14%	3%

Πηγή: ΤrE - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση μικρότερη από τον Μέσο Όρο και για τα τρία έτη, με εξαίρεση τις Περιφέρειες: Νοτίου Αιγαίου (€ 78 το 2016, € 97 το 2019 και € 104 το 2021), Ιονίων Νήσων (€ 70 το 2016, € 80 το 2019 και € 90 το 2021), Κρήτης (€ 79 το 2016, € 83 το 2019 και € 89 το 2021) και Αττικής (μόνο το 2016 και το 2019, € 70 το 2016, € 76 το 2019 και € 68 το 2021).

Διάγραμμα 71: Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά Περιφέρεια (σε €), 2016-2021

Πηγή: ΤrE - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.2.4 Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου

Η Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου κατέγραψε αύξηση την περίοδο 2016-2019 κατά +7% (από € 53 το 2016 σε € 57 το 2019). Η αύξηση αυτή οφείλεται στην αύξηση που καταγράφηκε στην Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση στις αγορές της Γερμανίας (+21%, από € 50 το 2016 σε € 61 το 2019), του Ην. Βασιλείου (+6%, από € 60 το 2016 σε € 63 το 2019) και των Λοιπών (+34%, από € 46 το 2016 σε € 62 το 2019). Οι υπόλοιπες αγορές κατέγραψαν μείωση: Τουρκία (-5%, από € 59 το 2016 σε € 55 το 2019) και ΗΠΑ (-64%, από € 62 το 2016 σε € 23 το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, η Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου σημείωσε μείωση κατά -6% (από € 57 το 2019 σε € 53 το 2021). Η μείωση αυτή είναι απόρροια της μείωσης της Μέσης Δαπάνης ανά Διανυκτέρευση που σημείωσαν όλες οι αγορές, με εξαίρεση την αγορά των ΗΠΑ (+189%, από € 23 το 2019 σε € 65 το 2021). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες αγορές: Γερμανία (-7%, από € 61 το 2019 σε € 56 το 2021), Ην. Βασίλειο (-11%, από € 63 το 2019 σε € 56 το 2021) και Λοιπές (-21%, από € 62 το 2019 σε € 49 το 2021). Στοιχεία για την αγορά της Τουρκίας το 2021 δεν δημοσιεύτηκαν λόγω χαμηλής αντιπροσωπευτικότητας. Επίσης, θα πρέπει να σημειώσουμε ότι η Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου υπολείπεται κατά -21%, -25% και -32% της συνολικής Μέσης Δαπάνης ανά Διανυκτέρευση που καταγράφηκε στην Ελλάδα τα έτη 2016, 2019 και 2021 αντίστοιχα.

Πίνακας 57: Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου (σε €), 2016-2021

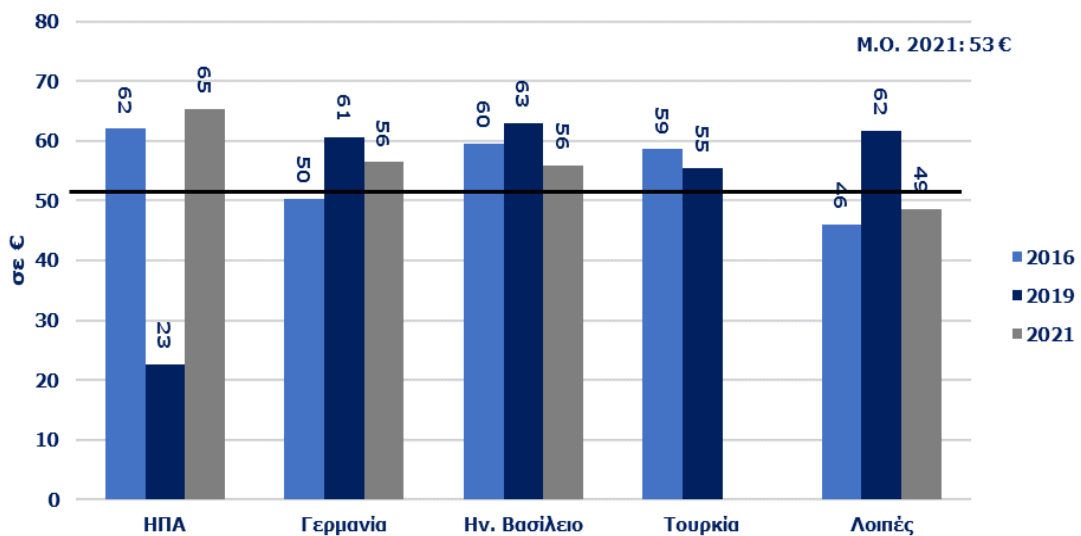
Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά χώρα προέλευσης (σε €), 2016-2021						
Χώρες Προέλευσης	2016	2019	2021	%Δ 2016-2019	%Δ 2019-2021	
ΗΠΑ	62	23	65	-64%	189%	
Γερμανία	50	61	56	21%	-7%	
Ην. Βασίλειο	60	63	56	6%	-11%	
Τουρκία	59	55	(:)	-5%		
Λοιπές	46	62	49	34%	-21%	
Περιφέρεια	53	57	53	7%	-6%	

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Το σύμβολο (:) υποδηλώνει στοιχεία μη-δημοσιευμένα λόγω μικρής αντιπροσωπευτικότητας

Σε σύγκριση με τον Μέσο Όρο της Περιφέρειας η εικόνα είναι μικτή, με την αγορά του Ην. Βασιλείου (€ 60 το 2016, € 63 το 2019 και € 56 το 2021) να καταγράφει υψηλότερη Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και για τα 3 έτη σε σύγκριση με τον Μ.Ο. της Περιφέρειας, των ΗΠΑ (€ 62 το 2016, € 23 το 2019 και € 65 το 2021) μόνο τα έτη 2016 και 2021, της Γερμανίας (€ 50 το 2016, € 61 το 2019 και € 56 το 2021) μόνο τα έτη 2019 και 2021, των Λοιπών (€ 46 το 2016, € 62 το 2019 και € 49 το 2021) μόνο το 2019 και της Τουρκίας (€ 59 το 2016 και € 55 το 2019) μόνο το 2016.

Διάγραμμα 72: Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου (σε €), 2016-2021

Πηγή: ΤπΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.2.5 Μέση Διάρκεια Παραμονής στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Η Μέση Διάρκεια Παραμονής στην Ελλάδα την περίοδο 2016-2019 σημείωσε μείωση κατά -5% (από 6,7 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 6,3 διανυκτερεύσεις το 2019). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή με τις Περιφέρειες Βορείου Αιγαίου (+8%, από 7,5 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 8,1 διανυκτερεύσεις το 2019), Πελοποννήσου (+6%, από 6,8 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 7,2 διανυκτερεύσεις το 2019), Δυτικής Μακεδονίας (+11%, από 4,5 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 5,0 διανυκτερεύσεις το 2019), Νοτίου Αιγαίου (+0,2%, από 7,7 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 7,7 διανυκτερεύσεις το 2019), Αττικής (+4%, από 5,5 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 5,7 διανυκτερεύσεις το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (+6%, από 5,7 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 6,0 διανυκτερεύσεις το 2019) και Δυτικής Ελλάδας (+5%, από 5,3 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 5,5 διανυκτερεύσεις το 2019) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Ιονίων Νήσων (-10%, από 8,7 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 7,8 διανυκτερεύσεις το 2019), Κρήτης (-6%, από 8,7 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 8,2 διανυκτερεύσεις το 2019), Θεσσαλίας (-16%, από 7,2 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 6,1 διανυκτερεύσεις το 2019), Στερεάς Ελλάδας (-2%, από 4,5 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 4,4 διανυκτερεύσεις το 2019), Ηπείρου (-24%, από 5,1 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 3,9 διανυκτερεύσεις το 2019) και Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-34%, από 4,0 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 2,7 διανυκτερεύσεις το 2019) μείωση.

Αντίθετα, την περίοδο 2019-2021 η Μέση Διάρκεια Παραμονής κατέγραψε αύξηση κατά +26% (από 6,3 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 8,0 διανυκτερεύσεις το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αύξηση, με τις υψηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις να σημειώνονται στις Περιφέρειες Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+187%, από 2,7 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 7,6 διανυκτερεύσεις το 2021), Δυτικής Μακεδονίας (+127%, από 5,0 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 11,3 διανυκτερεύσεις το 2021), Στερεάς Ελλάδας (+71%, από 4,4 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 7,5 διανυκτερεύσεις το 2021), Βορείου Αιγαίου (+58%, από 8,1 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 12,8 διανυκτερεύσεις το 2021), Θεσσαλίας (+45%, από 6,1 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 8,8 διανυκτερεύσεις το 2021), Αττικής (+41%, από 5,7 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 8,1 διανυκτερεύσεις το 2021), Δυτικής Ελλάδας (+22%, από 5,5 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 6,7 διανυκτερεύσεις το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (+20%, από 6,0 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 7,3 διανυκτερεύσεις το 2021), Ηπείρου (+20%, από 3,9 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 4,6 διανυκτερεύσεις το 2021) και Πελοποννήσου (+19%, από 7,2 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 8,6 διανυκτερεύσεις το 2021).

Πίνακας 58: Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Περιφέρεια (σε διανυκτερεύσεις), 2016-2021

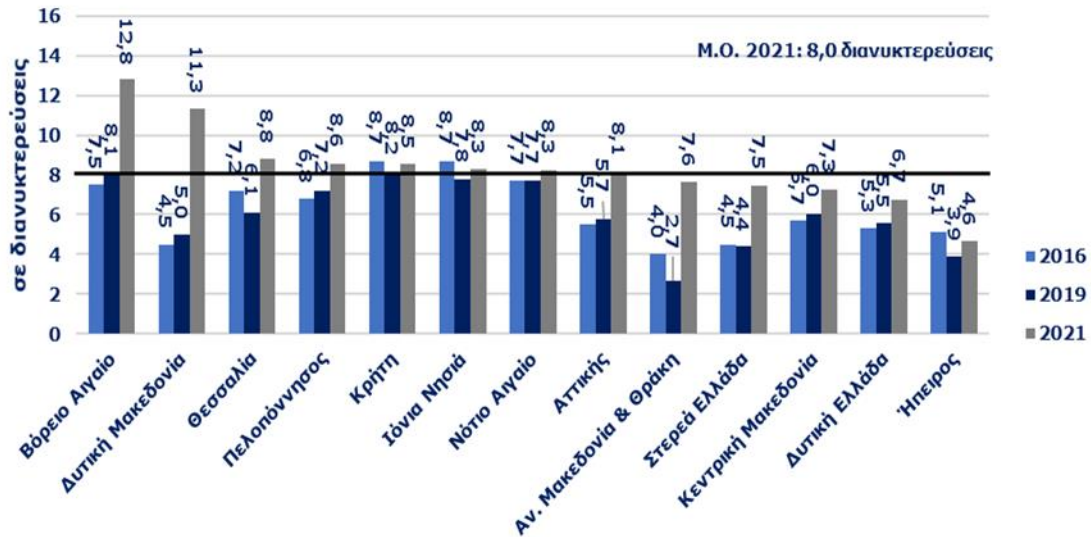
Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Περιφέρεια (σε διανυκτερεύσεις), 2016-2021					
Περιφέρεια	2016	2019	2021	%Δ 2016-2019	%Δ 2019-2021
Βόρειο Αιγαίο	7,5	8,1	12,8	8%	58%
Δυτική Μακεδονία	4,5	5,0	11,3	11%	127%
Θεσσαλία	7,2	6,1	8,8	-16%	45%
Πελοπόννησος	6,8	7,2	8,6	6%	19%
Κρήτη	8,7	8,2	8,5	-6%	4%
Ιόνια Νησιά	8,7	7,8	8,3	-10%	6%
Νότιο Αιγαίο	7,7	7,7	8,3	0%	7%
Αττικής	5,5	5,7	8,1	4%	41%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	4,0	2,7	7,6	-34%	187%
Στερεά Ελλάδα	4,5	4,4	7,5	-2%	71%
Κεντρική Μακεδονία	5,7	6,0	7,3	6%	20%
Δυτική Ελλάδα	5,3	5,5	6,7	5%	22%
Ήπειρος	5,1	3,9	4,6	-24%	20%
Ελλάδα	6,7	6,3	8,0	-5%	26%

Πηγή: TrE - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Η εικόνα στην Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Επίσκεψη είναι μικτή με τις Περιφέρειες του Βορείου Αιγαίου (7,5 διανυκτερεύσεις το 2016, 8,1 διανυκτερεύσεις το 2019 και 12,8 διανυκτερεύσεις το 2021), της Πελοποννήσου (6,8 διανυκτερεύσεις το 2016, 7,2 διανυκτερεύσεις το 2019 και 8,6 διανυκτερεύσεις το 2021), του Νοτίου Αιγαίου (7,7 διανυκτερεύσεις το 2016, 7,7 διανυκτερεύσεις το 2019 και 8,3 διανυκτερεύσεις το 2021), των Ιονίων Νήσων (8,7 διανυκτερεύσεις το 2016, 7,8 διανυκτερεύσεις το 2019 και 8,3 διανυκτερεύσεις το 2021) και της Κρήτης (8,7 διανυκτερεύσεις το 2016, 8,2 διανυκτερεύσεις το 2019 και 8,5 διανυκτερεύσεις το 2021) να καταγράφουν υψηλότερη Μέση Διάρκεια Παραμονής από τον Μέσο Όρο της χώρας και για τα 3 έτη, της Θεσσαλίας (7,2 διανυκτερεύσεις το 2016, 6,1 διανυκτερεύσεις το 2019 και 8,8 διανυκτερεύσεις το 2021) μόνο τα έτη 2016 και 2021, της Δυτικής Μακεδονίας (4,5 διανυκτερεύσεις το 2016, 5,0 διανυκτερεύσεις το 2019 και 11,3 διανυκτερεύσεις το 2021) και της Αττικής (5,5 διανυκτερεύσεις το 2016, 5,7 διανυκτερεύσεις το 2019 και 8,1 διανυκτερεύσεις το 2021) μόνο το 2021, ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Αν. Μακεδονίας & Θράκης (4,0 διανυκτερεύσεις το 2016, 2,7 διανυκτερεύσεις το 2019 και 7,6 διανυκτερεύσεις το 2021), Στερεάς Ελλάδας (4,5 διανυκτερεύσεις το 2016, 4,4 διανυκτερεύσεις το 2019 και 7,5 διανυκτερεύσεις το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (5,7 διανυκτερεύσεις το 2016, 6,0 διανυκτερεύσεις το 2019 και 7,3 διανυκτερεύσεις το 2021), Δυτικής Ελλάδας (5,3 διανυκτερεύσεις το 2016, 5,5 διανυκτερεύσεις το 2019 και 6,7 διανυκτερεύσεις το 2021) και Ηπείρου (5,1 διανυκτερεύσεις το 2016, 3,9

διανυκτερεύσεις το 2019 και 4,6 διανυκτερεύσεις το 2021) σημείωσαν χαμηλότερη Μέση Διάρκεια Παραμονής από τον Μ.Ο της χώρας και για τα 3 έτη.

Διάγραμμα 73: Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Περιφέρεια (σε διανυκτερεύσεις), 2016-2021

Πηγή: ΤΥΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.2.6 Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου

Η Μέση Διάρκεια Παραμονής στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου κατέγραψε αύξηση την περίοδο 2016-2019 κατά +8% (από 7,5 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 8,1 διανυκτερεύσεις το 2019). Η αύξηση αυτή οφείλεται στην αύξηση που καταγράφηκε στις αγορές του Ην. Βασιλείου (+13%, από 8,9 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 10,1 διανυκτερεύσεις το 2019) και των ΗΠΑ (+4%, από 11,9 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 12,4 διανυκτερεύσεις το 2019). Οι υπόλοιπες αγορές σημείωσαν πτώση: Γερμανία (-24%, από 11,4 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 8,7 διανυκτερεύσεις το 2019), Τουρκία (-2%, από 3,8 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 3,7 διανυκτερεύσεις το 2019) και Λοιπές (-3%, από 10,4 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 10,1 διανυκτερεύσεις το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, η Μέση Διάρκεια Παραμονής της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου σημείωσε αύξηση κατά +58% (από 8,1 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 12,8 διανυκτερεύσεις το 2021). Η αύξηση αυτή είναι απόρροια της αύξησης που καταγράφηκε σε όλες τις αγορές: Γερμανία (+68%, από 8,7 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 14,5 διανυκτερεύσεις το 2021), ΗΠΑ (+12%, από 12,4 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 13,9 διανυκτερεύσεις το 2021), Ην. Βασίλειο (+23%, από 10,1 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 12,5 διανυκτερεύσεις το 2021) και Λοιπές (+20%, από 10,1 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 12,2 διανυκτερεύσεις το 2021). Στοιχεία για την αγορά της Τουρκίας το 2021 δεν δημοσιεύτηκαν λόγω χαμηλής αντιπροσωπευτικότητας. Επίσης, θα πρέπει να σημειώσουμε ότι η Μέση Διάρκεια Παραμονής της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου έχει υπερκεράσει κατά 12%, 27% και 59% την συνολική Μέση Διάρκεια Παραμονής που καταγράφηκε στην Ελλάδα τα έτη 2016, 2019 και 2021 αντίστοιχα.

Πίνακας 59: Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου (σε διανυκτερεύσεις), 2016-2021

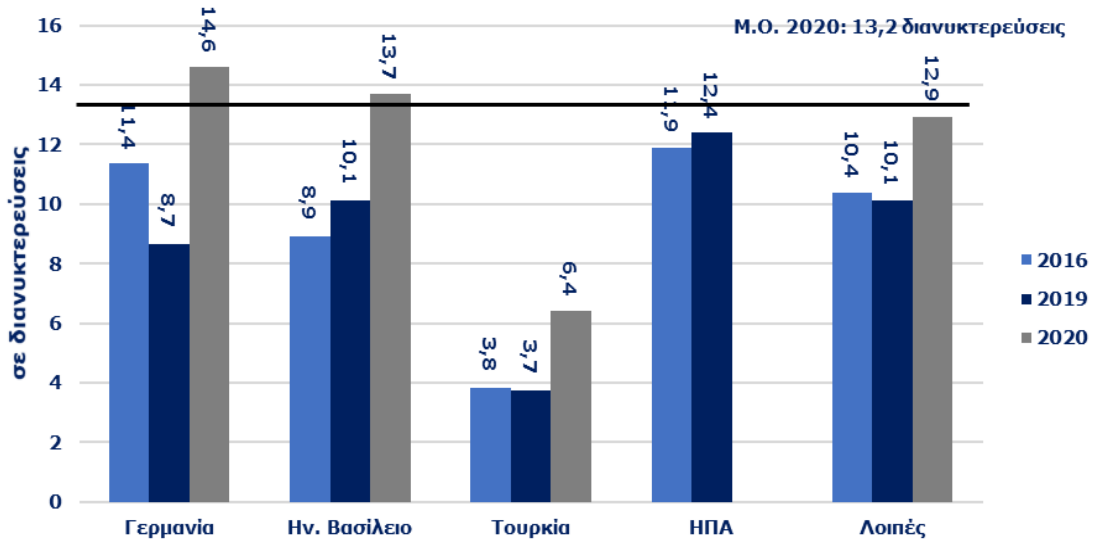
Μέση Διάρκεια Παραμονής στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά αγορά (σε διανυκτερεύσεις), 2016-2021					
Χώρες Προέλευσης	2016	2019	2021	%Δ 2016-2019	%Δ 2019-2021
Γερμανία	11,4	8,7	14,5	-24%	68%
ΗΠΑ	11,9	12,4	13,9	4%	12%
Ην. Βασίλειο	8,9	10,1	12,5	13%	23%
Τουρκία	3,8	3,7	(:)	-2%	
Λοιπές	10,4	10,1	12,2	-3%	20%
Περιφέρεια	7,5	8,1	12,8	8%	58%

Πηγή: ΤΥΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Το σύμβολο (:) υποδηλώνει στοιχεία μη-δημοσιευμένα λόγω μικρής αντιπροσωπευτικότητας

Συγκριτικά με τον Μ.Ο. της Περιφέρειας η εικόνα είναι μικτή, με τις αγορές της Γερμανίας (11,4 διανυκτερεύσεις το 2016, 8,7 διανυκτερεύσεις το 2019 και 14,5 διανυκτερεύσεις το 2021) και των ΗΠΑ (11,9 διανυκτερεύσεις το 2016, 12,4 διανυκτερεύσεις το 2019 και 13,9 διανυκτερεύσεις το 2021) να καταγράφουν υψηλότερη Μέση Διάρκεια Παραμονής και για τα τρία έτη σε σύγκριση με το σύνολο της Περιφέρειας, του Ην. Βασιλείου (8,9 διανυκτερεύσεις το 2016, 10,1 διανυκτερεύσεις το 2019 και 12,5 διανυκτερεύσεις το 2021) και των Λοιπών (10,4 διανυκτερεύσεις το 2016, 10,1 διανυκτερεύσεις το 2019 και 12,2 διανυκτερεύσεις το 2021) μόνο τα έτη 2016 και 2019 ενώ αντίθετα η αγορά της Τουρκίας (3,8 διανυκτερεύσεις το 2016 και 3,7 διανυκτερεύσεις το 2019) κατέγραψε χαμηλότερη Μέση Διάρκεια Παραμονής για τα διαθέσιμα έτη σε σύγκριση με τον Μ.Ο. της Περιφέρειας.

Διάγραμμα 74: Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου (σε διανυκτερεύσεις), 2016-2021

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.3 ΒΑΣΙΚΕΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ / ΔΡΑΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ

Στην παρούσα ενότητα παρουσιάζονται συνοπτικά στοιχεία σχετικά με την στρατηγική ανάπτυξης του τουρισμού στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου τα οποία προέρχονται από την μελέτη Σχέδια Δράσης για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της διαρθρωτικής προσαρμογής του τουριστικού τομέα και η οποία περιέχει τα σχετικά αναλυτικά στοιχεία στην ενότητα «Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου».

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου αποτελεί έναν μη τουριστικά ανεπτυγμένο προορισμό, με ζητήματα/θέματα προσβασιμότητας και συνδεσιμότητας αλλά με σημαντικές δυνατότητες ανάπτυξης με εστίαση στα προϊόντα Ήλιος & Θάλασσα, το yachting, τον Πολιτιστικό & Θρησκευτικό τουρισμό και τα εναλλακτικά θεματικά προϊόντα μέσω της ποιοτικής αναβάθμισης και τον εμπλουτισμό του παρεχόμενου προϊόντος, της αποτελεσματικότερης προβολής και προώθησης του και της βελτίωσης της συνδεσιμότητας και της προσβασιμότητας του. Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου έχει πολλά περιθώρια βελτίωσης του τουριστικού της προϊόντος ώστε να προσφέρει μια ολοκληρωμένη τουριστική εμπειρία στους επιμέρους προορισμούς της, Λέσβο, Λήμνο & Χίο και Σάμο & Ικαρία.

Πίνακας 60: Προϊοντική εστίαση στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου

Εδραιωμένα / ιδιαίτερα ανεπτυγμένα	Δυνατότητα ανάπτυξης / ανάδειξης σε εδραιωμένα / ιδιαίτερα ανεπτυγμένα	Υφιστάμενα ή προς ανάπτυξη υποστηρικτικά / δευτερεύοντα
	 Sun & Beach	 Ναυτικός Τουρισμός (κρουαζιέρα)
	 Ναυτικός Τουρισμός (yachting)	 Αθλητικός Τουρισμός
	 Πολιτιστικός & Θρησκευτικός Τουρισμός	
	 Αγροτουρισμός	
	 Οικοτουρισμός	
	 Γαστρονομικός Τουρισμός	
	 Τουρισμός Ευεξίας	

Πηγή: Σχέδια δράσης για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της διαρθρωτικής προσαρμογής του τουριστικού τομέα, INSETE, Αύγουστος 2021

Η περαιτέρω ανάπτυξη των προϊόντων του πίνακα προϋποθέτει την υλοποίηση επενδύσεων και δράσεων όπως:

- Αναβάθμιση των αεροδρομίων Χίου και Λήμνου και προσέλκυση στρατηγικού επενδυτή στο πλαίσιο αξιοποίησης των αεροδρομίων από ιδιώτη, καθώς τα αεροδρόμια Χίου, Λήμνου και Ικαρίας βρίσκονται μεταξύ των 23 περιφερειακών αεροδρομίων υπό αξιοποίηση (με υψηλή και μεσαία επιβατική κίνηση)
- Προώθηση και προβολή του πρόσφατα αναβαθμισμένου διεθνούς αερολιμένα της Σάμου και ενίσχυση της συνδεσιμότητας του με το εξωτερικό με εταιρείες χαμηλού κόστους
- Ανάπλαση/ανάδειξη της ιδιαίτερης ιστορικής, πολεοδομικής, λαογραφικής και πολιτιστικής φυσιογνωμίας των παραδοσιακών οικισμών και των νεοκλασικών/διατηρητέων κτιρίων που βρίσκονται στον προορισμό και προσαρμογής της τυπολογίας των καταλυμάτων και άλλων σχετικών με τον τουρισμό υποδομών σύμφωνα με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του προορισμού και τις ειδικές/εναλλακτικές μορφές τουρισμού που υποστηρίζει
- Δράσεις αναβάθμισης και αύξησης της ελκυστικότητας των αστικών κέντρων/οικισμών της Λέσβου, της Λήμνου και της Χίου, μέσω χωρικών αναπλάσεων, επέκτασης πεζοδρόμων, ανακαίνισης εγκαταλελειμμένων ιστορικών κτιρίων, ανάπλασης προσόψεων κτιρίων, ενίσχυση της δημόσιας ασφάλειας, βελτίωσης δρόμων, πεζοδρομίων και της οδικής ασφάλειας και τοποθέτησης ραμπών όπου απαιτείται
- Έργα κατασκευής/αναβάθμισης/επέκτασης λιμενικών υποδομών καθώς και των υπάρχουσων θέσεων ελλιμενισμού και υποδομών κρουαζιέρας στα νησιά του προορισμού για την εξυπηρέτηση εξειδικευμένης κρουαζιέρας μέχρι 100 άτομα, προϊόν υψηλότερης μέσης κατά κεφαλήν δαπάνης σε σχέση με την μαζική κρουαζιέρα
- Σχεδιασμός πολιτιστικών διαδρομών για Θρησκευτικό & Πολιτιστικό τουρισμό και προώθηση αυτών με χρήση κατάλληλων εργαλείων storytelling
- Δημιουργία DMO για την Περιφέρεια που θα αναδείξει τον προορισμό και θα ενισχύσει την εξωστρέφεια φορέων που διαχειρίζονται πόρους που μπορούν να συμβάλλουν καθοριστικά στην ανάπτυξη του τουρισμού της Περιφέρειας

Η υλοποίηση των προτεινόμενων δράσεων και επενδύσεων θα επιτρέψει την περαιτέρω ανάπτυξη τόσο σε εδραιωμένες αγορές της Περιφέρειας όσο και σε νέες αγορές, όπως αυτές παρουσιάζονται στον κατωτέρω πίνακα. Οι προτεινόμενες αγορές προς ανάπτυξη διακρίνονται για την υψηλή τουριστική δαπάνη τους και μπορούν να συμβάλλουν θετικά στην μεγέθυνση των τουριστικών μεγεθών της Περιφέρειας. Επιπλέον, η

περαιτέρω στόχευση στην εγχώρια αγορά μπορεί να βοηθήσει στην αύξηση των πληροτήτων και στην άμβλυση της εποχικότητας.

Πίνακας 61: Υφιστάμενες αγορές και αγορές στόχοι για την Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου

Πηγή: Σχέδια δράσης για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της διαρθρωτικής προσαρμογής του τουριστικού τομέα, INSETE, Αύγουστος 2021

Σύμφωνα με την μελέτη των Σχεδίων Δράσης (βλ. αν.), στόχος των παραπάνω είναι η βελτίωση των τουριστικών ροών και εισπράξεων στην Περιφέρεια αλλά και η μείωση της εποχικότητας και η αύξηση της Δαπάνης και της Διάρκειας Παραμονής. Στον κατωτέρω πίνακα, παρουσιάζονται:

- τα μεγέθη του 2019 και οι Στόχοι για την Περιφέρεια για το 2030 και η κατανομή τους ανά τρίμηνο,
- καθώς και οι αντίστοιχοι Δείκτες Μέσης Δαπάνης ανά Διανυκτέρευση (ΜΔΔ), Μέσης Δαπάνης ανά Επίσκεψη στην Περιφέρεια (ΜΔΕ) και Μέσης Διάρκειας Παραμονής (ΜΔΠ), σε ετήσια βάση.

Από τα στοιχεία αυτά προκύπτει ότι στόχος των Σχεδίων Δράσης είναι:

- η περαιτέρω ανάπτυξη του τουριστικού ρεύματος (+112,9% επισκέψεις), με σημαντική όμως άμβλυση της εποχικότητας (μείωση της συμμετοχής του 3ου τριμήνου κατά 14,6 π.μ. στις ετήσιες επισκεψεις)

- η αύξηση της Μέσης Δαπάνης ανά Επίσκεψη (+31,8%), που θα προκύψει τόσο από την αύξηση της Μέσης Δαπάνης ανά Διανυκτέρευση (+15,3%) όσο και από την αύξηση της Μέσης Διάρκειας Παραμονής (+14,3%)
- ως αποτέλεσμα, η αύξηση των διανυκτερεύσεων (+143,4%) και -κυρίως- των εισπράξεων (+180,6%) θα είναι σημαντικά μεγαλύτερη από αυτή των επισκέψεων, ενώ η εποχικότητα σε αυτά τα μεγέθη θα αμβλυυνθεί περισσότερο από ότι στις επισκέψεις (μείωση κατά 19,1 π.μ. και 16,6 π.μ. αντίστοιχα).

Πίνακας 62: Βασικά Μεγέθη/Δείκτες της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου για το 2019 και οι στόχοι για το 2030

Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου							
Ποσοστιαία κατανομή ανά τρίμηνο							
Βασικά Μεγέθη		1ο τρίμηνο	2ο τρίμηνο	3ο τρίμηνο	4ο τρίμηνο	Σύνολο	% Δ Στόχος 2030/2019
Επισκέψεις	2019	2,1%	26,6%	66,6%	4,7%	359.258	112,9%
	Στόχος	6,5%	31,2%	52,0%	10,3%	765.000	
Διανυκτερεύσεις	2019	7,1%	24,3%	62,4%	6,1%	2.902.074	143,4%
	Στόχος	19,0%	25,9%	43,3%	11,9%	7.062.545	
Έσοδα (σε €)	2019	4,4%	26,5%	64,3%	4,8%	165.308.844	180,6%
	Στόχος	12,4%	30,0%	47,7%	9,9%	463.836.880	

Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου			
Βασικοί Δείκτες	2019	Στόχος	% Δ Στόχος 2030/2019
ΜΔΕ (€)	460	606	31,8%
ΜΔΔ (€)	57	66	15,3%
ΜΔΠ (σε διανυκτερεύσεις)	8,1	9,2	14,3%

Πηγή: Σχέδια δράσης για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της διαρθρωτικής προσαρμογής του τουριστικού τομέα, ΙΝΣΕΤΕ, Αύγουστος 2021

5.4 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΦΙΞΕΩΝ-ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΩΝ-ΜΕΣΗΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ ΠΑΡΑΜΟΝΗΣ-ΠΛΗΡΟΤΗΤΑΣ ΣΕ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΑ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ¹⁷, 2015-2021

5.4.1 Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα (αλλοδαπών και ημεδαπών) την περίοδο 2015-2019 κατέγραψαν αύξηση κατά +46% (από 18,5 εκατ. το 2015 σε 27,1 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αύξηση: Νότιο Αιγαίο (+79%, από 3,2 εκατ. το 2015 σε 5,8 εκατ. το 2019), Κρήτη (+52%, από 3,3 εκατ. το 2015 σε 5,0 εκατ. το 2019), Αττική (+27%, από 3,8 εκατ. το 2015 σε 4,8 εκατ. το 2019), Κεντρική Μακεδονία (+29%, από 2,4 εκατ. το 2015 σε 3,1 εκατ. το 2019), Ιόνια Νησιά (+67%, από 1,4 εκατ. το 2015 σε 2,3 εκατ. το 2019), Πελοπόννησο (+60%, από 935 χιλ. το 2015 σε 1,5 εκατ. το 2019), Θεσσαλία (+41%, από 815 χιλ. το 2015 σε 1,1 εκατ. το 2019), Στερεά Ελλάδα (+59%, από 514 χιλ. το 2015 σε 817 χιλ. το 2019), Αν. Μακεδονία & Θράκη (+19%, από 607 χιλ. το 2015 σε 720 χιλ. το 2019), Δυτική Ελλάδα (+9%, από 646 χιλ. το 2015 σε 705 χιλ. το 2019), Ήπειρο (+59%, από 386 χιλ. το 2015 σε 611 χιλ. το 2019), Βόρειο Αιγαίο (+14%, από 353 χιλ. το 2015 σε 402 χιλ. το 2019) και Δυτική Μακεδονία (+24%, από 123 χιλ. το 2015 σε 152 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, οι αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα (αλλοδαποί και ημεδαποί) σημείωσαν πτώση κατά -46% (από 27,1 εκατ. το 2019 σε 14,6 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν μείωση: Νότιο Αιγαίο (-43%, από 5,8 εκατ. το 2019 σε 3,3 εκατ. το 2021), Κρήτη (-41%, από 5,0 εκατ. το 2019 σε 3,0 εκατ. το 2021), Αττική (-53%, από 4,8 εκατ. το 2019 σε 2,3 εκατ. το 2021), Κεντρική Μακεδονία (-46%, από 3,1 εκατ. το 2019 σε 1,7 εκατ. το 2021), Ιόνια Νησιά (-42%, από 2,3 εκατ. το 2019 σε 1,3 εκατ. το 2021), Πελοπόννησο (-46%, από 1,5 εκατ. το 2019 σε 805 χιλ. το 2021), Θεσσαλία (-51%, από 1,1 εκατ. το 2019 σε 556 χιλ. το 2021), Στερεά Ελλάδα (-48%, από 817 χιλ. το 2019 σε 425 χιλ. το 2021), Δυτική Ελλάδα (-47%, από 705 χιλ. το 2019 σε 374 χιλ. το 2021), Αν. Μακεδονία & Θράκη (-50%, από 720 χιλ. το 2019 σε 360 χιλ. το 2021), Ήπειρο (-44%, από 611 χιλ. το 2019 σε 340 χιλ. το 2021), Βόρειο Αιγαίο (-54%, από 402 χιλ.

¹⁷ Για το έτος 2015 τα στοιχεία προκύπτουν από μέρος των συνολικών διαθέσιμων κλινών – η εκτίμηση και προβολή των αποτελεσμάτων γίνεται στο 80% των διαθέσιμων κλινών λόγω έλλειψης της πληροφoρίας των μηνών λειτουργίας του κάθε καταλύματος μέσα στο έτος. Τα στοιχεία για τα έτη 2019 και 2021 λόγω αλλαγής της μεθοδολογίας προκύπτουν από το σύνολο των διαθέσιμων κλινών.

το 2019 σε 183 χιλ. το 2021) και Δυτική Μακεδονία (-48%, από 152 χιλ. το 2019 σε 79 χιλ. το 2021).

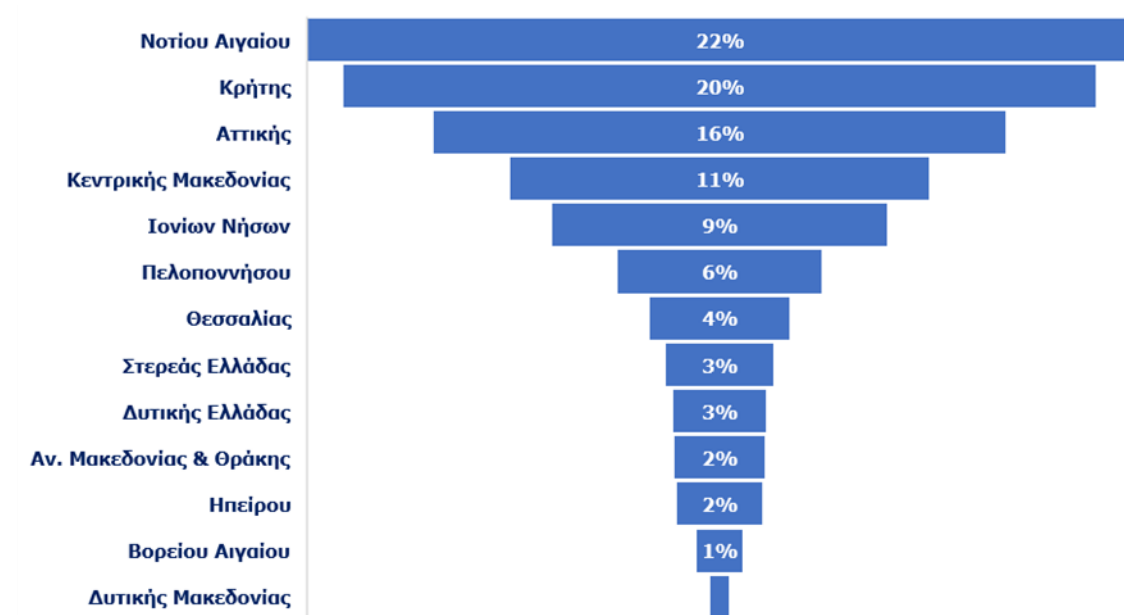
Πίνακας 63: Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2021

Περιφέρεια	2015	2019	2021	%Δ 2015 - 2019	%Δ 2019 - 2021
Νοτίου Αιγαίου	3.211.252	5.756.216	3.253.906	79%	-43%
Κρήτης	3.316.404	5.033.786	2.970.799	52%	-41%
Αττικής	3.805.609	4.844.993	2.265.178	27%	-53%
Κεντρικής Μακεδονίας	2.392.102	3.092.167	1.658.459	29%	-46%
Ιονίων Νήσων	1.375.479	2.290.210	1.325.386	67%	-42%
Πελοποννήσου	935.140	1.492.741	805.477	60%	-46%
Θεσσαλίας	814.656	1.145.714	556.126	41%	-51%
Στερεάς Ελλάδας	513.600	817.403	424.945	59%	-48%
Δυτικής Ελλάδας	645.768	704.592	373.859	9%	-47%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	606.705	720.197	360.118	19%	-50%
Ηπείρου	385.687	611.459	340.259	59%	-44%
Βορείου Αιγαίου	353.364	401.790	182.843	14%	-54%
Δυτικής Μακεδονίας	122.935	152.498	78.556	24%	-48%
Ελλάδα	18.478.701	27.063.766	14.595.911	46%	-46%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2021, παρατηρούμε ότι ο μεγαλύτερος όγκος αφίξεων καταγράφεται στα ξενοδοχειακά καταλύματα των Περιφερειών του Νοτίου Αιγαίου (22%), της Κρήτης (20%), της Αττικής (16%), της Κεντρικής Μακεδονίας (11%) και των Ιονίων Νήσων (9%). Δηλαδή οι 5 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν για το 2021 το 79% των συνολικών αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα.

Διάγραμμα 75: Ποσοστιαία κατανομή των αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα ανά Περιφέρεια, 2021

Επιπροσθέτως, την περίοδο 2015-2019, οι αφίξεις αλλοδαπών σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα αυξήθηκαν σε υψηλότερο βαθμό (+55%, από 12,7 εκατ. το 2015 σε 19,7 εκατ. το 2019) από αυτές των ημεδαπών (+28%, από 5,7 εκατ. το 2015 σε 7,4 εκατ. το 2019). Παράλληλα, το μερίδιο των αλλοδαπών σε όρους αφίξεων αυξάνεται την περίοδο 2015-2019 (από 69% το 2015 σε 73% το 2019) σε αντίθεση με τους ημεδαπούς που σημειώνει μείωση (από 31% το 2015 σε 27% το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, οι αφίξεις αλλοδαπών μειώθηκαν σε υψηλότερο βαθμό (-49%, από 19,7 εκατ. το 2019 σε 10,1 εκατ. το 2021) απ' ό τι αυτές των ημεδαπών (-39%, από 7,4 εκατ. το 2019 σε 4,5 εκατ. το 2021). Τέλος, την περίοδο 2019-2021, το μερίδιο των αλλοδαπών σε όρους αφίξεων μειώθηκε (από 73% το 2019 σε 69% το 2021) σε αντίθεση με των ημεδαπών που αυξήθηκε (από 27% το 2019 σε 31% το 2021).

5.4.2 Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου την περίοδο 2015-2019 σημείωσε αύξηση αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα κατά +14% (από 353 χιλ. το 2015 σε 402 χιλ. το 2019). Οι αφίξεις αλλοδαπών σε ξενοδοχεία της Περιφέρειας σημείωσαν αύξηση κατά +5% (από 251 χιλ. το 2015 σε 264 χιλ. το 2019) ενώ των ημεδαπών αύξηση κατά +35% (από 102 χιλ. το 2015 σε 138 χιλ. το 2019). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή, με τις Ενότητες Σάμου (+41%, από 125 χιλ. το 2015 σε 176 χιλ. το 2019), Λήμνου (+38%, από 25 χιλ. το 2015 σε 34 χιλ. το 2019) και Ικαρίας (+23%, από 10 χιλ. το 2015 σε 12 χιλ. το 2019) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα οι Ενότητες Λέσβου (-9%, από 132 χιλ. το 2015 σε 119 χιλ. το 2019) και Χίου (-3%, από 63 χιλ. το 2015 σε 61 χιλ. το 2019) μείωση. Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι για το 2019 το μερίδιο των αλλοδαπών σε όρους αφίξεων ήταν υψηλότερο των ημεδαπών (66% έναντι 34%).

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου αντιπροσώπευε το 2021 το 1% των αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα, σημειώνοντας μείωση κατά -54% σε σύγκριση με το 2019 (από 402 χιλ. το 2019 σε 183 χιλ. το 2021). Οι αφίξεις αλλοδαπών σε ξενοδοχεία της Περιφέρειας σημείωσαν μείωση κατά -65% (από 264 χιλ. το 2019 σε 93 χιλ. το 2021) ενώ των ημεδαπών μείωση κατά -35% (από 138 χιλ. το 2019 σε 90 χιλ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες κατέγραψαν αρνητική ποσοστιαία μεταβολή: Σάμου (-52%, από 176 χιλ. το 2019 σε 84 χιλ. το 2021), Λέσβου (-56%, από 119 χιλ. το 2019 σε 53 χιλ. το 2021), Χίου (-64%, από 61 χιλ. το 2019 σε 22 χιλ. το 2021), Λήμνου (-54%, από 34 χιλ. το 2019 σε 16 χιλ. το 2021) και Ικαρίας (-31%, από 12 χιλ. το 2019 σε 8 χιλ. το 2021). Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι για το 2021 το μερίδιο των ημεδαπών σε όρους αφίξεων ήταν χαμηλότερο των αλλοδαπών (49% έναντι 51%).

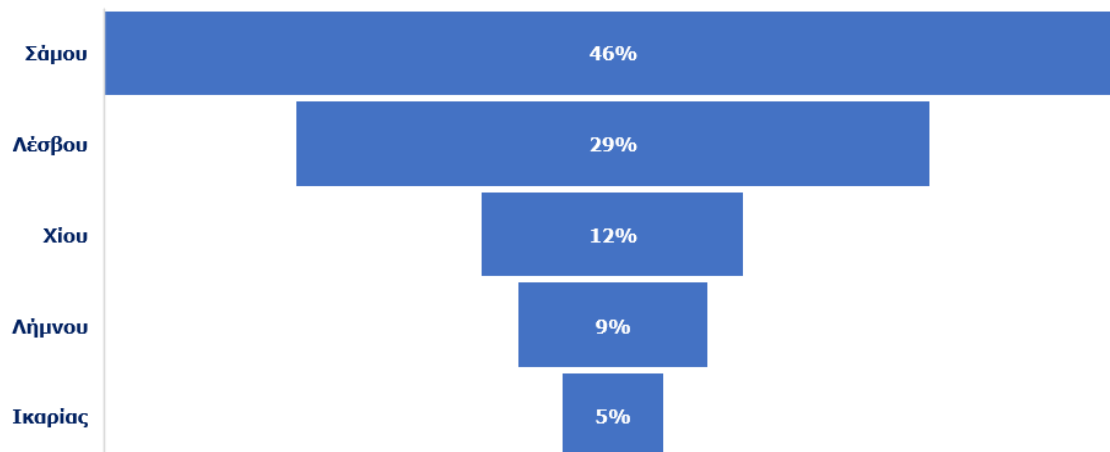
Πίνακας 64: Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2015-2021

Ενότητα		2015	2019	2021	%Δ 2015 - 2019	%Δ 2019 - 2021
Σάμου	Αλλοδαποί	104.817	143.498	58.881	37%	-59%
	Ημεδαποί	19.713	32.223	25.374	63%	-21%
Λέσβου	Αλλοδαποί	90.201	68.706	20.155	-24%	-71%
	Ημεδαποί	41.432	50.514	32.450	22%	-36%
Χίου	Αλλοδαποί	37.628	30.195	4.572	-20%	-85%
	Ημεδαποί	24.935	30.331	17.196	22%	-43%
Λήμνου	Αλλοδαποί	15.120	17.256	6.295	14%	-64%
	Ημεδαποί	9.608	16.867	9.485	76%	-44%
Ικαρίας	Αλλοδαποί	3.447	3.872	2.896	12%	-25%
	Ημεδαποί	6.463	8.328	5.539	29%	-33%
Σύνολο	Αλλοδαποί	251.213	263.527	92.799	5%	-65%
	Ημεδαποί	102.151	138.263	90.044	35%	-35%
Σύνολο Περιφέρειας		353.364	401.790	182.843	14%	-54%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2021, η Ενότητα Σάμου (46%) καταγράφει το υψηλότερο μερίδιο αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα και ακολουθούν οι Ενότητες Λέσβου (29%), Χίου (12%), Λήμνου (9%) και Ικαρίας (5%).

Διάγραμμα 76: Ποσοστιαία κατανομή των αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2021

5.4.3 Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα (αλλοδαπών και ημεδαπών) την περίοδο 2015-2019 κατέγραψαν αύξηση κατά +42% (από 76,8 εκατ. το 2015 σε 109,2 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αύξηση: Νότιο Αιγαίο (+63%, από 18,8 εκατ. το 2015 σε 30,6 εκατ. το 2019), Κρήτη (+33%, από 21,1 εκατ. το 2015 σε 28,0 εκατ. το 2019), Ιόνια Νησιά (+52%, από 8,4 εκατ. το 2015 σε 12,8 εκατ. το 2019), Κεντρική Μακεδονία (+32%, από 8,2 εκατ. το 2015 σε 10,8 εκατ. το 2019), Αττική (+28%, από 8,0 εκατ. το 2015 σε 10,3 εκατ. το 2019), Πελοπόννησο (+59%, από 2,5 εκατ. το 2015 σε 3,9 εκατ. το 2019), Θεσσαλία (+34%, από 2,0 εκατ. το 2015 σε 2,7 εκατ. το 2019), Στερεά Ελλάδα (+61%, από 1,3 εκατ. το 2015 σε 2,2 εκατ. το 2019), Αν. Μακεδονία & Θράκη (+20%, από 1,8 εκατ. το 2015 σε 2,2 εκατ. το 2019), Βόρειο Αιγαίο (+14%, από 1,8 εκατ. το 2015 σε 2,0 εκατ. το 2019), Δυτική Ελλάδα (+15%, από 1,7 εκατ. το 2015 σε 2,0 εκατ. το 2019), Ήπειρο (+75%, από 892 χιλ. το 2015 σε 1,6 εκατ. το 2019) και Δυτική Μακεδονία (+8%, από 289 χιλ. το 2015 σε 313 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, οι διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα (αλλοδαποί και ημεδαποί) κατέγραψαν μείωση κατά -47% (από 109,2 εκατ. το 2019 σε 58,3 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν πτώση: Νότιο Αιγαίο (-46%, από 30,6 εκατ. το 2019 σε 16,5 εκατ. το 2021), Κρήτη (-45%, από 28,0 εκατ. το 2019 σε 15,4 εκατ. το 2021), Ιόνια Νησιά (-47%, από 12,8 εκατ. το 2019 σε 6,8 εκατ. το 2021), Κεντρική Μακεδονία (-46%, από 10,8 εκατ. το 2019 σε 5,8 εκατ. το 2021), Αττική (-52%, από 10,3 εκατ. το 2019 σε 4,9 εκατ. το 2021), Πελοπόννησο (-45%, από 3,9 εκατ. το 2019 σε 2,2 εκατ. το 2021), Θεσσαλία (-46%, από 2,7 εκατ. το 2019 σε 1,4 εκατ. το 2021), Αν. Μακεδονία & Θράκη (-42%, από 2,2 εκατ. το 2019 σε 1,2 εκατ. το 2021), Στερεά Ελλάδα (-49%, από 2,2 εκατ. το 2019 σε 1,1 εκατ. το 2021), Δυτική Ελλάδα (-47%, από 2,0 εκατ. το 2019 σε 1,1 εκατ. το 2021), Βόρειο Αιγαίο (-53%, από 2,0 εκατ. το 2019 σε 943 χιλ. το 2021), Ήπειρο (-48%, από 1,6 εκατ. το 2019 σε 803 χιλ. το 2021) και Δυτική Μακεδονία (-46%, από 313 χιλ. το 2019 σε 168 χιλ. το 2021).

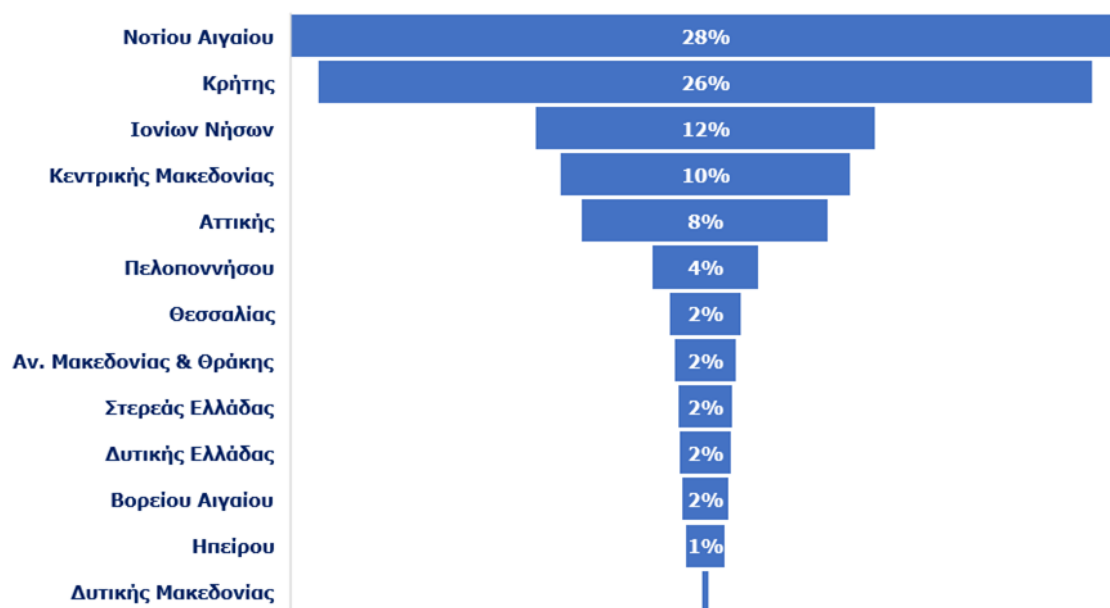
Πίνακας 65: Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2021

Περιφέρεια	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Νοτίου Αιγαίου	18.807.465	30.592.824	16.522.661	63%	-46%
Κρήτης	21.094.955	27.962.541	15.438.808	33%	-45%
Ιονίων Νήσων	8.394.831	12.790.429	6.769.045	52%	-47%
Κεντρικής Μακεδονίας	8.194.395	10.809.343	5.792.499	32%	-46%
Αττικής	7.994.126	10.260.847	4.926.062	28%	-52%
Πελοποννήσου	2.479.313	3.936.868	2.151.118	59%	-45%
Θεσσαλίας	1.980.296	2.661.626	1.428.986	34%	-46%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	1.798.036	2.152.142	1.238.431	20%	-42%
Στερεάς Ελλάδας	1.342.734	2.163.593	1.102.170	61%	-49%
Δυτικής Ελλάδας	1.740.236	1.999.273	1.061.237	15%	-47%
Βορείου Αιγαίου	1.764.524	2.005.706	942.827	14%	-53%
Ηπείρου	892.226	1.558.985	803.131	75%	-48%
Δυτικής Μακεδονίας	288.976	312.803	167.669	8%	-46%
Ελλάδα	76.772.113	109.206.980	58.344.644	42%	-47%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2021, παρατηρούμε ότι ο μεγαλύτερος όγκος διανυκτερεύσεων καταγράφεται στα ξενοδοχειακά καταλύματα των Περιφερειών του Νοτίου Αιγαίου (28%), της Κρήτης (26%), των Ιονίων Νήσων (12%), της Κεντρικής Μακεδονίας (10%) και της Αττικής (8%). Δηλαδή οι 5 αυτές Περιφέρειες αντιπροσώπευαν για το 2021 το 85% των συνολικών διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα της χώρας.

Διάγραμμα 77: Ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2021

Επιπροσθέτως, την περίοδο 2015-2019, οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα αυξήθηκαν σε υψηλότερο βαθμό (+45%, από 63,6 εκατ. το 2015 σε 92,4 εκατ. το 2019) από αυτές των ημεδαπών (+27%, από 13,2 εκατ. το 2015 σε 16,8 εκατ. το 2019). Παράλληλα, το μερίδιο των αλλοδαπών σε όρους διανυκτερεύσεων αυξάνεται την περίοδο 2015-2019 (από 83% το 2015 σε 85% το 2019) σε αντίθεση με τους ημεδαπούς που σημειώνει μείωση (από 17% το 2015 σε 15% το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών μειώθηκαν σε υψηλότερο βαθμό (-49%, από 92,4 εκατ. το 2019 σε 47,6 εκατ. το 2021) απ' ότι αυτές των ημεδαπών (-36%, από 16,8 εκατ. το 2019 σε 10,8 εκατ. το 2021). Τέλος, την περίοδο 2019-2021, το μερίδιο των αλλοδαπών σε όρους διανυκτερεύσεων μειώθηκε (από 85% το 2019 σε 82% το 2021) σε αντίθεση με των ημεδαπών που αυξήθηκε (από 15% το 2019 σε 18% το 2021).

5.4.4 Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου την περίοδο 2015-2019 σημείωσε αύξηση διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα κατά +14% (από 1,8 εκατ. το 2015 σε 2,0 εκατ. το 2019). Οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών σε ξενοδοχεία της Περιφέρειας σημείωσαν αύξηση κατά +8% (από 1,4 εκατ. το 2015 σε 1,5 εκατ. το 2019) ενώ των ημεδαπών αύξηση κατά +36% (από 343 χιλ. το 2015 σε 468 χιλ. το 2019). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή, με τις Ενότητες Σάμου (+31%, από 797 χιλ. το 2015 σε 1,0 εκατ. το 2019), Λήμνου (+26%, από 141 χιλ. το 2015 σε 178 χιλ. το 2019) και Ικαρίας (+3%, από 45 χιλ. το 2015 σε 47 χιλ. το 2019) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα οι Ενότητες Λέσβου (-6%, από 584 χιλ. το 2015 σε 551 χιλ. το 2019) και Χίου (-6%, από 196 χιλ. το 2015 σε 184 χιλ. το 2019) μείωση. Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι για το 2019 το μερίδιο των αλλοδαπών σε όρους διανυκτερεύσεων ήταν υψηλότερο των ημεδαπών (77% έναντι 23%).

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου αντιπροσώπευε το 2021 το 2% των διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα, σημειώνοντας μείωση κατά -53% σε σύγκριση με το 2019 (από 2,0 εκατ. το 2019 σε 943 χιλ. το 2021). Οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών σε ξενοδοχεία της Περιφέρειας σημείωσαν μείωση κατά -60% (από 1,5 εκατ. το 2019 σε 615 χιλ. το 2021) ενώ των ημεδαπών μείωση κατά -30% (από 468 χιλ. το 2019 σε 328 χιλ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες κατέγραψαν αρνητική ποσοστιαία μεταβολή: Σάμου (-52%, από 1,0 εκατ. το 2019 σε 505 χιλ. το 2021), Λέσβου (-54%, από 551 χιλ. το 2019 σε 256 χιλ. το 2021), Χίου (-54%, από 184 χιλ. το 2019 σε 84 χιλ. το 2021), Λήμνου (-60%, από 178 χιλ. το 2019 σε 71 χιλ. το 2021) και Ικαρίας (-44%, από 47 χιλ. το 2019 σε 26 χιλ. το 2021). Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι για το 2021 το μερίδιο των ημεδαπών σε όρους διανυκτερεύσεων ήταν χαμηλότερο του μεριδίου των αλλοδαπών (65% έναντι 35%).

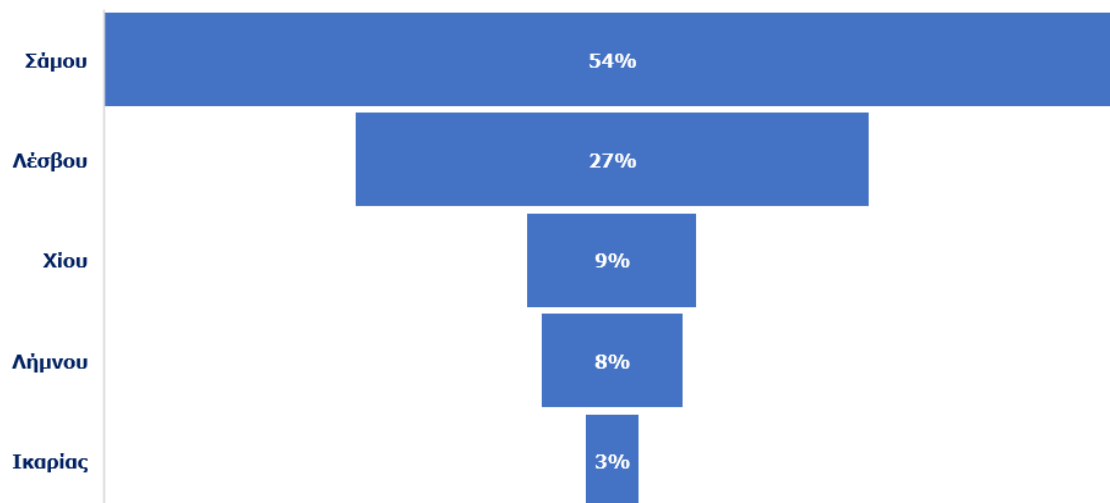
Πίνακας 66: Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2015-2021

Ενότητα		2015	2019	2021	%Δ 2019-2021	%Δ 2020-2021
Σαμου	Αλλοδαποί	709.162	897.559	387.703	27%	-57%
	Ημεδαποί	88.238	148.040	117.319	68%	-21%
Λέσβου	Αλλοδαποί	467.484	411.283	148.407	-12%	-64%
	Ημεδαποί	116.539	139.863	107.538	20%	-23%
Χίου	Αλλοδαποί	123.350	94.026	29.022	-24%	-69%
	Ημεδαποί	73.024	90.369	55.440	24%	-39%
Λήμνου	Αλλοδαποί	104.170	118.220	38.746	13%	-67%
	Ημεδαποί	37.142	59.346	32.241	60%	-46%
Ικαρίας	Αλλοδαποί	17.198	17.065	11.309	-1%	-34%
	Ημεδαποί	28.217	29.935	15.102	6%	-50%
Σύνολο	Αλλοδαποί	1.421.364	1.538.153	615.187	8%	-60%
	Ημεδαποί	343.160	467.553	327.640	36%	-30%
Σύνολο Περιφέρειας		1.764.524	2.005.706	942.827	14%	-53%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα, η Ενότητα Σάμου εμφάνισε το 2021 το υψηλότερο ποσοστό (54%) και ακολουθούν οι Ενότητες Λέσβου (27%), Χίου (9%), Λήμνου (8%) και Ικαρίας (3%).

Διάγραμμα 78: Ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2021

5.4.5 Μέση Διάρκεια Παραμονής σε ξενοδοχειακά καταλύματα της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Η Μέση Διάρκεια Παραμονής σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα (αλλοδαπών και ημεδαπών) την περίοδο 2015-2019 κατέγραψε μείωση κατά -3% (από 4,2 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 4,0 διανυκτερεύσεις το 2019). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή, με τις Περιφέρειες της Κρήτης (-13%, από 6,4 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 5,6 διανυκτερεύσεις το 2019), του Βορείου Αιγαίου (-0,03%, από 5,0 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 5,0 διανυκτερεύσεις το 2019), των Ιονίων Νήσων (-8%, από 6,1 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 5,6 διανυκτερεύσεις το 2019), του Νοτίου Αιγαίου (-9%, από 5,9 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 5,3 διανυκτερεύσεις το 2019), της Πελοποννήσου (-1%, από 2,7 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 2,6 διανυκτερεύσεις το 2019), της Θεσσαλίας (-4%, από 2,4 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 2,3 διανυκτερεύσεις το 2019) και της Δυτικής Μακεδονίας (-13%, από 2,4 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 2,1 διανυκτερεύσεις το 2019) να καταγράφουν μείωση ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες της Κεντρικής Μακεδονίας (+2%, από 3,4 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 3,5 διανυκτερεύσεις το 2019), της Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+1%, από 3,0 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 3,0 διανυκτερεύσεις το 2019), της Δυτικής Ελλάδας (+5%, από 2,7 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 2,8 διανυκτερεύσεις το 2019), της Στερεάς Ελλάδας (+1%, από 2,6 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 2,6 διανυκτερεύσεις το 2019), της Ηπείρου (+10%, από 2,3 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 2,5 διανυκτερεύσεις το 2019) και της Αττικής (+1%, από 2,1 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 2,1 διανυκτερεύσεις το 2019) αύξηση.

Την περίοδο 2019-2021, η Μέση Διάρκεια Παραμονής σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα (αλλοδαποί και ημεδαποί) κατέγραψαν οριακή μείωση κατά -1% (από 4,0 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 4,0 διανυκτερεύσεις το 2021). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή, με τις Περιφέρειες της Κρήτης (-6%, από 5,6 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,2 διανυκτερεύσεις το 2021), των Ιονίων Νήσων (-9%, από 5,6 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,1 διανυκτερεύσεις το 2021), του Νοτίου Αιγαίου (-4%, από 5,3 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,1 διανυκτερεύσεις το 2021), της Κεντρικής Μακεδονίας (-0,1%, από 3,5 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,5 διανυκτερεύσεις το 2021), της Στερεάς Ελλάδας (-2%, από 2,6 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,6 διανυκτερεύσεις το 2021) και της Ηπείρου (-7%, από 2,5 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,4 διανυκτερεύσεις το 2021) να καταγράφουν μείωση ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες του Βορείου Αιγαίου (+3%, από 5,0 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,2 διανυκτερεύσεις το 2021), της Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+15%, από 3,0 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,4 διανυκτερεύσεις το 2021), της Δυτικής Ελλάδας (+0,04%, από 2,8 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,8 διανυκτερεύσεις το 2021), της Πελοποννήσου (+1%, από 2,6 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,7 διανυκτερεύσεις το 2021), της Θεσσαλίας (+11%, από 2,3 διανυκτερεύσεις το

2019 σε 2,6 διανυκτερεύσεις το 2021), της Αττικής (+3%, από 2,1 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,2 διανυκτερεύσεις το 2021) και της Δυτικής Μακεδονίας (+4%, από 2,1 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,1 διανυκτερεύσεις το 2021) να καταγράψουν αύξηση. Επίσης, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι και για τα τρία εξεταζόμενα έτη μόνο οι νησιωτικές Περιφέρειες καταγράφουν Μέση Διάρκεια Παραμονής υψηλότερη από τον Εθνικό Μέσο Όρο.

Πίνακας 67: Μέση Διάρκεια Παραμονής σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2021

Περιφέρεια	2015	2019	2021	%Δ 2015 - 2019	%Δ 2019 - 2021
Κρήτης	6,4	5,6	5,2	-13%	-6%
Βορείου Αιγαίου	5,0	5,0	5,2	0%	3%
Ιονίων Νήσων	6,1	5,6	5,1	-8%	-9%
Νοτίου Αιγαίου	5,9	5,3	5,1	-9%	-4%
Κεντρικής Μακεδονίας	3,4	3,5	3,5	2%	0%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	3,0	3,0	3,4	1%	15%
Δυτικής Ελλάδας	2,7	2,8	2,8	5%	0%
Πελοποννήσου	2,7	2,6	2,7	-1%	1%
Στερεάς Ελλάδας	2,6	2,6	2,6	1%	-2%
Θεσσαλίας	2,4	2,3	2,6	-4%	11%
Ηπείρου	2,3	2,5	2,4	10%	-7%
Αττικής	2,1	2,1	2,2	1%	3%
Δυτικής Μακεδονίας	2,4	2,1	2,1	-13%	4%
Ελλάδα	4,2	4,0	4,0	-3%	-1%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.4.6 Μέση Διάρκεια Παραμονής σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου την περίοδο 2015-2019 σημείωσε οριακή μείωση στη Μέση Διάρκεια Παραμονής σε ξενοδοχειακά καταλύματα κατά -0,03% (από 5,0 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 5,0 διανυκτερεύσεις το 2019). Η Μέση Διάρκεια Παραμονής αλλοδαπών σε ξενοδοχεία της Περιφέρειας σημείωσε αύξηση κατά +3% (από 5,7 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 5,8 διανυκτερεύσεις το 2019) ενώ των ημεδαπών αύξηση κατά +1% (από 3,4 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 3,4 διανυκτερεύσεις το 2019). Επιμέρους, η εικόνα ήταν αρνητική, με εξαίρεση την Ενότητα Λέσβου (+4%, από 4,4 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 4,6 διανυκτερεύσεις το 2019). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Ενότητες: Σάμου (-7%, από 6,4 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 6,0 διανυκτερεύσεις το 2019), Λήμνου (-9%, από 5,7 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 5,2 διανυκτερεύσεις το 2019), Χίου (-3%, από 3,1 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 3,0 διανυκτερεύσεις το 2019) και Ικαρίας (-16%, από 4,6 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 3,9 διανυκτερεύσεις το 2019).

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου την περίοδο 2019-2021 σημείωσε αύξηση στη Μέση Διάρκεια Παραμονής σε ξενοδοχειακά καταλύματα κατά +3% (από 5,0 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,2 διανυκτερεύσεις το 2021). Η Μέση Διάρκεια Παραμονής των αλλοδαπών σε ξενοδοχεία της Περιφέρειας σημείωσε αύξηση κατά +14% (από 5,8 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 6,6 διανυκτερεύσεις το 2021) ενώ των ημεδαπών αύξηση κατά +8% (από 3,4 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,6 διανυκτερεύσεις το 2021). Επιμέρους, η εικόνα ήταν μικτή, με τις Ενότητες Σάμου (+1%, από 6,0 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 6,0 διανυκτερεύσεις το 2021), Λέσβου (+5%, από 4,6 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 4,9 διανυκτερεύσεις το 2021) και Χίου (+27%, από 3,0 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,9 διανυκτερεύσεις το 2021) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα οι Ενότητες Λήμνου (-14%, από 5,2 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 4,5 διανυκτερεύσεις το 2021) και Ικαρίας (-19%, από 3,9 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,1 διανυκτερεύσεις το 2021) μείωση.

Πίνακας 68: Μέση Διάρκεια Παραμονής σε Ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2015-2021

Ενότητα		2015	2019	2021	%Δ 2019-2021	%Δ 2020-2021
Σαμου	Αλλοδαποί	6,8	6,3	6,6	-8%	5%
	Ημεδαποί	4,5	4,6	4,6	3%	1%
Λέσβου	Αλλοδαποί	5,2	6,0	7,4	16%	23%
	Ημεδαποί	2,8	2,8	3,3	-2%	20%
Λήμνου	Αλλοδαποί	6,9	6,9	6,2	-1%	-10%
	Ημεδαποί	3,9	3,5	3,4	-9%	-3%
Χίου	Αλλοδαποί	3,3	3,1	6,3	-5%	104%
	Ημεδαποί	2,9	3,0	3,2	2%	8%
Ικαρίας	Αλλοδαποί	5,0	4,4	3,9	-12%	-11%
	Ημεδαποί	4,4	3,6	2,7	-18%	-24%
Σύνολο	Αλλοδαποί	5,7	5,8	6,6	3%	14%
	Ημεδαποί	3,4	3,4	3,6	1%	8%
Σύνολο Περιφέρειας		5,0	5,0	5,2	0%	3%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.4.7 Πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Η πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Ελλάδας την περίοδο 2015-2019 σημείωσε οριακή επιδείνωση (από 49,1% το 2015 σε 48,7% το 2019). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή, με τις Περιφέρειες Αττικής (από 47% το 2015 σε 49% το 2019), Θεσσαλίας (από 30% το 2015 σε 32% το 2019), Πελοποννήσου (από 27% το 2015 σε 32% το 2019), Ηπείρου (από 26% το 2015 σε 30% το 2019) και Στερεάς Ελλάδας (από 23% το 2015 σε 27% το 2019) να καταγράφουν βελτίωση ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (από 59% το 2015 σε 58% το 2019), Ιονίων Νήσων (από 60% το 2015 σε 57% το 2019), Κρήτης (από 62% το 2015 σε 57% το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (από 46% το 2015 σε 44% το 2019), Βορείου Αιγαίου (από 39% το 2015 σε 35% το 2019), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (από 36% το 2015 σε 34% το 2019), Δυτικής Ελλάδας (από 34% το 2015 σε 33% το 2019) και Δυτικής Μακεδονίας (από 17% το 2015 σε 15% το 2019) επιδείνωση.

Την περίοδο 2019-2021, η πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Ελλάδας σημείωσε επιδείνωση (από 48,7% το 2019 σε 42,9% το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν επιδείνωση, με εξαίρεση την Ενότητα Δυτικής Μακεδονίας (από 15% το 2019 σε 16% το 2021). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Ενότητες: Ιόνια Νησιά (από 57% το 2019 σε 53% το 2021), Νότιο Αιγαίο (από 58% το 2019 σε 51% το 2021), Κρήτη (από 57% το 2019 σε 51% το 2021), Κεντρική Μακεδονία (από 44% το 2019 σε 39% το 2021), Αττική (από 49% το 2019 σε 34% το 2021), Πελοπόννησο (από 32% το 2019 σε 31% το 2021), Θεσσαλία (από 32% το 2019 σε 31% το 2021), Αν. Μακεδονία & Θράκη (από 34% το 2019 σε 31% το 2021), Δυτική Ελλάδα (από 33% το 2019 σε 30% το 2021), Βόρειο Αιγαίο (από 35% το 2019 σε 29% το 2021), Ήπειρο (από 30% το 2019 σε 26% το 2021) και Στερεά Ελλάδα (από 27% το 2019 σε 25% το 2021).

Πίνακας 69: Πληρότητα ξενοδοχειακών καταλυμάτων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2021

Περιφέρεια	2015	2019	2021
Ιονίων Νήσων	60%	57%	53%
Νοτίου Αιγαίου	59%	58%	51%
Κρήτης	62%	57%	51%
Κεντρικής Μακεδονίας	46%	44%	39%
Αττικής	47%	49%	34%
Πελοποννήσου	27%	32%	31%
Θεσσαλίας	30%	32%	31%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	36%	34%	31%
Δυτικής Ελλάδας	34%	33%	30%
Βορείου Αιγαίου	39%	35%	29%
Ηπείρου	26%	30%	26%
Στερεάς Ελλάδας	23%	27%	25%
Δυτικής Μακεδονίας	17%	15%	16%
Ελλάδα	49%	49%	43%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Ενεξεργασία INSETE Intelligence

5.4.8 Πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου την περίοδο 2015-2019 σημείωσε επιδείνωση (από 39% το 2015 σε 35% το 2019). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες σημείωσαν επιδείνωση: Σάμου (από 44% το 2015 σε 43% το 2019), Λήμνου (από 37,7% το 2015 σε 37,6% το 2019), Λέσβου (από 40% το 2015 σε 31% το 2019), Χίου (από 28% το 2015 σε 22% το 2019) και Ικαρίας (από 23% το 2015 σε 21% το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, η πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Περιφέρειας σημείωσε επιδείνωση (από 35% το 2019 σε 29% το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφερειακές Ενότητες σημείωσαν επιδείνωση, με εξαίρεση την Ενότητα Χίου (από 22,1% το 2019 σε 22,4% το 2021). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Ενότητες: Σάμου (από 43% το 2019 σε 37% το 2021), Λήμνου (από 38% το 2019 σε 24% το 2021), Λέσβου (από 31% το 2019 σε 24% το 2021) και Ικαρίας (από 21% το 2019 σε 18% το 2021).

Πίνακας 70: Πληρότητα ξενοδοχειακών καταλυμάτων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2015-2021

Ενότητα	2015	2019	2021
Σάμου	44%	43%	37%
Λήμνου	38%	38%	24%
Λέσβου	40%	31%	24%
Χίου	28%	22%	22%
Ικαρίας	23%	21%	18%
Βόρειο Αιγαίο	39%	35%	29%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.5 ΑΦΙΞΕΙΣ-ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ-ΜΕΣΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΠΑΡΑΜΟΝΗΣ ΣΕ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ ΣΥΝΤΟΜΗΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ, 2015-2021

Η Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ) διενεργεί και την [Έρευνα συλλογικών καταλυμάτων σύντομης διαμονής](#) (ενοικιαζόμενα δωμάτια). Η έρευνα διενεργείται σύμφωνα με τον κανονισμό 692/2011 της Ε.Ε. Τα στοιχεία για τις αφίξεις και τις διανυκτερεύσεις πελατών (αλλοδαπών και ημεδαπών) στα καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) της χώρας συγκεντρώνονται από δειγματοληπτική έρευνα που πραγματοποιείται στα καταλύματα αυτά.

5.5.1 Αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) την περίοδο 2015-2019 κατέγραψαν αύξηση κατά +42% (από 4,7 εκατ. το 2015 σε 6,7 εκατ. το 2019). Επιμέρους, οι αφίξεις αλλοδαπών σημείωσαν αύξηση κατά +66% (από 3,0 εκατ. το 2015 σε 5,0 εκατ. το 2019) και των ημεδαπών μείωση κατά -2% (από 1,7 εκατ. το 2015 σε 1,6 εκατ. το 2019).

Σε Περιφερειακό επίπεδο, την περίοδο 2015-2019, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση στις αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής, με τις υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτες διαφορές να σημειώνονται στις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (+48% ή +612 χιλ., από 1,3 εκατ. το 2015 σε 1,9 εκατ. το 2019) και Κρήτης (+112% ή +579 χιλ., από 517 χιλ. το 2015 σε 1,1 εκατ. το 2019). Οι δύο αυτές Περιφέρειες μαζί με τις επίσης τουριστικές Περιφέρειες της Κεντρικής Μακεδονίας (+9% ή +87 χιλ., από 968 χιλ. το 2015 σε 1,1 εκατ. το 2019) και των Ιονίων Νήσων (+16% ή +94 χιλ., από 576 χιλ. το 2015 σε 671 χιλ. το 2019) αντιπροσώπευαν για το 2019 το 71% των συνολικών αφίξεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής.

Οι αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) την περίοδο 2019-2021 κατέγραψε μείωση κατά -53% (από 6,7 εκατ. το 2019 σε 3,1 εκατ. το 2021). Επιμέρους, οι αφίξεις αλλοδαπών σημείωσαν μείωση κατά -59% (από 5,0 εκατ. το 2019 σε 2,1 εκατ. το 2021) και των ημεδαπών μείωση κατά -35% (από 1,6 εκατ. το 2019 σε 1,1 εκατ. το 2021).

Σε Περιφερειακό επίπεδο, την περίοδο 2019-2021, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν μείωση στις αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής, με τις υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτες διαφορές να σημειώνονται στις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (-53% ή -1,0 εκατ., από 1,9 εκατ. το 2019 σε 889 χιλ. το 2021), Κρήτης (-62% ή -682 χιλ., από 1,1 εκατ. το 2019 σε 414 χιλ. το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (-61% ή -645 χιλ., από

1,1 εκατ. το 2019 σε 410 χιλ. το 2021) και Ιονίων Νήσων (-46% ή -307 χιλ., από 671 χιλ. το 2019 σε 364 χιλ. το 2021). Οι τέσσερις αυτές Περιφέρειες αντιπροσώπευαν για το 2021 το 66% των συνολικών αφίξεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής.

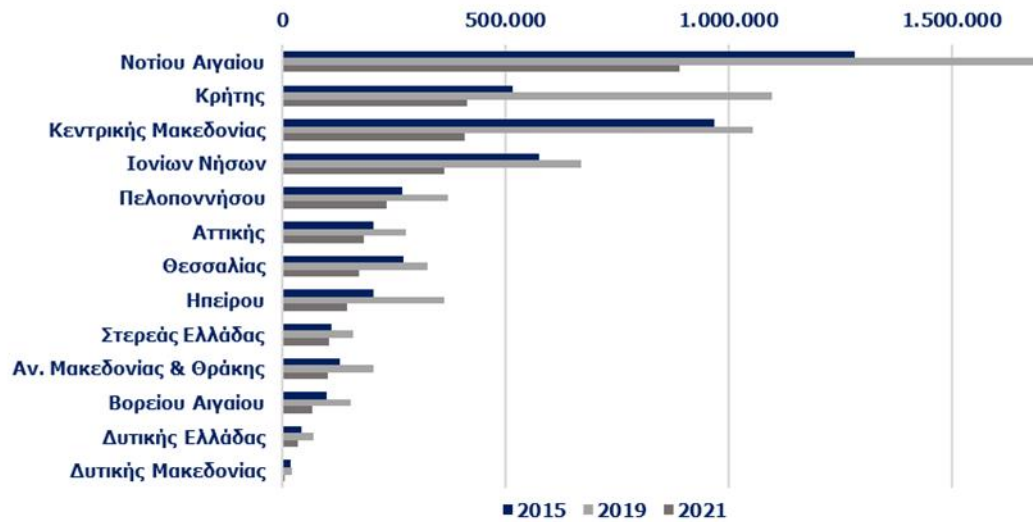
Πίνακας 71: Αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2021

Περιφέρεια		2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Νοτίου Αιγαίου	Αλλοδαποί	661.824	1.360.945	655.038	106%	-52%
	Ημεδαποί	619.438	532.027	233.980	-14%	-56%
Κρήτης	Αλλοδαποί	451.882	1.015.320	355.993	125%	-65%
	Ημεδαποί	65.441	80.885	58.125	24%	-28%
Κεντρικής Μακεδονίας	Αλλοδαποί	776.609	938.572	313.867	21%	-67%
	Ημεδαποί	190.932	116.185	96.008	-39%	-17%
Ιονίων Νήσων	Αλλοδαποί	511.469	632.395	331.812	24%	-48%
	Ημεδαποί	64.865	38.368	32.184	-41%	-16%
Πελοποννήσου	Αλλοδαποί	101.632	183.670	81.929	81%	-55%
	Ημεδαποί	167.093	189.212	152.710	13%	-19%
Αττικής	Αλλοδαποί	79.702	123.797	82.614	55%	-33%
	Ημεδαποί	124.409	153.976	102.200	24%	-34%
Θεσσαλίας	Αλλοδαποί	139.929	179.517	58.630	28%	-67%
	Ημεδαποί	131.300	145.396	113.281	11%	-22%
Ηπείρου	Αλλοδαποί	108.455	258.685	59.335	139%	-77%
	Ημεδαποί	95.278	105.475	86.026	11%	-18%
Στερεάς Ελλάδας	Αλλοδαποί	1.487	36.765	12.403	2372%	-66%
	Ημεδαποί	109.115	121.832	93.240	12%	-23%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	Αλλοδαποί	92.560	166.972	73.274	80%	-56%
	Ημεδαποί	38.415	36.952	29.740	-4%	-20%
Βορείου Αιγαίου	Αλλοδαποί	94.581	105.432	32.132	11%	-70%
	Ημεδαποί	6.321	49.253	36.206	679%	-26%
Δυτικής Ελλάδας	Αλλοδαποί	11.760	24.186	9.378	106%	-61%
	Ημεδαποί	31.494	45.720	26.757	45%	-41%
Δυτικής Μακεδονίας	Αλλοδαποί	2.843	3.620	1.064	27%	-71%
	Ημεδαποί	15.518	17.466	5.401	13%	-69%
	Αλλοδαποί	3.034.733	5.029.876	2.067.469	66%	-59%
	Ημεδαποί	1.659.619	1.632.747	1.065.858	-2%	-35%
Σύνολο Χώρας		4.694.352	6.662.623	3.133.327	42%	-53%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Τέλος, το 2021, το μερίδιο των αλλοδαπών σε σύγκριση με το 2015 αυξήθηκε οριακά (από 65% το 2015 σε 66% το 2021) σε αντίθεση με το μερίδιο των ημεδαπών που μειώθηκε οριακά (35% το 2015 έναντι 34% το 2021). Αξιοσημείωτο είναι ότι το 2019 το μερίδιο των αλλοδαπών σε καταλύματα σύντομης διαμονής ήταν αρκετά υψηλότερα σε σύγκριση με των ημεδαπών (75% έναντι 25%).

Διάγραμμα 79: Εξέλιξη των αφίξεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015, 2019 και 2021

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου την περίοδο 2015-2019, κατέγραψε αύξηση στις αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής κατά +53% (από 101 χιλ. το 2015 σε 155 χιλ. το 2019). Επιμέρους, οι αλλοδαποί εμφάνισαν αύξηση κατά +11% (από 95 χιλ. το 2015 σε 105 χιλ. το 2019) και οι ημεδαποί αύξηση κατά +679% (από 6 χιλ. το 2015 σε 49 χιλ. το 2019). Την περίοδο 2019-2021, η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου σημείωσε μείωση στις αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής κατά -56% (από 155 χιλ. το 2019 σε 68 χιλ. το 2021). Επιμέρους, οι αλλοδαποί σημείωσαν μείωση κατά -70% (από 105 χιλ. το 2019 σε 32 χιλ. το 2021) και οι ημεδαποί μείωση κατά -26% (από 49 χιλ. το 2019 σε 36 χιλ. το 2021). Το 2021, η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου αντιπροσώπευε το 2% των συνολικών αφίξεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής.

5.5.2 Διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) την περίοδο 2015-2019 κατέγραψαν αύξηση κατά +33% (από 24,3 εκατ. το 2015 σε 32,3 εκατ. το 2019). Επιμέρους, οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών σημείωσαν αύξηση κατά +49% (από 17,7 εκατ. το 2015 σε 26,4 εκατ. το 2019) και των ημεδαπών μείωση κατά -11% (από 6,6 εκατ. το 2015 σε 5,9 εκατ. το 2019).

Σε Περιφερειακό επίπεδο, την περίοδο 2015-2019, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση στις διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (-7% ή -425 χιλ., από 6,1 εκατ. το 2015 σε 5,6 εκατ. το 2019) και Δυτικής Μακεδονίας (-13% ή -6 χιλ., από 48 χιλ. το 2015 σε 42 χιλ. το 2019). Οι υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτες διαφορές σημειώθηκαν στις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (+44% ή +2,6 εκατ., από 5,8 εκατ. το 2015 σε 8,4 εκατ. το 2019), Κρήτης (+76% ή +2,4 εκατ., από 3,2 εκατ. το 2015 σε 5,6 εκατ. το 2019) και Ιονίων Νήσων (+32% ή +1,2 εκατ., από 3,8 εκατ. το 2015 σε 5,0 εκατ. το 2019). Οι Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου, Ιονίων Νήσων, Κρήτης και Κεντρικής Μακεδονίας αντιπροσώπευαν για το 2019 το 76% των συνολικών διανυκτερεύσεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής.

Οι διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) την περίοδο 2019-2021 κατέγραψε μείωση κατά -56% (από 32,3 εκατ. το 2019 σε 14,3 εκατ. το 2021). Επιμέρους, οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών σημείωσαν μείωση κατά -60% (από 26,4 εκατ. το 2019 σε 10,7 εκατ. το 2021) και των ημεδαπών μείωση κατά -39% (από 5,9 εκατ. το 2019 σε 3,6 εκατ. το 2021).

Σε Περιφερειακό επίπεδο, την περίοδο 2019-2021, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν μείωση στις διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής, με τις υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτες διαφορές να σημειώνονται στις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (-61% ή -5,1 εκατ., από 8,4 εκατ. το 2019 σε 3,3 εκατ. το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (-60% ή -3,4 εκατ., από 5,6 εκατ. το 2019 σε 2,3 εκατ. το 2021), Κρήτης (-55% ή -3,1 εκατ., από 5,6 εκατ. το 2019 σε 2,5 εκατ. το 2021) και Ιονίων Νήσων (-52% ή -2,6 εκατ., από 5,0 εκατ. το 2019 σε 2,4 εκατ. το 2021). Οι τέσσερις αυτές Περιφέρειες αντιπροσώπευαν για το 2021 το 74% των συνολικών διανυκτερεύσεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής.

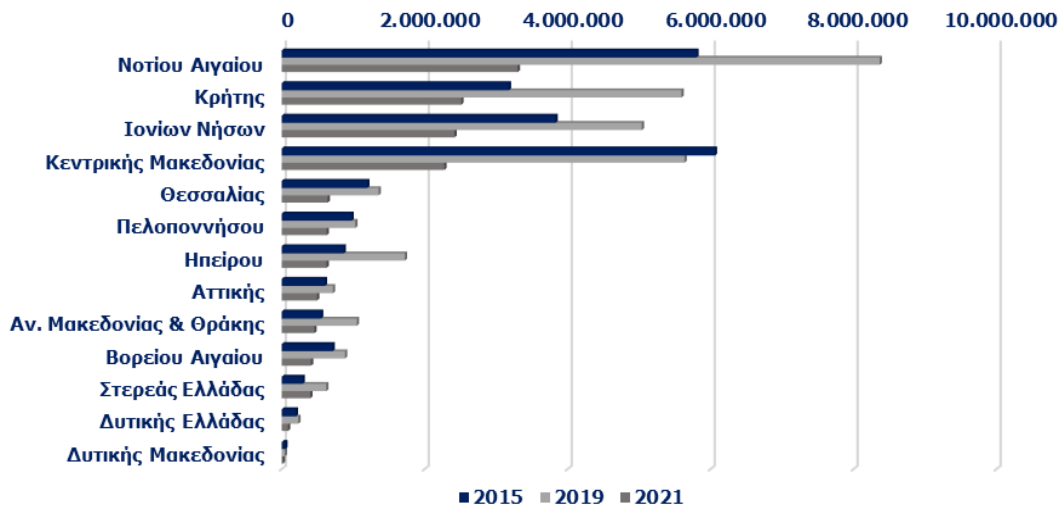
Πίνακας 72: Διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2021

Περιφέρεια		2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Νοτίου Αιγαίου	Αλλοδαποί	2.851.139	6.081.967	2.456.750	113%	-60%
	Ημεδαποί	2.949.992	2.282.470	844.489	-23%	-63%
Κρήτης	Αλλοδαποί	2.956.125	5.253.003	2.318.695	78%	-56%
	Ημεδαποί	220.222	338.956	193.923	54%	-43%
Ιονίων Νήσων	Αλλοδαποί	3.417.034	4.772.731	2.196.233	40%	-54%
	Ημεδαποί	411.606	264.017	219.538	-36%	-17%
Κεντρικής Μακεδονίας	Αλλοδαποί	5.234.343	5.217.908	1.943.792	0%	-63%
	Ημεδαποί	824.851	415.978	329.655	-50%	-21%
Θεσσαλίας	Αλλοδαποί	731.251	865.636	254.665	18%	-71%
	Ημεδαποί	464.025	489.003	387.850	5%	-21%
Πελοποννήσου	Αλλοδαποί	397.501	553.012	256.384	39%	-54%
	Ημεδαποί	577.764	474.427	372.492	-18%	-21%
Ηπείρου	Αλλοδαποί	608.667	1.404.505	343.787	131%	-76%
	Ημεδαποί	256.681	317.732	283.605	24%	-11%
Αττικής	Αλλοδαποί	290.077	361.572	232.365	25%	-36%
	Ημεδαποί	312.834	353.863	261.245	13%	-26%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	Αλλοδαποί	458.064	907.484	344.155	98%	-62%
	Ημεδαποί	90.667	142.932	112.483	58%	-21%
Βορείου Αιγαίου	Αλλοδαποί	674.740	646.245	246.527	-4%	-62%
	Ημεδαποί	36.524	238.649	162.951	553%	-32%
Στερεάς Ελλάδας	Αλλοδαποί	4.651	242.460	63.704	5113%	-74%
	Ημεδαποί	285.950	379.992	335.937	33%	-12%
Δυτικής Ελλάδας	Αλλοδαποί	54.848	84.228	19.080	54%	-77%
	Ημεδαποί	140.380	146.720	67.930	5%	-54%
Δυτικής Μακεδονίας	Αλλοδαποί	6.022	6.355	1.982	6%	-69%
	Ημεδαποί	42.364	35.720	14.069	-16%	-61%
	Αλλοδαποί	17.684.462	26.397.106	10.678.119	49%	-60%
	Ημεδαποί	6.613.860	5.880.459	3.586.167	-11%	-39%
Σύνολο Χώρας		24.298.322	32.277.565	14.264.286	33%	-56%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Η πλειοψηφία των διανυκτερεύσεων την περίοδο 2015-2021 έγινε από αλλοδαπούς με αυξητική τάση (από 73% το 2015 σε 75% το 2021) ενώ αντίθετα το μερίδιο των ημεδαπών μειώθηκε την ίδια περίοδο (από 27% το 2015 σε 25% το 2021).

Διάγραμμα 80: Εξέλιξη των διανυκτερεύσεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015, 2019 και 2021

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου την περίοδο 2015-2019, κατέγραψε αύξηση στις διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής κατά +24% (από 711 χιλ. το 2015 σε 885 χιλ. το 2019). Επιμέρους, οι αλλοδαποί εμφάνισαν μείωση κατά -4% (από 675 χιλ. το 2015 σε 646 χιλ. το 2019) και οι ημεδαποί αύξηση κατά +553% (από 37 χιλ. το 2015 σε 239 χιλ. το 2019). Την περίοδο 2019-2021, η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου σημείωσε μείωση στις διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής κατά -54% (από 885 χιλ. το 2019 σε 409 χιλ. το 2021). Επιμέρους, οι αλλοδαποί εμφάνισαν μείωση κατά -62% (από 646 χιλ. το 2019 σε 247 χιλ. το 2021) και οι ημεδαποί μείωση κατά -32% (από 239 χιλ. το 2019 σε 163 χιλ. το 2021). Το 2021, η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου αντιπροσώπευε το 3% των συνολικών διανυκτερεύσεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής.

5.5.3 Μέση Διάρκεια Παραμονής σε καταλύματα σύντομης διαμονής στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Η Μέση Διάρκεια Παραμονής σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) την περίοδο 2015-2019 κατέγραψε μείωση κατά -6% (από 5,2 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 4,8 διανυκτερεύσεις το 2019). Επιμέρους, η Μέση Διάρκεια Παραμονής των αλλοδαπών σημείωσε μείωση κατά -10% (από 5,8 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 5,2 διανυκτερεύσεις το 2019) και των ημεδαπών μείωση κατά -10% (από 4,0 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 3,6 διανυκτερεύσεις το 2019).

Σε Περιφερειακό επίπεδο, την περίοδο 2015-2019, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν μείωση στη Μέση Διάρκεια Παραμονής, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Ιονίων Νήσων (+13%, από 6,6 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 7,5 διανυκτερεύσεις το 2019), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+23%, από 4,2 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 5,2 διανυκτερεύσεις το 2019), Ηπείρου (+11%, από 4,2 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 4,7 διανυκτερεύσεις το 2019) και Στερεάς Ελλάδας (+49%, από 2,6 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 3,9 διανυκτερεύσεις το 2019). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Κρήτης (-17%, από 6,1 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 5,1 διανυκτερεύσεις το 2019), Βορείου Αιγαίου (-19%, από 7,0 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 5,7 διανυκτερεύσεις το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (-15%, από 6,3 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 5,3 διανυκτερεύσεις το 2019), Θεσσαλίας (-5%, από 4,4 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 4,2 διανυκτερεύσεις το 2019), Νοτίου Αιγαίου (-2%, από 4,5 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 4,4 διανυκτερεύσεις το 2019), Πελοποννήσου (-24%, από 3,6 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 2,8 διανυκτερεύσεις το 2019), Αττικής (-13%, από 3,0 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 2,6 διανυκτερεύσεις το 2019), Δυτικής Μακεδονίας (-24%, από 2,6 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 2,0 διανυκτερεύσεις το 2019) και Δυτικής Ελλάδας (-27%, από 4,5 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 3,3 διανυκτερεύσεις το 2019).

Η Μέση Διάρκεια Παραμονής σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) την περίοδο 2019-2021 κατέγραψε μείωση κατά -6% (από 4,8 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 4,6 διανυκτερεύσεις το 2021). Επιμέρους, οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών σημείωσαν μείωση κατά -2% (από 5,2 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,2 διανυκτερεύσεις το 2021) και των ημεδαπών μείωση κατά -7% (από 3,6 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,4 διανυκτερεύσεις το 2021).

Σε Περιφερειακό επίπεδο, την περίοδο 2019-2021, η εικόνα είναι μικτή, με τις Περιφέρειες Ιονίων Νήσων (-12%, από 7,5 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 6,6 διανυκτερεύσεις το 2021), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-14%, από 5,2 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 4,4 διανυκτερεύσεις το 2021), Ηπείρου (-9%, από 4,7 διανυκτερεύσεις το

2019 σε 4,3 διανυκτερεύσεις το 2021), Στερεάς Ελλάδας (-4%, από 3,9 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,8 διανυκτερεύσεις το 2021), Θεσσαλίας (-10%, από 4,2 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,7 διανυκτερεύσεις το 2021), Νοτίου Αιγαίου (-16%, από 4,4 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,7 διανυκτερεύσεις το 2021), Πελοποννήσου (-3%, από 2,8 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,7 διανυκτερεύσεις το 2021) και Δυτικής Ελλάδας (-27%, από 3,3 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,4 διανυκτερεύσεις το 2021) να καταγράφουν μείωση στην Μέση Διάρκεια Παραμονής σε καταλύματα σύντομης διαμονής ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Κρήτης (+19%, από 5,1 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 6,1 διανυκτερεύσεις το 2021), Βορείου Αιγαίου (+5%, από 5,7 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 6,0 διανυκτερεύσεις το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (+4%, από 5,3 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,5 διανυκτερεύσεις το 2021), Αττικής (+4%, από 2,6 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,7 διανυκτερεύσεις το 2021) και Δυτικής Μακεδονίας (+24%, από 2,0 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,5 διανυκτερεύσεις το 2021) αύξηση.

Πίνακας 73: Μέση Διάρκεια Παραμονής σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2021

Περιφέρεια		2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Ιονίων Νήσων	Αλλοδαποί	6,7	7,5	6,6	13%	-12%
	Ημεδαποί	6,3	6,9	6,8	8%	-1%
Κρήτης	Αλλοδαποί	6,5	5,2	6,5	-21%	26%
	Ημεδαποί	3,4	4,2	3,3	25%	-20%
Βορείου Αιγαίου	Αλλοδαποί	7,1	6,1	7,7	-14%	25%
	Ημεδαποί	5,8	4,8	4,5	-16%	-7%
Κεντρικής Μακεδονίας	Αλλοδαποί	6,7	5,6	6,2	-18%	11%
	Ημεδαποί	4,3	3,6	3,4	-17%	-4%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	Αλλοδαποί	4,9	5,4	4,7	10%	-14%
	Ημεδαποί	2,4	3,9	3,8	64%	-2%
Ηπείρου	Αλλοδαποί	5,6	5,4	5,8	-3%	7%
	Ημεδαποί	2,7	3,0	3,3	12%	9%
Στερεάς Ελλάδας	Αλλοδαποί	3,1	6,6	5,1	111%	-22%
	Ημεδαποί	2,6	3,1	3,6	19%	16%
Θεσσαλίας	Αλλοδαποί	5,2	4,8	4,3	-8%	-10%
	Ημεδαποί	3,5	3,4	3,4	-5%	2%
Νοτίου Αιγαίου	Αλλοδαποί	4,3	4,5	3,8	4%	-16%
	Ημεδαποί	4,8	4,3	3,6	-10%	-16%
Πελοποννήσου	Αλλοδαποί	3,9	3,0	3,1	-23%	4%
	Ημεδαποί	3,5	2,5	2,4	-27%	-3%
Αττικής	Αλλοδαποί	3,6	2,9	2,8	-20%	-4%
	Ημεδαποί	2,5	2,3	2,6	-9%	11%
Δυτικής Μακεδονίας	Αλλοδαποί	2,1	1,8	1,9	-17%	6%
	Ημεδαποί	2,7	2,0	2,6	-25%	27%
Δυτικής Ελλάδας	Αλλοδαποί	4,7	3,5	2,0	-25%	-42%
	Ημεδαποί	4,5	3,2	2,5	-28%	-21%
Σύνολο Χώρας	Αλλοδαποί	5,8	5,2	5,2	-10%	-2%
	Ημεδαποί	4,0	3,6	3,4	-10%	-7%
Σύνολο Χώρας		5,2	4,8	4,6	-6%	-6%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου την περίοδο 2015-2019, κατέγραψε μείωση στη Μέση Διάρκεια Παραμονής σε καταλύματα σύντομης διαμονής κατά -19% (από 7,0 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 5,7 διανυκτερεύσεις το 2019). Επιμέρους, οι αλλοδαποί εμφάνισαν μείωση κατά -14% (από 7,1 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 6,1 διανυκτερεύσεις το 2019) και οι ημεδαποί μείωση κατά -16% (από 5,8 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 4,8 διανυκτερεύσεις το 2019). Την περίοδο 2019-2021, η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου σημείωσε αύξηση στη Μέση Διάρκεια Παραμονής σε καταλύματα σύντομης διαμονής κατά +5% (από 5,7 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 6,0 διανυκτερεύσεις το 2021). Επιμέρους, οι αλλοδαποί εμφάνισαν αύξηση κατά +25% (από 6,1 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 7,7 διανυκτερεύσεις το 2021) και οι ημεδαποί μείωση κατά -7% (από 4,8 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 4,5 διανυκτερεύσεις το 2021).

5.6 ΑΦΙΞΕΙΣ-ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ-ΜΕΣΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΠΑΡΑΜΟΝΗΣ ΣΕ ΚΑΜΠΙΝΓΚ, 2015-2021

5.6.1 Αφίξεις σε κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι αφίξεις σε κάμπινγκ στην Ελλάδα (αλλοδαπών και ημεδαπών) την περίοδο 2015-2019 κατέγραψαν αύξηση κατά +39% (από 342 χιλ. το 2015 σε 476 χιλ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αύξηση: Κεντρική Μακεδονία (+38%, από 98 χιλ. το 2015 σε 135 χιλ. το 2019), Πελοπόννησο (+37%, από 65 χιλ. το 2015 σε 88 χιλ. το 2019), Νότιο Αιγαίο (+37%, από 42 χιλ. το 2015 σε 58 χιλ. το 2019), Αν. Μακεδονία & Θράκη (+58%, από 22 χιλ. το 2015 σε 34 χιλ. το 2019), Δυτική Ελλάδα (+39%, από 23 χιλ. το 2015 σε 32 χιλ. το 2019), Θεσσαλία (+50%, από 19 χιλ. το 2015 σε 29 χιλ. το 2019), Ιόνια Νησιά (+62%, από 16 χιλ. το 2015 σε 26 χιλ. το 2019), Ήπειρο (+87%, από 12 χιλ. το 2015 σε 22 χιλ. το 2019), Στερεά Ελλάδα (+5%, από 21 χιλ. το 2015 σε 22 χιλ. το 2019), Κρήτη (+17%, από 12 χιλ. το 2015 σε 14 χιλ. το 2019), Αττική (+8%, από 13 χιλ. το 2015 σε 14 χιλ. το 2019) και Βόρειο Αιγαίο (από 0 αφίξεις το 2015 σε 791 αφίξεις το 2019).

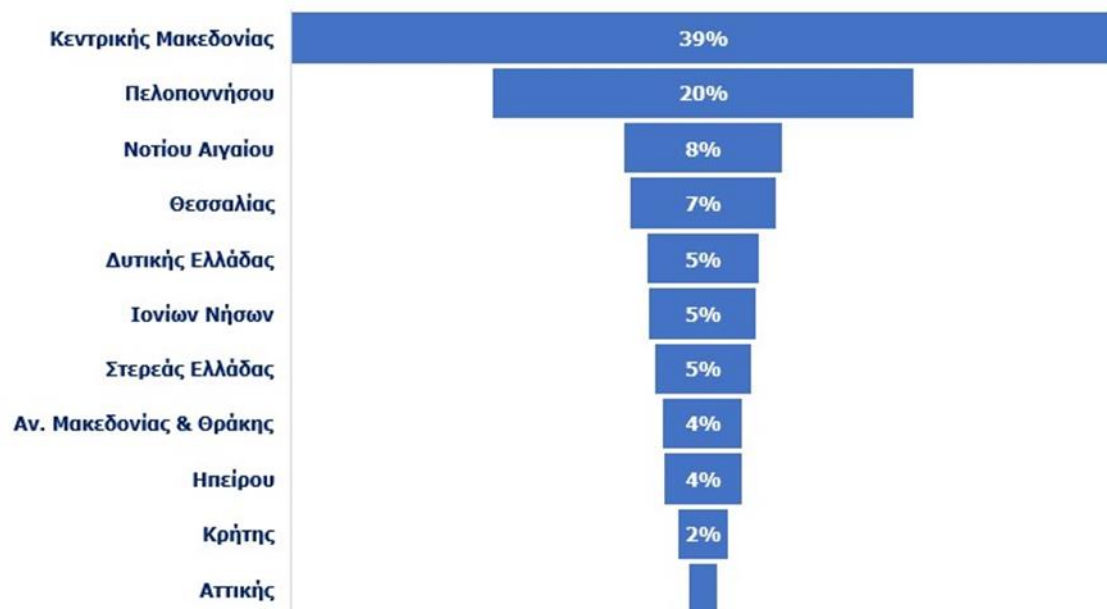
Την περίοδο 2019-2021, οι αφίξεις σε κάμπινγκ της Ελλάδας (αλλοδαπών και ημεδαπών) σημείωσαν μείωση κατά -40% (από 476 χιλ. το 2019 σε 286 χιλ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν πτώση: Κεντρική Μακεδονία (-18%, από 135 χιλ. το 2019 σε 112 χιλ. το 2021), Πελοπόννησο (-35%, από 88 χιλ. το 2019 σε 57 χιλ. το 2021), Νότιο Αιγαίο (-63%, από 58 χιλ. το 2019 σε 22 χιλ. το 2021), Θεσσαλία (-32%, από 29 χιλ. το 2019 σε 20 χιλ. το 2021), Δυτική Ελλάδα (-52%, από 32 χιλ. το 2019 σε 15 χιλ. το 2021), Ιόνια Νησιά (-43%, από 26 χιλ. το 2019 σε 15 χιλ. το 2021), Στερεά Ελλάδα (-40%, από 22 χιλ. το 2019 σε 13 χιλ. το 2021), Αν. Μακεδονία & Θράκη (-68%, από 34 χιλ. το 2019 σε 11 χιλ. το 2021), Ήπειρο (-52%, από 22 χιλ. το 2019 σε 11 χιλ. το 2021), Κρήτη (-51%, από 14 χιλ. το 2019 σε 7 χιλ. το 2021), Αττική (-71%, από 14 χιλ. το 2019 σε 4 χιλ. το 2021) και Βόρειο Αιγαίο (-100%, από 791 αφίξεις το 2019 σε 0 αφίξεις το 2021).

Πίνακας 74: Αφίξεις σε κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2021

Περιφέρεια	2015	2019	2021	%Δ 2015- 2019	%Δ 2019- 2021
Κεντρικής Μακεδονίας	98.068	135.377	111.571	38%	-18%
Πελοποννήσου	64.631	88.410	57.308	37%	-35%
Νοτίου Αιγαίου	42.401	58.152	21.633	37%	-63%
Θεσσαλίας	19.477	29.276	20.032	50%	-32%
Δυτικής Ελλάδας	23.165	32.208	15.414	39%	-52%
Ιονίων Νήσων	15.784	25.622	14.674	62%	-43%
Στερεάς Ελλάδας	20.644	21.616	13.047	5%	-40%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	21.506	34.058	10.900	58%	-68%
Ηπείρου	11.761	22.027	10.570	87%	-52%
Κρήτης	12.312	14.345	6.998	17%	-51%
Αττικής	12.729	13.786	3.962	8%	-71%
Βορείου Αιγαίου	0	791	0		-100%
Ελλάδα	342.478	475.668	286.109	39%	-40%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή, παρατηρούμε ότι ο μεγαλύτερος όγκος αφίξεων καταγράφεται στα κάμπινγκ των Περιφερειών της Κεντρικής Μακεδονίας (39%) και της Πελοποννήσου (20%). Δηλαδή οι δύο αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν για το 2021 το 59% των συνολικών αφίξεων σε κάμπινγκ.

Διάγραμμα 81: Ποσοστιαία κατανομή των αφίξεων σε κάμπινγκ ανά Περιφέρεια, 2021

5.6.2 Αφίξεις σε κάμπινγκ στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου την περίοδο 2015-2019 σημείωσε αύξηση αφίξεων σε κάμπινγκ (από 0 αφίξεις το 2015 σε 791 αφίξεις το 2019). Οι αφίξεις αλλοδαπών σε κάμπινγκ της Περιφέρειας σημείωσαν αύξηση (από 0 αφίξεις το 2015 σε 593 αφίξεις το 2019) ενώ των ημεδαπών αύξηση (από 0 αφίξεις το 2015 σε 198 αφίξεις το 2019). Η μοναδική Ενότητα που κατέγραψε αφίξεις την περίοδο 2015-2019 ήταν η Ενότητα Λήμνου. Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι για το 2019 το μερίδιο των αλλοδαπών σε όρους αφίξεων σε κάμπινγκ της Περιφέρειας ήταν υψηλότερο των ημεδαπών (75% έναντι 25%).

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου για το 2021 δεν κατέγραψε αφίξεις σε κάμπινγκ στην επικράτεια της.

Πίνακας 75: Αφίξεις σε κάμπινγκ στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2015-2021

Ενότητα		2015	2019	2021	%Δ 2015- 2019	%Δ 2019- 2021
Λήμνου	Αλλοδαποί	0	593	0		-100%
	Ημεδαποί	0	198	0		-100%
Σύνολο	Αλλοδαποί	0	593	0		-100%
	Ημεδαποί	0	198	0		-100%
Σύνολο Περιφέρειας		0	791	0		-100%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.6.3 Διανυκτερεύσεις σε κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι διανυκτερεύσεις σε κάμπινγκ στην Ελλάδα (αλλοδαπών και ημεδαπών) την περίοδο 2015-2019 κατέγραψαν αύξηση κατά +35% (από 1,6 εκατ. το 2015 σε 2,1 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αύξηση, με εξαίρεση την Περιφέρεια Αττικής (-18%, από 38 χιλ. το 2015 σε 31 χιλ. το 2019). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Κεντρική Μακεδονία (+35%, από 640 χιλ. το 2015 σε 865 χιλ. το 2019), Πελοπόννησο (+25%, από 261 χιλ. το 2015 σε 327 χιλ. το 2019), Νότιο Αιγαίο (+39%, από 139 χιλ. το 2015 σε 193 χιλ. το 2019), Αν. Μακεδονία & Θράκη (+54%, από 107 χιλ. το 2015 σε 165 χιλ. το 2019), Ιόνια Νησιά (+67%, από 76 χιλ. το 2015 σε 127 χιλ. το 2019), Δυτική Ελλάδα (+22%, από 89 χιλ. το 2015 σε 108 χιλ. το 2019), Θεσσαλία (+86%, από 55 χιλ. το 2015 σε 101 χιλ. το 2019), Ήπειρο (+48%, από 51 χιλ. το 2015 σε 75 χιλ. το 2019), Στερεά Ελλάδα (+15%, από 62 χιλ. το 2015 σε 71 χιλ. το 2019), Κρήτη (+1%, από 44 χιλ. το 2015 σε 44 χιλ. το 2019) και Βόρειο Αιγαίο (από 0 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 2 χιλ. το 2019).

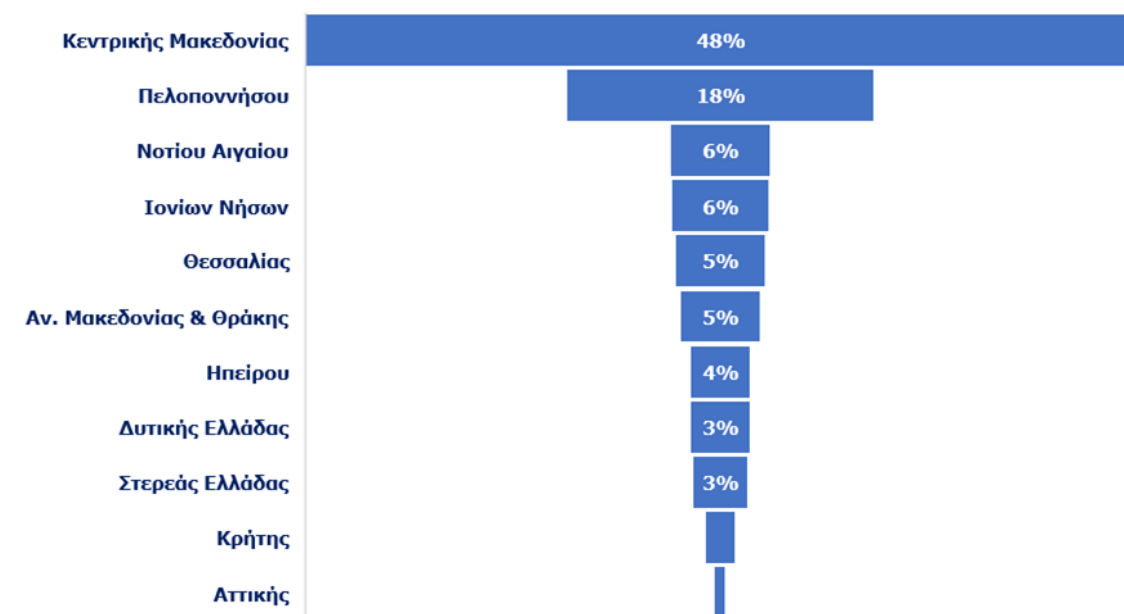
Την περίοδο 2019-2021, οι διανυκτερεύσεις σε κάμπινγκ της Ελλάδας (αλλοδαπών και ημεδαπών) σημείωσαν μείωση κατά -39% (από 2,1 εκατ. το 2019 σε 1,3 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν πτώση: Κεντρική Μακεδονία (-29%, από 865 χιλ. το 2019 σε 616 χιλ. το 2021), Πελοπόννησο (-30%, από 327 χιλ. το 2019 σε 228 χιλ. το 2021), Νότιο Αιγαίο (-61%, από 193 χιλ. το 2019 σε 75 χιλ. το 2021), Ιόνια Νησιά (-43%, από 127 χιλ. το 2019 σε 73 χιλ. το 2021), Θεσσαλία (-34%, από 101 χιλ. το 2019 σε 67 χιλ. το 2021), Αν. Μακεδονία & Θράκη (-64%, από 165 χιλ. το 2019 σε 59 χιλ. το 2021), Ήπειρο (-40%, από 75 χιλ. το 2019 σε 45 χιλ. το 2021), Δυτική Ελλάδα (-59%, από 108 χιλ. το 2019 σε 45 χιλ. το 2021), Στερεά Ελλάδα (-43%, από 71 χιλ. το 2019 σε 40 χιλ. το 2021), Κρήτη (-50%, από 44 χιλ. το 2019 σε 22 χιλ. το 2021), Αττική (-73%, από 31 χιλ. το 2019 σε 8 χιλ. το 2021) και Βόρειο Αιγαίο (-100%, από 2 χιλ. το 2019 σε 0 διανυκτερεύσεις το 2021).

Πίνακας 76: Διανυκτερεύσεις σε κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2021

Περιφέρεια	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Κεντρικής Μακεδονίας	639.861	864.520	615.988	35%	-29%
Πελοποννήσου	260.827	327.337	227.824	25%	-30%
Νοτίου Αιγαίου	138.946	192.891	74.705	39%	-61%
Ιονίων Νήσων	76.471	127.343	72.794	67%	-43%
Θεσσαλίας	54.501	101.474	66.702	86%	-34%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	106.785	164.664	59.121	54%	-64%
Ηπείρου	50.850	75.119	45.357	48%	-40%
Δυτικής Ελλάδας	88.571	108.484	44.643	22%	-59%
Στερεάς Ελλάδας	61.701	70.681	40.173	15%	-43%
Κρήτης	43.984	44.344	22.240	1%	-50%
Αττικής	37.732	31.049	8.336	-18%	-73%
Βορείου Αιγαίου	0	2.017	0		-100%
Ελλάδα	1.560.229	2.109.923	1.277.883	35%	-39%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή, παρατηρούμε ότι ο μεγαλύτερος όγκος διανυκτερεύσεων καταγράφεται στα κάμπινγκ των Περιφερειών της Κεντρικής Μακεδονίας (48%) και της Πελοποννήσου (18%). Δηλαδή οι 2 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν για το 2021 το 66% των συνολικών διανυκτερεύσεων σε κάμπινγκ της χώρας.

Διάγραμμα 82: Ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων σε κάμπινγκ ανά Περιφέρεια, 2021

5.6.4 Διανυκτερεύσεις σε κάμπινγκ στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου την περίοδο 2015-2019 σημείωσε αύξηση διανυκτερεύσεων σε κάμπινγκ (από 0 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 2 χιλ. το 2019). Οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών σε κάμπινγκ της Περιφέρειας σημείωσαν αύξηση (από 0 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 1 χιλ. το 2019) ενώ των ημεδαπών αύξηση (από 0 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 781 διανυκτερεύσεις το 2019). Επιμέρους, μόνο η Ενότητα Λήμνου κατέγραψε διανυκτερεύσεις σε κάμπινγκ την περίοδο 2015-2019. Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι για το 2019 το μερίδιο των αλλοδαπών σε όρους διανυκτερεύσεων σε κάμπινγκ της Περιφέρειας ήταν υψηλότερο των ημεδαπών (61% έναντι 39%).

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου για το 2021 δεν κατέγραψε διανυκτερεύσεις σε κάμπινγκ στην επικράτεια της.

Πίνακας 77: Διανυκτερεύσεις σε κάμπινγκ στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2015-2021

Ενότητα		2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Λήμνου	Αλλοδαποί	0	1.236	0		-100%
	Ημεδαποί	0	781	0		-100%
Σύνολο	Αλλοδαποί	0	1.236	0		-100%
	Ημεδαποί	0	781	0		-100%
Σύνολο Περιφέρειας		0	2.017	0		-100%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.6.5 Μέση Διάρκεια Παραμονής σε κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Η Μέση Διάρκεια Παραμονής σε κάμπινγκ στην Ελλάδα (αλλοδαπών και ημεδαπών) την περίοδο 2015-2019 κατέγραψε μείωση κατά -3% (από 4,6 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 4,4 διανυκτερεύσεις το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν μείωση, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Ιονίων Νήσων (+3%, από 4,8 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 5,0 διανυκτερεύσεις το 2019), Νοτίου Αιγαίου (+1%, από 3,3 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 3,3 διανυκτερεύσεις το 2019), Θεσσαλίας (+24%, από 2,8 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 3,5 διανυκτερεύσεις το 2019) και Στερεάς Ελλάδας (+9%, από 3,0 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 3,3 διανυκτερεύσεις το 2019). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Κεντρική Μακεδονία (-2%, από 6,5 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 6,4 διανυκτερεύσεις το 2019), Αν. Μακεδονία & Θράκη (-3%, από 5,0 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 4,8 διανυκτερεύσεις το 2019), Ήπειρο (-21%, από 4,3 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 3,4 διανυκτερεύσεις το 2019), Πελοπόννησο (-8%, από 4,0 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 3,7 διανυκτερεύσεις το 2019), Κρήτη (-13%, από 3,6 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 3,1 διανυκτερεύσεις το 2019), Δυτική Ελλάδα (-12%, από 3,8 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 3,4 διανυκτερεύσεις το 2019) και Αττική (-24%, από 3,0 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 2,3 διανυκτερεύσεις το 2019). Στο Βόρειο Αιγαίο δεν καταγράφηκε κίνηση στα κάμπινγκ το 2015 ενώ το 2019 η Μέση Διάρκεια Παραμονής ήταν 2,5 διανυκτερεύσεις.

Την περίοδο 2019-2021, η Μέση Διάρκεια Παραμονής σε κάμπινγκ της Ελλάδας (αλλοδαπών και ημεδαπών) σημείωσε αύξηση κατά +1% (από 4,4 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 4,5 διανυκτερεύσεις το 2021). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή, με τις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (-14%, από 6,4 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,5 διανυκτερεύσεις το 2021), Ιονίων Νήσων (-0,2%, από 5,0 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,0 διανυκτερεύσεις το 2021), Θεσσαλίας (-4%, από 3,5 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,3 διανυκτερεύσεις το 2021), Στερεάς Ελλάδας (-6%, από 3,3 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,1 διανυκτερεύσεις το 2021), Δυτικής Ελλάδας (-14%, από 3,4 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,9 διανυκτερεύσεις το 2021), Αττικής (-7%, από 2,3 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,1 διανυκτερεύσεις το 2021) και Βορείου Αιγαίου (-100%, από 2,5 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 0 διανυκτερεύσεις το 2021) να καταγράφουν μείωση στην Μέση Διάρκεια Παραμονής στα κάμπινγκ ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+12%, από 4,8 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,4 διανυκτερεύσεις το 2021), Ηπείρου (+26%, από 3,4 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 4,3 διανυκτερεύσεις το 2021), Πελοποννήσου (+7%, από 3,7 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 4,0 διανυκτερεύσεις το 2021), Νοτίου Αιγαίου (+4%, από 3,3 διανυκτερεύσεις το

2019 σε 3,5 διανυκτερεύσεις το 2021) και Κρήτης (+3%, από 3,1 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,2 διανυκτερεύσεις το 2021) αύξηση.

Πίνακας 78: Μέση Διάρκεια Παραμονής σε κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2021

Περιφέρεια	2015	2019	2021	%Δ 2015- 2019	%Δ 2019- 2021
Κεντρικής Μακεδονίας	6,5	6,4	5,5	-2%	-14%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	5,0	4,8	5,4	-3%	12%
Ιονίων Νήσων	4,8	5,0	5,0	3%	0%
Ηπείρου	4,3	3,4	4,3	-21%	26%
Πελοποννήσου	4,0	3,7	4,0	-8%	7%
Νοτίου Αιγαίου	3,3	3,3	3,5	1%	4%
Θεσσαλίας	2,8	3,5	3,3	24%	-4%
Κρήτης	3,6	3,1	3,2	-13%	3%
Στερεάς Ελλάδας	3,0	3,3	3,1	9%	-6%
Δυτικής Ελλάδας	3,8	3,4	2,9	-12%	-14%
Αττικής	3,0	2,3	2,1	-24%	-7%
Βορείου Αιγαίου		2,5			-100%
Ελλάδα	4,6	4,4	4,5	-3%	1%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETTE Intelligence

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου μόνο το 2019 κατέγραψε κίνηση στα κάμπινγκ της και μόνο στην Ενότητα Λήμνου (2,5 διανυκτερεύσεις).

6 ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ

6.1 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ, 2019

Η ανάλυση των οικονομικών δεικτών απόδοσης βασίζεται σε στοιχεία ισολογισμών 2.333 εταιρειών, για τις οποίες βρέθηκε ισολογισμός για το 2019, οι οποίες ταυτοποιήθηκαν με τα 2.479 ξενοδοχεία¹⁸ τα οποία τους ανήκουν και τα οποία διαθέτουν 172.349 δωμάτια στις κατηγορίες 2*, 3*, 4* και 5*. Με τον τρόπο αυτό κατέστη δυνατό να αναλυθούν όχι μόνο χρηματοοικονομικοί αλλά και λειτουργικοί δείκτες ανά κατηγορία και ανά προορισμό¹⁹.

Το δείγμα αντιπροσωπεύει το 50% των μονάδων και το 56% των δωματίων των 5* ξενοδοχείων, το 37% των μονάδων και το 47% των δωματίων των 4* ξενοδοχείων, το 29% των μονάδων και το 40% των δωματίων των 3* ξενοδοχείων και το 21% των μονάδων και το 27% των δωματίων των 2* ξενοδοχείων.

Για τις Περιφέρειες Βορείου Αιγαίου, Δυτικής Ελλάδας και Δυτικής Μακεδονίας για τα ξενοδοχεία 5* και Δυτικής Μακεδονίας για τα ξενοδοχεία 4*, δεν υπήρχε επαρκές δείγμα για την ανάλυση των ισολογισμών των ξενοδοχείων που ευρίσκονται σε αυτές. Στις περιπτώσεις αυτές προβήκαμε μόνο σε εκτίμηση του Κύκλου Εργασιών τους, ενώ τα μεγέθη ΚΠΦΤΑ²⁰, ΚΠΦ²¹, Καθαρά Πάγια, Ίδια Κεφάλαια και Μακροπρόθεσμα Δάνεια δεν εκτιμήθηκαν. Εκτιμούμε όμως ότι λόγω του μικρού αριθμού δωματίων στις εν λόγω Περιφέρειες, η παράλειψή τους δεν αλλοιώνει ουσιαδώς την εκτίμηση των συνολικών μεγεθών που προαναφέρθηκαν, ανά κατηγορία.

¹⁸ Λόγω μη δημοσίευσης πλέον των στοιχείων του ΜΗΤΕ, η ταυτοποίηση των ξενοδοχείων έγινε αποκλειστικά και μόνο από την βάση του ΞΕΕ, ενώ την προηγούμενη χρονιά (2018) στα στοιχεία συμπεριλαμβάνονταν και τα στοιχεία του ΜΗΤΕ.

¹⁹ Για αναλυτική μεθοδολογία βλ. σελ. 8 και 9 [αντίστοιχης μελέτης με στοιχεία 2015](#).

²⁰ Κέρδη Προ Φόρων Τόκων και Αποσβέσεων.

²¹ Κέρδη Προ Φόρων

6.1.1 Οικονομικοί δείκτες απόδοσης ξενοδοχείων στην Ελλάδα

Πίνακας 79: Βασικά χρηματοοικονομικά μεγέθη και δείκτες ξενοδοχείων στην Ελλάδα, 2019

Βασικά χρηματοοικονομικά μεγέθη και δείκτες ξενοδοχείων στην Ελλάδα, 2019				
Κατηγορία	5*	4*	3*	2*
Δωμάτια	89.680	120.542	100.622	97.431
Κύκλος Εργασιών	3.262.069.431	2.190.935.667	1.004.047.195	643.495.812
ΚΠΦΤΑ	860.061.739	504.952.894	203.829.326	126.035.652
ως % του Κύκλου Εργασιών	26%	23%	20%	20%
ΚΠΦ	-22.888.646	170.938.533	63.408.779	32.535.258
ως % του Κύκλου Εργασιών	-1%	8%	6%	5%
Καθαρά Πάγια	2.201.335.531	1.018.595.403	358.973.582	157.788.663
Ίδια Κεφάλαια	5.993.544.916	3.815.983.412	2.136.588.898	1.761.742.699
Μακροπρόθεσμα Δάνεια	5.551.773.761	1.593.275.697	634.837.964	288.649.974
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/Ίδια Κεφάλαια	0,9	0,4	0,3	0,2
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/ΚΠΦΤΑ	6,5	3,2	3,1	2,3

Πηγή: ICAP, ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Από τα παραπάνω στοιχεία προκύπτει ότι, σύμφωνα με τα στοιχεία του 2019:

- Υπάρχει μια αρκετά ισομερής κατανομή δωματίων στα ξενοδοχεία 5*, 4*, 3* και 2*
- Ο κύκλος εργασιών των ξενοδοχείων 2*, 3*, 4* και 5* υπερβαίνει τα € 7,0 δισ. αθροιστικά ενώ τα συνολικά επενδεδυμένα Ίδια Κεφάλαια υπερβαίνουν τα € 13,7 δισ. και ο Μακροπρόθεσμος Δανεισμός τα € 8,0 δισ. Η αξία των Παγίων μετά τις Αποσβέσεις (Καθαρά Πάγια) ανέρχεται σε € 3,7 δισ. περίπου.
- Αν και τα ξενοδοχεία 5* έχουν μικρότερο συνολικό αριθμό δωματίων από τα ξενοδοχεία 2*, 3* και 4*, έχουν σημαντικά μεγαλύτερη οικονομική σημασία με όρους Κύκλου Εργασιών, Κερδοφορίας (ΚΠΦΤΑ), Επενδεδυμένων Παγίων και Επενδεδυμένων Κεφαλαίων, τόσο Ιδίων όσο και Δανείων.
- Τα 5* ξενοδοχεία, έχουν επίσης καλύτερο δείκτη κερδοφορίας ΚΠΦΤΑ ενώ τα ΚΠΦ είναι αρνητικά, σε αντίθεση με τις υπόλοιπες κατηγορίες. Συγκεκριμένα, ο δείκτης κερδοφορίας ΚΠΦΤΑ για τα 5* ξενοδοχεία κρίνεται ως πολύ ικανοποιητικός ενώ ο δείκτης ΚΠΦ είναι αρνητικός ενώ για τις υπόλοιπες κατηγορίες 4*, 3* και 2* οι δείκτες ΚΠΦΤΑ και ΚΠΦ κρίνονται ως ικανοποιητικοί, με εξαίρεση τα ΚΠΦ για τα 2* που κρίνεται ως χαμηλός.
- Τέλος, η χρηματοοικονομική επάρκεια (βάσει των δεικτών Μακροπρόθεσμα Δάνεια προς Ίδια Κεφάλαια και Μακροπρόθεσμα Δάνεια προς ΚΠΦΤΑ) κρίνεται ως υγιής για τις κατηγορίες 2*, 3* και 4* ενώ για την κατηγορία 5* αυτό ισχύει

μόνο για τον πρώτο δείκτη (Μακροπρόθεσμα Δάνεια προς Ίδια Κεφάλαια), ενώ ο δεύτερος δείκτης (Μακροπρόθεσμα Δάνεια προς ΚΠΦΤΑ) κρίνεται ως υψηλός.

Πίνακας 80: Βασικοί δείκτες ξενοδοχείων ανά δωμάτιο στην Ελλάδα, 2019

Βασικοί δείκτες ξενοδοχείων ανά δωμάτιο στην Ελλάδα, 2019				
Κατηγορία	5*	4*	3*	2*
Κύκλος Εργασιών/Δωμάτιο	36.375	18.176	9.978	6.605
Καθαρά Πάγια/Δωμάτιο	24.547	8.450	3.568	1.619
Ίδια Κεφάλαια/Δωμάτιο	66.833	31.657	21.234	18.082
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/Δωμάτιο	61.906	13.218	6.309	2.963

Πηγή: ICAP, ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Σύμφωνα με τον πίνακα 80, προκύπτει ότι, ανά Δωμάτιο, τόσο ο Κύκλος Εργασιών όσο και τα επενδεδυμένα Πάγια, τα Ίδια Κεφάλαια και τα Μακροπρόθεσμα Δάνεια είναι σημαντικά υψηλότερα όσο υψηλότερη είναι η κατηγορία του ξενοδοχείου.

Αξιοσημείωτο είναι επίσης ότι ενώ ο Κύκλος Εργασιών ανά Δωμάτιο στα ξενοδοχεία 5* είναι περίπου διπλάσιος από αυτόν των 4* (που με τη σειρά τους είναι περίπου διπλάσιος αυτού των 3* και περίπου τριπλάσιος αυτού των 2*), τα επενδεδυμένα Κεφάλαια και Πάγια ανά Δωμάτιο είναι υπερδιπλάσια στα ξενοδοχεία 5* σε σχέση με τα αντίστοιχα 4*. Δηλαδή η απόδοση, με όρους Κύκλου Εργασιών ανά Δωμάτιο σε σχέση με τα επενδεδυμένα Κεφάλαια και Πάγια ανά Δωμάτιο στα ξενοδοχεία 5* υπολείπεται αυτής των ξενοδοχείων 4*. Η εικόνα αυτή συνάδει και με την εικόνα στους δείκτες χρηματοοικονομικής επάρκειας του Πίνακα 79.

6.1.2 Οικονομικοί δείκτες απόδοσης ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου

Η ανάλυση των οικονομικών δεικτών απόδοσης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου βασίζεται στην ταυτοποίηση 137 ξενοδοχείων τα οποία διαθέτουν 5.205 δωμάτια στις κατηγορίες 4*, 3* και 2*.

Το δείγμα αντιπροσωπεύει το 46% των μονάδων και το 49% των δωματίων των 4* ξενοδοχείων, το 39% των μονάδων και το 51% των δωματίων των 3* ξενοδοχείων και το 41% των μονάδων και το 49% των δωματίων των 2* ξενοδοχείων.

Πίνακας 81: Βασικά χρηματοοικονομικά μεγέθη και δείκτες ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, 2019

Βασικά χρηματοοικονομικά μεγέθη και δείκτες ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, 2019				
Κατηγορία	5*	4*	3*	2*
Δωμάτια	939	1.839	4.677	3.937
Κύκλος Εργασιών	16.300.214	17.162.708	32.099.949	16.897.299
ΚΠΦΤΑ	-	303.797	6.926.378	3.491.622
ως % του Κύκλου Εργασιών	-	2%	22%	21%
ΚΠΦ	-	-2.978.470	1.819.066	1.299.657
ως % του Κύκλου Εργασιών	-	-17%	6%	8%
Καθαρά Πάγια	-	9.115.030	3.419.208	5.904.116
Ίδια Κεφάλαια	-	92.114.992	96.289.769	66.828.247
Μακροπρόθεσμα Δάνεια	-	12.052.294	17.089.580	4.816.899
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/Ίδια Κεφάλαια	-	0,1	0,2	0,1
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/ΚΠΦΤΑ	-	39,7	2,5	1,4

Πηγή: ICAP, ΕΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Από τα παραπάνω στοιχεία προκύπτει ότι, σύμφωνα με τα στοιχεία του 2019:

- Ο κύκλος εργασιών των ξενοδοχείων 2*, 3*, 4* και 5* ανέρχεται σε € 82 εκατ. περίπου ενώ τα συνολικά επενδεδυμένα Ίδια Κεφάλαια στις κατηγορίες 4*, 3* και 2* είναι περίπου € 255 εκατ. και ο Μακροπρόθεσμος Δανεισμός περίπου € 34 εκατ. Η αξία των Παγίων μετά τις Αποσβέσεις (Καθαρά Πάγια) ανέρχεται σε € 18 εκατ. περίπου.
- Τα ξενοδοχεία 3* συγκριτικά με τις υπόλοιπες κατηγορίες, έχουν σημαντικά υψηλότερο Κύκλο Εργασιών, Κερδοφορία (ΚΠΦΤΑ και ΚΠΦ), Ίδια Κεφάλαια και Μακροπρόθεσμα Δάνεια ενώ τα 4* ξενοδοχεία εμφανίζουν τα υψηλότερα Καθαρά Πάγια.
- Ο δείκτης ΚΠΦΤΑ ως ποσοστό του Κύκλου Εργασιών στις κατηγορίες ξενοδοχείων 3* και 2* κρίνεται ως ικανοποιητικός ενώ στα 4* ξενοδοχεία ως

πολύ χαμηλός. Ο δείκτης ΚΠΦ για τις κατηγορίες 3* και 2* κρίνεται ως ικανοποιητικός ενώ για τα 4* ο δείκτης είναι αρνητικός.

- Τέλος, οι δείκτες Μακροπρόθεσμα Δάνεια προς Ίδια Κεφάλαια και Μακροπρόθεσμα Δάνεια προς ΚΠΦΤΑ κρίνονται ως υγιείς για όλες τις κατηγορίες ξενοδοχείων, με εξαίρεση τον δείκτη Μακροπρόθεσμα Δάνεια προς ΚΠΦΤΑ για τα ξενοδοχεία 4* ο οποίος κρίνεται ως πολύ υψηλός.

Πίνακας 82: Βασικοί δείκτες ξενοδοχείων ανά δωμάτιο στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, 2019

Βασικοί δείκτες ξενοδοχείων ανά δωμάτιο στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, 2019				
Κατηγορία	5*	4*	3*	2*
Κύκλος Εργασιών/Δωμάτιο	17.359	9.333	6.863	4.292
Καθαρά Πάγια/Δωμάτιο	-	4.957	731	1.500
Ίδια Κεφάλαια/Δωμάτιο	-	50.090	20.588	16.974
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/Δωμάτιο	-	6.554	3.654	1.223

Πηγή: ICAP, ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Σύμφωνα με τον πίνακα 82, προκύπτει ότι, ανά Δωμάτιο, τόσο ο Κύκλος Εργασιών όσο και τα Καθαρά Πάγια, τα Ίδια Κεφάλαια και τα Μακροπρόθεσμα Δάνεια είναι υψηλότερα όσο υψηλότερη είναι η κατηγορία του ξενοδοχείου. Εξαιρέση αποτελούν τα Καθαρά Πάγια για τα 2* ξενοδοχεία όπου βρίσκονται υψηλότερα από τα αντίστοιχα των 3* ξενοδοχείων.

Συγκριτικά με τους αντίστοιχους δείκτες για το σύνολο της χώρας και για τις κατηγορίες 2*,3* και 4* (βλ. Πίνακα 80) παρατηρούμε ότι ο Κύκλος Εργασιών ανά Δωμάτιο, τα Καθαρά Πάγια ανά Δωμάτιο, τα Ίδια Κεφάλαια ανά Δωμάτιο και τα Μακροπρόθεσμα Δάνεια ανά Δωμάτιο είναι χαμηλότερα στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, εξαίρεση αποτελούν τα Ίδια Κεφάλαια ανά Δωμάτιο για τα 4*.

6.2 ΔΕΙΚΤΕΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ, 2019-2021

Ο Γενικός Δείκτης Ικανοποίησης (GRI) πελατών ξενοδοχείων υπολογίζεται από την ReviewPro, εταιρεία που ειδικεύεται στην μέτρηση της online φήμης των ξενοδοχείων. Ο δείκτης αυτός υπολογίζεται για κάθε ξενοδοχείο, μέσω ανάλυσης των μεταβλητών που συνδέονται με τις αναρτήσεις σχολίων πελατών σε εκατοντάδες πλατφόρμες κοινωνικής δικτύωσης, ιστοσελίδες σχολιασμού ξενοδοχείων και ιστοσελίδες OTAs (online travel agents – διαδικτυακά ταξιδιωτικά γραφεία). Επίσης, λαμβάνει υπόψιν όχι μόνο τις ημερήσιες κριτικές αλλά και τα ιστορικά δεδομένα των τελευταίων 365 ημερών δίνοντας μεγαλύτερη βαρύτητα στις πιο πρόσφατες κριτικές. Δείκτες άνω του 80% υποδηλώνουν θετική εμπειρία. Ο δείκτης είναι ποιοτικός και μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την αξιολόγηση της εξέλιξης της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών.

Για τον υπολογισμό έχουν αναλυθεί τα στοιχεία 1.096 ξενοδοχείων από την Ελλάδα, διαφόρων κατηγοριών και από διαφορετικές περιοχές της χώρας. Χαρακτηριστικά αναφέρουμε ότι τα στοιχεία που παρουσιάζονται για το 2021 βασίζονται σε 260.429 αξιολογήσεις από πελάτες ελληνικών ξενοδοχείων. Συνεπώς, ο δείκτης GRI αποτυπώνει το ανταγωνιστικό επίπεδο του ελληνικού ξενοδοχειακού προϊόντος.

6.2.1 Δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Πίνακας 83: Δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019-21

Δείκτες Ποιότητας των Ξενοδοχείων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2019-21		
Περιφέρεια	2019	2021
Ήπειρος	91,0%	90,8%
Κυκλάδες	90,5%	90,7%
Βόρειο Αιγαίο	87,1%	89,0%
Κεν. Μακεδονία	86,9%	87,8%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	86,7%	87,8%
Δωδεκάνησα	86,4%	87,6%
Κρήτη	87,1%	87,1%
Στερεά Ελλάδα	85,8%	86,8%
Θεσσαλία	87,0%	86,7%
Πελοπόννησος	86,2%	86,7%
Ιόνια Νησιά	85,3%	86,0%
Αττική	85,9%	85,8%
Δυτική Μακεδονία	Μ.Δ.	85,4%
GRI	87,1%	87,6%

Πηγή: Review Pro - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Στον Πίνακα 83 καταγράφεται ο Γενικός Δείκτης Ικανοποίησης (GRI) των πελατών ξενοδοχείων τόσο στο σύνολο της χώρας όσο και ανά Περιφέρεια (με εξαίρεση την Δυτική Ελλάδα) και ανά κατηγορία αστεριού (με εξαίρεση τις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας, Αν. Μακεδονίας & Θράκης, Δυτικής Μακεδονίας και Δυτικής Ελλάδας). Από τα στοιχεία, παρατηρούμε ότι οι πελάτες που επέλεξαν για την διαμονή τους ξενοδοχεία έμειναν ικανοποιημένοι από τις παρεχόμενες υπηρεσίες τους τόσο στο σύνολο της

χώρας όσο και στις επιμέρους Περιφέρειες.

Συγκεκριμένα, το επίπεδο ικανοποίησης των πελατών ξενοδοχείων στο σύνολο της Ελλάδας, σημείωσε βελτίωση την περίοδο 2019-2021 (από 87,1% το 2019 σε 87,6% το 2021). Επιμέρους όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν βελτίωση του επιπέδου ικανοποίησης των πελατών ξενοδοχείων τους, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Ηπείρου (από 91,0% το 2019 σε 90,8% το 2021), Θεσσαλίας (από 87,0% το 2019 σε 86,7% το 2021) και Αττικής (από 85,9% το 2019 σε 85,8% το 2021). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες: Κυκλάδες (από 90,5% το 2019 σε 90,7% το 2021), Βόρειο Αιγαίο (από 87,1% το 2019 σε 89,0% το 2021), Κεντρική Μακεδονία (από 86,9% το 2019 σε 87,8% το 2021), Αν. Μακεδονία & Θράκη (από 86,7% το 2019 σε 87,8% το 2021), Δωδεκάνησα (από 86,4% το 2019 σε 87,6% το 2021), Κρήτη (από 87,1% το 2019 σε 87,1% το 2021), Στερεά Ελλάδα (από 85,8% το 2019 σε 86,8% το 2021), Πελοπόννησος (από 86,2% το 2019 σε 86,7% το 2021) και Ιόνια Νησιά (από 85,3% το 2019 σε 86,0% το 2021). Για την Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας δεν διατίθενται στοιχεία για το 2019 ενώ για το 2021 το επίπεδο Ικανοποίησης των πελατών της ανήλθε στο 85,4% και ήταν το χαμηλότερο ποσοστό σε σύγκριση με τις Περιφέρειες που διαθέτουμε στοιχεία. Τέλος, αξιοσημείωτο είναι ότι η Ήπειρος και οι Κυκλάδες εμφάνισαν τα υψηλότερα επίπεδα ικανοποίησης ενώ η Αττική και τα Ιόνια Νησιά από τα χαμηλότερα.

6.2.2 Δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά κατηγορία αστεριού

Πίνακας 84: Δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά κατηγορία αστεριού, 2019-21

Δείκτες Ποιότητας Ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά κατηγορία αστεριού, 2019-21		
	2019	2021
5*	Μ.Δ.	87,8%
4*	88,3%	91,1%
3*	87,0%	89,7%
1*- 2*	85,5%	86,2%
GRI	87,1%	89,0%

Πηγή: Review Pro - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Ο Γενικός Δείκτης Ικανοποίησης (GRI) των πελατών ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου σημείωσε βελτίωση την περίοδο 2019-2021 (από 87,1% το 2019 σε 89,0% το 2021). Επιπροσθέτως, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου σημείωσε το 2021 το 3^ο υψηλότερο ποσοστό ικανοποίησης πελατών ξενοδοχείων.

Επιμέρους, παρατηρούμε βελτίωση του επιπέδου ικανοποίησης πελατών ξενοδοχείων σε όλες τις διαθέσιμες κατηγορίες αστεριών: 4* (από 88,3% το 2019 σε 91,1% το 2021), 3* (από 87,0% το 2019 σε 89,7% το 2021) και 1*-2* (από 85,5% το 2019 σε 86,2% το 2021). Για τα ξενοδοχεία 5* δεν διαθέτουμε στοιχεία για το 2019 ενώ για το 2021 το επίπεδο ικανοποίησης των πελατών τους ανήλθε στο 87,8%. Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου σημείωσε το 2021 το υψηλότερο επίπεδο ικανοποίησης στα 4* και το 3^ο υψηλότερο στα 3* ξενοδοχεία από όλες τις εξεταζόμενες Περιφέρειες.

7 ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα ενότητα περιλαμβάνει την συνοπτική καταγραφή επιλεγμένων **βασικών στρατηγικών κατευθύνσεων και προβλέψεων που έχουν άμεση σχέση με την τουριστική ανάπτυξη**, όπως έχουν θεσμοθετηθεί και προωθούνται στο πλαίσιο του **Περιφερειακού Χωροταξικού Πλαισίου (ΠΧΠ)** για την Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου (βλ. [ΦΕΚ 181 Δ/16.04.2019](#)).

Τα **ΠΧΠ** θεσμοθετούνται με Απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας μετά από δημόσια διαβούλευση. **Αποτελούν τα βασικά εργαλεία άσκησης χωροταξικού σχεδιασμού αλλά και αναπτυξιακής πολιτικής σε Περιφερειακό επίπεδο**, παρέχοντας κατευθύνσεις για την χωρική οργάνωση και την ανάπτυξη των Περιφερειών της Χώρας και δίνοντας στρατηγικές κατευθύνσεις στα υποκείμενα επίπεδα σχεδιασμού που έχουν ρυθμιστικό χαρακτήρα.

Στις επόμενες ενότητες περιγράφονται στρατηγικές κατευθύνσεις που έχουν σχέση με:

- **πρότυπα χωρικής οργάνωσης, αναπτυξιακούς πόλους και άξονες, κόμβους και πύλες μεταφορών** καθώς και με
- ειδικές **πρόνοιες και κατευθύνσεις** σε ότι αφορά στην **τουριστική ανάπτυξη ανά χωρική/ γεωγραφική ενότητα, θεματικές μορφές τουρισμού και ειδικές κατηγορίες του χώρου** (πχ. παράκτιος και νησιωτικός χώρος, ορεινός χώρος, κλπ.) καθώς και **όρους δόμησης** (πχ. αρτιότητες, επιτρεπόμενες χρήσεις, πυκνότητα κλινών).

Πρακτικά, οι πρόνοιες και οι κατευθύνσεις αυτές λαμβάνουν υπόψη μία σειρά επιτελικών σχεδίων και προγραμμάτων, όπως Εθνικές Πολιτικές (πχ. Σύμφωνα Εταιρικής Σχέσης, ενίσχυση ιδιωτικών επενδύσεων), τα οικεία Περιφερειακά και Τομεακά (πχ. υποδομές μεταφορών, περιβάλλον και αειφόρος ανάπτυξη) Επιχειρησιακά Προγράμματα, αλλά και τις επηρεάζουν. Παράλληλα **έχουν άμεση και στενή σχέση τόσο με τον σχεδιασμό του χώρου ρυθμιστικού χαρακτήρα** (πχ. πολεοδομικά σχέδια) όσο και **με τον σχεδιασμό και την υλοποίηση δημόσιων και ιδιωτικών έργων** (πχ. μέσω της διαδικασίας της χωροθέτησης και της περιβαλλοντικής αδειοδότησης) στους τομείς – μεταξύ άλλων – των μεταφορών, των υποδομών και του τουρισμού.

Σκοπός και στόχοι

Ένας από τους βασικούς στόχους είναι η ισόρροπη ανάπτυξη της παραγωγικής βάσης της Περιφέρειας με έμφαση στην παράλληλη ανάπτυξη και την αλληλοϋποστήριξη του πρωτογενούς τομέα (αλιεία, γεωργία, κτηνοτροφία), του τουρισμού και της παραγωγής «πράσινης» ενέργειας.

Ειδικότεροι στόχοι σχετικοί με τον τουρισμό αποτελούν η: (α) Πολύπλευρη ανάπτυξη του τουρισμού με αξιοποίηση νέων αγορών, (β) η ανάπτυξη ειδικών μορφών τουρισμού που σχετίζονται με το περιβάλλον και την πολιτιστική κληρονομιά και (γ) η Ανάπτυξη θαλάσσιου τουρισμού (τουρισμού κρουαζιέρας, σκαφών αναψυχής, κατάδυσης κ.λπ.).

Βασικοί άξονες και πόλοι ανάπτυξης

Σταθερή προτεραιότητα αποτελεί η βελτιωμένη προσέγγιση των εθνικών αξόνων ανάπτυξης, που ωστόσο δεν αφορά μόνον στον παραδοσιακό προσανατολισμό της Περιφέρειας προς την Αθήνα, αλλά και την ευρύτερη σύνδεση με άλλους κόμβους του ηπειρωτικού αναπτυξιακού άξονα σε σχήμα «S» (σύνδεση με Θεσσαλονίκη, Καβάλα, Αλεξανδρούπολη), αλλά και άλλους άξονες όπως εκείνον που διατρέχει την Κρήτη (σύνδεση με το Ηράκλειο).

Οι κύριοι πόλοι ανάπτυξης για την Περιφέρεια ταυτίζονται με τους δευτερεύοντες «εθνικούς πόλους» του Γενικού Πλαισίου για το Αιγαίο: τη Μυτιλήνη και τη Χίο. Οι πρωτεύουσες των άλλων μεγάλων νησιών και των αντίστοιχων Περιφερειακών Ενοτήτων (Βαθύ, Μύρινα, Αγ. Κήρυκος) αποτελούν δευτερεύοντες περιφερειακούς πόλους. Προκειμένου να αυξηθεί η επιρροή των ενδοπεριφερειακών πόλων ανάπτυξης, προωθείται και η κυκλική σύνδεσή τους, παράλληλα με την ακτινωτή, η οποία θα βελτιώσει την επικοινωνία και τη συνεργασία μεταξύ τους χωρίς την απαραίτητη μεσολάβηση της πρωτεύουσας της Περιφέρειας.

Πύλες του δικτύου μεταφορών

Με βάση τις κατευθύνσεις του Γενικού Πλαισίου, οι αερολιμένες της Μυτιλήνης και της Σάμου αναλαμβάνουν κεντρικό ρόλο για τις αεροπορικές υπηρεσίες στην Περιφέρεια. Θεωρείται αναγκαία η αναβάθμιση των υφιστάμενων υποδομών στο αεροδρόμιο της Μυτιλήνης και της Χίου ώστε να έχουν τη δυνατότητα εξυπηρέτησης μεγάλων αεροσκαφών.

Για τις λιμενικές υποδομές της Περιφέρειας, το ρόλο κόμβων αναλαμβάνουν οι λιμένες της Μυτιλήνης, του Σιγρίου Λέσβου, της Χίου, των Μεστών Χίου, της Σάμου (Βαθύ), του Καρλοβασιού και της Λήμνου.

Παράλληλα, προωθείται η ανάπτυξη και ο συντονισμός των μεταφορών και η ολοκλήρωση του συστήματος μεταφορών σε διαπεριφερειακό και ενδοπεριφερειακό επίπεδο, μέσω: (α) Ανάπτυξης λειτουργιών «κόμβου» διεθνούς σημασίας και διεύρυνσης των προοπτικών οικονομικής και πολιτιστικής συνεργασίας, με προσανατολισμό στη ΝΑ Μεσόγειο, στο χώρο της ΝΑ Ευρώπης και στις χώρες της Μαύρης Θάλασσας, κατ' ακολουθία με τους κύριους θαλάσσιους άξονες σύνδεσης της χώρας με τις περιοχές αυτές. (β) Τακτικής συγκοινωνιακής σύνδεσης των «πυλών» της περιφέρειας με τη Θεσσαλονίκη και την Καβάλα, ανοίγοντας νέες αναπτυξιακές δυνατότητες (πχ. στον τομέα του τουρισμού) και ξεφεύγοντας από τη μονοσήμαντη εξάρτηση από την Αθήνα. (γ) Τακτικής συγκοινωνιακής σύνδεσης των «πυλών» της Περιφέρειας με την Κύμη και το Βόλο, ώστε να μειωθεί η χρονοαπόσταση σύνδεσης των νησιών με την ηπειρωτική χώρα.

Τέλος, προβλέπεται η διατήρηση και αναβάθμιση ελικοδρομιών σε Ψαρά, Οινούσες και Άγ. Ευστράτιο.

Θαλάσσιες Μεταφορές

Προωθείται η ανάδειξη της θέσης της Περιφέρειας ως «σταυροδρόμι» θαλάσσιων μεταφορών, που αναπτύσσονται κατά μήκος πολλαπλών αξόνων διακίνησης επιβατών και εμπορευμάτων, οι οποίοι διατρέχουν το Αιγαίο Πέλαγος.

Ειδικότερα, προωθείται η:

- Διαρκής αναβάθμιση όλων των υφιστάμενων λιμένων με σημαντική εμπορευματική ή/και επιβατική κίνηση με κύριο σκοπό τη σταθερή παροχή ασφάλειας στις μεταφορές. Ρόλο κόμβων μπορούν να επιτελέσουν οι λιμένες Σάμου (Βαθύ - Καρλόβασι), Μυτιλήνης, Σιγρίου, Χίου, Μεστών και Μύρινας
- Επιλογή συγκεκριμένων λιμένων για την εξυπηρέτηση τουρισμού κρουαζιέρας και προγραμματισμός απαιτούμενων έργων.
- Ενίσχυση του θαλάσσιου τουρισμού με την υπόδειξη ζωνών ή ευρύτερων περιοχών για τη χωροθέτηση οργανωμένων χώρων ελλιμενισμού σκαφών αναψυχής (μαρίνων).
- Δημιουργία δικτύου τουριστικών λιμένων, καταφυγίων και αγκυροβολίων για την καλύτερη επικοινωνία των περιοχών αλλά και την ανάπτυξη του θαλάσσιου τουρισμού. Ενδεικτικά, προωθείται η ανάπτυξη μαρίνων: σε Χίο (Βολισσός,

- Καρδάμυλα), Σάμο (Πυθαγόρειο, Καρλόβασι, Μαραθόκαμπος), Ικαρία (Άγ. Κήρυκος, Εύδηλος και νότιο τμήμα νησιού), στους Φούρνους και στη Θύμαινα.
- Ανάπτυξη υδατοδρομίων τόσο για τη διασύνδεση των νησιών εντός της Περιφέρειας όσο και για την επικοινωνία τους με τον ηπειρωτικό κορμό της χώρας, με την ανάπτυξη κατάλληλων υποδομών σε υφιστάμενους λιμένες, ή τη δημιουργία νέων, όπως θα προκύψουν από εξειδικευμένες μελέτες.
 - Ενίσχυση των ενδοπεριφερειακών ακτοπολιτικών συνδέσεων, π.χ. Μυτιλήνης - Χίου, Χίου - Ψαρών, ειδικά σε περιπτώσεις διοικητικής εξάρτησης και κάλυψης αναγκών πρόσβασης σε κοινωνικές υποδομές.
 - Υποστήριξη της ανάπτυξης νέων θαλάσσιων συνδέσεων επιβατικών ή θαλάσσιου τουρισμού (τύπου Ρεγγάτα) μεταξύ προορισμών της νησιωτικής Ελλάδας (π.χ. Καβάλα - Μυτιλήνη - Χίος - Ρόδος - Κρήτη), με τις Κυκλάδες, τα Δωδεκάνησα και τις Β. Σποράδες.

Χωρική διάρθρωση των βασικών δικτύων λοιπής τεχνικής υποδομής

Για τη διαχείριση και διάθεση των στερεών αποβλήτων υιοθετούνται οι προϋποθέσεις και κατευθύνσεις που τίθενται από τον Περιφερειακό Σχεδιασμό Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΠΕΣΔΑ) Βορείου Αιγαίου, όπως ισχύει. Για την μεταβατική περίοδο μέχρι την πλήρη εφαρμογή του ΠΕΣΔΑ προτείνονται οι ακόλουθοι άξονες δράσεων: (α) Εκτεταμένη ανακύκλωση συσκευασιών στο σύνολο της Περιφέρειας. (β) Στοχευμένη Διαλογή στην Πηγή του οργανικού κλάσματος σε περιοχές τουριστικές όπου υπάρχει σημαντικός αριθμός εστιατορίων, ξενοδοχείων, και στη δημιουργία μικρών μονάδων κομποστοποίησης, (γ) Βελτιστοποίηση της υπάρχουσας εναλλακτικής διαχείρισης των ειδικών ρευμάτων στο σύνολο της Περιφέρειας αξιοποιώντας την παρουσία των ΣΕΔΑ και (δ) Ολοκλήρωση του δικτύου ΣΜΑ.

Χωρική διάρθρωση, εξειδίκευση και συμπληρωματικότητα των παραγωγικών δραστηριοτήτων - Τουρισμός

Πρωθείται η:

- Διεύρυνση της τουριστικής αγοράς της Περιφέρειας (τόνωση των νέων αγορών όπως η Τουρκία και η Ρωσία και προσέλκυση και άλλων). Ιδιαίτερες προοπτικές παρουσιάζει η αξιοποίηση της τουριστικής κίνησης των παραλιών της Τουρκίας, με διαμόρφωση ελκυστικών τουριστικών προϊόντων, ενεργοποίηση σχημάτων επιχειρηματικής συνεργασίας και στοχευμένη προβολή, ώστε να επιτευχθεί ισόρροπη αμφίδρομη διακίνηση τουριστών μεταξύ των δύο πλευρών.

- Επέκταση της τουριστικής δραστηριότητας σε διάρκεια τουλάχιστον έξι μηνών κατά τη διάρκεια του έτους.
- Δημιουργία υποδομών για την τόνωση εξειδικευμένων μορφών τουρισμού, με έμφαση στον θαλάσσιο τουρισμό (σταθμοί ελλιμενισμού) και τον τουρισμό κρουαζιέρας.
- Αντιμετώπιση των ελλείψεων σε βασικές υποδομές ως προς τις πύλες εισόδου (λιμάνια, αεροδρόμια).
- Διάχυση των τουριστικών υποδομών ώστε να ωφεληθούν όλα τα νησιά και να ελαχιστοποιηθούν οι επιπτώσεις στο περιβάλλον.
- Δυνατότητα ανάπτυξης ειδικών / εναλλακτικών μορφών τουρισμού με την αξιοποίηση των μοναδικής αξίας φυσικών πόρων, καθώς και του πλούσιου πολιτιστικού, ιστορικού και αξιόλογου κτιριακού αποθέματος και της ύπαρξης ιαματικών θερμών πηγών.
- Αξιοποίηση της πλούσιας πολιτιστικής κληρονομιάς και η διαμόρφωση ισχυρής φυσιογνωμίας - ταυτότητας προορισμού, ελκυστικής για τον επισκέπτη.
- Δυνατότητα ολοκλήρωσης του τουριστικού προϊόντος με την αξιοποίηση συνεργειών με τους παραδοσιακούς κλάδους και τις τοπικές δραστηριότητες της περιοχής (προϊόντα ΠΟΠ και ΠΓΕ, υπηρεσίες εστίασης και τοπική γαστρονομία) και την ανάπτυξη διατομεακών / κλαδικών συνεργασιών.

Ιδιαίτερες δυνατότητες παρουσιάζει κατά προτεραιότητα η δημιουργία οργανωμένου δικτύου θεματικών διαδρομών (όλα τα νησιά) και η ανάπτυξη θεματικού τουρισμού

Επιπλέον, σημαντικό ρόλο μπορεί να διαδραματίσει το σημαντικό δίκτυο παραδοσιακών οικισμών, κυρίως στη Χίο, τη Λέσβο και τη Λήμνο. Ιδιαίτερα στις περιπτώσεις εγκαταλελειμμένων οικισμών (π.χ. στη Χίο) προωθείται η δυνατότητα αναζωογόνησης τους μέσω της δημιουργίας σύνθετων τουριστικών καταλυμάτων.

Οι κατευθύνσεις για τον τουρισμό ανάλογα με το είδος της τουριστικής ανάπτυξης εξειδικεύονται ως εξής:

1. Ως **αναπτυσσόμενες τουριστικά περιοχές** αναγνωρίζονται τα παράλια και περιορισμένες περιοχές της ενδοχώρας των μεγάλων νησιών της Περιφέρειας (Λέσβος, Λήμνος, Χίος, Σάμος, Ικαρία). Ενδεικτικά αναφέρονται οι εξής κατευθύνσεις: (α) Ολοκληρωμένες τουριστικές παρεμβάσεις με αναπτυξιακό χαρακτήρα, όπως οργανωμένοι υποδοχείς τουριστικών δραστηριοτήτων, σύνθετα τουριστικά καταλύματα, ειδικά προγράμματα τουριστικής ανάπτυξης και ανάπτυξης βασικών υποδομών, (β) Εκσυγχρονισμός υφιστάμενων τουριστικών μονάδων, με παράλληλη αναβάθμιση σε τύπους και κατηγορίες καταλυμάτων (3, 4 και 5 αστέρια), ή επέκταση αυτών και συμπληρώσεις με

ειδικές τουριστικές υποδομές, (γ) Προώθηση μέτρων εξοικονόμησης ενέργειας και βελτίωσης της ενεργειακής αποδοτικότητας των τουριστικών εγκαταστάσεων, (δ) Κατασκευή νέων, συμπλήρωση και αναβάθμιση υφιστάμενων τεχνικών, κοινωνικών, περιβαλλοντικών και πολιτιστικών υποδομών, (ε) Χωροθέτηση οργανωμένων κατασκηνώσεων (camping).

2. Ως **περιοχές με περιθώρια ανάπτυξης ειδικού και εναλλακτικού τουρισμού** αναγνωρίζονται τα μικρότερα νησιά της Περιφέρειας (Οινούσες, Ψαρά, Αγ. Ευστράτιος, Φούρνοι) καθώς επίσης και οι περιοχές της ενδοχώρας των μεγαλύτερων νησιών της Περιφέρειας. Ενδεικτικά αναφέρονται οι εξής κατευθύνσεις: (α) Προσαρμογή της τυπολογίας των καταλυμάτων (μορφολογικοί περιορισμοί, δυναμικότητα, κατηγορίες) και άλλων σχετικών με τον τουρισμό υποδομών σύμφωνα με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της περιοχής και των ειδικών - εναλλακτικών μορφών τουρισμού που υποστηρίζουν, (β) Αποκατάσταση και αξιοποίηση παλαιών κελυφών, επανάχρηση αξιόλογων κτιρίων ή συνόλων, και παροχής κινήτρων για μετατροπή παραδοσιακών ή διατηρητέων κτιρίων σε ξενοδοχειακές μονάδες τουλάχιστον 3 αστέρων, (γ) Εκσυγχρονισμός υφιστάμενων τουριστικών μονάδων με παράλληλη αναβάθμιση σε τύπους και κατηγορίες καταλυμάτων (3, 4 και 5 αστέρια) ή επέκταση αυτών και συμπληρώσεις με ειδικές τουριστικές υποδομές, (δ) Κατασκευή νέων, συμπλήρωση και αναβάθμιση υφιστάμενων τεχνικών, κοινωνικών, περιβαλλοντικών και πολιτιστικών υποδομών, (ε) Προώθηση τοπικών συμφώνων ποιότητας και προγραμμάτων στήριξης αγροτικών ή και παραδοσιακών μεταποιητικών δραστηριοτήτων φιλικών προς το περιβάλλον (στήριξη ολοκληρωμένης ή βιολογικής γεωργίας, προϊόντων ονομασίας προέλευσης, παραδοσιακών τεχνικών, κ.ά.) και λειτουργικής διασύνδεσής τους με τουριστικές μονάδες, (στ) Αναβάθμιση και μετατροπή υφιστάμενων ξενοδοχειακών καταλυμάτων σε σύνθετα τουριστικά καταλύματα ήπιας ανάπτυξης. (ζ) Ολοκληρωμένες τουριστικές παρεμβάσεις με αναπτυξιακό χαρακτήρα, όπως οργανωμένοι υποδοχείς τουριστικών δραστηριοτήτων, σύνθετα τουριστικά καταλύματα, ειδικά προγράμματα τουριστικής ανάπτυξης και ανάπτυξης βασικών υποδομών.

Σε ό,τι αφορά στους όρους της σημειακής χωροθέτησης τουριστικών καταλυμάτων σε εκτός σχεδίου και εκτός ορίων οικισμών περιοχές, δίδονται οι εξής κατευθύνσεις:

- Για τις αναπτυσσόμενες τουριστικά περιοχές: αύξηση της ελάχιστης απαιτούμενης επιφάνειας γηπέδου σε δέκα (10) στρέμματα και θέσπιση μέγιστης πυκνότητας 8, 9 και 10 κλινών/στρέμμα για ξενοδοχεία 5, 4 και 3

αστέρων, αντιστοίχως. Υιοθέτηση της κατεύθυνσης αυτής και στην περίπτωση επέκτασης υφιστάμενου καταλύματος, πλην της περίπτωσης τυχόν συμπλήρωσης αυτού με ειδικές τουριστικές υποδομές εκτός αν αυτό αποκλείεται από ειδικές διατάξεις.

- Για τις περιοχές με περιθώρια ανάπτυξης ειδικού και εναλλακτικού τουρισμού: αύξηση της ελάχιστης απαιτούμενης επιφάνειας γηπέδου σε δεκαπέντε (15) στρέμματα και θέσπιση μέγιστης πυκνότητας 8, 9 και 10 κλινών/ στρέμμα για ξενοδοχεία 5, 4 και 3 αστέρων, αντιστοίχως. Υιοθέτηση της κατεύθυνσης αυτής και στην περίπτωση επέκτασης υφιστάμενου καταλύματος, πλην της περίπτωσης τυχόν συμπλήρωσης αυτού με ειδικές τουριστικές υποδομές εκτός αν αυτό αποκλείεται από ειδικές διατάξεις.

Θεματικές/ ειδικές μορφές τουρισμού

Σε ότι αφορά στις θεματικές μορφές τουρισμού, προωθούνται οι κάτωθι κατευθύνσεις και μέτρα:

1. Αστικός τουρισμός: Προωθείται η αναβάθμιση του ρόλου της πόλης της Μυτιλήνης ως τουριστικού προορισμού τουρισμού διαμονής σύντομης διάρκειας, με τα εξής μέτρα: (α) Να αναδειχθεί και να αναβαθμιστεί το ιστορικό κέντρο, τα μνημεία, οι αρχαιολογικοί χώροι και λοιπά αξιόλογα στοιχεία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος της πόλης. (β) Να ενταχθεί η πόλη σε εθνικά και διεθνή δίκτυα στα πλαίσια ειδικών θεματικών ενοτήτων (π.χ. κοινή ιστορία, αρχιτεκτονική, τοπική παραγωγή κ.α.). (γ) Να αναβαθμιστούν και να επεκταθούν οι παρεχόμενες υπηρεσίες και δραστηριότητες σε μουσεία, εκθετήρια, φεστιβάλ και άλλες θεματικές ή πολιτιστικές εκδηλώσεις. (δ) Να κατασκευαστούν νέα καταλύματα υψηλών προδιαγραφών με παράλληλη απόσυρση των απαξιωμένων μονάδων καθώς και να αναπτυχθούν οργανωμένοι χωρικοί υποδοχείς στην ευρύτερη περιοχή της Μυτιλήνης (ε) Να αναβαθμιστεί ο ρόλος των Μέσων Μαζικής Μεταφοράς, να βελτιωθούν οι συνθήκες κυκλοφορίας και ασφάλειας των πεζών, καθώς και η προσβασιμότητα των εμποδιζόμενων ατόμων. (στ) Να μετεγκατασταθούν ο εμπορικός και επιβατικός λιμένας Μυτιλήνης εκτός του πολεοδομικού συγκροτήματος.
2. Συνεδριακός - Εκθεσιακός τουρισμός: Συγκεντρώνεται στη Μυτιλήνη, τη Λήμνο, τη Σάμο - Καρλόβασι - Πυθαγόρειο και τη Χίο. Στην ανάπτυξη του συνεδριακού - εκθεσιακού τουρισμού συναινούν σημαντικοί παράγοντες, όπως η λειτουργία του Πανεπιστημίου Αιγαίου και η ύπαρξη αξιόλογων στοιχείων του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος. Σημειώνεται ότι οι προοπτικές του

συνεδριακού - εκθεσιακού τουρισμού εξαρτώνται άμεσα από την εύκολη πρόσβαση (κυρίως αεροπορική και οδική, και δευτερευόντως ακτοπλοϊκή).

3. Θαλάσσιος τουρισμός:

- a. Τουρισμός κρουαζιέρας: Η Μυτιλήνη αναπτύσσεται ως πύλη εισόδου επιβατών κρουαζιέρας (homeport), που θα περιλαμβάνει και εγκαταστάσεις εξυπηρέτησης των επιβατών (port of call). Ως σταθμοί κρουαζιέρας μπορούν να αναδειχθούν περαιτέρω κατά προτεραιότητα η Σάμος, η Χίος, η Λέσβος και η Λήμνος.
- b. Τουρισμός με σκάφη αναψυχής: Σημαντική κατεύθυνση για την ανάπτυξη του τουρισμού αναψυχής στην Περιφέρεια, αποτελεί η πύκνωση του δικτύου τουριστικών λιμένων (μαρίνες, αγκυροβόλια, καταφύγια) σε νησιά της Περιφέρειας (Λέσβος - Χίος και μικρότερα νησιά επιρροής τους, Σάμος - Ικαρία και μικρότερα νησιά επιρροής τους). Εξίσου σημαντική κατεύθυνση αποτελεί η βελτίωση - εκσυγχρονισμός υφιστάμενων τουριστικών λιμενικών υποδομών. Τέλος, η ανάπτυξη και λειτουργία ενιαίου συστήματος ηλεκτρονικής ενημέρωσης για διαθεσιμότητα θέσης, κόστος κ.λπ. ανά τουριστικό λιμένα, θεωρείται απαραίτητη για την προσφορά ποιοτικών υπηρεσιών και την προσέλκυση επισκεπτών.
- c. Αλιευτικός τουρισμός: Παρουσιάζει ιδιαίτερες δυνατότητες, δεδομένου ότι διαθέτει σημαντικά πλεονεκτήματα σε σχέση με την ποιότητα των θαλάσσιων υδάτων και των αλιευτικών αποθεμάτων, τόσο σε ότι αφορά την υγιεινή τους όσο και σε ότι αφορά τα γευσιγνωστικά τους χαρακτηριστικά.
- d. Τουρισμός καταδύσεων αναψυχής: Βασική κατεύθυνση αποτελεί η ανάπτυξη δραστηριοτήτων καταδυτικού τουρισμού, κατά προτίμηση μέσω της δημιουργίας θαλάσσιων. καταδυτικών πάρκων - θαλάσσιες περιοχές που θα προστατεύονται από την αλιεία και άλλες θαλάσσιες και υποθαλάσσιες δραστηριότητες.

4. Πολιτισμικός τουρισμός: Βασικές κατευθύνσεις αποτελούν: (α) Η διασύνδεση των μουσείων - αρχαιολογικών χώρων - μνημείων - αξιόλογων λαογραφικών πόρων και ένταξη σε δίκτυα διαδρομών από κοινού με προορισμούς φυσιολατρικού ενδιαφέροντος. (β) Η δημιουργία μουσείων και θεματικών πάρκων συμπεριλαμβανομένων των τεχνολογικών για την ανάδειξη των πολιτιστικών πόρων και ιδιαιτεροτήτων κάθε περιοχής. (γ) Η διατήρηση και ανάδειξη της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς και ειδικότερα των ιστορικών κέντρων των πόλεων της Περιφέρειας και των παραδοσιακών οικισμών, αλλά και μεμονωμένων κτιρίων. (δ) Η ενίσχυση δράσεων για τη δημιουργία

πολυχώρων ψηφιακής αναπαράστασης ιστορικών, μυθολογικών και άλλων πολιτιστικών σεναρίων (σύνδεση καινοτομίας - πολιτισμού). (ε) Η ενίσχυση, προβολή και καθιέρωση φεστιβάλ, πολιτισμικών θεσμών και άλλων σχετικών εκδηλώσεων. (στ) Η ανάπτυξη του γαστρονομικού τουρισμού με βάση την εξαιρετική ποιότητα και ποικιλία των παραδοσιακών προϊόντων της Περιφέρειας, και ένταξή του στο τουριστικό προϊόν

5. Ιαματικός και θεραπευτικός τουρισμός: Βασικές κατευθύνσεις για την ανάπτυξη του ιαματικού τουρισμού αποτελούν η λήψη μέτρων για τη διαφύλαξη των ιαματικών πόρων από την κάθε είδους υποβάθμιση και η παρακολούθησή τους, και η δημιουργία γενικότερα κέντρων ιαματικού θεραπευτικού τουρισμού (θερμαλισμού, θαλασσοθεραπείας, υδροθεραπευτήρια, κ.λπ.).
6. Τουρισμός υπαίθρου: Σε αυτή την κατεύθυνση θα πρέπει να ληφθούν δράσεις:
 - (α) Προστασίας και αξιοποίησης περιοχών της Περιφέρειας που εντάσσονται στο Δίκτυο Natura 2000. (β) Σχεδιασμού, προστασίας και διαχείρισης των τοπίων διεθνούς, εθνικής και περιφερειακής εμβέλειας. (γ) Προστασία των γεωτόπων της Περιφέρειας (ιδιαίτερα στη δυτική Λέσβο) ως τουριστικών πόρων από χρήσεις που αλλοιώνουν τον χαρακτήρα τους και υποβαθμίζουν την αξία τους ως προορισμό. (δ) Καθιέρωσης τοπικών δικτύων και διαδρομών πολυθεματικού χαρακτήρα με έμφαση στη φυσιολατρική διάσταση με παράλληλη ένταξη πολιτιστικών πόρων (παραδοσιακοί οικισμοί, γαστρονομικοί σταθμοί κ.α.). (ε) Δημιουργίας υποδομών παρατήρησης και ερμηνείας της φύσης (παρατηρητήρια, κέντρα ενημέρωσης επισκεπτών, θεματικά μουσεία). (στ) Διασύνδεσης της τοπικής αγροτικής παραγωγής και των σχετικών προϊόντων μεταποίησης με την τουριστική κατανάλωση (τοπικά σύμφωνα ποιότητας) - προώθηση και εμπορία τοπικών προϊόντων. (ζ) Εξασφάλισης της προσβασιμότητας των περιοχών τουριστικού ενδιαφέροντος, τηρουμένων όσων αναφέρονται στο ν. 1650/1986, όπως τροποποιήθηκε από το ν. 3937/2011, όταν πρόκειται για περιοχές που εντάσσονται στο δίκτυο Natura 2000.

Χωρικός προσδιορισμός των βιώσιμων αναπτυξιακών ενοτήτων

Σε επίπεδο χωρικών ενοτήτων, προωθείται η:

- Ανάδειξη της Λέσβου σε σταθμό κρουαζιέρας με πρόβλεψη ζώνης για εξυπηρέτηση κρουαζιέρας εντός της λιμενικής ζώνης του επιβατικού λιμένα στη Μυτιλήνη και το Σίγρι. Δημιουργία σύγχρονων κέντρων θερμαλισμού σε περιοχές που διαθέτουν τους κατάλληλους φυσικούς πόρους (Πολιχνίτος, Θέρμα Κόλπου Γέρας, Λουτρόπολη Θερμής, Εφταλού, Λισβόρι).

- Ανάδειξη της Λήμνου σε σταθμό κρουαζιέρας με πρόβλεψη ζώνης για εξυπηρέτηση κρουαζιέρας εντός της λιμενικής ζώνης του επιβατικού λιμένα στη Μύρινα. Αξιοποίηση της ιαματικής πηγής των Θέρμων της κοινότητας Κορνού.

Παράλληλα, η Λέσβος και η Λήμνος αποκτούν ισχυρό συγκριτικό πλεονέκτημα για την ανάπτυξη του γεωτουρισμού και εισέρχονται σε ένα εν δυνάμει δημιουργούμενο δίκτυο γεωτόπων της ευρύτερης περιοχής καθώς προωθείται η ένταξη των σημείων γεωλογικού ενδιαφέροντος σε τουριστικά δίκτυα (θεματικά ή μη).

Επίσης προωθείται η:

- Ανάδειξη της Χίου σε σταθμό κρουαζιέρας με πρόβλεψη ζώνης για εξυπηρέτηση κρουαζιέρας εντός της λιμενικής ζώνης του επιβατικού λιμένα στην πόλη της Χίου και του λιμένα των Μεστών. Ανάπτυξη του θερμαλισμού στην περιοχή των ιαματικών πηγών στα Αγιάσματα. Προωθείται η ένταξη των σημείων γεωλογικού ενδιαφέροντος (λ.χ. σπήλαιο Αγ. Γάλακτος, Ψαρώνας, περιοχή Κορακάρη, περιοχή Κεραμείων) σε τουριστικά δίκτυα (θεματικά ή μη).
- Ανάδειξη της Σάμου σε σταθμό κρουαζιέρας με πρόβλεψη ζώνης για εξυπηρέτηση κρουαζιέρας εντός της λιμενικής ζώνης του επιβατικού λιμένα στο Βαθύ και το Καρλόβασι. Αξιοποίηση και ανάδειξη των φυσικών σπηλαίων (π.χ. σπήλαιο Πυθαγόρα) και φαραγγιών.
- Ανάδειξη της Ικαρίας σε σταθμό κρουαζιέρας με πρόβλεψη ζώνης για εξυπηρέτηση κρουαζιέρας εντός της λιμενικής ζώνης του επιβατικού λιμένα στον Εύδηλο. Προωθείται η οργάνωση σε ολοκληρωμένο δίκτυο και η αξιοποίηση πηγών (Κράτσα, Αρτέμιδος και Παμφίλη, Κέντρο Υδροθεραπείας Απόλλωνα στην πλατεία των Θερμών, πηγή Αγ. Κυριακής, περιοχή Πηγή ανατολικά του χωριού «Ξυλοσύρτης», ιαματικές πηγές Λευκάδος κ.α.). Αξιοποίηση και ανάδειξη των πολυάριθμων και δυσπρόσιτων φυσικών σπηλαίων και του φαραγγιού του Χάλαρη.
- Προωθείται η ήπια ανάπτυξη ειδικών και εναλλακτικών μορφών τουρισμού στα Ψαρά, τους Φούρνους και τον Αγ. Ευστράτιο.

Βασικές προτεραιότητες για την προστασία και ανάδειξη του φυσικού περιβάλλοντος και της πολιτιστικής κληρονομιάς.

Ορισμένες από τις βασικές προτεραιότητες για το φυσικό περιβάλλον και την πολιτισμική κληρονομιά που έχουν σχέση με τον τουρισμό είναι οι εξής:

- Αξιοποίηση των προστατευόμενων φυσικών και πολιτιστικών πόρων για την προώθηση ήπιων μορφών τουρισμού οικολογικού και πολιτιστικού χαρακτήρα.
- Διευθέτηση συγκρούσεων χρήσεων γης σε περιοχές όπου τα συμφέροντα παραγωγικών επενδύσεων αντιβαίνουν στα συμφέροντα διατήρησης και προστασίας ευαίσθητων οικολογικών και πολιτιστικών πόρων, συμπεριλαμβανομένων τοπίων διεθνούς ή εθνικής εμβέλειας, υπέρ των οικολογικών και πολιτιστικών πόρων και τοπίων.
- Δημιουργία δικτύων των μνημείων Διεθνούς και Εθνικής Σημασίας με τα αντίστοιχα Τοπικής Εμβέλειας και αξιόλογους προορισμούς φυσικής κληρονομιάς. Στόχος η συνολική ανάδειξή τους και η ανάπτυξη του τουρισμού.
- Βελτίωση της προσβασιμότητας και της οργάνωσης σε όλους τους ιστορικούς και αρχαιολογικούς χώρους και πολιτιστικά μνημεία.
- Παρεμβάσεις ανάπλασης στα ιστορικά κέντρα των πόλεων της Περιφέρειας και αύξηση της επισκεψιμότητας των Μουσείων Λήμνου, Λέσβου, Χίου και Σάμου και η σύνδεση των παραδοσιακών και των σύγχρονων λειτουργιών.
- Ολοκλήρωση των συνδέσεων των ιστορικών κέντρων Μύρινας, Μυτιλήνης, Χίου και Πυθαγορείου με τους αρχαιολογικούς χώρους και τα μεμονωμένα μνημεία.
- Σχεδιασμός και δημιουργία δικτύων μεταξύ των ποικίλων πολιτισμικών και φυσικών πόρων σε όλα τα νησιά της Περιφέρειας, και συνδυασμός με προορισμούς ή/και δραστηριότητες ειδικών-εναλλακτικών μορφών τουρισμού
- Δημιουργία μουσείων με την αναβάθμιση αρχαιολογικών συλλογών συμπεριλαμβανομένων των τεχνολογικών για την ανάδειξη των πολιτιστικών πόρων και ιδιαιτεροτήτων κάθε περιοχής.
- Δημιουργία πολυχώρων ψηφιακής αναπαράστασης ιστορικών, μυθολογικών και άλλων πολιτιστικών σεναρίων (σύνδεση καινοτομίας-πολιτισμού).
- Μέριμνα για την ανάδειξη και συνολική διαχείριση του τοπίου, ώστε να αναδεικνύεται η άρρηκτη σχέση των αρχαιολογικών χώρων και μνημείων με το ευρύτερο περιβάλλον τους.
- Σε παραδοσιακούς, εγκαταλελειμμένους, παλιούς και φθίνοντες οικισμούς ή οικιστικές ενότητες με αξιόλογα στοιχεία φυσικής ή/και πολιτιστικής κληρονομιάς προωθείται η αναζωογόνησή τους, με διαφύλαξη της αξίας του πόρου και προστασία του παραδοσιακού ή αξιόλογου χαρακτήρα τους. Για

παράδειγμα, ενθαρρύνεται η επένδυση υπό τη μορφή σύνθετων τουριστικών καταλυμάτων.

Η παρούσα μελέτη υλοποιήθηκε από το INSETE στο πλαίσιο της Πράξης: «Δράσεις πρόγνωσης και παρακολούθησης μεταβολών του Τουριστικού Τομέα για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της διαρθρωτικής προσαρμογής του» με κωδικό MIS 5003333, η οποία εντάσσεται στο **Επιχειρησιακό Πρόγραμμα “Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία 2014-2020”** και συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ)

